

raum

5

Soe 6

A

La vaccine ne peut se développer que lorsque
 le vaccin a été mis en contact avec les vaisseaux
 absorbans, par le moyen d'une fistule, & de la peau
 privée de son épiderme.

Hufsch. Recherches
 So. p. 64.

conspicue acin
 v. p. 64
 On a dit
 en force
 remant
 p. 64
 par l'a
 matière
 l'expérim
 cette op
 plutôt
 que fonde
 et l'op
 Hufsch
 Op

de morbo univ. capales. vasorum absorbentium.
congestio activa et passiva Sprengel et D. Gregorini

quod univ. mal. habitus. ingens et judicatur
Ontje pag 58. 113.

que lorsque
les vaisseaux
de la peau

Suburban
p. 69.

On a dit, que dans la tendre
enfance, le calus croît ordinairement
avec excès, et peut
produire des difformités
par l'accumulation de la
matière qui le forme; mais
l'expérience ne confirme point
cette assertion, qui nous parait
plutôt dictée par la théorie
que fondée sur l'expérience
et l'observation.

2. univ. M. D. D. G.
et mal. de p.
p. 100.
un. a. 174. abs. p. 10
applicatum solorem capitis,
~~et~~ forobiale cordis ex p. 100.
ulio. m. p. 100. ^{ibid} pag. 411.
om. f. p. 100.

Boyer, de maladies chirurgicales Paris. 1814
Tome 5ème pag 82.

On a dit, que dans la tumeur
enfonce, le calus croît ordinairement
avec excès, et peut
produire des difformités
par l'accumulation de la
matière qui le forme; mais
l'expérience ne confirme point
cette assertion, qui nous parait
plutôt dictée par la théorie
que fondée sur l'expérience
et l'observation.

Boyer de maladies chirurgicales Paris. 1814
Tome 3ème page 82.

[Faint, illegible handwritten text in cursive script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

ad morbos universales vasorum absorbentium.
congestio activa et passiva Sprengel cfr Disq Gregorini
congestio activa passiva Sprengel cfr Disq Gregorini

quod unum est in his hinc inde signis et indicibus

Ontog pag 58. 115.
Oulog pag 59. 116.

J Hunter. s. the blood. p. 244. In fulginatione uicini M.D. dicit
quod si quis oia de sanguine in pulchro mil die si
per se polypostha sit, et non fibrinam sit in post.
pag. 358.

Symplicia contrigua ejus applicanda intus a sq. abs. fit
In vespertilio, caput ~~delere~~ applicatura dolorem capitis,
thorac ~~delere~~ applicatura dolorem ^{in ventera} ~~in thorace~~ foribulo cordis applicatur
dolorem Ventriculi tollit.

Febres intermittentes ab induratis glandulis mesentericis ^{ibid} pag. 411.
Capitulum primis de absorptione agit.

pag. 446. Parts are capable of being absorbed from five causes."

1. Tension of parts
2. Irritation of parts
3. Wear and tear of parts
4. Ucles of parts
5. Death of parts

go S. 69. 733. = Soe 6

85. 69. 733 [2. Ex.]
= Soe 6

+
S. TH. SO

M O
VASORUM
CORPO

DISSERTATIONIS QU
MENS - TRALIC

PARS

I N D E X
DE

TR

SUMMARI VA

[2.Ex.]

*Saltz mit chin Zeit 1797. S. 241.
Allg Litt Zeitung. 1796. p. 679. 24
no 88.
Sine illi Sineg Bill. Anh. 2. 1-
XXVIII. 2 doppelt. p. 101
Haupt Commentarium. V. Band p. 169*

+

S. TH. SOEMMERRING

DE

MORBIS
VASORUM ABSORBENTIUM
CORPORIS HUMANI

SIVE

DISSERTATIONIS QUAE PRAEMIUM RETULIT SOCIETATIS
RHENO-TRAECTINAE ANNO M. DCC. LXXXIV.

PARS PATHOLOGICA.

ACCEDIT

INDEX SCRIPTORUM
DE ~~SYSTEMATE~~ ABSORBENTIA

TRAECTI AD MOENUM

SUMTIBUS VARRENTRAPPII et WENNERI

1 7 9 5.

In tracta
stematis
ita versat
proferam
illustratio
rioni syste
tius cogn
contuleru
nestra ae
tium tum
tione, tu
tum dilige
notuerunt
Medicina
debantur
neque s
tuera ob
common

P R A E F A T I O.

In tractandis eis, quae ad Pathologiam ^{vascularum} systematis absorbentis corporis nostri faciunt, ita versabor, ut morbos singulatim in medium proferam, ad quos tum aliorum tum meae illustrationes, e doctrina recentiori et uberiori systematis absorbentis depromptae, penitus cognoscendos meliusque curandos aliquid contulerunt; ex illis ergo, quae ^{praesertim} imprimis nostra aetate de morbis vasorum absorbentium tum e vivorum contemplatione et narratione, tum demortuorum artificiosa sectione, tum diligenti et considerata ratiocinatione innotuerunt, ea selegi, quae proxime ad Medicinam rationalem exercendam facere videbantur. Omnia autem paucis exemplis, neque speculatione neque hypothesi, sed mera observatione natis, quantum pterito, commonstrabo.

Hac enim methodo ~~unum~~^{omne} quodvis dogma eo facilius inveniri et vel emendari, vel ulterius illustrari, vel omnino novis additamentis augeri poterit.

Generatim autem notandum erit, prouti in omnibus fere morbis Arteriae, Venae et Nervi plus minusve actuosi animadvertuntur, ita ut nullus fere morbus cogitari queat, in quo non Arteriae et Venae directe vel indirecte patiuntur, in quibus non Nervi vel ~~mediate~~^{scilicet} vel ~~immediate~~ afficiuntur, ita vix ullus morbus cogitari potest, in quo vasorum absorbentium systema, nisi primas partes, saltem secundas teneat agatque.

Vasorum absorbentium genus enim corpori sano commodissimum, plurimorum morborum verus fons ad intelligendas, cohibendas, demonstrandas, vel removendas varias variarum affectionum causas, uberrimam largitur messem.

Et profecto verisimile est, ut cum CELSO loquar, et HIPPOCRATEM et ERASISTRATUM (BOERHAAVIUM et HOEMANNUM), et quicumque alii, non contenti febres et ulcera agitando, rerum quoque naturam ex aliqua parte scrutati sunt, non ideo quidem Medicos fuisse, verum ideo quoque maiores Medicos exstitisse.

Systematis autem absorbentis morbos in quinque Classes distribuit Cl. CRUIKSHANK a).

a) Anatomy of the absorbent Vessels, p. 111.

v

Ad Primam scilicet retulit: Morbos a non resorptis sanis et innoxiiis fluidis et solidis; quorsum pertinent: Defectus absorptionis Chyli, Obstructio glandularum mesenterii (Tabes sic dicta mesenterica), Hydrops, Incrassatio ossium.

Ad Secundam: Morbos a resorptione nimia solidorum et fluidorum sanorum; quorsum pertinent: Absorptio Bilis e vesicula fellea calculo obstructa, Absorptio Lactis in Puerperis (Depot du Lait), Absorptio Urinae secretae, Mollities ossium.

Ad Tertiam: Morbos a resorptione fluidorum morbidorum, v. c. Variolas, Syphilidem, Rabiem caninam, Febres ab Ichore cancroso, a pure absorpto.

Ad Quartam: Morbos a resorptione solidorum morbidorum, v. c. Scrophulas, Ventriculi erosionem, Erosionem ipsius Encephali.

Ad Quintam: Morbos a resorptione Substantiarum irritantium in corpore humano non generatarum, v. c. Absorptionem Spiritus Terbinthinae, Cantharidum, Mercurii, Arsenici, Pestilentiae, Virus venerei.

Minutius inquirendo tertiam inter et quintam Classem non sat notabile discrimen invenio, virus enim Rabiem caninam excitans in corpore humano non paratur, et vice versa Pestis virus in corpore nostro paratur, ut obsidio Bredana luculenter docuit.

quodvis dogma
dari, vel ulte-
is additamentis
erit, prouti
ae, Venae et
adadvertuntur,
ari queat, in
recte vel indi-
Nervi vel me-
ita vix ullus
vasorum ab-
partes, saltem
s enim corpori
um morborum
ndas, demon-
riarum ad-
itur messem.
cum CELSO
SISTRATUM
) et quicun-
lcera agitant
a parte scru-
uisse, verum
stitisse.
s morbos in
KSHANK a)
s, p. 111.

metu aquae,

cerebri

in illa aegritudine

16 2 11 1

quodlibet sanum

Clar. NUDOW *b)* vero vitia Systematis absorbentis in *tres* Classes distribuit:

Ad *Primam Classem* retulit: Cohesionem et Qualitatem vitiatam.

Ad *Secundam*: Quantitatem vitiatam.

Ad *Tertiam*: Motum humorum lymphaticorum vitiatum, v. c. inordinatum et retrogradum.

Hinc etiam ISENFLAMMIO *c)* non absolum videtur, torporem et atoniam Systematis absorbentis accusare in pluribus stagnationibus lymphaticis — neque prorsus inconcinnum, de Asphyxia eiusdem Systematis in variis morbis explicatu difficilibus loqui.

Morbosas affectiones systematis absorbentis Cl. MAANEN distinguit in *Communes* et *Proprias*.

Communes Affectiones considerat ~~in~~ quantum hocce Systema construitur.

1) *Per partes solidas*; hinc eius abundantia oritur rigiditas, defectu autem debilitas.

2) *Per partes solidas continentis*. Hinc nimis amplo hoc systemate oritur *εὐρυςμα, ἀνασφομωσις, διαπρηδνσις,*

b) In Aphorismis ueber die Erkenntnißs der Menschen Natur. Riga 1790. p. 59. et 60.

c) I. CH. ISENFLAMM Dissertatio de Absorptione sana, Erlangae 1791. Nota ad §. 19.

διαίρεσις: nimis angusto vero ἐμφρα-
ξις, στενοχωρία, θλιψις συνίσεις συμ-
φουσις.

- 3) Per *Partes solidas instrumentarias*
huc pertinent; continui solutio,
et connectio excedens.

Proprias Affectiones considerat in
quantum.

Vis contractilis huius systematis pec-
cat: excessu eius plethora, poly-
chylia cacochylia, contractio et
tandem induratio vasorum oritur;
defectu eius, corpus nutrimento
privatur, et lymphae crassities, *hypostasis*
obstructio vasorum absorbentium,
et motus lymphae inversus oritur.

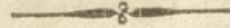
Vita propria huius systematis peccat:
excessu eius oritur cacochymia,
concretio viscerum inter se, ancylo-
sis; defectu eius oritur *invidia* extabes-
centia partium, fluxus coeliacus,
icterus, obesitas, hydrops, rachitis.

Vis assimilatrix peccat: excessu eius
oritur densitas et coagulabilitas
lymphae; defectu eius oritur, cru-
ditas humorum, rachitis, lues ve-
nerea, scrophulae.

Nisus formativus peccat et vitiosas
novas partium regenerationes infert.

VIII

Medicis autem ^{Doctis} eruditis, non tironibus scribens, non solum praecipua Systematis absorbentis dogmata physiologica cognita **suppono**, sed etiam ne nimia prolixitate taedium eis parerem, studio omisi Morborum Definitiones, Diagnoses, Symptomata, Causas et ^{curandi methodum} Curationes usitatas.

C
RURUM
§. 1. Inflam
§. 2. Erysi
§. 3. Defat
§. 4. Desq
§. 5. Supp
§. 6. Gan
§. 7. Febr
§. 8. Febr
§. 9. Pest
§. 10. Vari
§. 11. Morb
§. 12. Petec
§. 13. Scarl
§. 14. Febr
§. 15. Arthr
§. 16. Catar
§. 17. Angi
§. 18. Dysc
§. 19. Clap
§. 20. Clap
§. 21. Sang
§. 22. Vasa

C O N S P E C T U S
R E R U M O R D I N E S Y S T E M A T I C O
E X P O S I T U S.

- §. 1. Inflammatio.
 §. 2. Erysipelas.
 §. 3. Defatigatio Corporis.
 §. 4. Desquamatio Epidermidis. *Cuticula*
 §. 5. Suppuratio.
 §. 6. Gangraena et Sphacelus.
 §. 7. Febres intermittentes.
 §. 8. Febris Carcerum et Nosodochiorum.
 §. 9. Pestilentia.
 §. 10. Variolae.
 §. 11. Morbilli.
 §. 12. Petechiae.
 §. 13. Scarlatina.
 §. 14. Febris urticata.
 §. 15. Arthritis et Rheumatismus.
 §. 16. Catarrhus.
 §. 17. Angina.
 §. 18. Dysenteria.
 §. 19. Cholera.
 §. 20. Chymi Eechymosis in Abdomen.
 §. 21. Sanguis extravasatus. *effusio*
 §. 22. Vasa absorbentia varicosa.

- §. 23. Vasa absorbentia obstructa, callosa, ossea.
 §. 24. Glandulae absorbentes tumidae et obstructae
 §. 25. Vermes in Glandulis absorbentibus.
 §. 26. ^{Ruptura} Vasorum absorbentium.
 §. 27. Vulnera Vasorum absorbentium.
 §. 28. Venena.
 §. 29. Cantharides.
 §. 30. Rabies Canina.
 §. 31. Ictus Scorpionum.
 §. 32. Morsus Serpentum.
 §. 33. Virus Vesparum.
 §. 34. Punctio Culicum.
 §. 35. Malum Venereum.
 §. 36. Gonorrhoea a balneo tepido.
 §. 37. Scrophulae.
 §. 38. Rhachitis.
 §. 39. Scorbutus.
 §. 40. Tinea Capitis.
 §. 41. Plica polonica.
 §. 42. Elephantiasis.
 §. 43. Ulcera Crurum.
 §. 44. Carcinoma.
 §. 45. Icterus.
 §. 46. Scirrhus Hepatis.
 §. 47. Morbi Lienis.
 §. 48. Hydrops.
 §. 49. Emphysema.
 §. 50. Empyema.
 §. 51. Atrophia.
 §. 52. Phthisis Pulmonum.
 §. 53. Sputum nigrum.
 §. 54. Malum Hypochondriacum.
 §. 55. Tabes.
 §. 56. Stillicidium Lacrymarum.

- §. 57. Cataracta.
- §. 58. Dentitio difficilis.
- §. 59. Hernia.
- §. 60. Cirsocele.
- §. 61. Callus Ventriculi.
- §. 62. Diarrhoea.
- §. 63. Fluxus Coeliacus.
- §. 64. Lienteria.
- §. 65. Obstructio Alvi.
- §. 66. Diabetes.
- §. 67. Struma.
- §. 68. Steatoma.
- §. 69. Ossium Inflammatio.
- §. 70. Mollit^{ies} Ossium.
- §. 71. Claudicatio.
- §. 72. Cyphosis.
- §. 73. Anchylosis.
- §. 74. Hyperostosis.
- §. 75. Caries.
- §. 76. Necrosis Ossium.
- §. 77. Metastasis.
- §. 78. Coctio Materiae morbosae.
- §. 79. Partus siccus.
- §. 80. Febris Puerperarum.
- § 81 *Aneurysma*.

CONSPLECTUS
RERUM ORDINE ALPHABETICO
EXPOSITUS.

<i>Amblyopia L.</i>			
<i>Amputatio L.</i>			
<i>Aneurysma &c.</i>	Anchylosis	§.	73.
<i>Angina polyposa &c.</i>	Angina	—	17.
<i>Apoplexia. c.</i>	Arthritis et Rheumatismus	—	15.
<i>Asphma L.</i>	Atrophia	—	51.
	Callus Ventriculi	—	61.
	Cantharides	—	29.
	Carcinoma	—	44.
	Caries	—	75.
	Cataracta	—	57.
	Catarrhus	—	16.
	Cholera	—	19.
	Chymi Echymosis in Abdomen	—	20.
	Cirsocele	—	60.
	Claudicatio	—	71.
	Coctio Materiae morbosae	—	78.
	Cyphosis	—	72.
<i>Declusio impedita</i>	Defatigatio Corporis	—	3.
	Dentitio difficilis	—	58.
	Desquamatio Epidermidis	—	4.

Diabetes
Diarrhoea
Dysenteria

Elephantiasis
Empyema
Empyema
Erysipelas
Exanthema

Febres intermittentes
Febris Carcerum
Febris Puerperalis
Febris urticae
Fluxus Coeliae

Gangraena
Glandulae
Gonorrhoea

Hernia

Hydrops
Hyperostosis

Icterus

Letus Scorpionum
Inflammatio

Lienteria

Malum Hyemiale
Malum Ventriculi
Metastasis

Mitris agnae

XIII

Diabetes	§. 66.
Diarrhoea	— 62.
Dysenteria	— 18.
Elephantiasis	— 42.
Emphysema	— 49.
Empyema	— 50.
Erysipelas	— 2.
Exanthema	— 10.
Febres intermittentes	— 7.
Febris Carcerum et Nosodochiorum	— 8.
Febris Puerperarum	— 80.
Febris urticata	— 14.
Fluxus Coeliacus	— 65.
Gangraena	— 6.
Glandulae absorbentes tumidae et obstructae	— 24.
Gonorrhoea a balneo tepido	— 36.
Hernia	— 59.
Hydrops	— 48.
Hyperostosis	— 74.
Icterus	— 45.
Ictus Scorpionum	— 31.
Inflammati	— 1.
— — — Ossium	— 69.
Lienteria	— 64.
Malum Hypochondriacum	— 54.
Malum Venereum	— 35.
Metastasis	— 77.

Fluxus albus

Haemorrhoides

Hydrops

Hydrophobia

Flux. E.

Metus aquae

U S
ABETICO

§. 75.
— 17.
— 15.
— 51.
— 61.
— 29.
— 44.
— 75.
— 57.
— 16.
— 19.
— 20.
— 60.
— 71.
— 78.
— 72.
— 3.
— 58.
— 4.

XIV

<i>diffinitio eius proprie latina</i>	Miliaria	
	Mollities Ossium	§. 70.
	Morbi Lienis	— 47.
	Morbilli	— 11.
	Morsus Serpentum	— 32.
	Necrosis Ossium	— 76.
	Obstructio alvi	— 65.
<i>ophthalmia. etc.</i>	Ossium Inflammatio	— 69.
	<i>in oculo</i>	
	Partus Siccus	— 79.
	Pestilentia	— 9.
	Petechiae	— 12.
	Phthisis Pulmonum	— 52.
	Plica Polonica	— 41.
	Punctio Culicum	— 34.
	Rabies Canina <i>Melior aquae</i>	— 50.
	Rhachitis	— 38.
	Ruptura <i>Filio</i> Vasorum absorbentium	— 26.
	Sanguis <i>e vasis effusus</i> ~~extravasatus~~	— 21.
	Scarlatina	— 13.
<i>Scirrhus jecoris.</i>	Scorbutus	— 39.
<i>Scirrhus ventriculi B.</i>	Scrophulae	— 37.
	Sphacelus	— 6.
	Sputum nigrum	— 53.
	Steatoma	— 68.
	Stillicidium Lacrymarum	— 56.
	Struma	— 67.
	Suppuratio	— 5.

Tabes
Tinea Capiti
Torpor
Typhoides
Ulcers Crur
Variole
Vasa absorbe
Vasa absorbe
Vasa absorbe
Venena
Vermes in G
Virus Vespar
Vulnera vaso

XV

	Tabes	§. 55.
	Tinea Capitis	— 40.
	Torpor Systematis absorbentis	— 24.
	<i>Tympaniter</i> Ulcerā Crurum	— 45.
	Variolae	— 10.
	Vasa absorbentia obstructa, callosa, ossea	— 23.
	Vasa absorbentia varicosa	— 22.
	Vasa absorbentia rupta	— 26.
	— — vulnerata	— 27.
	Venena	— 28.
	Vermes in Glandulis absorbentibus	— 25.
	Virus Vesparum	— 33.
	Vulnera vasorum absorbentium	— 27.

Fora. P.

§. 70.
 — 47.
 — 11.
 — 52.

 — 76.

 — 65.
 — 69.

 — 79.
 — 9.
 — 12.
 — 52.
 — 41.
 — 34.

~~— 50.~~
 — 38.
 — 26.

 — 21.
 — 15.
 — 59.
 — 37.
 — 6.
 — 53.
 — 68.
 — 56.
 — 67.
 — 5.

IN

In ^{primis} ~~primis~~

internā ob

Systema pra

que inflamm

di a), ver

loco sangui

vasa adha

et occlusa

etiam salute

riam nimis

vel pure ad

Quodsi

promoveri

flammatione

et lymphae

a) Ingenios

absorbent

pedita ele

Tu. Da

rili in

excitabunt

bitur ide

inflamm

Medical

secundo.

SUMMAR

INFLAMMATIO.

§. I.

In ^{omni} ~~quavis~~ Inflammatione a Causa externa^{is} vel interna oborta, etiam Vasorum absorbentium Systema praeter sanguiferorum laborare, ~~locum~~ ^{et system} que inflammatum ^{resistentis} minus ^{parum} resorptioni aptum red- di a), verosimile videtur; dum enim tali in loco sanguis vel vasa sua distendit, vel extra vasa adit, absorbentia vasa ~~ab~~ sanguine pressa et occlusa officio omnino fungi nequeunt, vel etiam salutari profecto naturae conamine mate- riam nimis acrem recipere respuunt, donec sero vel pure admixto ista acrimonia minuatur.

Quodsi autem statuas, musculorum motu promoveri Lymphae fluxum, cessante per in- flammationem ob dolorem musculorum mobilitate et lymphae cursum ibi turbari, necessarium est.

a) Ingeniose JOHN HUNTER locum inflammatum „a bad absorbent surface“ vocat. — De hac absorptione im- pedita eleganter egit HAASE Pag. 28.

TH. DAVISON ^{filia} viri varioloso imbuta brachio pue- ruli imponebat, quae inflammationem et suppurationem excitabant absque ^{hinc} infectione, quam tamen postea experie- batur idem puerulus, manifesto argumento, superficiem inflammatam male vel prorsus non absorbere. London Medical Journal, Volumine decimo, 1789. Articulus secundo.

Nihilominus tamen in quavis fere inflammatione plus minusve materiae morbidae in sanguinem absque sensibili noxa vehi, quotidiana experientia docet; et in me ipso saepius expertus sum.

Sic quoties in partibus inflammatis sanguis effususprehenditur, toties etiam absorbentia vasa harum partium lympharubra et densioriturgent, et glandulae eorum vasorum intensius rubent; Si vero sanguis non effusus, serum tantum densius, levi colore luteo tinctum vasa absorbentia replet b).

In puerperis die tertia plerumque vasa absorbentia Mammarum ad glandulas axillares tendentes a lacte inflammantur, intumescunt et tactu facile dignoscuntur c).

Ad inflammationis autem sic dictam discussionem vel resolutionem vasa absorbentia evidenter plurimum conferre, saepenumero vidi d); scilicet vasa absorbentia colore sanguineo notata, sub cute ludentia, in loco inflammato orta.

Sic in infantibus dentitione difficili laborantibus ob inflammationem gingivarum et processuum alveolarium tument glandulae colli e).

supra descripta, quae colore sanguineo notata, sub cute ludentia in loco inflammato orta, saepenumero videntur, plurimum evidenter conferre solent.

*Christ. Sennae de Fabrica
de Empyemate Mediastini
anterioris feliciter curati.
Althofii 1796 4. p.*

- b) MASCAGNI. Pag. 21. [↑]
 c) CRUIKSHANK in editione altera operis sui.
 d) Hinc J. GARDINER. „The Lymphatics are the most powerfull agents in terminating Inflammations by Resolution“ — on the Gout London 1792. Pag. 225.
 e) CRUIKSHANK Anatomy of the absorbent Vessels. Pag. 125. et 151. — Confer et Paragraphum nostram de Carie.

Sic a v
bus sic d
guinales

Sic in
glandulae ing

re ipso obser

Quin ipso

lis h), vel a

generatorum,

vel vulnerati

posse, in iu

tate gaudent

dotata appare

tunc subcutan

cernuntur,

irritatione r

instar tendu

enim inflam

in telum cell

que de causa

modo glandu

est, in te

transit h).

f) Carica

g) Theoretic

Muskelver

Pag. 60.

h) Carica

causa frust

i) Clr. 5. 4

k) J. Anan

logical Ob

INFLAMMATIO.

Sic a vulneribus Natum et Haemorrhoidibus sic dictis inflammatis tument glandulae inguinales f).

Sic in inflammatione Pedum prope tarsum glandulas inguinales tumentes et inflammatas in se ipso observavit VAN DEN BOSCH g).

Quin ipsa vasa absorbentia et eorum glandulas h), vel acritate fluidorum in nostro corpore generatorum, vel miasmate morboso quodam, vel vulneratione i), vel venenis, inflammari posse, inficiandum non est, quum irritabilitate gaudeant, et arterioli et venis manifeste dotata appareant. Striarum rubrarum adinstar tunc subcutanei trunci absorbentium saepe oculis cernuntur, ut variis locis retuli. Sola enim irritatione rubent, inflammantur, chordarum adinstar tenduntur, et tactu sentiuntur. Simulac enim inflammantur, vasa absorbentia inflammatio in telam cellulosa circumiacentem transit, eaque de causa facilius tactu dignoscuntur; pari modo glandularum inflammatio ut notissimum est, in telam cellulosa circumiacentem transit k).

f) CRUIKSHANK. Pag. 118.

g) Theoretische und praktische Bemerkungen ueber das Muskelvermoegen der Haargefaesse. Muenster 1786. Pag. 60.

h) CRUIKSHANK. Pag. 26. — ASSALINI loco citato tres casus fusius narrat.

i) Cfr. §. de vulneribus vasorum absorbentium.

k) J. ABERNETTY in egregiis suis surgical et physiological Observations, Lond. 1793. p. 179.

Symptomata aethoridii ex inflammatione vasa absorbentium
 3 videntur. Trinac apud Horn.
 Archiv f. pract. Med. 1811. 48. 1. 3
 1818.

illos
 foveas rebras non tam
 absorptioni quam gestationi
 imitacioni dedit, vasa
 absorbentium sequenti in
 foveis certis quibusdam
 corporis dispositionibus
 tribuit. J. Hunter.
 on the Blood. p. 276.

By laesione A laesione in cute frontis leviori, simulac
non inflammatio oboriebatur, Vasa absorbentia striarum
 rubrarum adinstar ad angulum Oculi internum tendentia animadverti l). — A laesione
 in Collo leviori vasa absorbentia pari modo ad glandulas subclaviculares tendentia. — A laesione
 in Pectore leviori vasa absorbentia ad glandulas axillares. — A laesione in Abdomine leviori
 pari modo ad glandulas inguinales vasa absorbentia tendentia vidi. — A laesione digiti minimi
 leviori vasa absorbentia dorsi manus. — A laesione Pollicis vasa absorbentia Antibrachii laete
 rubentia pluries vidi. — Et quis non a panaritio glandulas axillares tumidas vidit?

Interdum etiam inflammatio vasorum absorbentium non solum versus cor ascendit, sed etiam infra locum laesum descendit.

*Ergo de vasorum absorbentium
 inflammatione tradit. J. Ferris*

*(H. & L. Vol. 5to) opinatur aliam
 acutam, aliam lentam esse. Hanc
 inflammationem magis sympathicam
 esse quam primariam monet Ch. Bell.*

*Vasa absorbentia inflammantur
 fustione nimia cutis Lutterford apud*

Charl. Bell. System of Medicine Parte quinta edit. secunda. Ed. 1800 pag 109

1) Vidit pari modo post grave capitis vulnus remanentes in collo et prope aures glandularum tumescencias, facile tamen sanabiles. *Korrum* loco citato, Tomo primo, Pag. 278.

*In inflammatione Venae cephalicae. qd. supra claviculari fitat tumida et
 horridata Joseph. Hadgson. on Diseases of Arteries and Veins
 London 1815. pag 514.*

*E*tiam infla
 tentia corripit
 non atros,
 vili a)

Liceat lo
 DE KANILFE
 memoria prob
 ex observatio
 bus inferiorib
 femoris glan
 adatas, an
 atque intuz
 ac cervicales
 imminet.

Notum p
 cutis dolori,
 inflammationi
 neis morbis
 glandularum l
 fecto et labor
 itae sunt. Qu

a) In infla
 dolus pone
 ramentis vid
 b) Inflatione
 pite de Ery
 quibus.

et progressum noscunt, paene omnes sibi persuadent, puris, ichoris aut alius noxii humoris aliquid a Venis lymphaticis absorberi, deferrique ad glandulas conglobatas, ad quas progrediuntur, indeque has tumere ac dolere. Recte hi quidem Sed ubi glandulae prius tument ac dolent, quam humor ullus ab aliqua parte subpeditari possit; undenam earum tumorem ac dolorem deduxeris? An aliquid per arterias ad glandulas, antequam in cutem pellatur, defertur, quo ipsae intumescunt?

Minime gentium! sed a miasmate irritante, quod interdum vix percipitur nostris sensibus, prouti inprimis in Capite de Variolis videbimus, ubi eadem phaenomena adnotavi fusiusque exposui.

primary cause of an erysipelatous inflammation attending wounds and ulcers on the legs there will be a considerable inflammation along the course of the lymphatics of the leg and thigh, quite up to the groin, where the lymphatic glands will inflame and sometimes suppurate

Many preceding abscesses appear to be suppurations of the lymphatics.

See Whately on Wounds & Ulcers of the Legs

Lancet 1799. p. 112-114.

DEFATIGATIO CORPORIS.

§. III.

Partus labores, quinimo iter pedestre nimis protractum, tumores glandularum inguinalium excitant a); quod non mirandum; quippe in istis negotiis plantae pedum inflammantur, unde isti tumores oriuntur, prouti iam superius de inflammatione verba faciens adnotavi.

a) BERTRANDI, Von Geschwuelsten.

DESQ

In facie ma
guntur, epide
quae vestimen

Saepissim
secedit, dum
inter cutim
has partes se
strunt, qu
potest, quin
tio locum

Simili
exfoliation

a) Per J.
L. B. 17

Cuticulae
DESQUAMATIO EPIDERMIDIS.

§. IV.

In facie ^{et} manibusque, quae vestibis non te-
guntur, ^{cuticulae} epidermis secedit pariter ac in partibus
quae vestimentorum frictione exponuntur.

Saepissime post morbos acutos ^{cuticulae} epidermis
secedit, dum scilicet vasa absorbentia illud, quod
inter cutim et ^{epidermidem} epidermidem medium est, atque
has partes secum invicem nequit, absorbendo de-
struunt, quo destructo nexu non aliter fieri
potest, quin ^{cuticulae} epidermidis secessus seu desquama-
tio locum habeat.

Simili ergo modo ac in necroseos et sic dictae
exfoliationis ossium negotio natura procedit a).

a) Petr. JAC. VAN MAANEN de Absorbitione solidorum.
L. B. 1790. Sect. 3.

omnes sibi per-
noxii humoris
eri, deferrique
progreduuntur,
e hi quidem
dolent, quam
editari possit;
m deduxeris?
s, antequam
no ipsae intu-

nate irritante,
tris sensibus,
lis videbimus,
fusiusque ex-

PORIS.

edestre nimis
inginalium
; quippe in
nantur, unde
superius de
vi.

SUPPURATIO.

§. V.

Quotidie videmus, in supurationibus, quovis corporis nostri loco et quovis modo ortis a), Vasa absorbentia pus deferre ad glandulas inter eum locum et cor sitas, glandularumque istarum tumorem excitare.

Ad eo luculenter hoc nonnunquam reperitur, ut vasa pure ipso vel puris tenuiore b) parte turgida adinstar funium vel chordarum nodosarum tactu explorari, vel ipsis oculis c) sub cute ludentia cerni, vel ab aegris dolore percipi, vel demum cultro post mortem pure referta aperte demonstrari possunt.

Ut enim, quae de Variolis, Empyemate, Carcinomatibus, aliisque Morbis speciatim attuli, taceam, in Cerebri exulceratione d), pro-

- a) In locis exulceratis vasa absorbentia adinstar bombycis rodentis agere opinatur JOHN HUNTER on the Venereal Disease. London 1786.
- b) S. G. BRUGMANN'S Dissertatio de Puogenia. Groningae 1785. pluribus locis asserit, tenuiorem puris partem absorberi a vasis absorbentibus. — Non est, quod moneam, quod reliquum puris est, exinde spissius reddi.
- c) Coram video feminam, in qua ab ulcere scrophuloso orientia Vasa absorbentia, non modo dolore et tactu ad instar funiculorum nodosorum, sed etiam ob rubedinem oculis manifesto cernuntur.
- d) Notissimum est Regis Angliae Georgii Tertii exemplum, qui oborto ulcere in cerebro glandularum iugularium demum abscessum felicissimo eventu expertus est.

uti fere in
cinomate O
nomate
guae,
Oesophagi,
viti gland
tumentes.

Sic in
fonticulus,
Cleidomasto
et inflamm
sius fundere
ris sitas ins
argumento
dulas istas

In e
glandulas

A pu
dam digite
glandulam

In me
que viriden

lustrarem,
glecta ortur
dulasque ax
dit g).

e) Cereb
f) Hanc gl
Tab. VI.
g) Similia
sive dig

uti fere in omni morbo ^{capite} Encephali e), in Carcinomate Oculi, in abscessu Buccarum, in Carcinomate Labii inferioris, in Carcinomate Linguae, in ulceribus Faucium, in ulceribus ^{gules} Oesophagi, in ulceribus ^{submaxillae} Laryngis saepissime vidi, glandulas in Colli lateribus sitas insigniter tumentes.

In ulceribus
pore aures
Gorman 1800
2. pag. 131.

Sic in me ipso ^{faciem} pluries observavi, quoties fonticulus, in medio Collo pone Musculum Cleidomastoideum situs, accedente irritatione et inflammatione paulo maiori, pus copiosius funderet, glandulas sub clavicula eius lateris sitas insigniter dolere et tumere; manifesto ^{vispe} argumento: pus a vasis absorbentibus ad glandulas istas revera delatum fuisse.

jam glandulas
numm. pustular
applicatio

In exulcerationibus ³ Mammae ² quibuscunque glandulas axillares tumere, vulgo constat.

opus Schroed
188.
P. ippum
miasmata
istam non
infectione
nihil
vultu

A pure inter phalangem primam et secundam digiti indicis, in latere volari haerente, glandulam in medio brachio ^{humerus} f) tumentem vidi.

noto in
scij. Lond. 1805
Ling. 1805.

In me ipso, dum Infantem, pustulis nodisque viridem materiem continentibus obsessum, lustrarem, pollicis vulnus, quod adustione neglecta ortum erat, sanescens recruduit, glandulasque axillares ^{prope} tumentes et dolentes reddidit ^{prope} g).

exstant

- e) CRUIKSHANK. Pag. 125.
- f) Hanc glandulam delineat HEWSON/ Volumine secundo. Tab. VI. d. et MASCAGNI. 24. 25. 26.
- g) Similia observavit A. BRAMBILDA; scilicet: a laesione digiti indicis per costam cadaveris et resorpta

pustulation
observant
stigmata
subigando
accelerari
H. p. medica
1802
1816.
suis caracter

IO.

tionibus, que
modo ortis a),
glandulas inter
umque istarum

nam reperitur,
parte turgida
losarum tactu
cute ludentia
vel demum
aperte demon-

Empyemate,
speciatim at-
one d), pro-

diastar bombycis
on the Venereal
genia. Gronin-
orem puris par-
Non est, quod
e spissius reddi.
ere scrupuloso
lore et tactu ad
m ob rubedinem

gi Tenii exem-
glandularum in-
o erentia exper-

Et quis non glandularum axillarium tumorem a panaritio saepius ^{est qui} observavit?

Eadem prorsus in extremitate inferiore contingunt. Quoties non glandulae inguinales a pure absorpto post amputationem Cruris vel Femoris tument h)? Quoties non glandulae

Quamquam cl. Dupuytren
vixit ab amputatione
pinnaculi corvi
prope abscissum in femore
pure tergentia manifeste
invenit, nihil fecit
Nagardus dicitur
dubitavit an ista vasa
ab. a pure ipsius
abscessus repleta
suerint an non
potius istud per
ab inflammatione
vasorum ab.
ipsum provenit?

inguinales a pure in abscessibus pedis absorpto tument? Eiusmodi autem tumores glandularum, sponte iterum sanescente ulcere vel suppuratione cessante, evanescent; immerito enim scirrhusae tales glandulae habentur. — Mentionem hic tantummodo fecisse sufficiat bubonum aliorumque abscessuum clausorum sponte vel artis ope resolutorum. Saepe saepius abscessus largam copiosamque suppurationem minitantes sponte evanescere necum viderunt quam plurimi i).

Quocirca monendi mihi videntur Medici, ne eiusmodi glandularum tumores a pure bono et laudabili abortos pertimescant, et chirurgiam necessariam admovere vel omnino negligant k),

materia tetanum et exulcerationem glandulae axillaris. in Abhandlungen der K. K. Josephinischen Militair-Academie zu Wien. Tomo Primo. Pag. 90.

- h) In homine, cui pes infra genu ablatus erat, post mortem tumidas glandulas, tum in femore tum iuxta vasa iliaca sitas invenit. — WILLIAM HUNTER Medical Commentaries. Pag. 53. Saepenumero in primis in hoc bello gallico eadem vidi.
- i) In glandulis post inflammationem inclusum pus resorberi testatur ASSALINI. Pag. 39.
- k) Novi chirurgum illustrem, qui ex suppuratione pedis ortos glandularum inguinalium tumores adeo pertimesce-

* Physiologia.
Paris. 1817.
Tome 2. p. 195.

1815

vel aegros glandularum istarum ^{resectione} extirpatione supervacanea crucient.

Plus una vice Carcinoma Mammae cultro feliciter sanavi relictis glandulis axillaribus non parum tumidis l).

Eadem prorsus et in suppurationibus partium internarum animadvertuntur. — Vidi a pure in ^{scapula} cavo Thoracis sinistro stagnante glandulas intercostales et sternales eiusdem lateris tumidas m). — Vidi a pure in ipsa Pulmonum substantia contento glandulas bronchiales absorbentes tumidas n). — In ^{scapula} Vasis absorbentibus pulmonalibus Phthisicorum pus verum inventum est o).

Sic glandulae circa ^{scapula} Hepar sitae, alias vix conspicuae, ingentes visae sunt. — Vidi ab exul-

bat, ut eam ob causam amputationem instituere renue-
ret. — Moriebatur homo testiculi cancro, quem cultro auferre renuebant chirurgi ob tumorem funiculi sper-
matici, qui sanus post mortem reperiebatur. ASSALINI
Pag. 66.

l) Pari modo et LOUIS teste ASSALINI Pag. 63. post ab-
lationem mammae carcinomatosaе glandulas axillares
tumidas cultro intactas derelinquebat fausto cum suc-
cessu.

DESSAULT teste eodem ASSALINI Pag. 62. ob ulcus
cacoethes audacter brachium amputavit, quamvis glandulae axillares tumerent, persuasum habens, eos tumores non nisi a pure resorpto ortos fuisse; nec prosper eventus eum fefellit.

m) In Capite de Empyemate fusius casum narraui.

n) J. BLEULAND. Icon Hepatis, etc. Traiecti ad Rhe-
num 1789. Pag. 6.

o) Confer Caput de Phthisi Pulmonum.

t jam glandulas
numm. papillar.
e applicator

apud Schraud
p. 38.

scapula
intra
scapula
intra

videtur
uato

scapula
scij. Lond. 1803
Ling. 1805.

peffidentiam
obferunt
stionibus
fuzigando
acciderunt
N. H. mediate
802.

l. 216.
car. caracten

cerato ovario dextro vasa ^{ab}sorbentia alae vesper-
tilionum dextrae pure referta p).

Nullus etiam dubito, quin analogo partium
externarum modo saepenumero abscessus par-
tium internarum pure resorpto per vasa ⁷absor-
bentia ²nostra ³sanentur.

p) Viderunt mecum SCHUMLANSKI et WEIDMANN;

GANGRAENA ET SPHACELUS.

§. VI.

Nata gangraena vasa absorbentia ad agendum
compelluntur; absorbtio ^{etc} incipit ^{us} et absorbetur ^{ut},
quidem illae ^{absorbentur} vivae partes quae mortuis ^{proprie} directe
adiacent; eschara hinc separatur et decidit a).

a) P. G. van MAANEN de absorptione solidorum. L.
B. 1794. p. 84.

"The absorbents detach the ~~living~~ dead and living parts from
each other" Edw Keatingh. on Burns Lond 1797. p. 143.

FEBRES INTERMITTENTES.

§. VII.

Miasma febrile per Vasa absorbentia Corpus intrare, profecto verosimillimum a).

Post *Febres intermittentes*, ^{in primis} autumnales, vel ^{sub}pressas vel male curatas, saepissime infarctus ^{maxima vasa} Viscerum abdominalium, et ^{in primis} quoque glandularum mesentericarum ^{obstructiones}, ventris tumorem efficientes, remanere, inter omnes constat.

Generatim observat KORTUM b), e quo haec mutuavimus, morbis, ex catarrhali et gastrico caractere complicatis, facillime glandularum tumores adiungi.

a) TH. EVANS. Dissertatio Observationes de Febre Edinburgi 1790. Sedem febrium intermittantium in glandulis absorbentibus haerere posse, autumat BASILEWITSCH; et ab hoc miasmate glandulas inguinales in tumorem tolli.

b) De Vitio scrofuloso Tomo Primo p. 260. et 262.

"we have agues from the induration of mesenteric glands" Haunter on the blood p. 411.

† jam glandulae
innumerae
e applicati

in apud Schraud
p. 38.

se ipsum
miasmate
vitio non
fectione
mider
uato

prodr in
scij. Lond. 1803
Lond. 1805.

pepilitiam
observant
in
inhibitione
frigore
circulatione
H. H. medicale
1800

p. 216.
sicut caractere

tia alae vesper-
nalogo partium
abscessus par-
er vasa absor-

WIDMANN.

CELUS.

ad agendum
osorbentur,
tuis directe
decidit a).

olidorum. L.

ing parte form
ind 1797 p. 411.

FEBRIS CARCERUM
ET
NOSODOCHIORUM.

§. VIII.

Expressis verbis monuerunt ^uViri clarissimi a),
in ista febre non parotides glandulas salivales,
sed solummodo glandulas ^{ab}sorbentes vicinas in
inflammationem et suppurationem rapi, inter-
dum absque ulla ^{prae}praevia ^{perfora}indispositione.

Quis non videt, quanti momenti sit ista
adnotatio, tam insigne discrimen inter sedem
veram et supposititiam morbi demonstrans.

a) Nominasse sufficiat J. PRIVOLE. On the Diseases of
an Army, Parte tertia, Capite septimo, Pag. 298.

Je suis venu
à les rendre
de l'opacité glauque
particulière agitée.

PES

Horrendum P
Nas absorbentia
nihil aliud sunt
malae, utpote
morbum videri
Mali primum
monstrant.

Hinc etiam
quod demum
dolor in pube
Hinc no
colli et axi
rum et ing
tes, a q

oriantur,

et contaminantur

tamquam ma

Vibices

aliud, nisi E

factos, esse.

Hinc lig

bubores in

Post co

pus ingredi

a) JAVIER

Jenae 178

Hinc et alio
determinat, sed per
in hinc per

Ja univ. rogamur pler. minusve glandulae absorbentes
 in hoc morbo intumescunt." P. Appalini on the Plague etc
 Lond. 1804. p. 22
 "the lymphatic glands alone were"
 particularly agerred." ibid. p. 29.
 15

more outline
 PESTILENTIA.

§. IX.

Horrendum Pestilentiae verae Venenum per
 Vasa absorbentia corpus invadere, bubones, quae
 nihil aliud sunt, nisi glandulae lymphaticae tu-
 midae, utpote ab omnibus, qui dirum hunc
 morbum viderunt, medicis concessum huius
 Mali primum et princeps fere symptoma de-
 monstrant.

plurimum in
Septem corporis
partibus nec
ultra tres
bubones
simul videt.
J. F. X. Bagnet
sur les
fièvres du
Levant
Paris. 1804
pag. 159.
 Hinc etiam deficiente bubone, qui post ali-
 quot demum dies oriri solet, plerumque tamen
 dolor in pube vel in axillis observatur a).

Hinc non mirum, saepius glandulas faciei,
 colli et axillarum, quam extremitatum inferio-
 rum et inguinis in bubones verti; quippe par-
 tes, a quibus vasa absorbentia harum partium
 oriuntur, contactui aeris corrupti, inquinati
 et contaminati, aliisque rebus, eo veneno con-
 taminatis magis exponuntur.

Vibices rarius apparentes, suspicor, nihil
 aliud, nisi Plexus Vasorum absorbentium rube-
 factos, esse.

Hinc liquet, cur periculosissimum sit, si
 bubones in *anum* febris evanescent.

Post contactum autem istud venenum cor-
 pus ingredi, Medicus, qui diu Constantino-

a) JOANNES MARTINUS MINDERER, Dissertatio de Peste
 Jenae 1789.

Hibones ab aliis distinguntur, et quod non prope axillam
abdominalem, sed profundius in glandis sita sunt supra pectorem illiusculum
in brachio femore fuerunt.

Moret traite de la peste (sur l'epidemie)
Vatodoy. Vol. 2. p. 136.

Belquillon
 opinatur morbum
 esse mere et
 imaginariu
 existentiu.

t jam glandulae
ennum papillar
et applicatio

in apud Schroder
p. 38.

poterim ism
sub prima morbi
invasioe orientis
bubones in inguinibus
qui intra duodecim
horum partium ad
magnitudinem aut
gallinae: insistent.
Bubonis supradicti
inequalis figura obor-
ga, et capitata
bubo inflammatur,
induratur, foris per
rofflet, sed imo
faci vel suppuratur
terunt digitis impressionem.

pestilentiam
observant
et sunt haec
de peste in
Salzburgi 1778
egregie id est
non parvum.

non medicale
1802.

d. 216.
vair caractere

ERUM
 UM.

clarissimi a),
 las salivales,
 es vicinas in
 rapi, inter-
 one.
 menti sit ista
 inter sedem
 monstrans.
 the Diseases of
 Pag. 298.

poli fuerat, CRUIKSHANKIO *b*) narravit, exempla-
que ab HOWARDIO *c*) allata demonstrant.

Non, nisi infectione, contagium pestilentielle
communicari cum hominibus, etiam testatur PA-
TRICK RUSSEL *d*), qui Aleppo medicinam exercuit.

Merito hinc concludit ANTONIUS de HAËN *e*),
qui profecto doctissime de hoc morbo egit, Pe-
stis exstare nullam eiusmodi definitionem, quae
datum morbum pestilentem aut esse aut non
esse determinet, quamdiu idem neque tumores
(i. e. bubones) neque exanthemata generet.

Non ignoro, *Clariss.* WILSON *f*) asseruisse,
ob nimiam acritatem ^{meniam} Venenum pestiferum a Va-
sis ^{virid} sorbentibus recipi non posse, et alios *g*) etiam
negasse, Pestem contagiosam esse.

Facile tamen refutatur ista opinio per in-
stitutam ^{novis pestiferis} insitionem cum miasmate pestilentiali *h*),
quam-

b) Anatomy of the absorbent Vessels. Pag. 113. haec
fusus adhuc in editione altera explicat.

c) Nachricht von den vorzueglichsten Krankenhausern und
Pesthausern in Europa, mit Zusatzen von CHRISTIAN
FRIDRICH LUDWIG. Leipzig 1791.

d) Treatise of the Plague. London 1791, 4.

e) Confer *Autores*, quos ex ingenti numero *Scriptorum*
de hoc morbo nominavit ANTONIUS DE HAËN in *Ratio-*
nis medendi Tomo decimo quarto, & BURSERIUS DE
KYNILFELD *Tomo secundo* § 455. et BALDINGER *Ma-*
gazin fuer Aerzte. Tomo duodecimo.

f) Observations relative to the Influence of Climate. p. 163.

g) CHICOINEAU, SOULIER, VERNEY et PYE. *Foll*
Acta medica Berolinensia, Decas secunda, Volumen
secundum WESPENNI Tentamen de Peste inoculanda,
Londini 1755. — N. D. SANDILOWITZ Lettre sur les

*Alex Russell - the natural
History of Aleppo.
containing a description
of the climate,
inhabitants & Diseases
particularly of the
Plague. second edition
with notes by Peter
Russell. 1794. Lond.*

*it is followed most frequently if not always by inflammation of the
lymphatic glands. Georg Follie in Hippocrator Lond. 1794. p. 123.*

178. In se ipso in plionem passu aliquo effectu insipient
Jelgenather tulle Aspalini p. 22. l. v.

20

quamvis non ignorem, MACKENZIE observasse, non semel, sed vel duodecima vice Peste correptum fuisse eundem hominem.

Secundum experimenta, a DEIDIER i) in Peste Masiliensi 1721. instituta, Venenum pestilentielle ore sumptum non noxium fuit, periculosum autem sanguini admixtum, prouti iamiam indicavi.

Neque improbabile, subtilissimum Pestis venenum putrefaciens omnia, destructis minimis Vasis, tam subitam mortem inferre k). — Partem enim Corporis, quam inquinat, subito destruit, anthracemque excitat l).

Hinc fuga aut omni commercio cum alio sublato Pestis evitatur.

Hinc obvelatione et inunctione eum oleo m) forsitan praecaveri posse, non improbabile videtur; cum experimentis SAMOILOWITZII constet, ipsum pus peste laborantium cuti per linteum carptum adplicatum, sufficere ad morbum excitandum.

Experiences de frictions glaciales pour la guerison de la Peste. Paris 1781. — Eiusdem Memoire sur l'Inoculation de la Peste, à Strasbourg 1781.

- i) Philosophical Transactions abridged. Vol. VII. Pag. 3. 165. et 168.
- k) G. van SWIETEN Commentaria in BOERHAAVE. Tomo primo, p. 124.
- l) Van SWIETEN l. c. Tomo primo, Pag. 748.
- m) CRUIKSHANK Anatomy of the absorbent Vessels. Pag. 114. in Versione germanica p. 109. — ASSALINI in editione gallica Pag. 137.

SÖMMERRING DE MORBIS.

B

Altero die tunc jam glandulae inguinales si venenum pestilentielle per se applicetur

Budaj apud Schroed
Vol. II. p. 38.

White scrophulous miasmata pestilentielle inoculation non modo sed etiam infectione in quibus; bubonicis multatione die quarto moriatur.

Will. Wittmann Travels in Turkey Lond. 1805
überst. u. Berghen Litz. 1805.

Unctionibus olei olivacei pestilentiam arceri Baldassarri observant.

per artem huius unctionibus in corpore ferigando

Jelgenather pag. 26. Hist. medicale de l'Asie Orient. Paris 1802.

et Pagnot p. 288 et 216.

par les fièvres se mouvaient caractere de l'Asie Orient. Lyon 1804.

A.
narravit, exempla
demonstrant.
magium pestilentielle
etiam testatur Pi.
medicinam exercuit.
NOXIVS de HAENE),
morbo egit, Pe-
definitionem, quae
ut esse aut non
neque tumores
nata generet.
ox f) asservisse,
pestiferum a Va-
et alios g) etiam
esse.
ta opinio per in-
te pestilentiali h),
quam-
s. Pag. 113. haec
cat.
rankenhausen und
ten von CHRISTIAN
791. 4.
numero Scriptorum
de HAENE in Ratio-
BURSERIUS DE
BALDINGER Ma-
of Climate. p. 163.
PRE. Frell
ecunda, Volumen
Peste inoculanda,
VITZ Lettre sur les
inflammation de
Lond. 1774. p. 113.

Hinc remedia antiseptica topica non contemnenda, v. c. Acetum, Camphora, Acidum minerale, Glacies, Alcali causticum dilutum.

Quae circa ^{Carbunculos} Anthracis monenda essent, potius ad Gangraenam et Sphacelum pertinent.

Peragi autem Anthracis separationem operum vasorum absorbentium non est, quod dubitem; quum ^{causae} multoties etiam in me ipso cutis Sphacelo corruptam partem, verum Anthracem ergo, istis separari viderim a parte sana. Suppuratione enim oborta vasorum ^{absorbentium} truncos pure plenos, et tactu et dolore, quin imo ipsis oculis distincte animadverti.

Autore EUSEBIO VALLI n) teste aupte illi qui secunda vice a pestilentia corripuntur, vix aliud symptoma eius experiuntur quam tumorem glandulae absorbentis, minime periculosum.

n) Experiments on animal Electricity. London 1795
Pag. 287.

Descriptionem bubonis pestilentialis vide apud J. Jones. Transacti, one of Physicians of Philadelphia Vol. 1. p. 1793.

Jam Monget vero et Mercurius annotant potius glandulas inguinales inferiores sive femorales quam inguinales ^{vires} pestilentiali tumorem tolli; facile hinc dignosci posse a re vulgari bubone venereo.

Franz von Scharaud Geschichte des Pest in Sibirien. in den Jahren 1795 & 1796
Völk. 1801. 600

Köpfelij on Luger.

Carbuncles now and then give rise to
buboes, for it frequently happens
that when the former appear, the
skin, the glands of the axilla swell,
these have been observed to be less
painful than primary buboes,
and they & break when
the carbuncles come
to a favourable
suppuration, which is
not the case with primary
buboes. These lymphatic
buboes, as they have
been termed, are also observed,
but much more rarely,
in the arria when the carbuncles
appear on the thighs, legs, or
feet.

Philip Wilson on the
1800
febrile diseases. Vol. II.
p. 497.

Virus
alia via
vel inocula
lenter dem
dubitari ne
Virus
vel in ma
Musculi d
applicatum
in Pedes a
lentes red
sationem
glandulas
rapit d)
Nep
Sinensium
imbatum
gularium
Mendac m
a) Cuz
Pocken
histori
ria.
wochen
§ 481
b) Len
17
Nep
1771
c) C.
d) C.

VARIOLAE.

§. X.

Virus variolosum per vasa absorbentia, nec ulla alia via a), corpus humanum ingredi, insitio vel inoculatio sic dicta huius morbi adeo luculenter demonstrat, ut ulterius ea de re omnino dubitari nequeat.

Virus variolosum enim, vel per digitos, vel in manu, vel iuxta inferiorem insertionem Musculi deltoidei, quavis Institutionis methodo applicatum, saepissime glandulas axillares b), in Pede applicatum glandulas inguinales c), dolentes reddit, in tumorem tollit, ponderis sensationem excitat, vel in ipsam suppurationem rapit d).

Neque dubium est, methodum Institutionis Sinensium, qua gossypium miasmate varioloso imbutum, naribus intruditur, glandularum iugularium dolorem excitare. *supprimis cum*

Mead hanc methodum retam vidit.

- a) CHRISTOPHORUS LUDOVICUS HOFMANN. Von den Pocken. Münster 1770. 8. cuius circa huius morbi historiam et curationem immortalia profecto sunt merita. — Eadem expressis verbis confirmat in Beantwortung der Einwürfe von H. UNZER. Münster 1781. §. 483.
- b) Idem HOFMANN. Von den Pocken, zweiter Theil. 1789. §. 175. et 456. — Eodem redeunt et verba NICOLAI ROSENSTEIN von Kinderkrankheiten. Goetting 1774. Capite decimo tertio. Pag. 266.
- c) C. L. HOFMANN. Loco citato. §. 152. Pag. 69.
- d) C. L. HOFMANN. Loco citato. Tomo secundo. Pag. 469.

*Et factis comparatum est per
variolosum lacte diacoe liquida,
deterique opulenta exopta
et degenitum purgare frontes
facile videtur*
Solenni p. 211.

Dolor autem harum glandularum plerumque iam die tertio oritur, et ad diem sextum nonnunquam cum tumore augetur, ante ullum febris vel eruptionis Indicium, manifesto argumento: Virus variolosum per vasa absorbentia in has glandulas delatum earum dolorem et tumorem excitare.

Curatione rite adhibita, etiam ante ullam febrim iste dolor et tumor evanescere, prouti et omnino abesse solet, ut multoties in Infantibus et Adolescentulis, insitione a me instituta, observavi.

Recte hinc concluditur: Virus variolosum Corpus nostrum subiisse, simulac insitione administrata illae glandulae vel dolent vel intumescunt e), quas Virus variolosum ^{sub}transire debet, ut in sanguinem pervenire possit.

In glandulis ipsis vero doloris sedem haerere, nec tantummodo Nervos axillares ^{sub}consensualiter

e) Principes Medici in eo uno ore conveniunt; v. c. Tissot. Avis au peuple sur la santé. Quatrième Edition. Paris 1770. — Versio germanica Mannheimii 1772. Pag. 586. — Certum esse signum asserit, neque se reminisci, unquam hunc dolorem glandulae adfuisse ^{absque} insequente eruptione Variolarum, quamquam non semper intumescant glandulae; quum vero intumescant, certissime erumpunt Variolae.

Pari modo et PETRUS CAMPER in Dissertatione de Emolumentis et optima methodo Insitionis Variolarum. Groningae 1774, a die tertio ad usque quintum hunc dolorem auctum vidit.

Manifeste, inquit ISENFLAMM de Absorptione morbosa §. 12. in variolis systema lymphaticum primum adfici constat.

Hofmann l. c. Hufeland. u. Elsevier ed. tentia 1798 p. 20

dolere *f*), crederem; quum certum sit, plures ramulos transire glandulas, qui vel irritatione miasmatis variolosi irritati, vel a tumore, irritationis istius effectu, pressi dolent.

Hinc intelligitur hodie, cur vere dixerit MEAD. „Iis, qui tumoribus glandularum ex tenaci lymphâ laborabant, morbum variolosum utilem fuisse.“ — Accedente enim novo et fortiori stimulo virus variolosi, lentor huius Systematis adeo tollebatur, ut inveteratae stases in glandulis depulsae evanescerent.

Adtrahi autem in corpus miasma variolosum etiam per aërem posse, ibique pulmonibus male affectis, glandulas bronchiales in tumorem, inflammationem et suppurationem *scilicet*, vel in stomachum depelli cum cibis, et ea via corpus invadere, probabile videtur.

Idem miasma in cutis pustulis confectum vasa absorbentia pustulis eripiunt, iterumque massae sanguinis tradunt, ut demum per pulmones exhaletur.

Quodsi Miasma variolosum in sanguinem e pustulis per vasa absorbentia receptum, et ad glandulas delatum, diutius in glandulis haeret, in tumorem quinimo et suppurationem easdem *trahit*, morbo reliquo iam superato.

f) PETRUS CAMPER, loco citato, p. 109. ita et COORMANNS in Neurologiæ, prima editione. Ipsi autem hi Viri abrogarunt novissimis temporibus hanc opinionem; ut patet e nova editione Neurologiæ-Francoeræ 1789.

^{form. secun.} Quodsi Miasma variolosum in sanguinem per vasa absorbentia e pustulis ^{delectum} receptum, ^{at} apto loco, id est, per pulmones eliminatur, nimia ^{vas} quantitate peccat, Febrim sic dictam secundariam excitat g), quinimo vera peripneumonia necat.

Quodsi autem idem miasma variolosum, e pustulis in sanguinem ^{delectum} receptum, non apto loco eliminatur, sed ad alia loca abeat, Nervos prehendit Convulsionibus mortiferis. h).

Suppurationem autem glandularum post Variolas melius cortice peruviano et similibus remediis, quam purgantibus et debilitantibus, sanari, experientia docuit — etiam, ni me omnia fallunt, applicationem Mercurii topicam profuisse mihi visus sum.

*non etiam hoc haerere
videtur variolosum in ipso
loco et off. in cute*

Etiam Virus vel Miasma variolosum in loco ipso, id est, cute haerere vel parari, praeter alia

g) Consentientem mecum invenio JOHN GARDINER, On the Gout, London 1792. Pag. 227. In the Small Pox the morbid matter is carried again into the Circulation and produces a secondary Fever — ROBERT WALKER vero opinatur; non a resorpto pure oriri febrim secundariam, sed a materia morbida in sanguine retenta.

Minus recte vero intelligo, quae ~~ON~~ HAASE, loco citato, Pag. 9. habet, scilicet: „Variolas superatas tumores glandularum Colli sequuntur, sine dubio fomes variolosus in contextu celluloso sub cute contentus per vasa absorbentia resorbetur, et ad glandulas defertur, unde morbo iamiam superato inflammatio et suppuration non parum molestiae faciunt, quum vasa sanguifera ab obstructis lymphaticis irritantur et ad inflammationem evocantur.

h) Dem. COZZANI. De Sedibus Variolarum. Neapoli 1775. fere similia docet, §. 19.

et haec suade
qui Variolis
insitionibus
nibus a mias
alterius pust
experti sunt.
riolosam faci
stulis iisdem
eundem vario
tem amicam
denuo adhae
solutum pu
Hisce in ca
massam sar
illudque m
acceperam

„In
FLAMM
„cutaneor
„sexenni,
„bus, sed
„que crur
„periscid
„riolam co
„nem abin

3) Wap
Tomo
in
Fouri
184-18
k) Dis

probat
 et haec suadent: Novi Medicos non incelebres i), qui Variolis defunctorum corporum scrutatione insitionibusque occupati, plus tertia vice in manibus a miasmate varioloso inquinatis, unius vel alterius pustulae perfecte variolosae eruptionem experti sunt. Pari modo nutrices infantibus variolosam faciem vel mammam admoventes pustulis iisdem locis mulcantur. Novi virginem dudum variolas passam, quae variolis laborantem amicam exosculando varioloso miasmate ita denuo adficiebatur, ut variola in labio oborta solitum pustulae variolosae decursum teneret. Hisce in casibus vix verosimile videtur, totam massam sanguinis a miasmate infectam fuisse, illudque miasma iisdem locis evomuisse, quibus acceperant.

„In morbis exanthematicis“ — Inquit ISEN-
 FLAMM k) — „habitus vasculorum absorbentium
 „cutaneorum saepe in censum venit. Video in Puero
 „sexenni, Variolis non quidem vere confluenti-
 „bus, sed valde confertis decumbente, in utro-
 „que crure supra genu, in ea ipsa regione, ubi
 „periscelides adplicari solent, unam solam va-
 „riolam confluentem erupisse, et in suppuratio-
 „nem abiisse, sic, ut crusta exsiccata et detracta

i) *Wrisberg* in Novis Commentariis Goettingensibus, Tomo quinto — *CAMPER* loco citato — *item* (*Osiander*) in Goettingsche gelehrte Anzeigen 1793. Stück 115. *FORDYCE* in Medical Transactions 1793. in se ipso pluries instituit insitiones variolarum. *scipio*

k) Dissertatio De Absorptione morbosa. Pag. 50.

*Comm. op. populea granu-
 tro, adeo, ut encephali et
 proctae fuerint.*

„verum periscelum exhiberet. An forte taenio-
„lae arctius constrictae quidquam in vasculis cu-
„taneis mutarunt? “

Profecto cutem densiorem reddiderunt; cu-
tem densiorem autem peius affici, cute laxiore,
in Variolis animadverti.

De metastasi variolosa in paragrapho de
Metastasi quaedam attuli.

Variolae varicinae

P. finlan-

MORBILLI.

§. XI.

Miasma morbillorum pari modo ac Variolas^o
vel effluviis aegrorum, vel rerum contaminata-
rum contactu, vel insitione a) cum sanis com-
municatur, vasa sorbentia nostra intrat, oculis,
naso, cuteque male adfectis iterum sanguini, eo-
rum vasorum absorbentium ope, absque mani-
festa glandularum adfectione, redditur, ut de-
mum partim per pulmones exhaletur, partim per
alvum eiiciatur.

Et quidem Morbillos, ^{prospicere} inprimis, ni in ulti-
mo stadio debitum ^{a cura} administraretur regimen, ma-
xime, si admittatur refrigerium, haud raro ^{vari} omnis
generis morbos chronicos, et inter hos quoque
glandularum tumores ^{liber} excipere, constat; non

Hughes account of the malignant Measles at Plymouth. in 1745.

*Watson in Medical Obs.
Vol. IV^{to}*

a) Confer Opus classicum: ROSENSTEIN. De Morbis in-
fantum, Capite decimo quarto. et GIRTANNERI opus.

tamen tale
observatur.
ris paribus
Interim, si
lympham pot
symptomati
concomitant
bitur, illius
phatico obse

Quod v
recte moner
losi infectu
chus adliga
nicare. A
pure imbu
saliva,
bus, at
corpore.

Hinc
aut imper
dicatis suc
dularum t

Inven
mesenteric
to, System
morbo lab

b) Korr
c) Br
d) Jax
burg
e) Fan

tamen tale quid adeo frequenter post morbillos observatur, quam post variolas, hae enim ceteris paribus, morbum longe graviorem constituunt. Interim, si cogitemus, morbillosum virus in lympham potissimum dominari, id quod satis ex symptomatibus catarrhalibus morbillos constanter concomitantibus apparet, mirum sane non videbitur, illius quandoque reliquias in systemate lymphatico observari b).

Quod vero Insitionem istius morbi adinet, recte monetur c), Gossypium sanguine morbillosi infectum etiam incisa prius cute nudis brachiis adligatum contagionem aequae certo communicare. Alii praeferunt insitionem per lanam pure imbutam d); Alii sanguinis loco utuntur saliva, aut lacrymis tempore criseos stillantibus, aut squamulis decidentibus ab aegrorum corpore.

Hinc inter morbos, qui morbillis malignis, aut imperfecte solutis, sive, ut aiunt, male iudicatis succedunt, referuntur a MORTONO glandularum tumores.

Inveniuntur enim post mortem glandulae mesentericae mole auctae e), manifesto argumento, Systema vasorum absorbentium etiam in hoc morbo laborare.

b) KORTUM. Tomo primo. Pag. 257.

c) BURSERIUS DE KANILFELD. l. c.

d) ALEXANDER MONRO. In Praelectionibus 1778. Edinburgi habitis.

e) FRIDERICUS HOFMANN. De Febris. *Philip Willan on Febrile Disorders Vol. 2.*

inimio oxygenu
stomach
virescenti
H. L. c. 259.

10

novissimis etiam
temporibus fuerit
e pustulis, infili
onem infestissimas
Loeb Willan. (ed. 2)
p. 219.

Mirifice hinc Camphora, quae simili modo per pulmones redditur, prodest; dum enim miasma morbillosum sanguini admixtum per pulmones comitatur, ulteriorem miasmatis acridinem vi sua antiseptica arcere videtur.

Si autem nimia quantitate istud miasma sanguini redditur, febrim secundam f) excitat, quae tempestivo Camphorae usu vitatur.

Hinc idem miasma morbillorum, diutius in glandula quadam retentum, interdum morbum recrudescere facit g), dum scilicet per vasa absorbentia in sanguinem reducitur.

Glandularum autem tumores, post Variolas et Morbillos remanentes, absque ulla concurrente causa non nisi rarissime fieri, recte censet KORTUM.

f) JOHN GARDINER. On the Gout. pag. 227.

g) FRANCIS HUME. Medical Facts and Experiments. Edinburgh 1759. Pag. 250.

P E T E C H I A E.

§. XII.

Cum absque supuratione atque desquamatione, ut cuius notum est, evanescent Petechiae, sanguinis quod in cutis cellulas effusum erat, vasorum absorbentium genere resorberi, probabile videtur, analogo fere modo ac de ~~Echymosis~~ sive san-

Variolae
V. finis

Hughes accu
Walton in aka
Vol. IV^m

ginis maior
suis dixit

Mem

riculosa, q

petechis in

haec non so

Petechi

communicat

Cl. Kn

febre putri

ceperunt,

quinque ar

ceola sibi p

sudore sy

et per m

nec quid

mirum r

Juve

cocto Cor

WITSCH c)

a) Ration

Eract.

b) Exa

sit cont

c) Loco

P E T E C H I A E. 27

ginis maioribus effusionibus et stagnationibus fusius diximus.

Memoratu digna sunt Experimenta satis periculosa, quae circa contagionis modum in febre petechiis iuncta instituta sunt, quamvis rem adhae non solvant.

Petechias enim, insitione instituta, non communicari, iam M. STOLL a) annotaverat.

Cl. KRAUS vero cum socio ANDRÉ gravissime febre putrida decumbentium halitum sat diu exceperunt, sanguinem e macula magna petechiali quinque ante aegrae morbum ^{horas} ~~horas~~ extractum lanceola sibi per insitionem communicarunt, tandem sudore squalidissimum aegri indusium induerunt, et per nycthemerum gestarunt, nec infectionem, nec quidquam mali inde passi sunt b), neque id mirum videtur.

Juvenem, Petechiis laborantem, lavando decocto Corticis peruviani morti eripuit BASILEWITSCH c).

a) Ratione medendi, parte septima, post obitum edita ab EYEREL. Viennae 1790.

b) KRAUS. Praeside PLOUQUET Diss. An febris putrida sit contagiosa?

c) Loco citato.

nimis oxygenu
stomaco
in hoc oris
7 L. c. 59.

I.
quae simili modo
est; dum enim
admixtum per
miasmatis acce-
videtur.
istud miasma
lam f) excitat,
vitatur.
um, diutius in
rdum morbum
per vasa absor-
post Vario-
que ulla con-
ne fieri, recte
227.
periments. Edin-
E.
esquamatione,
techia, san-
erat, vasorum
abile videtur,
ibus sive san-

SCARLATINA.

§. XIII.

Quotum mihi fecit circa hunc morbum Cl. KONTUM a), inquit: „Quae scarlatinam febrim concitat, materiae morbidae insignis aptitudo inest, glandularum, imprimis colli, et salivalium tumores, jam in ipso febris decursu, generandi et diu saepe post iam perpassas relinquendi.“

„Cum anno 1787. epidemice saeviret febris scarlatina, observabam in plurimis, potissimum adultis, non febrim declaratam, sed glandularum colli, parotidum, etc. tumores phlegmaticos, et porro.“

„Quae vero post scarlatinam veram remanebant glandulosae tumescentiae, in plerisque casibus prorsus non scrophulosas fuisse, satis apparet, cum ex facili discussione, tum si forsan in suppurationem transirent, ulceris facili et absque mora ut plurimum consolidatione, prorsus ceterum exulantibus cachexiae scrophulosae signis. Ex adultis feminis frequentius quam viris tales glandularum tumores residuos molestos fuisse, observaverim.

„Nec non iisdem ii prae aliis mihi pati visi sunt, qui quondam adfectibus scrophulosis laborabant, quibusque forsan debilitas systematis glandulosi atque lymphatici supererat. Neque pror-

a) Tomo primo, §. 45.

Varicellae

P. finis

Hughes accur

*Wagner in alle
Vol. 184*

sus deerant,
ubi scarlatin
posterior
tum relinque
Manifest
morbo System
laborare.

FE

Febris m
nisi vasoru
autore Jo
bonae 17

ARTH

Ad Art
bolam su
quentissim
ut dubium
persit.

Recto
bus casib
„Tumore
„utroque
„ibit.“

sus deerant, haud tamen frequentia exempla, ubi scarlatina pueros scrophulososprehendens posteriorem hunc morbum auctum et exacerbatum relinqueret."

Manifeste ergo cernitur, etiam in hoc morbo Systema nostrum Vasorum absorbentium laborare.

*nimio exyptian
stomaco
"urthor" orit
H L. c. 59.*

FEBRIS URTICATA.

§. XIV.

Febris urticata protheiformis speciatim non nisi vasorum absorbentium subsidio tollitur, ipso auctore JOSEPHO GAUTIERI (de struma Vindobonae 1794. p. 78.).

ARTHRITIS ET RHEUMATISMUS.

§. XV.

Ad Arthritidem Vasa absorbentia nostra symbolam suam conferre, diligens huius morbi frequentissimi ^{exemplum} indagatio adeo luculenter me docuit, ut dubium amplius ea de re mihi nullum superstit.

Recte hinc pronuntiat Cl. KORTUM e duobus casibus, quos fusius narrat, concludens: „Tumores glandularum a materia arthritica in „utroque casu fuisse derivandos, nemo inficias „ibit.“

INA.
orbium Cl. Kon.
rlatinam febrim
signis aptitudo
i, et salivalium
rsu, generandi
linquendi.
saeviret febris
s, potissimum
sed glandula-
res phlegmati-
veram remane-
in plerisque ca-
nisse, satis ap-
um si forsitan
ceris facili et
atione, pror-
scrophulosae
ius quam vi-
uos molestos
mihi pati visi
ulos labora-
tematis glan-
Neque pror-

in morbo articulari
quoniam White pullum
Angli vocant
glandulas inguinales
subinde tumere
annotat, Jamar
Fuchs on the morbid
knee joint Edinb.
1802 pag. 24.

Varidiae

P. fuchs

In Morbo articulari, sive strictius sic dicta Arthritide vera, synoviam corruptam inter alias partes ipsa ossa, quae cavum articulare constituunt, laedere, quanquam saepius viderim, attamen adferre liceat testimonia trium Virorum, doctrina atque experientia et iudicio clarissimorum, FRIDERICI HOFMANN, HAASE et BONN.

FR. HOFMANN enim de Podagra et Arthritide vera ait a): „Serum salsum excrementitium „ad articulos descendit ad ipsos articulos, humorem illum mucilaginosum coagulat — immanes „in parte adfecta cruciatus suscitatur, etc.“

HAASE vero — „Serum, quod ad articulos eorumque cava confluit, quo diutius iis occlusum tenetur, eo majora mala aegro infert. Humor enim effusus primum lymphaticus limpidus esse, et a blanda indole parum recedere, „postea talem tamen acrimoniam sibi contrahere „solet, ut molliores partes corrodantur b).“

In omni carie — acres humores esse, ponimus, quorum effrenata, quaecunque propinqua loca devastandi, vi tanta strages ossium editur, ut etiam densissimae laminae destruantur.

BONN autem: „Capitis et Colli tubercula „femoris locum dant suspicioni, acrem humorem „intra articuli cavum effusum fuisse c).“

- a) Fundamenta Pathologiae specialis. Halae 1747. p. 545.
b) Dissertatio de Unguine articulari eiusque Vitiis. Lipsiae 1774. §. 8.
c) Descriptio Thesauri Ossium morbosorum Höviani Amstelod. 1783. p. 71.

Hughes accit

Walton in the
Vol. IVth

Hinc profecto non mirum, a tali acrimonia ossa ipsa adfecta talem subisse mutationem, qualem CHESELDEN *d*), RUYSCH *e*), TRIOEN *f*), ALBINUS *g*), BONN *h*), egregie pinxerunt, et HALLER *i*), BONN *k*), van der HAAR *l*), PALETTA *m*), descripserunt, qualemque ipse fusius exposui *n*).

Quis autem negare ^{vit} sustineat, Vasorum absorbentium auxilio istam Ossium mutationem accidisse; cum notum sit, ab iis solis auferri particulas fluidas non modo, sed etiam solidas.

Deinde Vasorum absorbentium ope morbum arthriticum solvi, idonei autores testantur; solum van der HAAR nominasse sufficiat.

Patet, ^{igitur} cur in Podagra Vasa absorbentia inflammantur *o*).

- d) Osteography Tab. 46. Fig. 1. et 2. Tab. 50. Fig. 1.
- e) Thesaurus anatomicus Nonus. N. 74. Pag. 57.
- f) Observationes medico chirurgicae. Tabula undecima et duodecima.
- g) Annotationes academicae. Liber quintus. Tabula secunda.
- h) Tabulae ossium morbosorum. Tabula decima quarta, Fig. 1. et 2.
- i) Elementa Physiologiae. Tomo quarto. p. 505.
- k) Descriptio Thesauri Ossium morbosorum Hoviani, pag. 20.
- l) In Actis Harlemensibus. Volumine octavo.
- m) Adversaria chirurgica prima, de Claudicatione congenita, quam Dissertationem recudi fecit ED. SANDIFORT. Leidae.
- n) In BLUMENBACHII, medicinische Bibliothek, dritter Band, pag. 493.
- o) JOHANNES FRIDERICUS HOFMANN/ Dissertatio de Podagra.

*nimio oxygenu
ulmones
tumor ossi
H. l. c. 59.*

*Calculus arthriti
cos. formae nigris
veluti absorptione
partium tenuissimas
et salinarum rudi
E. Darwin
Zoon 2. p. 46.*

*Podar arthriticos e
poco vasorum
absorbentium
ruptura ossi.
Alard Hif. Duce
maladie particuliere
au Systeme lymphatique
Paris 1806. ch. 10.*

MATISMUS.

strictius sic dicta
ruptam inter alias
articulate consti-
taepius viderim,
trium Virorum,
iudicio clarissimo-
AASE et BONN.
dagra et Arthri-
excrementitium
articulos, humo-
lat — immanes
t, etc.“
quod ad articu-
o diutius iis oc-
la aegro infert.
lymphaticus lim-
parum recedere,
sibi contrahere
antur b).“
ores esse, po-
nunque propin-
trages ossium
destruantur.
Colli tubercula
rem humorem
e c).“

ae 1747. p. 543.
eiusque VIII.
osorum Hoviani

Notissimum denique, acrem materiam arthriticam resorptam, et massae sanguineae reditam et oberrantem, in corpore nostro, ni apto loco excernitur, vel si nimia quantitate adest, huc vel illuc deponi, et gravissimos immo lethales morbos excitare.

Post Rheumatismos, quorum cum Arthritide analogia ab omnibus cognoscitur, itidem haud raro glandularum lymphaticarum tumores remanere, experientia quotidiana constat p).

p) KORTUM. Tomo primo. pag. 272.

§. Rheumatismus

In Rheumatismo sine tumore musculos non raro glandulae vicinae tumescunt. Saepissime causa glandularum colli et caricis tumescit inveni, praecipue in Delicatioribus hominibus.

Aug 1796

K Sprengel Pathologia Bd. 2. § 740.

C A T A R R H U S.

§. XVI.

In Odontalgia catarrhali, gravedine, generatim in Catarrhis recte monet KORTUM a): „Non raro glandulae circa collum, caput et submento, tum conglomeratae salivales, tum conglobatae intumescunt: qui quidem tumores licet docente BIERCHÉN b) saepe satis pertinaces sint, nec suetis cedant remediis, plerumque tamen abeunte catarrho sponte evanescent, vel facile saltem discutiuntur. A scrofulis tumores catarrhosi, monente CHARMETTON c), ex eo facile distinguuntur, quod molles ac leviter „sensi-

a) Tomo primo. pag. 261.

b) Vom Krebse. pag. 40.

c) Prix de l'Academie de Chirurgie 3. pag. 201.

in r
quo
et
gla
fu
an
K
18
Vandlae
S. f. indur

Huguen acru
Wäpfer in alle
Vol. 144

„sensiles si
„bus ac iu
„rum gla
„raro per
„pulso, in
„primis cata
„multum ill
„thalmia n
„gravis aff
„tio labor
„rum tume
„Huc
„glandular
„praeclare
„Muxpre
„Itali On
„lis null
„sas eius
„dens, e
„forsan e
„sentit Ac
„pue infer
„obnoxii
„sed quib
„iuniores
d) Instin
e) Gooch
f) Con
Aucto
Sömer

„sensiles sint, et facile resolvantur. In infanti-
 „bus ac iunioribus praecipue observantur, quo-
 „rum glandulae laxae et debiles sunt, et non
 „raro per longum tempus, catarrho licet de-
 „pulso, in iis persistunt. Scrofulosi infantes in-
 „primis catarrhis obnoxii esse videntur, indeque
 „malum illud haud parum exacerbatur. Oph-
 „thalmia nempe scrofulosa accedente catarrho
 „gravius afficit, narium stillicidium et excoria-
 „tio labiorum augetur, increscitque glandula-
 „rum tumentium numerus.“

„Huc quodammodo referendus quoque ille
 „glandularum morbus, quem BURSERIUS d) tam
 „praeclare delineavit, quemque Angli the
 „MUMPPS e), Galli ORBILLONS, les OURLES,
 „Itali ORECCHIONI vocant. Cui vero cum scrofu-
 „lis nullam affinitatem esse, nemo certe cau-
 „sas eius, ortum totumque decursum f) perpen-
 „dens, dubitabit; inepteque profecto illum
 „forsan etiam ad scrofulas pertinere, idcirco
 „sentit ACKERMANN, quoniam infantes praeci-
 „pue infestatit, qui quidem scrofulis prae aliis
 „obnoxii sint. Namque non scrofulis solum,
 „sed quibuscunque ad glandulas congestionibus
 „iuniores inprimis patere, constat.“

d) Institutiones medicae practicae. Vol. tertio. Cap. 15.

e) GOOCH Cases and Remarks. p. 17. seqq. — Confer
 RUSSELL Oecon. Nat. p. 114.

f) Confer BURSERIUM, loco citato, et ab illo citatos
 Auctores.

*forsan a nimio oxygenu
 per talem et pulmones
 rescripto, catarrhos oriri
 opinatur H. Gilibert l. c. 59.*

R H U S.

acrem materiam
 massae sanguineae re-
 corpore nostro, si
 si nimia quantitate
 poni, et gravissimos
 tare.

quorum cum Arthri-
 cognoscitur, itidem
 phaticarum tumores
 idiiana constat p).

272.
 praecipue in Sclerotica

H U S.

travedine, generatim
 partum a): „Non
 caput et sub
 salivales, tum
 quidem tumores
 epe satis pertina-
 diis, plerumque
 evanescent, vel
 scrofulis tumores
 (TON c), ex eo
 molles ac leviter
 „sensi-

pag. 201.

„Generatim observaverim, morbis febrilibus ex catarrhali et gastrico caractere complicatis facillime glandularum tumores adiungi. Huius v. c. indolis, si a specifico miasmate discesseris, scarlatina et modo dictus morbus glandularum esse videntur. Ceterum rarissime occurrere, morbos catarrhales puros, sed illos plerumque bilioso vel alio primarum viarum inquinamento complicatos esse, hodie ab omnibus agnoscitur.“

„An a catarrhalibus distinguendi sunt glandularum tumores a refrigerio oriundi? Clima frigidum et humidum ad scrofulas veras efficiendas causae remotae instar multum conferre, deinceps dicitur. Sed de hac re nobis hic sermo non est. Intellego potius glandularum tumescentias absque alia reperiunda causa post refrigerium, et quidem subito saepe, contingentes. CL. RIED glandulas in uno colli latere frigida aura per momentum admissa tumescere ac inflammari vidit. Verbulo sub scrofularum spuriarum serie illam a refrigerio notat PLENK.“

Equidem non crediderim, hosce glandularum tumores catarrhales distinguendos esse ab illis, qui ^{frigore} refrigerio oriuntur.

Hosce autem glandularum tumores pertinacissimos felicissime Camphorae topico usu superavi, credens, stimulum quam proxime loco adplicandum, ubi stases essent depellendae, neque prosper successus spem meam fefellit.

Capitulum in
glandularum
tumorem
super
tumor
tumor

Post
colli
quoque
tumidis

a) Korr

Vasa
in Dyse

Intestin
puris
iores,

longitudi
ulla artifi

nota, de
melius ae

borantis
ctam et

spicies.
ipse serv
et Sur
Exi
mores,

x Boreli
mij
Singen
Klein
reichte

rum gravioribus exulcerationibus observavi, derivari, atque facile explicari possunt; ³Vasa enim haecde pus, chylo certe spissius, e loco affecto ^{ad}sorbentia ad istas glandulas advehunt; quod cum difficilius chylo per illud ^{ad}transeat, vel penetrare interdum plane nequeat, tumore excitato molem ^{causam}auget.

Glandulas autem Mesenterii, ^{maxime}inprimis eas, ad quas Vasa absorbentia a Colo venientia abeunt, tumidas et simul duriores in Dysenteria Clarissimi Autores viderunt a).

^{similiter}Etiam a Dysenteria, ut vocant, suppressa glandularum tumorem adnotarunt b).

~~Minime autem credendum est, ex~~ ^Evasis chylosi motu retrogrado materiam aquoso-serosam depluere in Dysenteria, ~~ut~~ ^{ascribit}DARWIN (de quo in Capite de Diabete fusius verba feci) epinatur; ista enim opinio ab omni verisimilitudinis specie adeo abhorret, ut seriam refutationem vix mereatur.

a) In Alvi fluxibus glandulas Intestinorum saepe grandescere aut erodi, iam MORGAGNI annotavit. De sedibus et causis morborum Epistola 31. Articuli 15.

Glandulas Mesenterii ex inflammatione tumidas vidit in dysentericis summus M. STOLL. Rationis medendi Parte tertia, pag. 281.

In Mesocolo glandulas in dysentericis tumidas vidit KAUHLEN. Von der Ruhr. Bonn 1787. 4. p. 6.

Confer et CRUIKSHANK Account of the Absorbent Vessels, p. 121. — et COWLEY in London Medical Journal, Volum. septimo, Casum quartum et undecimum. &

b) TRILLER Dissertatio de Tumoribus subitis a Dysenteria suppressa. — Recusa in eius Opusculis.

f Will. Lempriere Practical Observations on the Diseases of the Army in Jamaica. Vol. 2. London 1799. pag. 207.

CHOLERA.

§. XIX.

In Cholera mortuis ^{ad veridic} Vasa absorbentia intestino-
rum, vulgo chylosa dicta, bile plena visa
sunt a), manifesto argumento: Bilem (forsan
a miasmate epidemico) copiosam et corruptam
per vasa absorbentia sanguini reddi, cor vasaque
stimulare, ~~et~~ ^{hinc} dira, huius morbi symptomata
excitare.

Facile hinc etiam optima curandi methodus
intelligitur. Praeter purgantia enim cholagoga,
iusto tempore adhibita, prodest potio, quae a
RIVERIO nomen gerit b), bilis plus iusto copio-
sioris in tubo intestinali remorantis corruptionem
arcendo; prodest balneum vinosum, sangui-
nem reliquasque partes a putredine arcendo;
vasorum enim absorbentium ope in hisce balneis
tantum absque dubio sanguini traditur, quan-
tum ad corruptionem ~~vel sepsin~~ ^{vel} eius vitandam
vel arcendam vel tollendam sufficit.

- a) ASSALINI, loco citato, p. 41.
- b) SELLE Medicina clinica, p. 174.

*Attentior vero punctum
quidem bilis in capite et per
tandem hoc morbo periculi
cum se venit. 5225.*

quidam

*prodest corroborantia
tuffe Attenhofer lo.*

ERIA.
onibus observari, de-
icari possunt; Vasa
erte spissius, e loco
elandulas advehunt;
per illud transeat,
nequeat, tumore
erii, imprimis eas,
o venientia abeunt,
Dysenteria Claris-
vocant, suppressa
runt b).
m est, ^E vasis
eriam aquoso-sero-
^{apert.}
DARWIN (de
fusius verba feci)
b omni verisimi-
ut seriam refu-
stinorum saepe gran-
annotavit. De sedi-
51. Articul. 15.
natione tumidas vi-
L. Rationis medendi
tericis tumidas vidit
1787. 4 p. 6.
t of the Absorbent
in London Medical
quarum et unde-
us subitis a Dysen-
Opusculis.

Effusio
CHYMI ECCHYMOSIS IN
ABDOMEN.

§. XX.

A^Rrupto Intestino duodeno ^{cavum} Cavitas Abdominis materia lactea replebatur, quae irreperat in Absorbentia Vasa superficialia, quotquot pertinebant tum ad ^{cavum} cavitatem, tum etiam ad viscera ad usque ductum thoracicum a).

Perfecte eadem bis vidi accidisse rupto per sphacelum Intestino ileo.

a) MASCAGNI. p. 20.

ex vasis effusio
SANGUIS EXTRAVASATUS.

§. XXI.

Ubicunq^{ue} Sanguis extra Vasa sua fertur, adeo, ut alicubi stagnet, vel etiam coaguletur, a Vasis ^{ab} sorbentibus sensim sensimque aufertur; ea enim sola via patet ad reditum in reliquam massam; ni autem nimis magna quantitas sanguinis aut seri effusi ^{vel} coagulati adest, tota reassumitur.

After blood when extr. wasted undergoes a chemical change before it is sufficiently fluid to be taken up by the lymphatic absorbents, and in that process changes its colour to green and then yellow.

E. Davinia. Zoon. Vd. 2. pag 74

Vera haec esse, neque hypothesi quadam niti, observationes ^{super effusio nisi sanguine} demonstrant, ubi effusus iste sanguis ^{et in} ruber in Vasis absorbentibus inventus est. *probat*

Ipse pluries oculis ^{vidi} meis usurpavi, sigillationem in fronte apparentem post aliquot

dies, non ^{per telam cellularem} infiltrationem quadam, sed in ipsis vasis absorbentibus, ad angulum oculi internum et ad radicem nasi decurrentem.

Vidi infantis in partu laborioso natam effusionem sanguine^{lentam} in osse verticali sinistro, dum resolveretur, tumorem excitare glandulae in latere sinistro Colli sitae.

Vidi ^u pari modo et alibi in corpore nostro Ecchymoses sanguinis sugillationes et vibices dictas eorum actione sublatas, ^{viti}

Sic LUDWIG a) in Viro, qui casu ab alto haemorrhagiam auris passus est, Vasa absorbentia Cerebri sanguine turgida vidit.

Sanguinem in Thorace effusum Vasa absorbentia pulmonum, ^{supra transverse} diaphragmatis, et pleurae repletam pluries vidi b).

Servatur specimen in G. HUNTERI Museo, in quo in ipsa substantia pulmonum vasa lymphatica admodum conspicua sunt, desumptum ex homine haemoptysi mortuo; in illo apparet, vasa lymphatica ex parte coagulato sanguine plena ulteriorem repletionis artificiosae progressum cohibuisse c).

A sanguine in Abdomen effuso Vasa absorbentia superficialia Hepatis et Intestinorum turgentia reperimus d). A ^{rupta} vena splenica a

a) In versione germanica MASCAGNI, p. 24.

b) Vidit eadem MASCAGNI, p. 21.

c) CRUIKSHANK Anatomy of the absorbent Vessels. p. 42.

d) MASCAGNI, p. 21.

MOSIS IN
EN.

Cavitas Abdomi
nae, quae irrepserat
ilia, quotquot pe-
n etiam ad viscera
a).

occidisse rupto per

VASATUS.

na fertur, ad
paguletur, a Vasis
fertur; ea enim
liquam massam;
sanguinis aut
ota reassumitur.

prothesi quadam
ubi effusus
bentibus inven-

usurpavi, su-
em post aliquot

lapsu abdominalia vasa absorbentia sanguine turgida invenit MASCAGNI.

In Peritonaei et Intestinorum Inflammatione vasa absorbentia lymphā sanguinolenta repleta vidit CRUIKSHANK.

Sanguinem menstruum effusum in vagina clausa quovis modo, per tres annos per vasa absorbentiaque deinde sine noxa evanescere vidit.

J. Brandt von A. Antiquarium Hannoverae 1798. pag. 163.

A sanguine menstruo vasa absorbentia ad glandulas usque repleta visa sunt e).

In haemorrhoidibus sic dictis suppressis glandularum in pelvi sitarum tumores oriuntur.

A sanguine inter Musculos artuum effuso vasa absorbentia ad usque glandulas repleta visa sunt f).

Interdum vero non solummodo ad glandulam proximam, sed ad ipsum Ductum thoracicum usque Vasa absorbentia sanguine rubro repleta offendi g).

In ipso Ductu thoracico denique illorum, qui *per hanc effusionem* ~~ecchymosi~~ perierunt, verum sanguinem fluidum vel coagulatum saepius inveni; invenerunt et alii quam plurimi h). Non ignoro autem, in-

e) Exempla tumorum glandularum a Menstruis tum suppressis tum cessantibus allegavit KORTUM Tomo primo §. 45. p. 265.

f) MASCAGNI, p. 21.

g) Idem viderunt CRUIKSHANK et MASCAGNI.

h) Autoribus, quos allegat ALBERTUS HALLER de corporis humani fabrica Libro Secundo, Sectione prima, §. 28. Tomo primo, p. 209. addo adhuc WEFFERUM MONRO et SABATIER in Memoires de l'Academie de sciences à Paris 1780. In equo, cui contusionibus multum sanguinis, tum in abdominis cavum, tum et in telam cellulosa effusum fuerat, in Ductu thoracico postea lympham sanguine mixtam reperit DESSAULT Autore narrante WEIDMANN de Necrosi ossium. Francof. 1793. fol. p. 3.

in situ thoracico felis suffocatae sanguinem invenit GIBBERNUS Anatomia 5. 2743. Vindob. 1792.

remarques sur le canal thoracique de l'homme, qui remplit de sang fluide dans un sujet et de sang coagulé dans deux autres.

terdum in cadaveribus ob sublatam resistantiam valvularum ^{finalium} huius-Ductus sanguine e Venis sanguiferis se insinuante repleti.

Quoties ergo lympham rubram in Vasis absorbentibus viderunt, toties pariter in cavis corporis, a quibus ista Vasa absorbentia originem trahunt, sanguinem extra vasa viderunt i).

Hinc concludit L. M. A. CALDANI k), In sugillationibus, sanguinem, aut certo cruentum serum viderunt ^{ab} sorbentia vasa nonnulla in cadaveribus replevisse, longo etiam temporis intervallo, a sugillationum principio, id quod significare videtur, lente admodum ac difficulter per lymphae ductus liquida recipi atque moveri, quae a lymphae tenuitate non parum distant.

Ex eorundem autem vasorum absorbentium cognita natura et remediorum idoneorum non vanus, sed efficacissimus usus topicus apparet: v. c. Acetum, Solutio Salis ammoniaci in Aceto, Vinum calidum prodest in sugillationibus, cum ea horum medicamentorum pars, quae absorbetur, sanguinem stagnantem simul diluit, et dilutum a corruptione servat, dum illum per vasa ^{ab} sorbentia comitatur.

i) MASCAGNI. p. 16.

k) Institutiones anatomicae. Venetiis 1791. Tomo secundo p. 110.

Supra

*in the
st
a
ferro
rd
of a*

*effluvia
elect
medicine*

vical

t.

nae

nam

*ff
de
B.*

*proprione mactin
vid vaforum ab/...
optime cytatia
x)*

*Joh Hunter on the
Blood. Lond 1794.
pag. 199*

ASATUS.

entia sanguine tur-
rum Inflammatione
guinolenta replet

sa absorbentia ac
unt e),
tis suppressis glar
res oriuntur.

os artuum effusi
dulas repleta vis

modo ad glandu
m Ductum thore
a sanguine rubu

o denique illorum,
verum sanguineu
s inveni; invene
n ignoro autem, in

a Menstruis tum sup
KORTUM Tomo pmo

MASCAGNI.

ates HALLER de co-
ndo, Sectione prima
do adhuc WEFFERUS
ires de l'Academie de
uo, cui contusionib
nims cavum, tum an
t, in Ductu thoracis
perit DESFAULT Annue
Francof. 1793. fol p 3
invent qd dicitur hui

VASA ABSORBENTIA VARICOSA.

§. XXII.

Angustissima Vasa absorbentia intestinorum, vulgo lactea dicta, phlegmaticis, amplissima melancholicis esse, Auctor Anonymus de Natura cholericorum asseruit; ipse tamen, in hominibus proceris vasa absorbentia ampla, magnitudini corporis proportionata, in nanis angustissima inveni, prouti in Archetypis, quos servo, cuius cernere licet.

Hinc varicosa non dicenda sunt vasa absorbentia $\forall$ $\&$ e gigantibus desumta.

Varicosa autem in universum redduntur vasa absorbentia vel pressione, vel ligatura, vel obstructione glandularum, ad quas abeunt, vel forsitan debilitate ^{membranae} tunicarum.

absorbentia
Vasa varicosa in
duo membrana
effusionem vidit.
Altenhofer. 5. 118.

Varicosa vasa absorbentia in ipsa conjunctiva oculi viderunt et delineantur SCHREGER et TILESIVS (vid. Beitrage, Theil I. in fine.)

Hinc varicosa apparent nostra vasa, si illico post mortem hydropicorum forti ligatura comprehenduntur a); hinc ipsae cellulae glandularum dilatari videntur b); — immo glandulae ipsae in hydatides abeunt c).

- a) ASSALINI, p. 56.
b) MASCAGNI, p. 54. et Altenhofer 5. 118.
c) CRUIKSHANK. Anatomy of the absorbent Vessels.

§ 22. Ductum unius lactae Libanum tempore auctu
phlegmatico, suam tunicam sanguinea, tunc
cholerae, quibus melancholicis.

Sanguinem mens
clausa
vagina quovis
fere annis pe
tiamque deq
evanescentem

J. D. Braun
Anst.
1798

per continere

Remarques
de K. homin
fleuide du
coagule 2

VARICOSA.

intestinorum,
amplissima
de Natura
in homini
magna
naris angustis
quos seruo,
sunt vasa absor-
redduntur
vel ligatura, vel
quas abeunt, vel
ipsa conjunctiva
AZEA ET TILE-
line.)
a vasa, si illico
si ligatura com-
cellulae glandu-
immo glandulae

Cl. Alard in libro in Catalogo Antonum citato, doctè et fuse
demonstrat: In Elephantiasi Arabum (Nivosa illa ab
Elephantiasi Graecorum) in hydrocele (L'andum Kacemperi),
pede febricitante (Pencil Kacemperi), Colica Japonum,
(Senxi) ^h Hernia gelatinosa Scipellii, metastasi lactea,
arthritide, plica polonica, phlegmasia alba Hullii,
utpote morbis affinis, ^{vasa absorbentia sola,} ~~systema vasorum~~
arteriis, venis, nervis et cute integerrimis laborant;
In catarrhibus hominum (hic morbis peremptorum, reperi-
untur, vasa absorbentia dilatata, varicosa, lymphae
turgida ~~et~~ pennae arteriales conspiciuntur sequantia, foveae
eorum adeo debilitata ut injectione tentata rumpantur;
Quinimo in ^{nonnulla ex illis rumpere} ~~aliquot~~ ~~hanc~~ ~~ipsa~~
paroxysmo hujus morbi videntur. In fatis morbi vasa absorbentia ~~videntur~~ ^{videntur} quae
nodorum durarum et nodosarum ad costam sub cute
tanguntur solent, ^{utpote} et inflammatione correpta, dum
interim glandulae eorum nonnumquam per longum
temporis spatium saepe persistunt.

in the
not
of a
is seruo
ated
of a

See fland.
select
S medicine

pe
34
"
1.
3.

578
Vessels

Sanguinem non
clausa
vagina quor
ter annos p
tiamque ddy
evanescentem

J. D. Bro
Mr
179.

remarques
de P. hem
fleuide de
coagule

cholanis, quibus metacholice.

Sic Vasa
rum ab ich
idoneo.

Sic quid
admodum vario
rali pugi MA

Concreta
Cotis absorbe

Vasa absor
primis in ea

excipit, vulg
sectionibus p

le, attamen
star, enormi

in ipso tub
liquore ubi

WALTER
testini Jen

ginta circi
SANDROFF

dicuntur, e
cui glandula

et bini volv
ricosa dicitur

d) Tab. XI

e) Institutio
cundo.

f) Memoria
nie trys
et in vers

g) Observ
cundo C

VASA ABSORBENTIA VARICOSA. 43

Sic Vasa absorbentia mammarum cancrorum ab ichore absorpto varicosa servo in liquore idoneo.

Sic quaedam vasa absorbentia pulmonum admodum varicosa nitidissime magnitudine naturali pingit MASCAGNI d).

Concreta lymphæ parumper albescente vasa Cordis absorbentia turgere vidit CALDANI e).

Vasa absorbentia Intestinorum tenuiorum, imprimis in ea parte, quæ proxime Duodenum excipit, vulgo chylosa dicta, saepius inveni in sectionibus pathologicis, materia quadam lacteola, attamen spissiore, mollioris fere casei adinstar, enormiter expansa, margaritarum adinstar, in ipso tubo ludentia; selecta specimina servo in liquore idoneo. Eiusmodi specimen nitide pinxit WALTER f), scilicet vasa lactea et glandulas Intestini Jeiuni obstructas et induratas e viro triginta circiter annorum. — Sic etiam EDUARD. SANDIFORT g) Vasa lactea, quæ primi generis dicuntur, ex infante paucarum septimanarum, cui glandulae mesentericæ admodum tumidae, et bini volvuli erant, admodum crassa, ni varicosa dicenda sint, pingit. — Pari modo vasa

am firmiter effert in idipotenti vasa absorbentia similia in testinorum et capso quasi plena vixit Haller. ut vasculum ad quemque villum suum reduci poterit.

in the
not
of a
no fewer
ates
of a

See flint.
select
S medicine

no
" "
" "
" "

- d) Tab. XX. HH. Tab. XXI. 21.
- e) Institutiones anatomicæ. Venetiis 1791. Tomo secundo, p. 102.
- f) Memoire sur la Resorption, in Memoires de l'Academie royale des sciences à Berlin, ad annum 1787. p. 21. et in versione germanica eiusdem dissertationis.
- g) Observationum pathologico-anatomicarum Libro secundo Capite octavo Tab. 8. Fig. 5.

J. Eam Myssil
Tom 7. p. 29.

lactea vidit LUDWIG h) in puella septem annorum, quae glandulas mesentericas scirrhosas habebat. *laborant*

Vasa absorbentia Intestynorum in herniis varicosa reddi, in capite de Hernia retuli.

Vasa ^{ab}sorbentia Areolae Mammae materia ^{ex} albo luteola referta in Vetula vidi.

Pari modo materia ^{ab}albida referta vidi vasa absorbentia hepatis et vesiculae felleae.

Immo in femina vivente robusta, Ancylosi genu laborante, vasa ^{ab}sorbentia eiusdem cruris adeo varicosa vidi, ut oedematis pedis speciem praeberent, semel tantum hucdum mihi visam; cum impetu lympham prosilientem vidi e vase tali varicoso, vel acu vel lanceola in hac femina aperto. *eadem vidit. F. Magendie. l. c. p. 199. 200.*

h) Epistolarum ad Hallerum scriptarum. Volumine secundo. p. 294.

VASA ABSORBENTIA OBSTRUCTA, CALLOSA, OSSEA.

§. XXIII.

Post usum Cantharidum fere semper vasa absorbentia obstructa invenisse vult MASCAGNI a). Etenim ab irritatione mechanica vel chemica Vasa ^{ab}sorbentia concitari ^{convelle} spastice videntur.

a) Pag. 23.

Sanguinem me.
clausa
vagina quo

tror anno
tamque de
evanescentem

J. B. B.

M

17

Vasa absorbentia in
granditate varicosa
reddi venoside

remarg
de h h
fluide
coagu

in h
Tunicae
callosae qua
immo semel
MASCAGNI d)

Materia la
bentia, notav
viti in Lapid
tracheam sitas

Calculis vel L
videtur: pulv
in auras ab
a vasis sorben
glandulis tra
sorbentium

Parti in TER d)
Alip

densa,
quae a loc

MASCAGNI
In Raci
dulis et vasa

Ductum
teria caseosa

b) Pag. 30.
c) Pag. 74.

d)
scientes a

e) Pag. 29.
f) de l

g) Apud S.
Vol. 3.

CALLOSA, OSSEA.

45

Tunicæ vasorum absorbentium quandoque callosæ quasi redduntur, ut saepius vidi; quin immo semel tunicas ossificatas circa pelvim vidit MASCAGNI b).

Materia lapidea et ossea repleti vasa absorbentia, notavit CRUIKSHANK c); ipse etiam vidi in Lapidariis glandulas lymphaticas circa tracheam sitas concrementis terreis veris ergo Calculis vel Lapillis refertas. Neque hoc mirum videtur: pulvis enim in Lapidum præparatione in auras abeunt, et cum aère pulmones intrans, a vasis absorbentibus trachealibus attrahitur, inque glandulis trachealibus deponitur. Vasorum absorbentium lapideæ figuram dedit WAL-

TER d). Aliquando vasa absorbentia materia tenaci, densa, veluti tartarosa repleti, præsertim ea, quæ a locis scirrho affectis nascuntur, notavit MASCAGNI e).

In Rachitide non raro cum obstructis glandulis et vasa absorbentia obstructa invenerunt f).

Ductum thoracicum eiusque glandulas materia caseosa repletum vidit PONCY g).

- b) Pag. 30.
- c) Pag. 74. See *Journal de Medecine* par Portal l.c. p. 493.
- d) ~~Loco citato~~ in Mémoires de l'Académie royale des sciences à Berlin 1786. et 1787. p. 21.
- e) Pag. 29.
- f) ASALINI, p. 57.
- g) Apud SAVIARD in Observations chirurgicales. Observat. 3. — item CRUIKSHANK.

vasa absorbentia
obscurea vidi
Monsio Morbio
Anatom. p. 254

Glandulam absor-
bentem inguinalem
in parte in os
vesicæ ferre.

Glandulas mesara-
icas plerisque offu-
concrementis conti-
nentur vidi

Hogefmüller.
Hufeland. Journal.
N. 4. p. 494.

Walden
Hogefmüller
Hufeland. Journal.
N. 4. p. 494.

in the
net
of a
vic ferre
ated
of a

See Glands
selected
of Medicine

glandula mesenterica
infantis atrophici reple-
ta vidi
Anatom. p. 126

membranas
non rarissime tunc
protrahuntur postquam
craspar admittunt, spaces
inveniuntur
ut in Thoraci
cave callosæ,
teretibus et nervis
familia spectat

* perfite eadem vidi
Asalini l.c. in Catalogo
p. 47

TRUCTA,
illa septem anno-
ericas scirrhosâ
in herniis va-
ia retuli.
nae materia ex
i.
erta vidi vasa
ne.
ista, Ancylosi
iusdem cruris
pedis speciem
mihi visam;
m vidi e vase
in hac femina
l.c. p. 199. 200
m. Volumine se

TRUCTA,
per vasa ab-
MASCAGNI a).
chemica Vasa

Londini et alibi se vidisse ductus thoracos obstructos materia terrea vel ossea, testatur ASSALINI h).

Materia ossea e spina ventosa ossis ilei adeo repletum vidit CHESTON i) Ductum thoracicum, ut aërem inflatum aegre transmitteret.

Cavitatem Ductus thoracici angustior¹⁶⁰em, utpote ab Aneurysmate ad dextrum latus pulsam et elevatam a spina vertebrali, ideoque etiam elevatam, observavit BAYFORD k).

Ductum thoracicum posteriorem autem obstructum repertum, et marasmi insanabilis causam fuisse, WATSON l) ex hypothesis potius quam observatione scripsisse videtur. Etenim eo adduci nequeo, ut credam, occlusa hac via vitam per aliquot dies superstitem esse posse; neque unquam in hominibus decrepitis ductus thoracos obseratos inveni; neque novi a quoquam anatomico fide digno obseratos revera inventos

simus recte asserunt esse.
quod si in ductu thoracico
aliqua materia videtur
assumpta. p. 17.
probat et misit
Locher p. 30 & 71.
reducit.

Calculum denique in Ductu thoracico posteriori inventum pro causa^m hydropis habuit I. D. SCHERB m).

- h) P. 52.
- i) Philosophical Transactions. Volumine Septuagesimo. Anno 1780.
- k) Medical observations and Inquiries. Volumine tertio. p. 18.
- l) Philosophical Transactions. Volumine quinquagesimo. P. 392.
- m) In libello peculiari 1729. edito. — Recens. HAL-
 LERI in Dissertationibus pathologicis/ *recuso.*

Medical records and
Researcher Vol. Louis
1798 germanice in
Hessmann & Assmann
Beiträge für die Vergleichende Kunst Essen Band. pag 47

Sanguinem me
clausa
vagina quo
post annos
triamque de
manifeste
12. 13.
1.

reman
de p. 1
flecti
cong

GLAND
 TUMID.

Liver in qu
 vero facio,
 absorbentibus
 dam, utpote
 universum ad

Glandulas
 das vidit CRO
 primentes aeg
 larum concre
 in paragra

Gland
 siccis et P
 inventit M

Saepe
 curio reper
 rius, magna
 glandulas tra

Chylus
 acri absorpt
 defectur, in
 gravatae
 mirum est

- a) Loco cit
- b) Pag. 11
- c) Pag. 20

J. Rossignol loc. p. 159. On Enlargement of the Lymphatic Glands of the Neck,

GLANDULAE ABSORBENTES TUMIDAE ET OBSTRUCTAE. nigrae.

§. XXIV.

Licet in quovis Capite de glandulis tumidis verba facio, hac tamen data occasione de vasis absorbentibus obstructis loquendi, pauca quaedam, utpote minus apte alibi inserenda, hic in universum adnotabo.

Glandulas bronchiales absorbentes adeo tumidas vidit CRUIKSHANK a), ut tracheam comprimentes aegrum iugulando necarent. Glandularum concrementis terreis refertarum exemplum in paragrapho antecedente retuli.

Glandulas pulmonales absorbentes in Phthisicis et Peripneumonicis plerumque obstructas invenit MASCAGNI b).

Saepe autem glandulas adeo impervias mercurio reperit MASCAGNI c), ut potius Mercurius, magna vi impulsus, vasa rumperet, quam glandulas transiret.

Chylus nimis ineptis alimentis, & lacte acri absorptus, glandulas mesentericas, ad quas defertur, in tumorem tollit; hinc, si obstructae vel gravatae hae glandulae occalluerunt, non mirum est, hominem denique tabie consumi.

- a) Loco citato, p. 124.
b) Pag. 112. in nota.
c) Pag. 20.

Morgagni de sed. et caus. mort. lib. XXII. Art. 21

in the ... of a ...

See Glands ... of medicine

Facillime glandulae absorbentes bronchiales atro mucosae repletas inveniuntur.

FRUCTA, ETC.
ductus thoraci
osse, testatur
ductum thoracicum,
mitteret.
angustiorum, ut
rum latus pulsum
illicoque etiam
ob-
insanabilis caus-
thesi potius quam
Etenim eo ad-
sa hac via vitam
se posse; neque
ductus thoraci-
ori a quoquam
vera inventos
thoracico poste-
s habuit I. D.
Septuagesimo.
Volumine tertio.
quingagesimo.
Recurrit illu-
ruse.

In istarum glandularum mesentericarum ^{hic dicitur} obstructione et impedito itinere per Ductum thoracicum, chylum annotarunt devium ad ea vasa sorbentia transire, quae cum absorbentibus hepatis communicant; hinc ea absorbentia ^{hepatis} hepatica chylo plena¹⁶ reperiri, quae ad radicem¹⁷ dextram superiorem Ductus thoracici posterioris abeunt, utpote obstructa² parte inferiore Ductus thoracici d).

In Atrophia glandulas mesentericas tumidas, chylo caseoso plenas, viderat iam DIEMERBROECK e).

Immo tumorem Mesenterii cum hydatidibus et partibus cartilagineis triginta librarum pondere observavit de HAEN f).

Glandulae sorbentes sacrales adeo tumidae inventae fuerunt, ut intestini recti compressione obstructionem alvi lethalem cierent g).

Glandulae sorbentes Pelvis internae adeo tumidae visae sunt, ut partum impedirent h).

„In tota Classe conglobatarum glandularum,“ inquit ALBERTUS HALLER i), „longe, quam in „conglomeratis, frequentiores scirrhi sunt, et „cum hac posteriori tribu tota sana Cl. viri lymphaticum

d) ASSALINI, p. 53.

e) Pag. 59.

f) Rationis medendi Tomo septimo.

g) CRUIKSHANK, p. 119.

h) G. HUNTER Autore CRUIKSHANK, p. 119.

i) De Corporis Humani Fabrica. Tomo primo, p. 365.

Sanguinem me
clausa
vagina quo
fret annos
tiamque de
evanescentis

p. 2. B

Glandulae inguinales
sunt in ulcere
vaginae Paillic
Appetit p. 129.

Glandulae lumbor.
in viro testiculo
tumor laborante
pondere novem
librarum cum
dimidie invenit
A. Cooper
(p. 96)

remar
de H.
flos.
croq

Glandulae
clausa
vagina

Glandulas mesentericas intumescere, a pressione
~~oborta ductus thoracici~~ in venam subclaviam
expectata a thymo tumido

Allan Burns in veg germ. p 8 .

by in the
not
of a
no fewer
cases
of a

See Glands
selected
in medicine

no

no

no

no

ES TUMIDAE
per Ductum tho-
vium ad ea vasa
orbentibus hepa-
tibus hepatica
ad dextram
terioris abeunt,
Ductus thora-
tericas tumidas,
iam DIEMER-
um hydatidibus
orum pondere
es adeo tumida
cti compressione
ent g).
internae adeo
mpedirent h).
glandularum,
nge, quam in
rhi sunt, et
a Cl. viri lym-
phaticum
p. 119.
o primo, p. 30f.

Sanguis
de
vagina
sive an
tiam que
evanesce

remans
de p.
fles
coag

„phaticum
„repererunt
„Neque
„quare in
„transeuntis
„rubris rasis
„dulis adpell
„ob manus lu
„trunci comp
„pauciora su
„maiores h
„tamen non
„ius pars r
„quae fit,
„tia vasa d
„distendit
„retardatis
„dulis nas
„metallum
„lactem s
„urgere pot
„cum sum
„mentum fa
„tum est, u
„dulis, ex
„scirchos su
Silentio
egregios Ja
viscerum o
l) Loco
Sünderha

„phaticum glandularum genus scirrhis obsessum
„repererunt.“

„Neque, si ad causas recurras, obscurum est,
„quare in conglobatis glandulis celeritas fluidi
„transeuntis minuatur. Perinde enim, ut de
„rubris vasis dicitur, ita in lymphaticis ad glan-
„dulas adpellentibus, celeritas lymphae minuitur,
„ob maius lumen omnium ramorum, cum lumine
„trunci comparatum: deinde etsi vasa efferentia
„pauciora sunt, et in universum inferentibus non
„maiolem habent luminum summam, in iis
„tamen non potest amissa celeritas reparari, cu-
„ius pars non exigua destructa sit, frictione,
„quae fit, dum per minora et conica decrescen-
„tia vasa delatus humor parietes suorum vasorum
„distendit. Ipso Experimento adeo potentem
„retardationem ex his causis in lymphaticis glan-
„dulis nasci reperio, ut nulla vi fluidissimum
„metallum in lactea vasa impulsum ad totum
„lacteum systema, aut in ductum thoracicum
„urgere potuerim, neque magis successisse vidi,
„cum summus anatomicus ALBINUS id experi-
„mentum faceret. Recte adeo dudum observa-
„tum est, uti in hepate, sic in conglobatis glan-
„dulis, ex mora transeuntis humoris frequentes
„scirrhos subnasci.“

Martin Wall
"Swellings of the glands in the
axilla and inguen are not
uncommon attendants of a
great variety of epidemic fevers
and diseases communicated
by contagion, though not of a
syphilitic nature".
on the Disease of the South Sea Islands
in two Disputations or Selects
Subjects of Chemistry and Medicine
Oxford. 1783.

Silentio tamen hoc loco premere nequeo
egregios JACOBI REZIAE k) argumentationes circa
viscerum obstructionem cum molis incremento.

k) Loco citato.

meum A. W. Cruicthone Anatomy
of the absorbent vessels p. 49. et
Consentit Bismenbach
in § 431. Physiologiae

S.
V.
H.
t.

et
de Glandulis mesentericis, morbis
tumensibus vulgo dictis
explicatis. in Sup. p. 1. Chrysol.
Bon. Bernardi quaestiones medic.
in gummatis Lib. 1. 1796
pro parte eadem dicitur.
nobis allentitur Rust Sprengel
pathologiae Band 1. § 387

Uinia prospecta videntur quae
stader (Element. Physiologiae
Lib. XXV Sect. 1. § 8. Tom. 7. p. 214)
habet: fucus glandularum
in partem eorum exarsit
per aetatem, & tela cellulosa
frumenta auro robustiora,
vascula glandularum ac intersticia
obstruuntur, ut aere ut aere
proinde humoribus suis perfusi
possint, aequae ab incisore repleti
et dum unum frigore glandulae et complentur unquam
tela cellulosa confusae evanescent.

Minus certe fucus se dedum abque lacteis glandulis videri sperit,
ut jam monuit Cruicthone (tant p. 30 & 44. editionis primae.)
et Bismenbach Physiologiae § 431.

DE GLANDULAE OBSTRUCTIONES TUMIDAE E. O.

quippe ad glandularum lymphaticarum sic dictam
obstructionem facile applicari poterunt. Verum
enimvero non omnis tumor glandulae ^{ab} sorbentis
obstructio adpellanda est, prouti vulgo fieri
solet. Ipse enim expertus sum in iniectionibus
meis, in demortuorum corporibus institutis,
per eiusmodi glandulas tumidas expeditiorem esse
mercurii viam, quam per glandulas solitae ma-
gnitudinis l).

Glandularum absorbentium a vi externa tume-
factarum exempla collegit KORTUM m).

Quae BARTHEZ n) habet: „Les glandes
„conglobées ont entr’elles une forte sympathie,
„que manifeste la succession de leurs engorge-
„ments dans des parties bien éloignées,“ non
a sympathia, sive facultate occulta quadam, sed
a structurae similitudine, et miasmate in toto
corpore oberrante, omnes glandulas simili modo
afficiente, explicanda mihi videntur, prouti ipse
etiam a glandularum obstructione ^{non} procedente
(a sympathia ~~inde~~ dependente) explicat, quod in
Atrophia infantum et Phthisi tuberculosa glandu-
lae mesentericae et Colli intumescant. At
in tumoribus glandularum inguinalium pressione
bracherii ortis tumores glandularum Colli et
pone Aures a ^{conferu} sympathia quadam derivandos
opinatur.

l) Confer casum, quem in Capite de Empyemate retuli.
m) Tomo primo. §. 47.
n) Nouveaux Elemens de la Science de l’homme. Mont-
pellier, 1778. p. 68.

flor
part of the
absorbent
vessels
resting on
the lymph

glandulae
vult
et
conferu

g

glandulae
et

I have known several instances of the most
part of the mesenteric glands being
considerably tumefied, without either inter-
rupting the transpiration of fluids to the
blood vessels, on occasioning any Dropsy

Callen Hist. Lines Vol. IV. pag. 289.

BUS. 51
in vivo-
tae quid
il affici-
n inepta
idam.

a tumore glandularum axillarum
brachii et manus in immensum
tumescunt

Heberden
Commentarii in
partem II. Historia.
Londini 1802.
Cap. 60

LIS

glandulas absorbentes ^{vel velut axillae} colli ^{ideo tumidas}
^{visi} ^{157.} ^{vel}
~~absorbentes~~ ^{Attenhofer} ut partem capitis
vel brachii ^{impedirent.}

gland-
pertam

humani.

Plenc
Joseph Jac. Pleence Nouum
Systema tumorum Viennae 1767.
"tumor lymphaticus ex rupto vase aquoso
natum accurate descriptus quem saepe vidit
egrotos condisce."

M

Ligatura vasorum absorbenti-
um in omni fere leysione gravium
articuli enjurois accedere
vires pallidiores.

rorsus
m de-

J. Semiar. M.
177 & Hist. Vols.
177. 115.

glandulas absorbentes asperatae
a Monro Morbid Anatomy
Edinb 1812 p. 254.

ipsis
larum
ratio-
niam

Hydatides vici a
ruptura vasorum abs. *)

glandulas absorbentes fischeri
perituncula ~~absorbentes~~ vicinas fischeri
et cancro corruptur
Monro. ibid p. 324.

* Gregorini p. 64.

TUMIDAE E. O.
arum sic dictam
terunt. Verum
idulae sorbentis
ati vulgo fieri
n iniectionibus
bus institutis,
peditionem esse
las solitae ma-
externa tume-
m).
„Les glandes
te sympathie,
leurs engorge-
oignees,“ non
a quadam, sed
niasmate in toto
ulas simili modo
ur, prouti ipse
ne procedente
icat, quod in
perculosa gland-
tumescent. At
alium pressione
rum Colli et
am derivandos
Empyemate retuli
de l'homme. Mont

secundum A. L. Crusianum Anatomia
of the absorption Vesiculae p. 44. et
Consentit Blum in Buch
in § 431. Physiologiae

S.
V.
Fr.
t.

et Brugmanni facta
de glandulis mesentericis, morbo
tumorebus vulgè dictis
explicatis. in Disp. Phys. Chyrol.
Bern. Bernardi quaestiones medic.
argumentati. P. II. p. 117
profecte easdem ducunt. „congl
nobis affertur Rust Sprengel
pathologie Band 1. § 387

DE GLANDU

quippe ad g
obstruction
enimvero
obstructio
solet. Ip
meis, i
per eius
mercurii
gnitudin
Gla
factarum
Q
„congl
„que
„ment
a sym
a str
corp
affici
etian
(a sy
Atro
dula
in t
bra
por
opi

Nimia profecto videntur quae
Staller (Element. Physiologiae
lib. XXV. Sect. 1. § 5. Tom. 7. p. 274)
habet: sumus glandularum
inoperantem carum exarscit
per acetam, & tela cellulosa
stramenta sunt rotaspora,
vapores glandularum neptentiam
attractant, accendantque ut cone,
proinde humoribus suis perfici
possint, neque ab incipere rep
Et nonnum frigidae glande
tela cellulosa confusa es

Nimis recte Kayser se dedum ab hunc lacteis glandulis ducunt
ut jam monuit Crusianus (Anat. p. 30 & 4. et notat primam)
et Blum in Buch Physiologiae § 431.

VERM
Deni
rum tu
valeant,
tur, sed
relinquim
VERM
A
Verm
dula sorb
nitide del
a) Au
Lip
R U
E rap
improb
rivari pe
Vas
rupturan
annume
nem en
esse, r
a) d
Cetero humor
epitaxi, qui
lata singula
Epitaxi Physio

VERMES IN GLANDULIS ABSORBENTIBUS. 51

Denique si observationes meae tum in vivo-
rum tum mortuorum corporibus institutae quid
valeant, non semper tota glandula simul affici-
tur, sed pars eius satis sana perstans, non inepta
relinquitur ad officii sui functionem obeundam.

VERMES IN GLANDULIS
ABSORBENTIBUS.

§. XXV.

Vermem Hamulariam lymphaticam in glan-
dula sorbente prope Tracheam sita repertam
nitide delineat FR. AUG. TREUTLER a).

a) Auctuarium ad Helminthologiam Corporis humani.
Lipsiae 1793. Tab. II. Fig. 4. et 7.

Ruptura
RUPTURA VASORUM
ABSORBENTIIUM.

§. XXVI.

E*ffisura*ruptura vasorum absorbentium non prorsus
improbabili coniectura oedema et hydropem de-
rivari posse, de Hydrope agens notavi.

Vasorum absorbentium in glandulis ipsis
rupturam causis praedisponentibus scrofularum
annumerant a), *ffisurae*difficilem autem demonstratio-
nem eiusmodi rupturae ob subtilitatem nimiam
esse, non est, quod moneam.

a) ACKERMANN Dissert. De Scrofulis.

D 2

*Certus humor ex abdomine puellae
extractus, qui videtur ex rupto vase
lacte fluxisse. A Percival. in Enquiry and
Organic Phisyon Lond 1767 (Hull-Muller)*

*Plenae
postquam Pleurae Novum
Systema humorum Venarum 1767.
"Humorem lymphaticum ex rupto vase equis
notum accurate describit quem saepe vidi
egrotos occidere"*

*Rupturae vasorum absorbentium
non in omni fere longitudine gravium
articuli enjunctis accidere
verosimilimum.*

*J. Ferriar. Med.
1777 & Act. Vol. 3.
p. 7. 115.*

*Hypothetice videtur a
ruptura vasorum abs.*

Gregorini p. 64.

Ejectione, ^{per cutem}
ductu thoracis varicose phthisi pueri gibbosi
derivat Collingwood. Medical Commentaries Vol. nono 1783-84. Ed. 2.

52 VULNERA VASORUM ABSORBENTIIUM.

Phthisin ipsam e ruptura vasorum chyloso-^{ifera}
rum explicat R. MORTON b).

Rumpunt autem vasa lymphatica autore
WHITE c) vel contusione vel nisu in partu la-
borioso.

A ruptura vasorum lymphaticorum fungum
articularem oriri posse autumat BRAMBILLA d).

A ruptura Ductus thoracici hydropem lacteum
Pectoris ortum vidisse vult BASSIUS e). Ductum
thoracicum ruptum invenisse vult in puero qua-
tuordecim annorum GUIFFART f).

Eruptura vasis absorbentium ^{per} proferunt
capitu infantis in marginem
pectoris, tumorem pedum
fem post partum explicat.
White. Libia contra hanc
expt. internam movit J. Ferran*)
qui hinc morbum ex inflammatione
vaporum absorbentium
explicat.

Hydropem chylosam (verosimiliter e fessum)
vasis absorbentis chyloso ortam) paracentesi
abdominis sic administrata feliciter
sanavit. Chon Smith. Medical Aepophlogy
New York Vol. tertio. 1800. pag. 361.
*) Medical Hist. & Reflections Vol. tertio.
p. 210.

In Phthisiologia — et apud R. VIEUSSENS Novum
Vasorum Corporis Humani Systema Amstelod. 1705. in
Monitione ad lectorem — et DONALD MONRO Ou Dropsy.
pag. 281.

c) Apud ASSALINI, p. 115.

d) Acta Academiae medico-chirurgicae militaris Viennensis.
Tomo primo, p. 16. et 17.

e) Observationum Decade secunda. Observatio septima.

f) Apud BARTHOLINUM. Oper. nov. p. 490.

glandulas inguinales femoris morbose
induratae et nigrae coloris

Walteri Museum anat. Berl. 1805.
p. 135.

VULNERA VASORUM
ABSORBENTIIUM.

§. XXVII.

Vulnus vasculi sorbentis prodit lymphae te-
nuis perpetuum et pertinax stillicidium, ces-
sans compressione inter vulnus et locum, a quo
oritur istud vasculum, ad vulnus illud abiens a).

a) Qui opportunitate non fruuntur, naturam ipsam con-
sulendi, adeant Tabulas egregias MASCAGNI ad ea per-
fecte intelligenda, quae hic expono.

nota* Contusio vasorum lymphaticorum ⁴¹

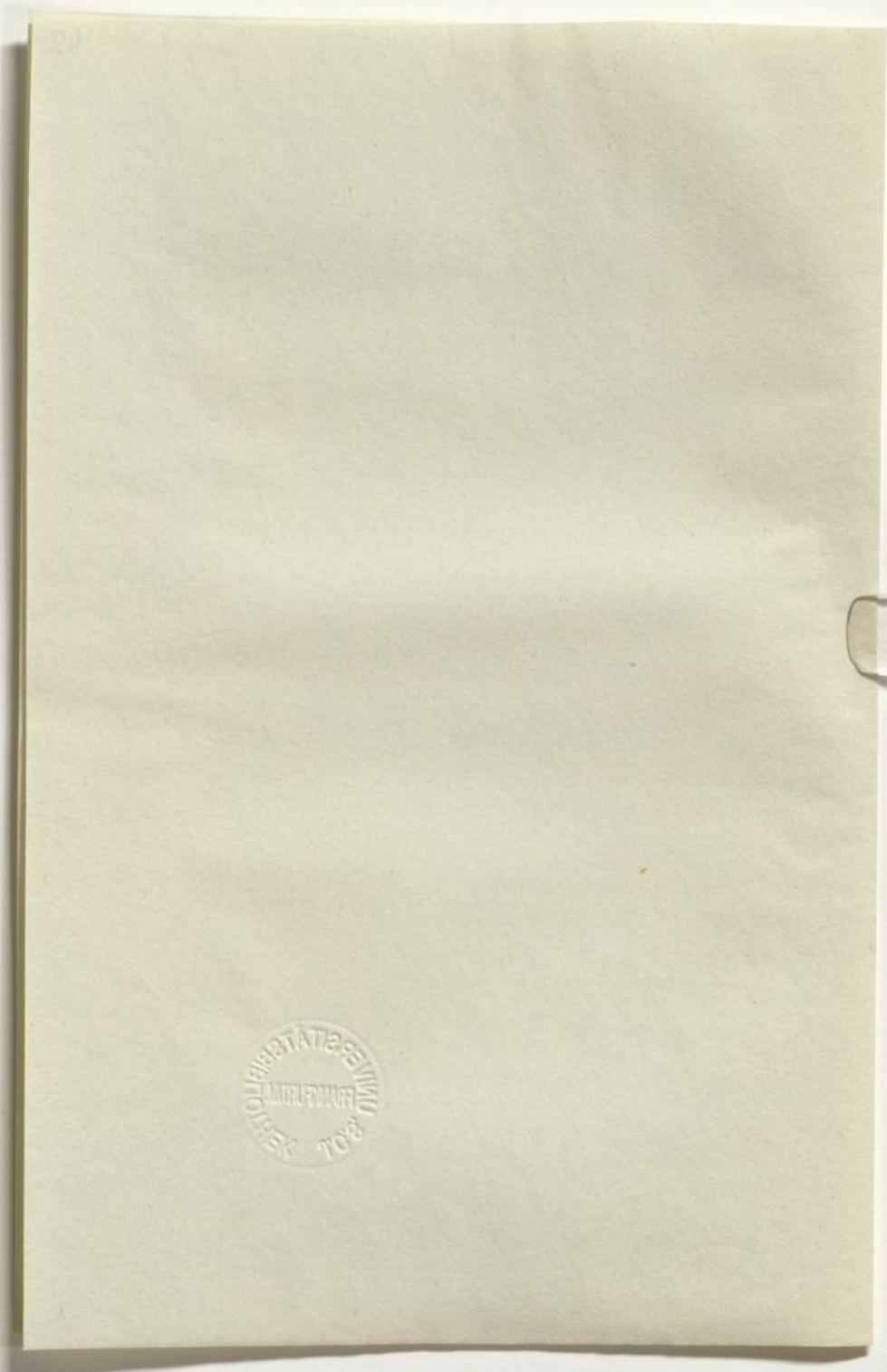
gemaklyke, spoedige en eenvoudige manieren
om de kwatting van een watervat by
eene aderlating te genezen. van Gerrit Jan
van Wy. ^{Utrecht}
Verhandelingen van het Genootschap
Deel 1. Bl. 506.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to contain several lines of cursive script.

BIBLIOTHECA SENCKENBERGIANA
FRANKFURT 1792

VULNERA VASORUM ABSORBENTIIUM. 53

Sic in vulneribus dorsi pedis prope malleolos b) vel prope genu, pari modo ac in vulneribus dorsi manus vel prope plicam cubiti, generatim *ubicunque prope articulationes*, ob laesionem vasorum sorbentium et lymphae continuum stillicidium cicatrix impeditur.

Constat autem, Vasa absorbentia circa articulationes non modo in truncos numero minores colligi, sed etiam cute tenuissima et pauca pinguedine tegi: hinc oborientis inflammationis tumore ob cutis tenuitatem non facile eo usque comprimuntur, ut stillicidium cessare possit, prouti in aliis partibus id fieri solet.

Non raro etiam Venae sectione, in Brachio vel praecipue in Pede instituta, Vasa sorbentia, in vicinitate currentia vel ipsam Venam transcurrentia, cultello laeduntur, parci enim illis omnino nequit; stillicidium autem insequens magnam creare molestiam imperitis solet c); ni enim arte inhibetur, diu manare potest d).

- b) Confer Exemplum, quod in Capite de Hydrope retuli.
- c) ANTONIUS NUCK. De Vulneribus Vasorum lymphaticorum, in egregiis Experimentis chirurgicis Lugduni Batavor. 1733. Capite 28. — Casus, quos HALLER de Corporis humani Fabrica Tomo primo, p. 318. collegit, hic repetere nefas duxi, liceat tamen in medium proferre proprias ipsius observationes; in Elementorum Physiologiae Libro undecimo Sectione prima, §. XI. „Ipse vidi — inquit — adeo et longum et contumax „lymphae post incisam venam profluvium, ut non aliunde, quam de grandi vase lymphatico inciso, possem „explicare.“
- d) VAN SWIETEN Comment. ad §. 1228. Tres casus vasorum absorbentium venaesectione inflammatorum fusius nar-

*Cornelius a Solingen ampl. casus
Häufigt plicht San. Vroes vromden
Ampf 1684. 4.*

*a laesione vasorum lymphaticorum
tumor aquosus compressione fractus*

*a laesione vasorum lymphaticorum
si venae sectione distentione
desillationem lymphae esse vidit
Haller Bibliotheca chirurgica.*

*Tom. I. p. 412 & 329 in fronte
a laesione vasis absorbentis, venae
sectione neglecta Bredium
penitentiis identidem paulo
post quinquena corruptum vidit
Attenhofer. d. 109.*

D 3

*In venae sectione vasulum lymphaticum laesum
lymphae stillicidium aeger compressum
Halsp. v. d. Will. 88; var. incid. Leid 1687.
Hess Conrad Ludwig Walther Medicinisch chirurgicalische Vjsatz Leipzig 1759;
von
Wundgeschwulst in Venen laesum aeger curatum.*

ORBENTIIUM.
vasorum chyloso-
mphatica autore
isu in partu la-
icorum fungum
BAMBILLA d).
dropem lacteum
s e). Ductum
in puero qua-
TRESSENS Novum
Amstelod. 1705. in
Mowno Ou Dropsy.
ae militaris Viennen-
Observatio septima.
p. 490.
ORUM
IUM.
t lymphae te-
illicidium, ces-
locum, a quo
illud abiens a).
aturam ipsam con-
SCAONI ad ea per-

Laese in aperto bubone vase lymphatico
plurimum per phlebotomiam circa 54
compressione demum compressum.

per Laxfeld Off. anat chir

VULNERA VASORUM ABSORBENTIIUM.

Vulnerato enim Vasorum sorbentium maiori trunco quodam, non modo sanatio et cicatrix pertinaci lymphae effluxu retardatur, sed etiam sanato tandem vulnere oedema oboritur ab obstructione viae, per quam lymphae in sanguinem redeundum est; non raro id post extirpationem glandularum axillarum accidere solet e); neque rarum, istiusmodi stillicidium taediosum glandulae inguinalis tumidae incisionem intempestivam insequutum esse f).

Oedema autem tali modo obortum tamdiu durat, donec vasa sorbentia ^{de laterali} laterali eo usque extendantur, ut eorum amplitudo sufficiat ad lymphae insolitam quantitatem transmittendam.

Neque rarum, sorbentia nostra vasa, quae per ulcera feruntur, corrodi et liquorem stillare g).

Quantitas autem non contemnenda lymphae vel parvo eiusmodi vulnuscule sine dolore pro-

rat J. ALBENNETTY. Surgical and physiological observations. Lond. 1793. parte secunda, p. 170.

e) B. BELL. System of Surgery. Volum. quinto, p. 28. et Capite 36. Sect. 6.

f) „Chirurgus bubonem venereum ante perfectam maturitatem aperuerat, et mala fortuna vas lymphaticum dissecuerat, unde magna lymphae copia quotidie effluebat; spleniis infra locum affectum impositis, et per fibulam arcte compressis, compescuit lymphae per vasa lymphatica ascendens motum, et sic curavit feliciter.“ SWIETEN Commentariorum Tomo quarto, p. 189. ad §. 1228.

g) MASCAGNI p. 30. novem trunco vasorum sorbentium dissolutos in ulcere tibiali numeravit.

manat *h*); trium dierum spatium enim quinque libras lymphæ effluxisse exigua apertura in interiore parte femoris vidit ASSALINI *i*).

Ad stillicidium compescendum et tale vulnus sanandum commendarunt: compressionem per splenia infra locum affectum imposita *k*), per fibulam arcte adstrictam *l*); agaricum *m*); aquam calcis cum Myrrha *n*). Spiritum vini *o*), Naphtham *p*), Vitriolum romanum *q*), immo difficilem admodum et aegre ob subtilitatem nimiam peragendam vasculi ligaturam *r*), quin causticum lunare sive lapidem infernalem *s*), eundem lapidem infernalem et spiritum vini, scilicet ne

hinc facile et nimiam subtilitatem impendentem vascula emulata

- h) IOANNES MUYS, De vulnere Vasculi lymphatici in eius Praxi medico chirurgica. Amstelodami 1695. Decade sexta, observat. tertia, p. 240. „Quotidie, ait, ingens copia aquae profluebat.“ Eadem vidit et PATEK, Autore SCHREGER in Beitræge, etc. p. 184.
- i) Loco citato, p. 54.
- k) NUCK, loco citato. *Summan. Journal pette Beobcht. 3 Bant. 1812. Göttinger univ. vorkynde Ligung gefescht.*
- l) VAN SWIETEN, §. 1228.
- m) BELL Capite 36. Sect. 6.
- n) TH. WHITE On the struma. London. 1784. in Praefatione. In laesionibus vasorum absorbentium quibus fungi succrescunt laudat;

℞. Calcis vivae ℥ij.

gum. Myrrhae ℥ij. teratur in Mortario marmoreo et add. Aquae bullientis ℥vj. Digeratur per dies aliquot et servetur ad usum.

- o) A. MONRO Works Edinb. 1781. 4. p. 315. Histories of the Cure of Lymphatics opened in Wounds.
- p) Ex amico habeo.
- q) Idem MONRO, loco citato, et HALLER de Corporis humani Fabrica Tomo primo, p. 318.
- r) BELL System of Surgery. Cap. 38. Sect. 6.
- s) MONRO, loco citato.

Vitriolum lupri, foliis Siliis americanis in Aqua Spiritu Vini nigro van Geesker vena wunden. Zinj 1796.

ORBENTIIUM.
orbentium maiori
anatio et cicatrix
datur, sed etiam
oboritur ab ob-
nae in sanguinem
post exstirpatio-
cidere solet e);
dium taediosum
isionem intem-
ortum tamdiu
li eo usque ex-
ufficiat ad lym-
mittendam.
stra vasa, quae
et liquorem stil-
nenda lymphæ
ne dolore pro-
iological observa-
170.
n. quinto, p. 28.
perfectam matu-
vas lymphaticum
copia quotidie ef-
um impositis, et
eul lymphæ per
et sic curavit se-
n Tomo quarto,
sorum sorbentium

Saxatum vulnus vasos atfen.
 ventis saepe infra vitabi-
 lem inpositum oedema
 aqua frigida sanandum.
 H. Fr. Loeffler Med. Juris ven.
 Gess. v. v. v. (diss. 1796. pag. 202.)

pro fissura
 Vulnus Venae subclaviae prope eam
 locum quo dicitur thoracicus inferitur
 vidit Lentini (Mémoire sur un anévrysme
 de la veine sous-clavière, Leipzig 1789) chylus
 sanguine mixtus effusus erat
 in cutis forma albi magmatum.

eschara lapide infernali orta nimis cito decidat t),
 vel demum ad ferrum candens u) confugerunt.

Balsama autem, ^{venae} contrario horum remedio-
 rum modo agentia, noxia notata sunt.

Vulnera glandularum ^{ab} sorbentium facile satis
 ut vulnera venarum sanantur.

Vulnus Ductus thoracici diiudicandum vide-
 tur e loco, quo telum vel aliud instrumentum
 laedens adactum est, porro effluxu materiae et
 tabe aegroti.

Curandam videtur periculosum istud vulnus
 diieta parca, parvis portionibus sumenda, et
 quiete.

In istis casibus autem ^{in loco} in solo vasorum ab-
 sorbentium auxilio tota spes nostra nititur, fore,
 ut ea, quae effusa erant, iterum reassumantur.

Recte enim ASSALINI v): „Il est prouvé,
 „que les Vaisseaux lymphatiques absorbent plu-
 „sieurs substances épanchées, dans l'intérieur du
 „Corps, à la suite d'une blessure du Canal, tho-
 rachique, ou des vaisseaux lactés ou lymphati-
 „tiques.“

Longe melius denique w) Simpliciusque
 omnia symptomata abscessum magna plaga aper-

t) LAENISCH in Libro egregio de Cancro Petropoli 1784.
 p. 42. *Sunt et per se plures fabricati in otium de Paris*

u) BELL, loco citato, Capite 56. Sect. XI.

v) Loco citato, p. 44.

w) Confer S. TH. SOEMMERRING Programma de cogni-
 tionis subtilioris Systematis lymphatici in medicina usu.
 Cassellis 1779. 4. p. 14.

In aeternum vulnus
lenticis fere infra
litem iniquitatem
aqua frigida sanari
H. Fr. Loeffler Med. Fac.
Jussus & Bonae. d. 17.

In aeternum
Vulnus Venae subclaviae
locum quo dicitur thoracicum
videt Lenticis (Scribae qd
est in aeternum) Leipzig 1776
Sanguine mixtas effus
in dicitur forma albi

VULNERA

tum supervenien
sione, quam
cari posse videt
dem chirurgus de
tentiam defendere
agendum, vasa
aeris omissionem

Dicit „Aeternum
num est, simul
illud max in tenui
mutare, pulsum
debilitantes, aliq
cuius, ac plerum
aegri aeternum.
fuisse haec obser
aeris accessum
matum esse.
plerique aeternum
sunt male se hui
pus absque illo
fere gessissent.
vidiam erat) inc
fere symptomata
duorum dierum
facillimum quia

2) Traite en
tat inter al
et le Creting
poule de l'ai
des ulcres
decurus.

Paris Cl. Jussieu
L'Anatomie. Tome I

tum supervenientia e vasorum ^{ab}sorbentium lae-
sione, quam e libera aëris admissione, expli-
cari posse videntur. BENJAMINUS BELL x) qui-
dem chirurgus dexterrimus Edinensis eam sen-
tentiam defendere studuit, sed pleraque eius
argumenta, vasa ^{ab}sorbentia laesa potius, quam
aëris admissionem accusandam esse, indicant.

Dixit: „Aërem, ^{ab} quo forte antea opti-
mum erat, simulac incisione facta ad missus est,
illud mox in tenuiorem incoctumque ichorem trans-
mutare, pulsum celerem, sudores admodum
debilitantes, aliaque febris hecticæ symptomata ex-
citare, ac plerumque intra breve tempus mortem
aegri ^{infere} accelerare. Saepius ipsi opportunitatem datam
fuisse haec observandi, qua ipsi constiterit, solun
aëris accessum causam pessimorum horum sympto-
matum esse. ^{Infimum} Inprimis haec eo cognosci, quod
plerique aegrorum, post apertum demum absces-
sum male se habentium, antea per longum tem-
pus absque ullo signo tumores purulentos maturos
fere gessissent. Simulac vero (sin solito latius
vitium erat) incisione larga aperiebatur, omnia
fere symptomata febriculæ, et haec quidem intra ^{minus quam}
duorum dierum minus spatium orta fuisse. Diffi-
cillimum quidem esse, hunc subitaneum aëris

x) Treatise on Ulcers. Edinb. 1778. 8. BELLIO assenti-
tur inter alios et M. FODERÉ, Essai sur le Goitre
et le Cretinage. Turin 1792. p. 74 „L'Introduction
„seule de l'air rend souvent de très-mauvaise nature
„des ulcères fistuleux, qui sans cela auroient été très-
„benins.“

Miror. A. Josephum Rajani
S' Chirurgia. Tom. 1. Roma anno VI. p. 163. ~~ad~~ eadem repetere.

D 5 Collezione d'osservazioni, e riflessioni
di Chirugia.

videtur
si non
eo impediret
ut fieri
poterit
Rursum
dixit licita
in gong
in, pinguis
+
deu le. vel
to. calot
+
non nichil
ut frange
amatum
licet quon
impugnari
et carthas
fractus
+
ut pedum
tunc
quoniam
veritas
convenit

1792.

illius
malis
dixit

Chobee

Sanctum vuln-
 erantis fassa
 rem impo-
 aqua frigida
 H. Fr. Loeffler
 Gessler & Co.
 sine fissura
 Valvulae Venae suis
 botum quo dicitur
 v. 181. Lentin (&
 v. 181. v. 181. v. 181. v. 181.
 sanguine nigr
 in cute firmo

effectum explicare y), non nihil tamen irritationi aëris in superficiem exulceratam tribuendum esse. Aëre enim sinibus vasorum absorbentium, in abscessum patentium, irritatis solito maiorem puris copiam in corpus resorberi; qui simul pus etiam magis corrumpendo efficaciam eius in producenda hectica augere possit. Experientia denique innuisse, omnem materiam, et serum (pus maxime constituens) citius putrescere aëre admissio, quam excluso. Hinc ^{parva} setaceo non magna plaga abscessum magnum incidi, commodissimum esse, exemplis comprobatur; praecipue autem requirere hanc methodum partes glandulosas abscessibus affectas, cum magis adhuc magna plaga ibi ^{plac} noceat. “

Sed per singula eundem, quae ad abrogandam hanc sententiam me moverunt.

Dicit primo: Aërem admissum pus, antea optimum, in ichorem mutando, febriculaque excitata, mortem hominis accelerare. Equidem eum, qui diligentius vasa absorbentia lustraverit, ea omnia incisionem hanc subsequenteria symptomata, ex ipsorum laesionibus explicari posse, intellecturum opinor. Vera observavit Cl. BELL, sed aliter explicanda; adspicias enim modo tabulas HEWSONIS et MASCAGNII, parvum profecto vasorum lymphaticorum numerum, si cum na-

y) Egregie causas horum phaenomenorum explicavit, ANKENETTY in surgical observations, on Lumbar Abscesses.

VULNERA VASORUM ABSORBENTIIUM. 59

tura comparantur, exhibentes, et fingas tibi sectione longitudinali brachium vel pedem circa articulos incidi, vel abscessum magnum aperiri, lymphaticorum truncorum adscendentium orificia secta haud contemnendam exstillabunt humoris quantitatem. Notissimum est, post venae-sectionem vel etiam articuli laesionem interdum exstillare humorem limpium, vulneris glutinationem impediens. Inepte illud e laesione tendinum antiquo errore explicant. Veteribus, ut Celso Libro quinto Capite 28. dicenti, „ex carne pus laeve, album, copiosius fertur, at ex nervoso loco coloris quidem eiusdem, sed tenuius et minus, ex nervo pingue et oleo non dissimile,“ ignoscendum, quia ea vasa nota non habebant; at recentioribus veros eius humoris fontes nostra aetate notissimos, ignorantibus eadem venia non danda. Idem autem in hoc casu fieri, non improbabile est; magna enim copia effusae lymphae quotidie amissa, brevi certe tempore toto corpore debilitato febriculam excitabit.

Deinde, quod tam brevi tempore id accidat, a vasis absorbentibus laesis potius quam aere id fieri demonstrat. Tot enim oris vasorum absorbentium lata plaga apertis ingentem copiam humoris ad vitam necessarii brevi tempore effundi posse, negari nequit, quanquam vice versa, quo modo aer tam brevi tempore id peragat, aegrius, ut ipse confitetur, comprehendi possit. Cur

nihil
 in non
 eo impedit
 ut frang
 guttur
 dicitur
 dicitur licita
 in gress
 in, profusa
 +
 ven. le. vel
 se. cast
 gressu gressu
 in macha
 in franga
 ematorem
 licet dicitur
 impeditur
 et canthar
 ductus
 in pedibus
 ubi pedum
 totum
 pumraam
 venter
 caventur

1790.

fid

illima
calia
morp

chobii

ABSORBENTIIUM.
 nihil tamen irritati
 erant tribuendum esse
 absorbentium, in ab
 is solito maiorem puri
 qui simul pus etiam
 am eius in producenda
 erentia denique inno
 et serian (pus ma
 escere aere admissio,
 non magna plaga ab
 modissimum esse,
 que autem requirere
 os abscessibus af
 magna plaga ibi no
 , quae ad abrogar
 verunt.
 issum pus, antea
 do, febriculaque
 lerare. Equidem
 bentia lustraverit,
 equentia sympto
 explicari posse,
 ervavit Cl. BELL,
 s enim modo ta
 parvum profecto
 um, si cum us
 menorum explicari,
 as, ou Lumbis ab

Sanctum vult
 lentis saepe
 lem inquit
 aqua frigida
 H. Fr. Loeffler
 J. J. J. J. J.

pro fissura
 Valsalvae Venae
 hocum quo dicitur
 videt Lentin &
 ut p. n. i. w. i. s. s. p. h. t.
 sanguine mixt.
 in vasis forma

eandem autem puris quantitatem, ante ferro aper-²tum abscessum, vasis scilicet nondum sectis, gerere poterant? quum horum vasorum sectione effusae lymphae, imprimis febricula excitata, tribuenda sit.

Deinde adfirmat: *Difficile esse, huius aëris tam subitaneum vehementemque effectum explica- re; nonnihil tamen irritatione aëris in superfi- ciem exulceratam tribuendum esse. Aëre enim stimulata ora vasorum lymphaticorum majorem puris copiam resorbere, et hinc oriri tabem.*

Difficile hanc aëris vim intelligi, lubentis- sime concedo. At lympham sectis illis vasis, et quidem ex ea parte, quae infra sectionem est, effundi, quis negare sustineat? Nullam tamen omnino particulam puris resorberi, ideo non reiicitur.

Tum contendit: *Pus simul aëre admissio putridius redditum, generationi febriculae imprimis favere. Experientiam docuisse, serum, pus constituens, citius putrescere aëre libero, quam excluso.*

Haec sententiae meae imprimis favent. Nonne enim hoc serum, hocce pus, citissime, ipso consentiente, in corruptionem ichoremque ver- sum, lympham ipsam? Sicuti enim, pus in loco affecto nonnumquam parari, negari nequeat, ut etiam Vir clarissimus alio loco praecepit, sic et tali in casu ichorem ibidem, materia maxime vasis lymphaticis suppeditata, gigni atque con-

VULNERA VASORUM ABSORBENTIUM. 61

strui, vix dubitandum, aëre insuper libero, si placet, auxiliante.

Hinc *setaceum*, methodo ab ipso descripta adplicatum, *magna plaga ad aperiendum abscessum praefendum esse*, proponit. Lubentissime egregio Viro adstipulamur in exercenda hac saluberrima methodo, quam ratam pluribus exemplis comperimus, quanquam aliis argumentis ad eam adducti. Primo, hanc methodum vasis lymphaticis parcere, non est, quod demonstrarem. Deinde, si tanta cura aëris admissio vitanda esset, vel hac methodo eam arcere-mus? Equidem credo, hoc in casu aërem arceri omnino non posse; vel si hoc etiam negemus, per spatiosa, inter funem setacei et vulnus relicta, ingredi. Tum sin in abscessu adeo pertimescendus esset aëris adgressus, cur in aliis vulneribus, cur in aliis superficiebus, v. c. in amputatione Mammae vel Femoris, non de eadem re solliciti fuerunt chirurgi?

Postquam haec scripseram, apud HALLE-
RUM lego: z) „Ex lymphaticis etiam vasis
„prodeunt insignia stillicidia lymphae, quae ex vul-
„neribus circa cubitum, occasione sectionis venae
„inflictis, passim succedunt, et quorum exem-
„pla ipse vidi, ut aegerrime ea aquula plurimo
„vitriolo imposito demum compesceretur.“ Ea
occasione citat C. M. ADOLPHI, J. BOHN, ZA-

z) De Corporis humani Fabrica. Tomo primo, p. 318.

in
vi non
eo impediret
ut frang
ingitum
dum
deinde licita
in gang
in, p. 1798
et
v. c. vel
so. affet
in p. 1798
non nashae
no franga
rematurum
licet dya
impetum
ut lantia
fractus
in p. 1798
in p. 1798
in p. 1798
in p. 1798

in intestinis
an in Emphy-
semata non aëre
noxius aër habe-
tur?
Ulcera faucium q. f. s.
aëri opposita, q. f. s.
facile
facile

1798.

Ulcera
facile
facile

phobie

ABSORBENTIUM.
itatem, ante ferro aper
ilicet nondum sectis,
rum vasorum sectione
febricula excitata.
ficile esse, huius aëri
que effectum explic
ne aëris in superfi-
esse. Aëre enim
haticorum majorem
e oriri tabem.
ntelligi, lubentis-
sectis illis vasis,
e infra sectionem
sustineat? Nullam
ris resorberi, ideo
al aëre admissio
febriculae in p. 1798
isse, serum, pus
e libero, quam
is favent. Non-
citissime, ipso
horemque ver-
pus in loco af-
ri nequeat, ut
recepit, sic et
ateria maxime
gni atque con-

RINI, A. MONRO, STALPART VAN DER WIEL,
SCHOUTEN.

Egregie haec mea sententia confirmatur TH.
KERCKRINGI a). Observatione in fistulosis cru-
ris vulneribus vinculo infra genu applicato,
fluxum humoris perpetuo stillantis cessare qui-
dem, sed, quod infra ligaturam est, intumescere; et merito inde concludit; fistulosi-
tatem istam vulnerum externorum et oedemato-
sas hydropicasque plurimas internas constitutio-
nes a vitio lymphae lymphaticorumve vasorum
capere originem.

Pari modo KIRKLAND b) ^dasserit, se sanasse
abscessus lymphaticos prope articulationes inci-
sione, quos setaceo ad sanationem ducere ne-
quibat; aërem cum setaceo in abscessum insi-
nuari, et ^{antra} pus blandum reddi acre.

Etiam SHARP c): „I do not think, the air
„has that ill effect on sores as is generally con-
„ceived, nor would the large abscesses on breasts
„which are often exposed to the air the whole
„time of cure do well if it was so very perni-
„cious as is represented — But as it tends to
„make a scab and in winter is a little painful
„to the new flesh, it will be right to finish
„the dressing as quick as may be without hur-
„rying.“

a) Spicilegium anatomicum. Observatione 91.

b) Inquiry into the present state of Surgery. Volumine
secundo, p. 112. et seqq. p. 125.

c) Introduction on Surgery, p. 17.

Ina tunc vult
brantio fasp
tem infp
aqua f. rida
H. Fr. Loeffler
Jessey & Co

pro fissura
Vulnus Venae fan
botum quo distat
videt. Lottin &
W. G. W. W. W. W. W.
fanguine mixt
in tunc foveo

Erant qui videri in foveo
vulnus abscessu notivum
patuit. P. Camper.
de optima agendi vel
expectandi ratione
p. 647.

Hinc et A. G. RICHTER d) aperitionem genu
cum cultro vetat; plerumque enim, monet,
nil nisi serum sanguinolentum effluere, violenta
insequi symptomata saepe cum periculo iuncta.

Hinc in universum abscessus solito rarius
aperiendos docet PETRUS WEIDMANN e).

Nec non mihi assentiunt JOSEPHUS CLAU-
DIUS ROUGEMONT f), et BASILEWITSCH g).

d) Medicinische und Chirurgische Bemerkungen.

*Epiluro, Juncker.
Lacaton, Sharp.
airum non accusant in ulceribus.*

*Cuniper opera demonstra aërem in aëre
e) Memoires pour le Roy de l'Acad de Chir. a Paris
Tome VI. p. 949 recusa ista Bisp in
Bifentationibus Decem ab Herbelle Lingae 1798*

*andem
vi non
deo impediret
ut frans
ingitum
iduen
dinde licita
in gang
um, pmissa
et
vel
cast
genu
49
in favas p' non nache
ullas in d'ellone franga
suppurantes acmaturum
agit, locdt.
hospit. Ben aliquid
ad Bisp impofition
med. arguunt canthar
ductus
pedibus
mha pedum
p' m' m' m'
ad ap' hinc veritatem
rectly admit, nonumit
ho terrible*

Eadem symptomata ab Arsenico externe ad-
plicato oriuntur, quae ab interne sumto Ar-
senico excitantur, ut docte demonstravit HAN-
NEMANN a).

A Vinis plumbo mangonisatis vasa absorben-
tia coarctari, et atrophiam oriri b).

Venena alia, praesertim saturnina, inge-
sta quandoque glandulas lymphaticas in tumo-

a) Ueber die Arsenikvergiftung, Leipzig 1786. + de arsenici usu. Vindob 1811
b) BASILEWITSCH. loco citato. *) For on the Blood Lond 1797. pag. 374.

*"I have seen more than once, very troublesome inflammations of the
adipose vessels of the leg and thigh, with a chain of abscesses along
their course, arise from the application of Mercurius nitratus,
to parts of the leg". John Johnston. on mineral poisons. in James Johnston
Medical Essays Evesham 1795. p. 61.
Egrew's admodum argumentis Demonstrat aërem admiffionem in roxiam in caritates
J. Johnston in Medical Records and Researches of a private Association. Lond 1798.*

ABSORBENTUM.
PART VAN DER WIEL
tentia confirmatur Th.
ione in fistulosis cre
ira genu applicato,
stillantis cessare qui
gaturam est, intu
oncludit; fistulosi
orum et oedemato
internas constitutio
nicorumve vasorum
asserit, se sanasse
articulationes inci
tionem ducere ne
in abscessum insi
li acre.
think, the air
is generally con-
scesses on breasts
the air the whole
s so very perni-
t as it tends to
a little painful
e right to finish
be without hur-
atione 91.
Surgery. Volumis

RINI, A. MONRO, STALPART VAN DER WIEL,
SCHOUTEN.

Egregie haec mea sententia confirmatur TH.
KERCKRINGI a). Observatione in fistulosis cru-
ris vulneribus vinculo infra genu applicato,
fluxum humoris perpetuo stillantis cessare qui-
dem, sed, quod infra ligaturam est, intumescere;
et merito inde concludit; fistulosi-
tatem istam vulnerum externorum et oedemato-
sas hydronicasque plurimas internas constitutio-

*eadem opinatur A. Kuff in Salzburgerische
Med. chir. Zeitung 1813 N. 56.*

*Wroczna
Venarum Ligaturae dictam digito indur applicatam
glandular axillares tumidas reddit*

Bancroft

ant. Emmert - p. 2 Medical Critic 4. pag 135.

*Sanctum vel
ventis prop-
tem impu-
agur frigidu
H. Fr. Loeffler
Jesffer v. O.
sive fistulam
Vulnus Venae su-
botum quo dicitur
v. H. Lentin (C
177) nec unquam
sanguine nup
in cute formo*

*Errant qui viciu ingrepcion,
vtra abfufur noivum
patunt. P. Camper.
de optima agendi vel
expugnandi ratione
pag. 697.*

which are often exposed to the air the whole
time of cure do well if it was so very perni-
cious as is represented — But as it tends to
make a scal and in winter is a little painful
to the new flesh, it will be right to finish
the dressing as quick as may be without hur-
rying."

- a) Spicilegium anatomicum. Observatione 91.
- b) Inquiry into the present state of Surgery. Volumine secundo, p. 112. et seqq. p. 123.
- c) Introduction on Surgery, p. 17.

Hinc et
cultro
nil nisi ser
insequi sym
Hinc in
aperiendos do
Nec non
vris ROUGEN
d) Medicin
ingen 1791
articulari.
e) In Quae
p. 14. et in
scelus ab sol
f) In libro eg
tionem fur V
p. 204.
g) & c.

Eadem sym
plicatop oriun
senico excitant
SEMANN a).
A Vitis p
tia coarctari,
Venena
sta quandoque
a) Ueber die
b) Hemorrh
I have seen
of which
their course
which is fore of the
Syringia abstraham
p. 112.

VENENA. 65

Hinc et A. G. RICHTER d) aperitionem genu
cum cultro vetat; plerumque enim, monet,
nil nisi serum sanguinolentum effluere, violenta
insequi symptomata saepe cum periculo iuncta.

Hinc in universum abscessus solito rarius
aperiendos docet PETRUS WEIDMANN e).

Nec non mihi assentiunt JOSEPHUS CLAU-
DIUS ROUGEMONT f), et BASILEWITSCH g).

in seipsum
videtur
in non
deo impedire
ut per
ingentem
i. Ruem
Hinc in seipsum
inter seipsum et
inconfidendum vulnere deinde licita
suspecto infectorum in gang
peniculosas striditum
obseruari.
um, primum
et
vicia le. vel
bo. asjet
per se non ut
corpus putredini
chemica favent, per un nichae
ut si multas in solitione franga
pater suppurationis acmationem
in quibus agit, laedit. aliquid
Bernard Bp. impofitionem
Linn. med. argumet. carthai
Lb. 1796. ductus

- d) Medicinische und Chirurgische Bemerkungen. Goet-tingen 1791. Tomo primo, Capite ultimo de Fungo articulari.
- e) In Opere classico de Necrosi. Francofurti 1793. fol. p. 14. et in F. E. A. BRUNNERTI Dissertatione de Abscessibus solito rarius aperiendis, Wirceburgi 1793. 8.
- f) In libro egregio Handbuch der chirurgischen Operationen für Vorlesungen. Erster Theil. Bonn 1793. 8. p. 204.
- g) L. c.

Jean Hunter. 1) air per se non ut
corpus putredini
chemica favent, per un nichae
ut si multas in solitione franga
pater suppurationis acmationem
in quibus agit, laedit. aliquid
Bernard Bp. impofitionem
Linn. med. argumet. carthai
Lb. 1796. ductus
John Bell Esq. on wounds. Edinburg
1795. pag. 82. air is
not a fluid, it is a gas and forms
nothing that can equal its terrible
effects.

VENENA.

§. XXVIII.

Eadem symptomata ab Arsenico externe ad-
plicato oriuntur, quae ab interne sumto Ar-
senico excitantur, ut docte demonstravit HAN-
NEMANN a).

A Vinis plumbo mangonisatis vasa absorben-
tia coarctari, et atrophiam oriri b).

Venena alia, praesertim saturnina, inge-
sta quandoque glandulas lymphaticas in tumo-

Edward Home on
ulcers. Lond. 1797. p. 126. for the inflige
tion on the opinion
that atmospheric
air contributes some
thing that is
excited inflama-
tion, sufficient
proofs have been esta-
blished that air has
no such property
Hanna
Galia
Mozz

a) Ueber die Arsenikvergiftung, Leipzig 1786. + de Arsenici usu Nömb. 1801
b) BASILEWITSCH. Loco citato. 1) See on the Blood Load 1794. pag. 374.

"I have seen more than once very troublesome inflammations of the
superficial vessels of the leg and thigh, with a chain of abscesses along
their course, arise from the application of Mercurius nitrosus.
to joints of the leg." John Johnston. on mineral poisons. in James Johnston
Medical Essays. Eversham 1798. p. 61.

Egregius admodum argumentis demonstrat aeris admissionem in noxiam in caritates
J. H. Johnston. in Medical Lectures and Researches of a private Association. Lond. 1798.

rem tollunt. Coram id video in archetypo quem delineatum exhibuit benevoleque mihi cessit Cl. EBELL c).

Certissimum autem est, maximam antidotorum efficaciam pendere ab actione vasorum absorbentium; ni enim antidotum immediate venum quoddam, in tubo intestinali adhuc contentum et remorans, corripit et destruit, omnis spes nostra salutis in eo nititur, quod ab actione vasorum absorbentium reliquum est.

c) Die Bleyglasur des irdenen Küchengeschirrs als eine unerkannte Hauptquelle vieler Krankheiten. Hannover 1794. Tab. 2. p. 511.

CANTHARIDES.

§. XXIX.

Saepe in me ipso, uti et in aliis, expertus sum, eam esse cantharidum vim, ut glandulas absorbentes inter cor et locum, cui adplicantur, sitas, in tumorem tollant, et dolorosas reddant, quemadmodum decursus horum vasorum ex anatomia notus id indicabit; manifesto profecto argumento: per vasa nostra, nec alia via, subire cantharidum acrimoniam corpus nostrum.

Sic ubi vesicatorium impositum est Capiti, Collo, vel Nuchae, glandulae absorbentes Colli et pone Claviculas sitae; — si pectori, dorso, manui, brachio, scapulae, abdominis superiori parti

Saxatum vel
Lentis saepe
item in aqua
frigida
L. Loeffler
J. J. J. J.

Sic fissuram
Vulvae Venae for-
torum quo dicitur
videt Lentis (a
1777) in unguento
sanguine mixto
in cute fissura

parti in
Lumbis
bus, Cr

dulae ing
Simu

glandularu

Eandem

des vel adlin

tos, vel int

modo quat

tur, et ad

Masc.

invenisse v

icatoria a

videtur.

Pote

des oleu

a) Locu

b) Mo

R

Terribile

benium,

a) No

(Goem

et Len

nicia

feras

que ig

Somnen

ne dent con

Abu Mar/h

RABIES CANINA

parti impositum, glandulae axillares; — si Lumbis, Abdominis parti inferiori, Femoribus, Cruribus, vel Pedibus impositum, glandulae inguinales intumescunt et dolent.

Simulac vero cantharides removentur, etiam glandularum tumor et dolor evanescere incipiunt.

Eandem vero stranguriam excitare cantharides vel adinstar vesicatorii, vel in tinctura applicatos, vel interne sumtos, vulgatissimum est, dummodo quantitas sufficiens Cantharidum absorbetur, et ad renes defertur.

MASCAGNI a) glandulas nostras obstructas invenisse vult in corporibus eorum, quibus vesicatoria adplicata fuerant, quod tamen nimium videtur.

Potentissimum remedium adversus Cantharides oleum unguinosum inguinibus illinitum b).

- a) Loco saepius citato.
- b) MOENCH Materia medica 1789. p. 170.

RABIES CANINA

§ XXX.

Terribile Rabiei caninae Miasma Vasorum absorbentium, minime Venarum sanguiferarum a),

- a) Non ignoro, Cl. Chirurgum Anglicum BLIZARD (Goettingische gelehrte Anzeigen 1787. Stück 89. p. 889.) et LUDWIG Professorem Lipsiensem in versione germanica MASCAGNI p. 167. asserere: per Venas sanguiferas invadere istud venenum corpus nostrum. Neque ignoro, CAROL. FR. BADER germanicae Medicin

SÖMMERRING, DE MORBIS. E

Emplesum cantharidem
 capiti adnotum ut non
 panem acryg adeo impedit
 lymphas corpus, et pro
 tota in trunco impetum
 affurregerit biduum
 manentem, qui diuere licita
 seorsum defecit in gang
 mentur et collum, prosequi
 ex toto deficeret
 Hebraeu. Li. vel
 p. 50 calot
 quoniam
 gorum

Can autem vesicatorium nichil
 impositum ~~substituere~~ frange
 dum exstat vel haematum
 spiritus facile applicandum
 Vesicatorium nichil impositum
 immedate quasi virus canthari
 dum impellit, per ductus
 thoracicos utroque, sed
 vero impositum ~~substituere~~ pedum
 pelvis ~~substituere~~ parum
 et ipsius cordis temperaturam
 antiquam ~~substituere~~ cor pervenit

1798.

vi. n. 143 p. 143 g. f. 143
 v. g. f. 143

illius
 malis
 moris

"no doubt can remain, that the lymphatic veins were affected in hydrophobia"
 Andrew Marshall. Morbid Anatomy of the Brain. London 1815. page 106.

RIDES.
 eo in archetypo quem
 leque mihi cessit Cl.
 maximam antido-
 b actione vasorum
 tidotum immediate
 estinali adhuc cor-
 et destruit, omnis
 r, quod ab actione
 m est.
 chengeschlus als eine
 zuekheit. Hannover

DES.
 aliis, expertus
 m, ut glandu-
 , cui adplican-
 dolorosas red-
 orum vasorum
 manifesto pro-
 stra, nec alia
 oniam corpus
 um est Capiti,
 sorbentes Colli
 pectori, dorso,
 minis superiori
 parti

Sacri
brans
tem
aqua
H. Fr.
Jell
Sive fr
Vulnus
sorum.
videt
vires
fungi
in cut

malicium non videtur letare.
Circulationem quippe frastum
virescentem ab a vulnere non
fugatur, neque glandulae
intumescunt.

Though it be probable
that the poison is
absorbed, yet the
Lymphatic Vessels and
Lymphatic glands
have not been
observed to be indurated
or swelled.
also Monro.
Morbid anatomy
Edinb. 1781. pag. 154

Sammel med.
germanica Altkönig für
practische Ärzte Band 17. Pl.
S. 17. Pl.
Vaughan Sammlung für practische
Ärzte Band 13. S. 45.

genere in corpus humanum recipi, nostris diebus
amplius dubitari nequit; quoniam viri experien-
tissimi fideque dignissimi post morsum canis ra-
biosi in sura ^{b)} manifestam glandulae popliteae ^{c)}
intumescentiam observaverunt; et licet subito
satis vulnus sanatum videretur, tamen vulnus
recruduit, ita ut inflammatio, ulcus, lineaeque
vel striae ad glandulas inguinales adscendentes
orientur, aegerque hydrophobia miserrime
periret ^{d)}. Glandulae axillaris intumescentiam
a morsu canis rabidi in brachio vidit JOHN
HUNTER ^{Vir summus e)}.

Virus istud cutim, saliva canis rabiosi in-
quinatam, ^{etiam} absque vulnere penetrare, egre-
gio exemplo demonstrat J. Tode ^{f)}.

(Nene Theorie der Wasserscheue Francofurti 1792.) ne-
gare rabiem caninam morbum esse Systematis absorbentis.
Nec ignoro, TH. PERCIVAL asserere, irritatione topica
nervorum agere istud virus, prouti tetanus a vulnere
oritur. London Medical Journal. Volumine decimo, 1789.

- b) CRUIKSHANK Anatomy of the absorbent Vessels, p. 117.
- c) Has glandulas egregie delineatas invenies apud
CRUIKSHANK et MASCAGNI.
- d) WILLIAM HUNTER Autore CRUIKSHANK in Praelectioni-
onibus.
- e) On the fifth day an absorption took place, as appea-
red by the swelling of a gland in the arm pit, which
was followed by a considerable degree of fever, that
lasted some days; but none of the symptoms of hy-
drophobia appeared till the usual period and after signs
of a second absorption. — p. 522. The moment the
poison is conveyed into the general circulation by the
absorbents the symptoms begin. —

JOHN HUNTER in Transactions of a society for the Im-
provement of medical Knowledge London 1793. p. 318. f
Arzneikundige Annalen, neuntes Heft 1790. Kopen-
hagen. Articulo 8. ^{Quo}

Pueri hydrophobia afflicti bantur
fractando linguam canis rabidi saliva
inquinatam, ^{quibus} tenuissimis manibus.
Phot. (videt Henning in sercula.
P 37.)

E
tabilitate
ritantes
vasorum
sorbent
Hin
Ioci lesi
re me
Nep
eminio o
Reliq
ditata pro
fecto, s
miasma
ad locu
illis ex
Nu
habere
g) Inter
in cellu
h) Sola
Four
third
i) Ma
city
Beechey
1774
+ Dornie

RABIES CANINA. 67

E summa autem vasorum absorbentium irritabilitate patet, quam ob causam substantiae irritantes inprimis canis rabiosi venenum, osculis vasorum absorbentium applicatae non illico absorbentur g).

ligatura
Hinc apparet cur membris applicata absorbentia non pedantur. x)

Hinc apparet etiam, cur excisio h), vel ustio i) loci laesi, tempestive administrata, solum infal-

remedium certum
lix remedium haberi possit. *Per sanis canis morbo vasorum absorbentium structura vel*
et cutis vel alia modo ad materiam ut absorbentia tandem cesset
reparatorum opera corpus intret et

Neque causticum loco laeso applicatum p. v. c. Lapidis caustici chimicorum solutione xx)

Reliqua remedia vero sic dicta interna venditata pro specificis antidotis, vana, cum profecto, si etiam aliquid efficaciae contra illud miasma habeant, certo nimis parva quantitate ad locum laesum veniunt, quam ut aliquid ab illis exspectari possit.

Nullis ergo remediis praeter topicis fidem haberem.

- g) Interdum hoc virus per ^{tres} quinque vel sex hebdomadas in cellulosa tela haeret, autore CRUKSHANK edit. ali. item *Babington in Medical Records Lond 1798. p. 134.*
- h) Solam excisionem iuvare, sex casibus comprobat J. Foot — In Medical Facts and Observations, Volumen third Articul. 5.
- i) MEZLER et JOHNSTONE, Memoirs of the Medical Society of London 1787. Volumine primo.

Berggrün scripsit haec methodum bene cum successu adhibuisse affirmat. Göttingen in Varsavia vivit. Esirvingis pro Göttingis illi quae Kopenhagen. 1774.

xx) Mederer Methodus facilissima et certissima hominum et animalium curata a bellis rabiosis admodum conservandi Göttingi 1784.

+ *Baronio* *Tegli inest animalis. Milano. 1804.*

A N I N A.

recipi, nostris diebus
oniam viri experien-
st morsum canis ra-
ndulae popliteae c)
t; et licet subita
r, tamen vulnus
ulcus, lineaeque
nales ascendentes
hobia miserrime
s intumescantiam
chio vidit Joux

canis rabiosi in-
penetrare, egre-
le f).

(Frankfurti 1792) ut
Systematis absorbentis.
ere, irritatione topica
i tetanus a vulnere
lumine decimo, 270y.
trent Vessels, p. 117.
as invenies apud

max in Praelectio-

place, as appe-
ne arm pit, which
gree of fever, that
symptoms of hy-
mod and after sign
The moment the
circulation by the

society for the In-
ndon 1793. p. 518.
left 1790. Kop-

*hobia afflicta
is rabiti salu
gramm
mic manibus
ing ca scripta*

ICTUS SCORPIONUM.

§. XXXI.

Observante MOSELEY a), ab ictu scorpionis ^{vulnus} inflicto ⁱⁿ pedis digito ^{minimo} ^{capite} Feminae post adplicatum Spiritum vini, dolor, e pede transiit ad inguen; postea versus stomachum et collum ^{versus} ascendebat; tremorem deinde, sudorem frigidum, languorem, quin diarrhoeam, et deliquium ^{capite} animi exestabat; manifesto argumeto: et hoc venenum per vasa absorbentia corpus intrare.

Ligaturam strictam autem suadet, ad ulteriorem Veneni ^{venalem} progressum impediendum b); quum notum sit, tali ligatura lymphae ^{cursum} cursum saltem retardari, ni omnino inhiberi.

a) On tropical Diseases, p. 25.

b) Idem Consilium iam GALENUS de Locis affectis Libro tertio, Capite septimo, dederat.

MORSUS SERPENTUM.

§. XXXII.

Per morsum serpentum vel viperarum communicatum generi humano ^{venae} venenum, hoc systemate corpus invadere, ex hoc demum perferri in Venas sanguiferas, et sanguinem coagulare, demonstrant tumores glandularum, ad quas vasa absorbentia, in loco laeso orientia, perveniunt.

Thomas Winterbottom. on the
Native Africans ^{near}
Neighbourhood of Sierra Leone.
London 1803. Cop. X ^{infia}
pag. 190. ^{ab ictu scorpionis}
^{in pedis digito}
dolor, e pede
transiit ad inguen
postea versus stomachum
et collum ascendebat
tremorem deinde
sudorem frigidum
languorem
quin diarrhoeam
et deliquium animi
exestabat
manifesto argumeto
et hoc venenum
per vasa absorbentia
corpus intrare.

Benj Smith Barton. Memoir
concerning the serpentine Family
of the Middle-Range Philadelphia
1796. Medical Repository New
York. Vol. 1. 1798. p. 86

Experimentis Cl. FONTANAE a) interim satis constare videtur, Viperarum venenum ore assumptum minime insons, sed tantum minus noxium esse, quam vulneri applicatum.

Eius Observationis varia ratio cogitari potest: etenim, dum in ventriculum demittitur istud venenum, non modo variis humoribus, v. c. saliva, succo gastrico, temperatur, sed etiam obtunditur, mutatur, et saltem ex parte iners reditur, adeo ut ex parte vera maneant, quae CELSUS habet: „Non gustu, sed in vulnere, nocet — et quae LUCANUS cecinit:

„Noxia serpentum est admisto sanguine
pestis;

„Morsu virus habent, et fatum dente
minantur:

„Pocula morte carent.“

Dolendum autem quam maxime Cl. F. FONTANAM in experimentis innumeris fere, ab eo circa Viperarum venenum institutis, non attendisse ad statum glandularum sorbentium: praeter ea enim, quae Tomo primo p. 303. circa vasa absorbentia habet, et quae ~~verboten~~ hic transcribere liceat, in toto voluminoso opere ne verbulum, quidem de statu systematis lymphatici post morsum viperarum addidit.

„Je finis en rapportant en peu de mots deux „expériences faites sur deux Lapins, auxquels

a) Traité sur le Venin de la Vipère, sur les Poisons américains, etc. Florence 1781. 4.

PIONUM.

ab ictu scor-
minimo Feminae
dolor, e pede
stomachum et
deinde, sudo-
diarhoeam, et
argumen-
absorbentia corpus

suadet, ad ulte-
diendum b); quum
phae cursum sal-
iberi.

Locis affectis Libro

TUM.

perarum com-
hoc syste-
em perferri
em coagulare,
ad quas vasa
perveniant.

„j'avois coupé dans le Bas-ventre tous les Vais-
 „seaux lymphatiques, que je puis trouver, et
 „jusqu'au canal thorachique. Une heure après
 „cette Opération je le fis mordre aux jambes
 „couvertes de leur peau, par trois Vipères à
 „plusieurs reprises. Au bout de six heures, les
 „jambes présentoient les signes les plus certains
 „de la maladie du Vénin. La jambe étoit livi-
 „de et enflée, et rendoit beaucoup d'humeur.
 „Ils moururent au bout de dix-huit heures.“

„N'espérant rien de la continuation de cettes
 „expériences, et voyant, que l'arrêt de la Cir-
 „culation de la Lympe et du chyle n'influe point
 „sur les effets ordinaires du Vénin de la Vipère,
 „j'ai cru ne devoir pas aller plus loin.“

At vasa lymphatica non modo nimis subti-
 lia sunt, in cuniculis, quam ut sine subtilis-
 sima dexteritate in illa inquirere possit, sed
 etiam alter ductus thoracicus adhuc supererat,
 quem forsan incognitum tum temporis habuit
 Autor clarissimus.

Hinc nihilominus certi esse possumus, per
 vasa absorbentia in corpus animale serpente istud
Viperarum venenum, cum alias vias ad sangui-
 nem quaerere, absonum sit.

Crotali horridi virus nimis acre esse, quam ut
 a vasis absorbentibus nostris recipi possit, opina-
 tur Cl. WILSON a).

a) On the Influence of Climate, p. 165.

VIRUS VESPARUM.

§. XXXIII.

A Vespis inmissum Venenum inflammationem tumoremque glandularum proximarum excitare, quotidie oculis nostris cernimus, prouti, si auctoritate opus esset, ASSALINI a) exempla in medium protulit.

a) Pag. 56.

PUNCTIO CULICUM.

§. XXXIV.

Punctionem copiosam culicum pipientium inflammationem veram cum rubore, tumore et dolore ciere, adeo ut vasa absorbentia cutanea ipsa striarum rubrarum adinstar sese prodant, quin et glandulas proximas in tumorem tollere, quotidiana experientia, imprimis tempore aestivo, in locis paludosis docet, adeo ut dubium nullum sit, et culicis emissum venenum hoc vasorum genus invadere.

MALUM VENEREUM.

§. XXXV.

Vasa absorbentia, accepto viru^s venereo, saepissime funiculorum vel chordarum adinstar turgent^x, et quae sub cute ex illis decurrunt,

E 4

1) Gutberlet in Sebald's Samml. seltsam u. auferles Beobachtungen etc 1812 Dritter Band

ENTUM.
ventre tous les Vais-
je puis trouver, et
e. Une heure après
mordre aux jambes
par trois Vipères à
t de six heures, les
es les plus certains
la jambe étoit livi-
aucoup d'humeur.
ix-luite heures."
ntinuation de cette
e l'arrêt de la Cir-
hyle n'influe point
énin de la Vipère,
plus loin."
modo nimis subti-
am ut sine subtile-
mirere possit, sed
adhuc supererat,
temporis habuit
se possumus, per
unale serpente istud
lias vias ad sangui-

f. Howard l.c. p. 63.

ipso tactu et visu facile dignoscuntur, et sectionibus post mortem, foedo illo miasmate plena, manifestantur.

miasmate
Pari modo et horum vasorum glandulas, accepto hoc viru^{re}, plerumque in bubones sic dictos abeunt; manifesto profecto argumento: *Vasis sorbentibus solis a) tribuendam esse infectionem veneream, omniaque inde mala prono quasi alveo profluere.*

Ubiunque b) enim miasma venereum corpus ^{immediate} attingit adeo ut vel ulcus venereum, vel gonorrhoea, vel fluor albus oriatur, saepissime glandulae vicinae, ad quas nimirum ii trunci perveniunt, per quorum radices istud miasma irrepsit, in tumorem vulgo bubonem dictum tolluntur, quin ipsa ista vasa absorbentia inflammantur.

Grati quidem
Sic ut egregio exemplo illustrat JESSE FOOTE c), oculorum gonorrhoea oriebatur ab urina, qua aeger semihora post impurum concubitum oculos suos lavabat.

*John Howard on the Venereal Disease
London 1797 p. 28. 29. 34
pag. 35. The System of the
absorbent vessels in the
Common channel, by which
(venereal) infection is conveyed
into the blood; and I am of
opinion that the absorption
commences from the instant
the poison touches a wound
or denuded surface.*

*Vol. 2. p. 46. The absorbent vessels are certainly the canals by which the venereal poison enters
the circulation, and they may perhaps be the outlets by which it escapes etc.*

a) Iam omnes recentiores Pathologi in eo uno ore conveniunt: Morbum venereum in Systemate sorbenti contineri. — Confer inter multos Auctores Triumviros classicos ASTUC, HUNTER, CIBTANNER. Ueber die venerische Krankheit, Goettingae 1788. Capite 8. In hactenus editione 1793. huius operis omnia, quae ad Litteraturam pertinent, continentur.

b) Bubonem non in inguine solum, sed ^{tantum} ~~omnibus~~ ^{in locis} ubique in corpore oriri, ubi glandulae reperiuntur, BELL, System of Surgery. Volum. quinto, Cap. 38. §. 7. p. 405.

c) A complete Treatise on the origin, Theory and Cure of the Lues venerea. London 1792. 4.

Sic glandulae ^{ab}sorbentes prope parotidem, vel prope maxillam inferiorem, collique in lateribus sitae, tument a resorpto viru venereo, vel ex ulceribus gingivarum, linguae, palati, faucium, promanante *d*), vel ex ulceribus labiorum vel oris per osculum accepto hoc viru, vel ex poculis hoc viru inquinatis *e*).

Sic ^{ex} papillarum mammae rhagadibus, scissuris, et ulceribus venereis in nutricibus tumores glandularum suppositarum basi mammaram vel axillarium ^{et} ^{tument} observantur *f*).

Sic etiam cum lacte vel saliva ^{mixtum} virus venereum inficere, observarunt *g*).

Sic ^{et} anatomicos vidi, cadavera ob veneream labem sordida lustrantes, quum infortunio vel cultro inquinato, ut plerumque fit, digitum laesissent, nonnunquam in loco affecto ulcusculo excitato, ^{absque} mercurio aegre sanabili, laborantes. Interdum vero idem virus, ulterius in brachio adscendens, vel vasa absorbentia inflammatione corripit, vel glandulam, prope

- d*) *ASTRUC* De Malo venereo. Venetiis 1748. Libro secundo, Capite tertio, p. 155.
- e*) Infectionem veneream per pocula communicari cum aliis posse, solidis satis argumentis et testimoniis stabilivit *GRUNER*: Die venerische Ansteckung durch gemeinschaftliche Trinkgeschirre aus Theorie und Erfahrung bewiesen. Lipsiae 1787. 8. — Hunc infectionis modum vero negat *JOHN HUNTER*, loco citato.
- f*) *ASTRUC*. Loco citato, p. 122. et 517.
- g*) *ASTRUC*. Loco citato, p. 317.

vel per claviculam

*videtur
in cadavere
veneris est
tumorem*

F. Howard l.c.

processum anconeum sitam h), vel glandulas circa vasa sanguifera brachii sitas, in suppurationem inflammationi supervenientem vertit. In aliis vero, digito miasmate venereo valde vitiat~~o~~, idem virus per truncos, nimirum non ad has neque ad alias in brachio sitas glandulas per~~uenientes~~, sed altius delatum, glandulas axillares multavit i), quinimo luem universalem excitavit k).

*Non unquam attamen
idem virus digito
inflatam pectorali
usque vultu glandulas
non tetigit, ut solas axillares
cominaret, quin
luem generaret*

Per modo sic infantum genitalia sauciata digitorum unguibus nutricum venerearum, isto viro foedantur l).

Sic Vasa absorbentia Penis, a glande et praecipuo orta m), per totum dorsum eiusdem lu-

h) *SHELDON*ⁿ, Anatomicum Londinensem, huius rei perpetuum brachio inustum vestigium gerentem vidi; glandula enim ista praeter solito maiorem duritiem et tactu et rubore cutis et cicatricula proditur. Huius rei etiam mentionem fecit *WILLIAM HUNTER*, Medical Commentaries, London 1777. Parte prima, p. 9. Similia narrat et *CRUIKSHANK*, Anatomy of the absorbent Vessels, p. 27.

i) *CRUIKSHANK*, p. 14.

k) *SWEDIAUR* Practical Observations on the more obstinate and inveterate Venereal Complaints. Lond. 1784. p. 94. — Casum refert, quo digitus scalpello viru venereo inquinato vulneratus, ulcus mali moris, cum dolorifico et obstinato tumore glandularum axillarum, et symptomatibus universalis infectionis ciebat.

l) *A. HINZE* apud *STARKE* Archiv Band 4. Stück 1. Artikel 10.

m) Vasorum sorbentium sic dicta orificia, quae non modopinxit *WATSON*: Philosoph. Transactions, Vol. 59. p. 392. sed per quae etiam virus venereum corpus absque locali affectione ingredi posse, et quorum obstructionem vel conferruminationem stillicidii aegre curabilis causam esse scripsit, anatomicis idoneis non comprobata sunt.

*John Howard
London 17
pag. 35. 9
absorbent
Common
(venereal)
into the
opinion the
commence
the prog.
or venere
Vol. 2. p. 46
The viru*

^{miasmate} dentia, viru venereo turgida usque ad glandulas superiores in bubones per illud miasma transmutatas, exporrecta digitis et post mortem etiam oculis n) sese offerunt. Atque hic eo melius percipiuntur, quo aptius hoc membrum ad illud experimentum exstat; non enim pinguedine, ut reliquae corporis partes, circumfunditur. Neque haec in cole tantum, sed et reliquis in partibus observantur, adeo ut virus venerei viam presso pede quasi legere possimus.

Durities ista vasorum ^{miasmate} absorbentium, viru venereo affectorum non tam, ^{a crassescitibus membranarum} ab ~~incrassatione~~ tunicarum et appositione lymphae ad parietes internos eorum, quam potius ab inflammatione in telam cellulosa circumiacentem transeunte o), oriri videntur p).

Ex sententia CRUIKSHANKII glandulae inguinales gonorrhoea *sympathice*, ab ulcusculis vero venereis (Chancres) *specificè* tument.

Interdum enim tumores glandularum inguinalium in ipso morbo venereo a sola inflammatione vasorum absorbentium oriri videntur, prouti a sola punctione digiti glandulae axillares intumescunt.

Lacunas enim glandularum mucosarum ductusque excretorios prostatae esse patet, prouti etiam MONRO et CRUIKSHANK observarunt.

- n) STOLL, examinans viri gonorrhoea virulenta laborantis cadaver, invenit, praeter urethrae superficiem internam rubram, et vasa absorbentia duo praeter naturam alba et distenta, Auctore SWEDIAUER, loco citato, p. 18.
o) Confer quae paragrapho de Inflammatione atuli.
p) JOHN HUNTER, loco citato.

videntur
in casu
reus est
tumorem

Hinc in corporibus scrofulosis a sola irrita-
tione virus venerei in gonorrhoea a bubones
nasci non venereos sed scrofulosos, mercuriali
unguento discutiendos, arbitrantur q).

Facilius etiam glandulae inflammantur, quam
vasa absorbentia, quoniam facilius in iis miasma
venereum (vel potius, lympham ab illo miasmate
coagulata) stagnat; plerumque tamen magis ab
aucta resorptione, quam ab obstructione, glandu-
la in tumorem tollitur.

Neque mirum, viros facilius ulcusculis mul-
tari, quam feminas, quum labia pudendorum per-
petuo scateant copioso muco, miasma illud partim
abluente, partim temperante, partim a cute arcente.

Minus certa adhuc videtur quorundam r)
assertio, scilicet: Sanguinem hominum vene-
reorum, vulnere hominis sani adplicatum, si-
phylidem excitare.

Alio etiam modo istud virus corpus huma-
num exagitare videtur. Contagio nimirum iam
antiquo, quod in lue venerea lympham inficit
et inspissat, unde facilis eiusdem decubitus in
has illasve glandulas, ubi primum frigus exter-
num, vel ictus, attritus pressusve fortuitus ido-
neam dederit occasionem s).

Dixit Monro t): Lucem veneream in coitu

q) JOHN HUNTER, loco citato.

r) JESSE FOOTE, loco citato.

s) ASTRUC, loco citato, p. 217.

t) De vasis lymphaticis valvulosis, Edinburgi 1770.
p. 84. — Pari modo et HEWSON: „It is in these

F. Howard l.c.

quomquam rare
potendam virus venere-
um non solum
ab aliquo caneri
vel ulcusculo, sed
etiam atque ulla
inflammatione
glandulae affor-
centis transit in
sanguinem

(Howard Vol. 1. p. 194)

John Howard
London 17
pag. 35. 3
absorbent
common
(venereal) is
into the 6
opinion to
commence
the virus
or venereal
Vol. 2. p. 46
the virus.

impuro c
suprem
dominis
scilicet i
attingat;
bulae om
has vero
adhuc add
ter superi
ginales i
reum non
sed iam
glandulas
pore diff

In
mimaru
simis f
affecta

experien
It is possible that the
may be treated Min
is the venereal
puff, absorbent
through the
is a follicular thro
in case of the
glands of the Min
complex
system, glandulas
of some of the lymph
It is not clear in one of
lymphatic
glands
have
with-out
of such
p. 196
u) Lo

impuro conceptam, in glandulis inguinalibus, supremo loco iuxta Musculi obliqui externi Abdominis tendinem sitis, haerere; dum caeteras ~~scilicet~~ inferiores glandulas haud, nisi rarissime, attingat; istas autem (ut iam MASCAGNI Tabulae omnium optime declarant) a genitalibus, has vero a pedibus Lympham accipere; quibus adhuc addidit in praelectionibus: quodsi praeter superiores istas etiam inferiores glandulae inguinales intumescant, signum esse, virus venereum non recentissime in corpus receptum esse, sed iam e massa sanguinis contaminata in eas glandulas depositum esse, atque luem toto corpore diffusam hominem exagitare.

In gonorrhoea virorum et fluore albo feminarum, ^{in primis} male suppressis illis turpissimis fluxibus, ^{sine ulla} absque ulcusculorum in parte affecta suspitione ulla, bubones oriri, quotidiana experientia comprobat.

Minus recte id explicat HEWSON per vasa absorbentia, quae nulla salutata glandula in ductum thoracicum perveniunt.

Minus recte etiam CRUIKSHANK u) credit, glandulas in pelvi a ^{mixtate} ~~vitu~~ venereo non inflam-

upper glands alone, that the lymphatic Vessels of the Genitals enter, so that the venereal bubo, is always seated in these upper glands, and the lower are never affected, except by the regurgitation of the matter. — In Inquiries of the lymphatic system. Capite tertio.

u) Loco citato, p. 73. et 118.

*Ulcus in prope
bubonem, ulcus
in glanbe, vero
non bubonem
exagit.*
*Cruikshank
p. 118. (of the Bell)*

*In univ. supra
glandulae profundi
huc p. rari
in suppurationem
reparatur quam
et ubi
glandulae profundae proprie*

*Dr Bell
p. 118 in casu
veneris ut
tenuorem*

EREUM.
rofulosi a sola irrita
nnorrhoe a bubones
ofulosos, mercuriali
trantur q).
nflamantur, quam
facilius in his misce
pha ab illo miasmate
que tamen magis ob
obstructione, glan
his ulcusculis mul
bia pudendorum per
miasma illud partim
partim acute arcente.
tur quorundam r)
n hominum vene
i adplicatum, si
corpus huma
nimum iam
ympham inficit
decubitus in
frigus exter
fortuitus ido
ream in coitu

Edinburgi 1770.
It is in these

It seems probable that the Venereal poison in some cases, enters
at the orifice of the Lymphatic Vessels; for it sometimes occasions
a Bubo, without a previous Gonorrhoea or Chancre
Morus outines of the Anat. H.B.
Eras 1813 Vol. 2. p. 296.

mari; saepius enim Cancrum uteri venereum
glandulas pelvis male afficere vidi.

^{quare non} Non ideo improbabilis sententia, virus
venereum prima glandula egressum, dum secunda
in glandula continetur, temperari vel mitius
reddi.

Cum porro sectiones docuerint, vasa absor-
bentia, in utroque Penis latere orta, proceden-
do coniungi, non mirum est, interdum bubo-
nem etiam in latere a Cancro venereo intacto
oriri, quamquam plerumque in latere affecto
oriatur.

Suppurationem
non in ipsa substantia
glandulae affectae
sed in orificio ejus
locum operatur

U. Howard l.c.
Vol. 1. p. 27.

Bubone venereo (sin ulterius non processe-
rit malum) exulcerato vel exciso x), saepe
virus venereum brevi tempore e corpore elimi-
natur, et in integrum restituitur aeger y). —
At inveterato malo et ulcere oborto, ipsa arte-
ria femoralis arrosa, haemorrhagia aegrum
subito necavit z).

Ad sanandum autem bubonem inguinalem
frequenti experientia comprobatum habeo con-
siliium, quod mercurium non solum buboni
et inguinibus a), sed etiam peni ipso, vel va-

x) CRUIKSHANK.

y) Mr. FABRE pense, que le danger de la Verole est moins
grande, lorsqu'il survient aux chancres dans les glandes
les plus voisines, un bubon, qui se termine par une
suppuration louable et abondante — Cui assentitur LOM-
BARD sur l'utilité des Evacuans dans la cure des tumeurs
etc. p. 101.

z) HUNTER autore CRUIKSHANK, p. 118.

a) BELL. System of Surgery. Cap. 38.

F. Howard l.c.

John Howard
London 18

pag. 35. 3
absorbent
common
(venereal) in
into the 6
opinion the
commence
the prope
or deud

Vol. 2. p. 46
the circuit

ginae, id est, propius locis, per quos virus corpus ingressum est, vel ad vitandam omnem ulteriorem irritationem partium affectarum, plantis pedum inungendum suadet; tali enim modo applicatum nobile hoc medicamentum efficacius redditur, et presso quasi pede virus in itineris primo iam stadio ^{laute}prosequendo debellat atque vincit.

Interne autem sumtus mercurius virus venereum vix ante ductum thoracicum attingit *b*). — Plerumque enim virus istud, per genitalia in Corpus serpens, ni in ipsa via ad ductum thoracicum destruitur vel temperatur, glandulas, quas in itinere salutatur, scilicet non ~~modo~~ ^{tantum} inguinales, sed etiam glandulas pelvis, glandulas lumbales, glandulas renales, glandulas denique circa Aortam et Venam cavam sitas laedit, stragemque edit horrendam, eo magis timendam, quia clandestine accidit. Hinc, ni me omnia fallunt, testiculorum, hinc renum morbi, adeo frequentes in venereis, quae omnia mala vitantur, si mercurius iam ante glandulas inguinales (inunctione nimirum vel in Pene vel in Vagina vel in planta pedis instituta) virus venereum pre-

- b) Satis bene *SWEDIAUER* — p. 125. — suadet, non buboni ipsi venereo, sed potius paulo inferius unguentum ad discussionem inungendum esse; e situ etiam glandularum inferiorum et superiorum diverso explicat, cur non semper bubo hac methodo discutiatur. Miror autem ~~illam~~ ^{ad} ~~Virum~~ ^{illam} consilium non ~~adhibere~~ ^{adhibere}, ut mercurius Peni ipsi applicaretur, ~~quae~~ ^{namque} enim certius mercurius ad omnes eas glandulas pervenit.

in videri
90 in casu
veneris inf
tenuiorum

hendit, vel si virus remediis topicis novissima methodo adhibitis, ab ipso infectionis loco vel abluitur, vel iners redditur, vel effectus eius cohibentur.

Neque male etiam bubonis suadet²ur discussio cum saccharo ^{plumbi} saturni, vel unctione insti-

tuenda c).

Neque contemnendum consilium, mercuriale unguentum ad genua potissimum, vel generatim ad articulos inungi debere, quod iis locis et patentissimi sint vasorum ^{absorbentium} lymphaticorum trunci, et cuti proxime subiacentes d).

Neque effectum destituitur, si, ut iam bis monui, per vasa absorbentia plantae Pedis mercurius corpus intrat e).

Mox autem intra paucas horas, mox aliquot post hebdomades demum, ab infectione vasa absorbentia Luem totius corporis inducunt.

Senes rarius afficiuntur miasmate venereo ob torporem Vasorum absorbentium f).

Digestionis organa a Miasmate venereo intacta relinqui, exemplo hominis, qui lac, in quo Penis venereus ablutus erat, comprobare studet

JOHN

- c) BELL. Capite 58.
 d) WERNER et FELLER, loco citato, in Praefatione.
 e) Haec est methodus CIRILLOT, Cl. Chirurghi Neapolitani; Osservazioni pratiche intorno alla Lue venerea. Napoli 1783. — Etiam MASCAGNI, p. 23. vidit, glandulas inguinales a viru venereo affectas detumescere hac methodo.
 f) BASILEWITSCH. Loco citato, confer, quae libro vom Baue des menschlichen Körpers, vierter Theil, §. 56. exposui.

F. Howard l.c.

in tuberculo venereo
 Quamquam autem unguentum
 mercuriale applicatum
 fessis illis
 vasa absorbentia
 tamen tumorem
 ejus tollit et
 resorptionem inter
 vasa specialia et profert.
 De fessis.

M. Baillie Appendix
 To the Morbid Anatomy
 1793. Edit secundae
 pag. 37

John Howard
 London 17

pag. 35. 3

absorbent

common

(venereal) is

into the 6

opinion the

commences

the prope

or deand

Vol. 2. p. 46

The simul

^{JOHN} HUNTER attamen omne miasma, cui aliquid admiscetur, minus nocet, ni perfecte iners redditur.

Ad debellandam Luem veneream universalem praeter methodum nostris diebus usitatissimam, per frictiones nempe mercuriales, eo magis commendandas, quum mercurius tunc in iisdem viis persequitur virus, per quas corpus irrepit, CAROLI LUDOVICI HOFFMANNI Methodus g) laudanda venit, qui solummodo mercurium in sal versum, ~~valge~~ ^{vocant} sublimatum, vel aqua pura solutum partibus affectis adplicat, vel remixtum cum mica panis interne ita adhibet, ut lente tantum et longiore forsitan via, sed eo perfectius ab humoribus nostris solvi, iisdemque blande et intime admisceri queat.

Caeterum experientia docuit, interdum mercurialia a cute omnino non absorberi, sed a tubo intestinali suscipi, interdum vero vice versa — generatim autem mercurialium applicatio externa topica praeferenda videtur usui interno.

Suadent autem, ut sapone viliori nigro vel oleo illiniantur manus, quum corpus, venerea labe inquinatum aut corruptum, scrutandum est.

g) Vide eius tractatum: Vom Scharbock, von der Lustseuche etc. Münster 1782. — Item CHAFER Vorschlag zur gaenzlichen Ausrottung der venerischen Krankheit. Düsseldorf 1781. 8. qui ex auctoritate HOFFMANNI scripsit.

SCHMERRING DE MORBIS.

F

*Nota dignum videtur
Altenhoferum § 190 in casu
suo comm. qui mercurio usi
fuerunt. lympham tenuerem
invenit*

REUM.
topis novissima me-
onis loco vel abluir,
tus eius colibentur.
onis suadet disci-
vel unzione insti-
consilium, mercu-
potissimum, vel
debere, quod iis
abstrahitur
orum lymphatico-
subiacentes d).
si, ut iam bis
plantae Pedis mer-
horas, mox ali-
n, ab infectione
corporis inducunt.
miasmate venereo
um f).
mate venereo in-
qui lac, in quo
improbare studet
JONX
in Praefatione.
chirurgi Neapolitani;
Lue venerea. Ne-
p. 25. vidit, glan-
ctas detumescere his
afes, quae libro non
sistent Theil, § 56

Alii ad infectionem praecavendam unguenta mercurialia, vel lotionem mercurialem loco suspecto applicanda suadent. Aliis videtur per alcali causticum debite dilutum quaecumque mala a venereo miasmate ^{oriunda} ~~caveri~~ posse h).

Ex his aliisque permultis, quae huc non pertinent, nostris diebus est evidentissimum: Contactum ^{proximum} ~~immediatum~~ requiri ad infectionem veneream, nisi enim virus siphyliticum vel ex gonorrhoea, vel ex ulceribus manans corpus inquinat, morbus non oritur, alia enim infectionis methodus ad fabulas aniles pertinet. — Deinde eo ipso loco plerumque se prodere, quo ista contaminatio accidit. — Tum Siphylidis fontem in vasorum absorbentium systemate esse quaerendum. — Tum merito reiectam iacere opinionem eorum, qui miasma venereum a materia gonorrhoeica et bubonibus distinguere variis annis sunt argumentis i). Tum remedia topica in gonorrhoea et ipsa Lue optima esse k).

h) KERN. Dissertatio de infallibili remedio prophylactico Siphylidis.

i) Optime hanc opinionem refutarunt CHAVET, loco citato — SWEDIAUR, loco citato, p. 20. — KRIPPENDORF Praeside PLOUQUET, Dissertatio, Leucorrhoea masculina siphylitica, Tubingae 1783. — METZGER, vermischte Schriften, Volumine tertio, p. 70. — BALDINGER, pluribus locis. — GIRTANNER, loco citato — et recentissime JESSE FOOT, loco adducto, solidis argumentis contrarium stabilivit.

k) GIRTANNER, METZLER, FRITZE Handbuch über die venerischen Krankheiten, Berlin 1790.

Reich in Hufeland Journal 2. p.
H. K. 1811. Nov. p. 29.

„ne magna fluidi vis Ductum thoracicum disten-
 „deret, minime fieri poterat, quin ex hoc
 „pituitariae absorbentibus sinistri lateris impedi-
 „mentum ecurreret. Quapropter humor in Na-
 „rium cavitates a vasis sanguineis effusus neque
 „ab absorbentibus copiose satis absorptus in te-
 „nuis Coryzae forma effluebat a).“

Idem ipsi accidit, cum aër humidus in pe-
 des aut brachia velocius incurreret.

a) Loco citato, p. 25.

S C R O P H U L A E.

§. XXXVII.

Adeo notum est omnibus, Scrophulas vel
Scrofulas morbum esse ~~systematis~~ vasorum ab-
 sorbentium glandularumque ad illud pertinen-
 tium, ut denominatio earum Anglis, Belgis,
 Germanis — *Glandular Disease* — *Klierzichte*,
Kliergezwellen — *Drüsenkrankheit*, *Drüsenge-*
schwulst — inde desumpta sit a); quinimmo a
 Gallis hoc morbo laborantes uno verbo quasi
 κατ' ἐξοχὴν Glandés vocentur. — In plerisque
 autem aliis morbis Corporis humani istud Vaso-
 rum genus etiam laborare, Dissertatio nostra com-
 probare annititur.

a) Jam BARBETTE enim de Scrophulis. Genevae 1688.
 scrophularum sedem in glandulas absorbentes posuit.

Quocirca non mirum, nostra aetate ab omnibus Medicis ^{unanimiter} Scrophulas pro praecipuo ^{un fore} systematis lymphatici ^{un} fere morbo habitas esse; videbant enim, iis praecipue locis occurrere istos tumores; qui scrophulae dicuntur, ubi glandulas conglobatas, id est, absorbentes sitas esse, Anatomia docuerat. Notandum tamen, saepe in iis locis se prodere glandulas aucta per morbum magnitudine, ubi in sanis hominibus ob ^{exiguitatem} non apparebant.

Optima hinc definitio scrofularum haec est: Glandularum lymphaticarum sive absorbentium ^{acutus et chronicus tumor} intumescencia et induratio chronica ex peculiari lymphae Systematisque lymphatici vitio orta, peculiari ut plurimum corporis habitu externo ^{comitata} b).

b) CAROLUS GEORGIUS THEODORUS KORTUM in ~~Opere~~ ^{classico} de Vitio scrofuloso. Lemgoviae 1789. 8. germanice Lemgo 1793. 8. — Fusius varia exposuisssem, ni otium mihi fecisset iste autor, et ni in manibus omnium Medicorum librum supponerem, ex quo multa hic transscribere nefas duxi. Varia tamen ad Vitium scrofulosum retulit, quae vix ad illud pertinent.

ROBERT HAMILTON Observations on scrophulous Affections with Remarks on Scirrhus, Cancer and Rachitis. London 1791. 8. germanice Lips. 1793.

W. LEURS Verhandeling over het Kropkliergezwellen. In Prysverhandelingen bekroont door het Genootschap der Heelkunde te Amsterdam. Eerste Deel. 1791. CHRISTOPH GIRTANNER Krankheiten der Kinder. Berlin 1794. Cap. XIX.

Confer et, quae JACOBUS van der HAAR in Libro: Proeve over de Heijenen, enz. benevens 150 Genees-en Heelkundige Waarneemingen. Tweede Druck. Amsterdam. 1790. egregie exposuit.

Hick. Carmichael. on the Nature of Scrophula Lond 1816. 4to 1816/17.

George Hanning. Critical Inquiry into the Pathology of Scrophula Lond. 1816 p 209. Scrophula depend

on an increased, instead of an impaired action of the superficial absorbents.

F 5

Emph. Davaan Oeconomia Vol. 2. p 23. & 115 scrophula. Tumor or irritability of the lymphatic glands seems to be produced by an excess of eating salt, added to food of bad nourishment.

ULAE

um thoracicum disten-
terat, quin ex hoc
inistri lateris impedi-
propter humor in Ne-
meis effusus neque
tis absorptus in te-
at a).“
er humidus in pe-
reret.

LAE.

, Scrophulas vel
natis vasorum ab-
illud pertinen-
Anglis, Belgis,
e — Klierziekte,
ei, Drüsenge-
quintimmo a
o verbo quasi
In plerisque
ani istud Vaso-
atio nostra com-

lis. Genesae 1688.
absorbentes possit.

„In lymphâ imprimis“ — inquit KORTUM c) — „scrofulosum virus residere, tum ex frigida horum „tumorum (inflammationem difficillime concipien- „tium) natura, sanguineae congestioni prorsus „contraria, satis patet, tum partes, quas pri- „mario occupant, luculenter coarguunt.“

„Et Systema quidem lymphaticum — recte „monuit KORTUM d) — primariam morbi nostri „sedem constituit, virusque scrofulosum tantum „non semper primos decubitus facit in glandu- „las conglobatas sive lymphaticas. Minime vero „ad hasce solas adstringuntur scrofulosi tumo- „res, prout inepte asserit Cl. DIEL, sed si „invaluerit malum, penitusque insederit, alius „quoque generis glandulae, quin etiam partes „non glandulosae ab eodem afficiuntur.“

Non peculiare Miasma esse, sed causam proximam in ^{latere} inspissatione lymphae ^{habere} latere per animalis acidum (Oxide), asserit TARANGET e).^f

Item F. AVO. WEBER. Von den Scropheln. Salz-
Erster Theil, 1793. 8.

c) KORTUM, loco citato, Tomo primo, p. 54. — Pari modo et DE FAURA et CHAFFOT pronuntiant: „Presque „tous les Auteurs reconnoissent pour cause de l'Ecouelle „l'Epaisissement de la Lympe, dont THOM. BARTHOLIN „decouvrit les Vaisseaux“ — in Systeme de la Nature sur les Virus ecouelleux, p. 32.

STREIT, in Actis Academiae militaris medico chirurgicae Viennensis, Tomo primo, asserit: „Miasma spe- „ciale esse.“

d) KORTUM, loco citato, p. 77. — Hinc ab ovario scrofuloso glandulas lumbales tumentes annotavit CRUIK-SHANK.

e) In Journal de Médecine, et Chirurgie, etc. à Paris 1792. Julius. Articulo secundo.

x) *loc. cit.*

Non peculiare miasma esse Afferat
p. 151.

inspissata

f) *et SALMADE.*

Debile autem et ^{laxum} relaxatum f) admodum Systema lymphaticum in scrophulosis videtur, quum vasa absorbentia ^{in modum} valde opere dilatata, et chordarum nodosarum adinstar turgentia inveniantur. „Quin et in propriis vasis — ait TOET-„TELMANN g) — lymphæ stagnante, tunicasque, quibus continetur, diducente, tumores, eodem, quo in vasis sanguiferis modo varicosi tumores generantur, oriri queunt, quo structura vasorum lymphaticorum valvulosa multum omnino confert; confirmante id observatione PORTALII, qui Ductum thoracicum ac vasa chylosa infarcta vidit.“

Atoniam vasorum sanguiferorum et resorptionis imminutionem causam proximam scrophulosæ obstructionis esse h), alii asserunt.

Disserte hinc HEINE asserit, Lentorem Systematis resorbentis causam scrophularum proximam esse.

A nimia ergo ^{laxitate} largitate vasorum absorbentium derivanda videtur lymphæ vitiata indoles in hoc morbo i).

- f) BELL. System of Surgery Capite 38. p. 571. — I. A. GARN vermischte wichtige Krankenfälle, Witteberg 1789. Articul. 13. asserit, Scrophulas a debilitate Systematis lymphatici oriri. Eadem et BASILEWITSCH autumat.
- g) KORTUM, loco citato. Tomo primo, p. 65.
- h) BLIZARD in goettingische gelehrte Anzeigen 1787. Pag. 893.
- i) KONING, p. 67.

"In scrophulous swellings of the glands the absorbents act more freely than the arteries more is conveyed than is carried ~~the~~ back."
 The Beddoer Essay on Consumption Second Edition Lond 1800. p. 150. p. 183 ff.

... IULIAE.
 ... inquit Kortum c) —
 ... tum ex frigida horum
 ... difficillime concipien-
 ... e congestioni prorsus
 ... partes, quas pi-
 ... coarquant."
 ... maticum — recte
 ... uariam morbi nostri
 ... scrophulosum tantum
 ... is facit in glandu-
 ... cas. Minime vero
 ... scrophulosi tumo-
 ... l. Diel, sed si
 ... e insederit, alius
 ... quoniam etiam partes
 ... ficiuntur."
 ... esse, sed causam
 ... mphae latere per
 ... TARANGET e) f)
 ... Scrophula. Salzb.
 ... o, p. 54. — Pari
 ... nuntiant: „Presque
 ... cause de l'Ecroutele
 ... Thom. Bartholin
 ... estemo de la Nature
 ... aris medico chirur-
 ... it: „Miasma spe-
 ... line ab ovario sero-
 ... annotavit Caca-
 ... urgie, etc. à Paris

Transeo glandularum tumores, qui pubertatis tempore ob lymphaticorum humorum abundantiam ³⁾ apparent, sponte iterum evanescunt, ⁴⁾ et ~~erronee~~ ⁵⁾ pro scrophulosus habentur ⁶⁾ k); et ad naturam glandularum absorbentium per hunc morbum mutatarum me converto.

Inveniuntur Vivorum glandulae scrophuloso morbo affectae plus minusve tumidae, ⁷⁾ Adolentes, et quae cuti proxime subiacent, mox pallidae, mox lividae; lente admodum inflammantur, sero in suppurationem abeunt, et, si etiam suppurant, vix vel parum dolent l). Liceat singula prosequi.

Interdum vix visu, nec, nisi tactu, produntur glandulae scrophuloso viru tumentes; interdum vero adeo mole augentur, ut non modo corporis ⁸⁾ concinnitati noceant, sed etiam gravissima mala producant, quae diu sine ⁹⁾ universi corporis labe ferri nequeunt.

Sic observarunt a glandularum scrophulosarum colli pressione in tracheam iugulationem lethalem, a pressione earundem in ¹⁰⁾ Oesophagum deglutitionem impeditam m), a glan-

k) Monet KORTUM, p. 268. ne talis glandularum inguinalium tumor pro bubone venereo habeatur, quod aliquando accidisse novit.

l) CRUIKSHANK, p. 122. ingenue fatetur, se scrophulosam suppurationem ¹¹⁾ erronee pro coagulatione chyli habuisse.

m) Huc referrem casum Infantis, quem J. BLEULAND narrat, in Observationibus de sana et morbosa Oesophagi structura.

*Piorquet. Sympliciterio pharyngo oesophago
trophica chomatia Feb. 1794.*

SCROPHULAE.

dularum scrophulosarum thoracis mole asthma lethale n).

Aliam glandulam post aliam in collo Infantis intumescere vidit Cl. LUDWIG o).

A glandularum scrophulosarum mesenterii mole atrophiam; a glandularum in Pelvi sitarum nimia mole vel obstructionem alvi lethalem, vel partum impeditum viderunt.

Pari modo Capitis motus impeditur per glandulas scrophulosas in Collo; prouti motus Brachii a glandulis axillaribus scrophulosis, et q. s. r.

Quo magis autem volumine augentur glandularum istarum tumesc^{entia}ae, eo firmiores evadunt atque immobiliore, et cum vicinis partibus concresecunt. Cl. BERTRANDI scrophulosorum infantum cadavera secuit, in quibus glandulae colli tumentes involucre suo tam firmiter magnis Colli vasis accreverant, ut absque dilaceratione inde separari non possent p).

Non ~~Indolentes~~^{re} esse glandulas scrophulosas, licet in locis, quae nervis abundant, (v. c. axilla) iaceant, non mirandum; omnis enim inflammatio lente procedens nervos sensim sensimque et suaviter quasi e loco movet, ita ut pressio vix dolorem excitare possit; omnis vero subitanea glandularum inflammatio pressione nervorum immanes saepe dolores excitat.

Da scrophulosorum
tuberculorum corporibus
separationes in
glandulis asperitibus
franchalibus invenit
Gildbrandt
Nene Allgmeine
Deutsche Bibliothek.
14 Band 1721 Band
p. 45.

Difficile autem
et saepe ex parte
tactum in suppu-
rationem abeant
susceptibilitate nova
acquistata.

n) CRUIKSHANK.
o) Pag. 18. ad vers. germ. CRUIKSHANKII, Tomo tertio.
p) Confer KORTUM, loco citato. Tomo primo. p. 55.

* Davia Economia
Vol. 2. p. 116.

ULAE
tumores, qui puber-
orum humorum ab-
e iterum evanescent,
a habentur h); et
orbentium per hunc
erto.
dulae scrophuloso
umidae, ¹²⁷ Indolen-
iacent, mox palli-
odum inflaman-
unt, et, si etiam
nt l). Liceat sin-
si tactu, produn-
tumentes; in-
ur, ut non modo
sed etiam gravis-
lin sine universi
larum scrophu-
eam iugulatio-
indem in Oe-
n m), a glan-
dularum ingui-
beatur, quod ali-
tur, se scrophulo-
gulatione chyli hi-
em J. BLEVLAND
et morbosa Ques-
no syphilis

Lividas esse glandulas scrophulosas subcutaneas non miror, quippe cum earum mole et sanguifera vasa increscunt, a quibus, ^{in primis} inprimis a Venis, istum colorem accipiunt.

Invenimus in mortuorum glandulis scrophulosis lympham viscidam q), vel materiam caseosam, duram, plerumque in rotundis cellulis contentam r).

Quamvis autem hi glandularum tumores vulgo *obstructiones* vocantur, nihilo secius tamen non credendum est, *impervias*, sive *vere obstructas* esse eiusmodi glandulas, saepius enim saltem mercurio pervias eas reperi, quo circa et hic, quae in paragrapho de *Empyemate* notavi, conferenda erunt.

Carie sive ulcere ossa scrophulis laborantium exedi, quotidie videmus, quae ossa in scrophulosis affici, existimat WHITE s), laeso per vim externam aliave ratione periostio; inprimis lympham ex rupto vasa lymphatico inter os et periostium destillantem ex frequentissimis causis esse credit, quae corruptioni ossiculorum digitorum in pueris ansam suppeditant.

Neque materies ex ulceribus scrophulosis benignis effluens, inquit KORTUM, contagiosam vim habet id quod ex nonnullis a me institutis

q) KIRKLAND. Volum. secundo, p. 452.

r) CRUIKSHANK. Loco saepius citato.

s) Confer WHITE. Ueber Scropheln, pag. 46. — et KORTUM, loco citato, Tomo secundo, p. 297.

*Sistite etiam a Will
Cruikshank 12000. of
the hist. Vesp. p. 49 /
offerit, se nunquam
vidisse glandulas mesentericas
scrophulosas chyliis corpus
retardantes.*

tentaminibus apparet. Quippe materiem ex talibus ulceribus desuntam puello sano ad latus colli integra cute infricavi, alii vero puero cuticula exiguo vulnuscule, velut in variolarum insitione fieri solet, disrupta, itidem in superiori colli regione, nempe infra et pone processum mastoideum applicavi — et ne ullam quidem inde observare potui morbi communicationem. Nemo dicat audacula haecce tentamina, cum firmissimis indubitatisque rationibus essem persuasus, nullum inde damnum pueris subnasci posse t).

At enim vero, si materies scrofulosa insigniter depravata, corrupta et quasi exaltata est, tunc aliter se res habet.

Hinc etiam remedia aptissima antiscrophulosa in illud potissimum vasorum Systema agunt, v. c. Barytes, s. p. u).

- t) Loco citato, Tomo primo, p. 21. — Confer et, quae in paragrapho de suppuracione et ulcere scrophuloso attuli.
- u) Die Schwererde wirkt vorzueglich auf das lymphatische System in die Druessen, und vermag durch vermehrte Thaetigkeit des lymphatischen und Druessen-systems die Resorption zu vermehren, Stockungen und Verhaertungen zu zertheilen, und die zaehe Lymphe zu verduennen. Vide HUFELAND, p. 8. et imprimis A. CRAWFORD in Medical Communications. Volumine secundo 1790. Articulo 25.

In order to give efficacy, to medicines, specifically proper in scrophulous diseases, it is necessary to apply them topically to the absorbent vessels, which enter into the oppressed glands, and again emerge from them, in their course to the lacteal duct. This is a point of great importance; for being thus applied medicines will very probably go in full power and efficacy into the oppressed glands. Medicines which are conveyed into the body by the lacteal vessels, have no such advantage. They mix with the blood, and circulating with it, have only a remote chance of ever arriving at the seat of the obstructions intended to be removed. In order to arrive at these glands, they must be thrown out in secretion, and again absorbed by the lymphatic vessels, which are to convey the lymph of the glands in question and along with that lymph these specific medicines; a piece of luck, if duly considered, hardly to be expected. P

It is therefore certain, that the holding the medicines directed for the bronchiae, under the tongue, till gradually dissolved, is, in the highest degree, a rational practice, and indeed, found such by experience long before this reason was thought of, James Johnson's Medical Essays. Fresham. 1795. p. 312.

las scrophulous subcu
pe cum earum mole et
, a quibus, insipidius
cipiunt.

um glandulis scrophu-
vel materiam caseo-
in rotundis cellulu

ndularum tumores
nihilò secius tamen
rius, sive vere
las, saepius enim
eperi, quo circa
e Empyemate no-

phulis laborantium
quae ossa in scro-
TE s), laeso per
periosio; inprimis
phatico inter os
quentissimis caus-
oni ossiculorum
editant.

scrophulosis be-
t, contagiosam
a me instituti

Il existe identité de nature entre les scrophules et la rachitis.
Arthur Lichtenand. Nosographie chirurgicale.
Tome 2. Paris. 1845 pag 206.

It ⁹² appears to me that scrophula and rickets are but modifications
of the same disease arising from the same identical cause (Carmichael).
on Scrophula Lond 1810. RHACHITIS.
p. 107.

similia fere habet
Cullen. art. Scrophula

§. XXXVIII.

^{Vern} **P**otentiam vasorum absorbentium ad Rhachitidem procreandam, data opera peculiari et elegantior scripta dissertatione recentissime exposuit **CL. HEINE** a), hisce fere in compendium a me ^{recatis} contractis Verbis, ingeniose comprobat.

Rhachitidis Causam proximam esse actionem Vasorum absorbentium auctam.

Rhachitis id prae reliquis — inquit — morbis peculiare habet, quod aetatem infantilem imprimis infestat. Conditionem itaque quandam adultis deficientem infantum corporibus inesse, qua, ut in morbum hunc irruant, apta reddantur.

In rhachitide opera leviora
plurimque videntur
actione vasorum
absorbentium.
Mag Meuro. Thrice
Grosser. p. 55.

In genere autem eo laxior, debilior et succulentior est corporis humani compages, quo propius origini suae, eo firmior vero et densior, (et aridior, adderem) quo magis ab illa recedit. Aetate infantili itaque solida mollia et laxa sunt — ossa multum a duritie absunt, quam proveciori aetate nanciscuntur.

Praeter solidorum hanc debilitatem insignis etiam est universi corporis infantilis irritabilitas, ut stimuli levissimi vehementissime saepius illud convellant.

a) **ERNESTUS FRIDERICUS GUILIELMUS HEINE**, Dissertatio inauguralis de vasorum absorbentium ad rhachitidem procreandam Potentia, Goettingae 1792. 4.

M. H. Engelmann Entomology etc. 65
July p. 131 note

67

R H A C H I T I S.

93

Omniū autem partium corporis infantilis, uti Cl. KORTUM recte monet, longe debilius est Systema lymphaticum, simul autem et irritabilius: Functio enim huius Systematis longe sollemnior et maioris momenti in infantibus ac in adultis est, quod liquorem vehit nutritioni dictum, qua illi, qui adhuc in incremento sunt, magis quam adulti indigent, qui restitutione solum amissi opus habent; hinc etiam egregie explicat, cur iuniores praesertim morbis Systematis lymphatici laborent.

Nonnulli Auctores inter quos CULLEN, observarunt, irritabilitatem hancce et ad spasmos proclivitatem hominibus rhachitide quondam correptis per omnem reliquam vitam inhaerere.

CAPPELIUS in cacochymia acida proximam Rhachitidis causam ponit. Acidum enim in primis viis generatum, et a vasis lacteis susceptum chylum et sanguinem inspissare, omnibus symptomatibus in rhachitide conspicuis ortum praebere, ipsaque ossa emollire arbitratur. Sin autem naturam acidi irritantem et oeconomiam corporis humani, irritamenta quaecunque aversantem recte contemlemur: haud satis firmo talo sententiam hancce inniti apparebit. Acidum enim, in primis viis exortum, vasorum lacteorum initiis, summopere irritabilibus, difficillime sane excipitur; sin autem mitior et dilutior eius pars cum chylo tandem absorbeatur, ob longum tamen per vasa lymphatica et glandula-

de forpibus et le rhachitide
Strophopneum et compidua
Tram. 2. Mai. 1805 pag. 201
anc. lat. mod. p. 131
etial. caufe p. 131
T I S.
II.
ntium ad Rhachiti-
peculiari et elegan-
issime exposuit Cl.
ompendium a me
omprobat.
am esse actionem
inquit — mor-
atam infantilem
itaque quandam
corporibus inesse,
nant, apta red-
debiliior et suc-
ompages, quo
vero et densior,
ab illa recedit.
a et laxa sunt —
nam provectori
lilitatem insignis
illis irritabilitas,
ne saepius illud
HARVE, Dissert-
entium ad rhachiti-
gae 1792. 4.

rum anfractus iter ita subactum et commutatum erit, ut, si sanguini demum advehatur, naturam suam iam plane exuerit, et ossibus emolliendis haud amplius sufficiat. Hoc ita esse, tot infantes et adulti nos docent, qui, licet acido misere vexentur, rhachitide tamen non corripuntur. Non intelligo insuper, quare in infantibus tantum nec in adultis etiam vis haecce rhachitidem procreandi acido insit; qui demum fieri possit, ut tot et tam variae caussae, quibus saepe nulla acidi gignendi vis inest, morbo huic ansam praebere possint? b)

Constat, Partes solidas non omnes aequaliter vim vasorum absorbentium sentire, sed quasdam prae reliquis et inter illas ossa praesertim illorum actioni exposita esse, ita nempe, ut materia calcarea ossium continuo tramite a vasis absorbentibus recipiatur, ab arteriis autem eodem modo perpetuo restituatur. Si autem actio vasorum supra modum augetur, adeo quidem, ut plus excipiat, quam iterum restitui possit, fieri aliter non potest, quam, ut in multis partibus defectus quidam, et in ossibus praecipue materiae terrestri defectus appareat, quae dum ex ossibus educitur, et robur duritiemque istorum secum aufert, ossa mollia et flexilia relinquat, necesse est. Per se autem iam patet, hoc eo facilius et citius fieri posse, quo magis ossa

b) E. F. G. HEINE. Loco citato, p. 26.

R H A C H I T I S.

adhuc in eo statu sunt, ubi crescunt, materia calcarea primum replentur, ideoque potissimum illa indigent.

Haud male autem haecce, ni fallor, in rhaçhitidem quadrant. In omnibus enim partibus, in quas vasa absorbentia magis minusve in statu sano agunt, in morbo hocce maior minorve defectus percipitur. Simulac enim morbus incipit: cutis flaccida et rugosa evadit; muscoli marcescunt et attenuantur, omnesque partes, quae vel adipe vel lymphâ exsudata turgidae esse solent, illis sensim sensimque privatae collabuntur, et insignem post mortem depletionem, qualem praecipue tela cellulosa subcutanea et omenta, demonstrant. Morbo paullulum progresso, in ossa inprimis saevire incipit, materia calcarea nempe educitur, unde extrema ossium ob minorem in fluida irruentia resistantiam intumescunt, et corpora istorum, rigiditate privata, vi cuicumque cedunt, flectuntur et recurvantur. Quin dentes eroduntur et germina, secundae dentium seriei formandae destinata, iterum destruuntur, quae causa esse videtur, ut priores dentes elapsi saepius non restituantur. Sin autem insignem harum partium depletionem et destructionem recte consideremus; si perpendamus, quam levis sit partium corporis infantilis cohaesio et nexus, quanta contra vasorum absorbentium hac aetate irritabilitas, et quam levis ideo stimulus ad illa com-

ITIS.
bactum et commuta-
demum advehatur,
exerit, et ossibus
ficiat. Hoc ita esse,
ocent, qui, licet
rachitide tamen non
insuper, quare in
tis etiam vis haecce
nsit; qui demum
riae causae, qui-
vis inest, morbo
b)
on omnes aequali-
sentire, sed quas-
las ossa praesertim
ita nempe, ut ma-
tramite a vasis ab-
tis autem eodem
autem actio va-
adeo quidem, ut
restitui possit,
ut in multis
ossibus praecipue
reat, quae dum
duritiemque isto-
et flexilia relin-
iam patet, hoc
quo magis ossa
p. 26.

movenda requiratur; non me nimium conari, patebit, si auctae horum vasorum actioni quamplurimum ad hunc morbum procreandum imputem. Hoc eo verosimilius evadet, si observationum rationem habeamus, quae de systemate lymphatico in rhachitide factae exstant. CALLISEN *c*) nempe illud in hominibus, rhachitide necatis, valde amplum invenit, ideoque non exiguam in hoc morbo personam agere, non dubitat. KORTUM *d*) insignem analogiam rhachitidem inter et scrofulas (morbum systematis lymphatici) monstrat, facileque unum ex altero enasci docet.

BÜCHNER *e*) undecim narrat infantes, qui ab una scrofulosa matre procreati ideoque forsan peculiarem systematis lymphatici conditionem nati, omnes rhachitide corripiebantur. Exemplum, quod imprimis resorptionem materiae calcareae ossium ope vasorum absorbentium demonstrat, FRIES *f*) exhibet. Rhachiticae enim mentionem facit, cuius vasa lymphatica circa vertebrae praecipue ita materia calcarea indurata erant, ut scalpella anatomica inde obtunderentur.

c) Principia systematis Chirurgiae hodiernae, Volumine secundo, Capite de Rhachitide.

d) Loco citato, p. 236. et seqq.

e) Dissertatio de Rhachitide perfecta et imperfecta. Argent. 1754. — Recusa in A. HALLERI collect. disput. pract. Volumine sexto, p. 235.

f) De emolliatione ossium.

tur. Nonnulli etiam concreciones calcareas vel in glandulis lymphaticis g) ipsis vel etiam in aliis partibus invenerunt h).

Varia quidem exstant phaenomena, quae ex aucta vasorum absorbentium actione derivari nequeunt, quo imprimis referenda est ingens proclivitas ad acidum primarum viarum, vermes, pituita, et sic porro. At bene considerandum est, semper fere debilitatem totius corporis, praecipue primarum viarum simul adesse, quae horum omnium ortui lubentissime favet. Aliud adhuc adest symptoma, quod theoriam hancce funditus fere evertere videtur, cerebri hydro- pem puta, qui nempe languoris quasi vasorum absorbentium speciem prae se fert. Interea tamen hydropis huius caussam ex alio fonte derivan- dam esse arbitror ex ingenti scilicet sanguinis versus caput congestione, ideoque vel ex statu cerebri inflammatorio inde oriundo, vel ex compressione vasorum lymphaticorum in fora- mine lacero et canali carotico i), ab inflata vena iugulari et arteria carotide interna repetenda, vel etiam ex utraque capssa simul.

Ut autem actio vasorum absorbentium au- geatur, duo omnino requiruntur: 1) irritabilitas

g) *FRIES*, loco citato.

h) *TACCONI* in *Comment. Academiae scientiarum et ar- tium Bononiensis*, Tomo quinto, Parte secunda, p. 81. — *Comment. Lipsiens.* Vol. decimo octavo, p. 589.

i) *PAULUS MASCAGNI*, loco citato.

ITIS.
me nimium conari,
vasorum actioni quan-
um procreandum im-
us evadet, si obser-
is, quae de systemate
ctae exstant. CALLI-
minibus, rhachitide
enit, ideoque non
nam agere, non
analogiam rhachi-
um systematis lym-
unum ex altero
rrat infantes, qui
reati ideoque forsitan
hatici conditionem
cipiebantur. Exem-
onem materiae cal-
orbentium demon-
Rhachiticae enim
lymphatica circa
calcarea indurata
nde obtunderen-
tur.
odiernae, Volumine

a et imperfecta. At-
LEBRI collect. dispu.

vasorum absorbentium aucta; 2) Stimulus, qui in ista agat, motumque istorum acceleret.

Corpus infantile insigni irritabilitatis gradu gaudere, satis iam constat; illam autem in systemate lymphatico imprimis conspicuam esse, ex praemissis apparet. Quo irritabilius autem hoc, eo rapidior eius actio, eoque leviori stimulo opus est, ad illam enormem reddendam. Aetatem infantilem itaque iam per se, omnesque insuper causas, quae corpus et praecipue systema lymphaticum irritabile reddunt, ad hunc morbum disponere posse, in aprico est. Reddunt autem irritabile non solum istae, quae stimulo quodam perenni in illud agunt, sed etiam quaecunque debilitant, et hinc mirum non est, quod debilitas corporis causa proxima huius morbi a plurimis hucusque putata est.

*Rhabditiis occisionem
probare imprimis
defectum hinc in organi-
sum vite agentis
et vitiosam aetate certis
non egrae hanc putat*

*Dr. J. J. W. W. W. W.
Hypochondriacis confectis
physico-chemicis.
Wielau 1806.*

Haec dispositio vel post partum primum exoritur vel etiam haereditate acquiritur.

S C O R B U T U S.

§. XXXIX.

Scorbutus, secundum IOAN. IOACHIM. HACHSTEDT a) sententiam, est morbus systematis vasorum absorbentium et receptaculorum corporis nostri, ubi ob horum organorum debilitatem

a) Dissertatio inauguralis de scorbuto. Göttingae 1792. Pag. 17.

fluida excreta et secreta stagnant, acria redduntur, quin ad putrefactionem prona fiunt.

Ni me omnia fallunt, in scorbuto brevi interdum satis temporis spatio ipsa durissima ossa ita male afficiuntur, ut emolliantur, dum partes eorum solidiores per vasa absorbentia auferuntur. Hinc nascuntur ipsae fracturae sic dictae ossium spontaneae vel a caussa interna, quarum famigeratissimum exemplum GOODWIN b) descripsit, et nitide BONN c) delineavit.

Alia forsán data occasione demonstrabo, Scorbutum ad finem, ni perfecte eundem, esse morbum in adultis, quem in infantibus Rha-chitidem appellant, a similibus caussis produci, et similibus sanari remediis; alterum tamen morbum ab altero differre eadem prorsus ratione, qua infantile corpus differt ab adulto corpore.

Recte me hercle docet FR. THOMSON Essay on the Scurvy, London 1790. scorbuti causam imprimis in humiditate partis internae navis quaerendam esse.

Interim non absonum erit, ad causam scorbuti proximam referre actionem vasorum absorbentium auctam.

- b) London Medical Journal for 1787. Parte prima, — et European Magazine 1787. May. p. 329.
- c) Tabulae ossium morbosorum, Tabula Vigesima. Figura 2.

G 2

*Sal maxime debilitat
stimulato vasa absor-
bentia
E Darwin Zoon.
Vol. 2. p. 77.*

*huc pertinere videtur exemplum
J. D. Brandis in fine libri
de Scorbuto et Rha-chitide in
infantibus
relatum.*

*nomine
Feminae, quae quotidie
magnam quantitatem
Salis devoraverat.*

*ap. Moore
Thesa. Medice
p. 53*

*Scorbutum esse morbum diabete
oppositum apud Rollo
Biacche*

*et J. Pateron ab aere corrupto
oriri*

*on the Scurvy. Edinburgh 1795.
Scurvy is the produce of
contaminated, poisonous
or foul air.*

*quae Allenhofer 1792.
contra monuit
facile
refelli possunt.*

Natura acrimoniae rhachiticae — inquit ERNESTUS CHRISTIANUS BÜCHNER d) — non multum differt ab illa Scorbuti.

d) Observationes et epicrisis circa quosdam ossium morbos. Wirceburgi 1795. p. 9.

TINEA CAPITIS.

§. XL.

*J. L. Alibert Maladies de la
Veuve Paris 1806. p.*

13.

A Tinea Capitis glandulae Collis intumescunt a).

Etiam a reliquis morbis cutaneis chronicis, v. G. Scabie, Herpete, Impetigine, Jonthis, et quae sunt reliqua, cuiuscunque generis et indolis glandulas saepe intumescere, pervulgatum est b).

Recte hinc ISENFLAMM c): Dum efflorescentiae cutanae partem capillatam in pueris occupant, vel saltem imminent, vix non semper glandulae lymphaticae Colli plus minusve vehementer turgent, iamque aniculae, imminere achores, praedicunt, aut hos non prius disparituros, quam hi tumores glandularum evanuerint.

a) KIRKLAND. Loco citato. p. 484. ROB. HAMILTON on scrophulous Affections London 1791. p. 196. LUDWIG in vers. germ. CRUIKSHANK, Band 5. p. 18.

b) KORTUM. Loco citato, p. 275.

c) Dissertatio de Absorptione morbosa. §. 21.

PLICA POLONICA,

§. XLI.

Propria experientia parum tantum ^{hujus morbi quare} de hoc morbo eruditus, liceat aliorum suffragia in medium proferre.

Plicam polonicam — inquit KORTUM a) — antecedere solent et comitari glandularum tumores scrofulis similes. VICAT, annunciari, ait, plicam ante aliquot ^{hebdomadas} septimanas, vel menses, quin integros annos, antequam erumpat, variis tumoribus, glandularum obstructionibus, scrofulis, ulceribus; — ut omittam aliorum, qui ipsi hunc morbum observarunt, Autorum testimonia, notissimam rem confirmantia.

Pari modo et recentissimus Autor classicus de hoc morbo F. L. de la FONTAINE b) tumores glandularum a foedissimo hoc miasmate annotavit.

Neque dubium est, etiam hoc miasma per vasa absorbentia corpus humanum invadere, cum secundum eundem Autorem insitionem cum successu saepius instituerunt Medici.

a) Loco citato. Tomo primo, p. 272.

b) Chirurgisch - Medicinische Abhandlungen verschiedenen Inhalts, Pohlen betreffend. Breslau 1792. 8.

PITIS.
chiticae — inquit
HNER d) — non
ti.
quodam ossium mor-

PITIS.

Collis intu-

s chronicis, v. q
nthis, et quae
eris et indolis
vulgatum est b).

Dum efflore-
m in pueris
vix non sem-
s minusve ve-
lae, immi-
os non prius
glandularum

HAMILTON ca
196. LEDWIS
p. 18.

§. 21.

ELEPHANTIASIS.

§. XLII.

Glandularum lymphaticarum Colli tumores coram video in adolescente Elephantiasi perfecte tali laborante, qualem descripserunt et delineaverunt STALPARTUS VAN DER WIEL a), et Auctor anonymus b). Cutis brachiorum sive potius epidermis huius adolescentis adeo similis est epidermidi elephantinae, ut, dum utramque compararem, in natura, ut dicunt, parum discriminis cernerem.

Recte ergo KORTUM c) adnotat: Leprosi ^avera Laborantes tumoribus glandularum per totum corpus (Auctoribus GILBERT et GORDON) obsidentur, quos ad scrofulae genus refert, et tuberculis glandulosis porcorum analogos censet SAUVAGES. Quin BIERCHEN nondum extra omnem dubitationis aleam positum esse censet, ane Elephantiasis scrophulosae indolis sit, et Siphylidis Caussis accessoriis iunctae progenies habenda.

Certe, quod me attinet, BIERCHENIO assentiri, nullus dubito, quum etiam idem ille adolescens,

a) Observationum Centuria secunda. Pag. 374. Tabula 11. et 12.

b) In Actis medico chirurgicis Academiae militaris Viennensis, Tomo primo, pag. 369. Tabula octava et nona.

c) Loco citato. Tomo primo. Pag. 273.

ULCERA CRURUM. 103

cuius supra mentionem feci, vestigia nonnulla dispositionis scrofulosae gerat.

Contagiosam esse, plurimi affirmant d).

d) *FRANK* Medicinische Polizey. Pag. 55.

ULCERA CRURUM.

§. XLIII.

Causam ulcerum crurum saepe in vitiis systematicis absorbentis latere, suspicatur *ROWLEY* a); neque id sine causa.

Etenim ad sanationem omnium ulcerum partes suas conferre vasa absorbentia, non improbabile videtur. — Ut enim reliqua taceam, istorum vasorum actione vel ipsum pus laudabile dictum paratur; praeter eam partem enim puris, quae in auras avolat, istam spissitudinem acquirit pus, dum vasa absorbentia partes eius tenuiores avehunt.

a) *Seventy four Cases.* London 1779. in *Introductione.*

CARCINOMA.

§. XLIV.

De atrocissimo malo, *Scirrho et Carcinomate* nimirum, paulo fusius agere liceat; omnibus nimirum, quae ad diri huius morbi naturam illustrandam conferre possunt, notatu dignissimis, si fidis observationibus nituntur; eo libentius autem addam meas circa hunc morbum animadversiones respectu vasorum absorbentium, quo maiori diligentia atque cura ad indolem eius veram penitus cognoscendam semper usus sum, et quo frequentius auxilium a me petierunt, commiserationemque excitarunt meam hoc malo laborantes.

Primo in hoc morbo systema vasorum absorbentium affici, iam uno ore confitentur omnes Medici et Chirurgi a).

a) Principes ex illis tantum nominare liceat: — ASSALINI, loco saepius citato. — BELL, loco citato. — PEHR. BIERCHEN; *Intraedes Tal om kaeritskadors, scrophuloese och veneriske Saers och Syullnaders igenkaande.* Stockholm 1773. 8. — PETRUS CAMPER, *Over den waaren Aart der Kankerwording.* 1779. 8. — A. CRAWFORD, in *Philosophical Transactions*, Volumine 80. vel in *Medical Facts and Observations*, Volumine secundo 1792. Article 13. — G. COOPMANS in *Neurologiae Editione Francouerensi* 1789. 8. in Praefatione. — CRUKSHANK, loco citato. — HAASE, loco citato. — HEWSON, loco citato. — JUSTAMOND, *Treatment of Cancerous and Scirrhus Disorders.* London 1780. — MASCAGNI, loco citato. — G. PROCHASKA, *Annotationes academicae*, Fasciculo secundo, p. 58. — SWEDIAUER, loco citato. — WERNER et FELLER,

Jänisch

~~Will. Ross~~ *Will. Ross, Natur & Ursache of Scrophula & Cancer.* Lond 1795.*Will. Ross, Natur & Ursache of Scrophula & Cancer.* Lond 1795.*Bern. Reyn'ke, Syst. de Cancer Duplex praesens donata a Acad. Lugdun. an. 1773. Paris. 1774.**Bell, 2. gesammten Anst. u. Krankh. 1793 Leipzig.**Adams, über den krankehaften Scirrhus.* 1796. 77. Cap. 6.*W. Simmons, Reflections on the Caesarian Operation, with Observations on Cancer.* London 1795. 8. p. 68.*Reardon Obs. on Cancerous complaints,**Joh. Abernethy Surgical Observations.* Lond. 1804. egregie exposuit affectiones vasorum absorbentium in dno hoc malo.*Remard. Reflexes sur le Cancer.* in *Volumine 1. Memoires de la Soc. Med. de Paris*

^{plurimae} ^{non nisi}
 Carcerum glandulas absorbentes secundario tumorem
 afficere recte annotat ^{monet} Boyer (Mab. chirurg. caler
 Paris 1814, Vol. 2, p. 295)

Vasa absorbentia enim, quae in parte carcinomatosa oriuntur, non modo ichore turgescunt, sed etiam glandulas illas, ad quas abeunt, in tumorem tollunt b).

Scirrhum autem a Scrofula, et Carcinoma a suppurante et exulcerata Scrofula solleter distinguere oportet. Tanta enim horum malorum est similitudo, ut saepissime confundantur, et de Cancro scrofuloso verba faciant Medici c).

1) Sedes mali toto coelo diversa; Scirrhus enim est morbus glandulae conglomeratae secermentis, verbi causa: Mammae, Scrofula, ut vidimus, glandulae absorbentis.

2) Tota natura scirrhi et scrofulae diversa. In scirrhu vasa secermentia et sanguifera obstruuntur, clauduntur, et penitus coalescunt, adeo, ut praeter remotionem scirrhi vel suppuratione naturali et exterminatione, vel cultro, aliud remedium fere cogitari nequeat. — In scrofula vasa absorbentia debilitantur, infarciuntur, intumescunt. Hinc liquet, cur scirrhus multo periculosior sit scrofula.

3) Scirrhi superficies plerumque gibberosa; scrofulae glabra. ^{laevis}

loco citato. — A. VAN WY, Heelkundige Mengelstoffen. Amsterdam 1784.

b) Scirrhosos vocat istos tumores glandularum ichore absorpto ortos A. CRAWFORD. negat absorptionem Amesd. l. r.

c) LERCHE Dissertatio de Cancro. Goettingae 1776/7 scirrhi scrofulosi mentionem facit.

Handwritten note:
 ad d. m.
 Scrofula
 tum.

Handwritten note:
 post
 in conatus
 ex affectu
 maligno
 hinc v. d. d.
 in scirrhu
 giffa
 Lalle 1821.

O M A.
 ho et Carcinomat
 liceat; omnibus
 s morbi naturam
 notatu dignissi-
 untur; eo liben-
 hunc morbum
 rum absorben-
 e cura ad indo-
 cendam semper
 siliium a me pe-
 xcitavit meam
 ema vasorum ab-
 ore confitentur
 licet! — Ass. 1.
 loco citato. —
 caestikatoris, scro-
 pullularis igenta-
 i CAMPBELL, Over
 1779. 8. — A.
 tions, Volumine
 tions, Volumine
 OPERANS in Non-
 8. in Praefatio-
 HAAS, loco ci-
 STANBOND, Treas-
 ford's. London
 G. PROCHAZKA
 undo, p. 58. —
 XAR et FALLA,

4) *Scirrhus* lentius *scrofula* oritur; licet eadem causa; verbi causa: vi externa, percussione, lapsu, et scirrhus et scrofula generantur.

5) *Scirrhus* saepe solus in corpore latet; *scrofula* vero raro sola adest, sed aliis scrofulis sociatur.

6) *Scirrhus* et cancer saepe cum partibus ferruminantur, adeo, ut immobiles reddantur, *scrofula* vero a partibus vicinis soluta et mobilis manet.

7) Semper causam quandam internam in scirrho adesse debere arbitrantur van GESSCHER d) et LEURS e).

8) *Scirrhus* nullo remedio noto cedit, quod omnino non mirum videtur consideranti, nullo remedio vasa clausa reserari posse? *Scrofula* saepe remediis cedit, et imminuitur, vel tollitur.

9) *Scirrhus* durior est quam *scrofula*.

10) *Scrofula* ^{in primis} infantes et adolescentes; *scirrhus* viros et feminas quadragenarios vexat.

11) *Scirrhus* denique in carcinoma ^{abens} tenuem, nigricantem, foetidum ichorem corrosivum stillat, ichor vasa arrodit, quae sanguinem effundunt, et summis doloribus comitatur, et, ni cultro vel caustico tollitur, mortem infert.

d) Heelkundige Mengelstoffen.

e) Prysverhandelingen bekrond door het Genootschap ter Bevordering der Heelkunde te Amsterdam 1791. Eerste Deel. confermet *de a. Skrupin. Waarnemingen in het obfervatorium clinicum. 1808 p. 210*

Jänisch
~~scirrhus~~ 1674

Will. Nestlé. H.
scirrhus 1674
Bern. Reyn'k.
scirrhus praesens.
ano 1773. Paris.

Bell. 9. 1674
scirrhus 1674

scirrhus
Adams. 1674
scirrhus

W. Simmons.
Caesarian
London 1774
scirrhus

Joh. Albers

scirrhus

una fira are fid. uny de Univel. Biff. l'aban. de
Lyonnon.

C A R C I N O M A . 107

Scrofula exulcerata pus bonum, blandum largitur et absque doloribus fertur, et sponte saepe sanatur.

Mirum profecto, ichorem adeo acrem, ut partes, quas alluit, corrodat, nihilosecius a vasis absorbentibus suscipi!

Sic ipse heu nimis frequenter vasa absorbentia Mammae, vel cancro occulto vel iam aperto laborantis, ichore tenui, ex atro livescenti, turgida, varices fere mentientia, reperi. Neque haec in corporibus cancro peremptorum solummodo, sed in ipsis etiam recentissimis mammis carcinomatosi, a quibus cultro vivos liberaveram, animadverti.

Sic in carcinomate oculi vasa absorbentia in angulo maxillae inferioris decurrentia ichore turgida visa sunt.

Sic in carcinomate labii inferioris, in carcinomate linguae f) saepe numero glandulas in lateribus colli sitas tumidas vidi.

Et quisnam Medicorum a Carcinomate Mammae glandulas axillares tumidas non vidit?

In viro, cui testiculus sinister canerosus exstirpatus fuerat, glandulam lumbalem ad magni-

felicitur exasperat

f) Semel scirrhum Linguae cultro sanatum vidi in Virgine adhuc viventi; semel sanavi scirrhum linguae Cicuta et Mercurio, nimis frequenter vero Cancrum Linguae, omnia remedia venditata respicientem, non nisi morte finitum vidi. Enormes glandularum Colli tumores produxerant ista carcinomata, quorum aliquot specimina adhuc servo.

In cancro linguae glandulas absorbentis colli transfere unum ex illis in ulcerationem alve vidit Attenhofer 1738. et ichorem fudere vidit

*post
in comatis
ex affectu
angillori
lure vidit
in unguibus
giffa
Lille 1821.*

*In mammam
Carcinomatosibus aliis
tuo glandularum circa
collum induratis et
quidem ingentibus adeo
vidit Camper ut
affertur speciem indu
cerent*

*In cancro ulcere
latae glandulae ingui
naris admodum tumida
vidit J. A. Blesius
Chir. in obsequio
Lipp. 1798. pag. 52.*

*In Dijo deum ab
Herbell editis
Linguae 1798. Vol. I
pag. 328.*

M A.
ula oritur; licet
vi externa, per
et scrofula gene
n corpore latet;
sed aliis scrofulis
cum partibus
biles reddantur,
oluta et mobi
n internam in
in Gesscher d)
oto cedit, quod
sideranti, nullo
osse? Scrofula
vel tollitur.
scrofula.
s et adolescen
quadragenarios
inoma abeunt
horem corro
ae sanguinem
omitatur, et,
mortem infert
het Genootschap
Amsterdam 1791.
riant. Waarschijn
p. 210

tudinem Capitis infantis neonati auctam vidit CRUIKSHANK g).

*A cancro tibiae
glandulas inguinales*

Cancro inguinali fere omnes glandulas abdominis tumidas reperit de MAN h).

In Scirrho i) et Carcinomate Uteri glandulae in pelvi et circa vasa iliaca sanguifera sitae intumescunt.

W. Simmons p. 76.

Hinc non miror, glandulas Mesocoli et Mesorecti saepius, ac glandulas Intestinorum tenuium scirrhis et carcinomatibus affici k), quippe communicationem alunt hae glandulae cum vasis absorbentibus genitalium, prouti egregie admodum id exhibent icones praestantissimae MA-SCAGNI.

*glandulae absorb
ventriculo, vel
intestini quovis
scirrhis vel cancro
vicinae pari
scirrhis et cancro
corripit. Nonno
Morbid anatomy
glandulae locis*

Glandulas Mesocoli et Mesorecti non adeo facile ac Mesaraicas in scirrhos abire, est annotatio CRUIKSHANKII.

Jänisch

1867

JUSTAMONDIO l) tamen assentiri nequeo, qui cancri originem ab insectis vel germinis in-

*Will. Ross. 4.
Anatomia*

*Beza Reynold
duplex praesent.
ans 1773. Paris*

- g) Anatomy of the absorbent Vessels. Pag. 124.
- h) Verhandelingen van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen. XV. Deel. p. 150.
- i) In scirrhis uteri bis glandulas absorbentes iliacas mediocris pugni magnitudine tumentes vidit PROCHASKA, loco citato. p. 58.
- k) Ibidem, p. 122.
- l) I have long suspected, that the Cancer was produced from insects, or the germina of them, taken up from the air by the lymphatic Vessels, and that in instances of scirrhus tumours, these germina remain in an inanimate state, till some accidental circumstance brings them to life. This has appeared to me, to constitute the ulcerated state of the Disease. — Loco citato. Pag. 65.

*Bell. 9. g. 17
Glandulae*

*Adams. Atlas
Anatomiae*

*W. Simmons.
Caesarian
London 1779
Pars 1.
P. 10.*

Joh. Albern

Anna

sectorum per vasa absorbentia ex aëre arreptis derivat. Saepius enim vel contusionibus vel pressionibus glandularum secernentium, vulgo conglomeratarum dictarum, ortos scirrhus in feminis non modo sed etiam viris novi.

Sic PETRUS CAMPER ^{idem} m) a contusione Mammae cancrum nascentem in flore aetatis feminae vidit. — Sic in iuvene canerosam mammam a contusione ense globulo armato facta observavit.

^{Sancti} Sic vestes arctae, Thoraces abominabiles, feminarum, ^{Sancti} Mammæ scirrhasas n) reddunt consentientibus omnibus attentis observatoribus.

^{Hinc et} Sic labii carcinoma ibi frequentissimum, ubi homines ^{Sancti} fistulis tabacinis indulgent; labium inferius enim solummodo carcinomate corripitur, quoniam inter fistulam tabacinam et dentes comprimitur.

Glandularum autem absorbentium tumor viri ^{Sancti} carcinomatoso obortus, etiam remoto per cultrum foco carcinomatoso malum ^{Sancti} recrudescere facit, adeo ut plerique chirurgi carcinoma insanabile iudicent, simulac glandularum absorbentium tumorem excitavit.

^{Hinc} Sic BIERCHEN Cancrum Mammae insanabilem declaravit, simulac glandulae axillares tument.

m) Dissertatio de agendi vel expectandi in medicina ratione.
n) Confer Dissertationem meam: Von der Wirkung der Schnuerbrueste. Berlin 1795. 8.

*Hydatidom formam
Carcinom abis
formam epe epinab
Joseph Anton*

*post
carcinomatis
et affectu
maxillari
quere vidi
S. B. B. B.
T. 1821*

D. c. p. p. p.

M A.
eonati autem vidit
e omnes glandulas
MAN h).
nate Uteri glandu-
ca sanguifera sitae
Mesocoli et Me-
ntestinatorum te-
affici h), quippe
dulae cum vasis
egregie admo-
ntissimae MA-
orecti non adeo
bire, est anno-
sentiri nequeo,
el germinis in-
ig. 124
Mantschapp der
es iliacas medio-
носплака, loco
er was produced
taken up from
that in instances
remain in an in-
circumstance brings
ne, to constitute
Loco citat.

Sic CAMPER Cancrum Mammae insanabilem declarat, simulac aegri dolorem in glandulis absorbentibus inter cartilagine costarum et ossa sterni sitis sentiunt; remota enim etiam Mamma carcinomatosa, ex his glandulis, quas nempe culter attingere nequit, recrudescere carcinoma vidit.

Confirmarunt CAMPERI animadversiones imprimis inter alios VAN WY et COOPMANN'S O).

Sed audiamus ipsum autorem.

„Alle Geneesmeesters“— inquit CAMPER p)— „hebben zig, zoo veel my bekend is, alleenlyk „toegelegd op het onderzoek der Klieren van den „Oxel en van den zydelingschen omtrek der „Mam, en de Afzetting dan alleenlyk afgeraad, „den, wanneer deeze angedaan of opgezet waren. „Dog hieromtrent is hunne hoop dikwerf verydeld „geworden, om dat de Kanker, ofschoon deeze „Klieren op een allernauwkeurigst onderzoek „geheel vry gekend wierden door allerkundigste „Mannen, evenwel weder ontstak of in de byna „geneezene Wonde, of kort naa dat het wond- „teken geheel volkoomen was, of in de andere „Mam op nieuws hevig woedde, gelyk door „TRILLER en anderen is waargenoomen.“

„Geene Gelegeneden hebbende laaten voor- „bygaan om deeze Ongemakken en derselver uit- „komsten te zien en naa te gaan, vond ik één

O) Locis supra citatis.

P) Over den waaren Aart der Kankervording. p. 7.

Jänisch
1777

Will. Rossk. H.
Boon Regis'le
Duplex praecept.
ans 1773. Paris

Bell. 2 giff
Gussin'le

Joseph
Adams. illos
Gussin'le

W. Simmons.
Caesarian
London 1777
Pearle

Joh. Abern

„Teken altoos nadeelig, ofschoon de Oxel, en
 „andere Klieren ter zyde van de Mam geheel
 „vry waren: namelyk, de stekende Pyn op die
 „plaats van de Borst, daar de invendige Mama-
 „ders tussen de tweede en derde Ribbe naar bui-
 „ten, en naar de Mam, loopen. Zoo dikwerf
 „de Lyderessen op die plaatse steekende, en
 „dikwyls wederomkoomende Pynen gevoelden,
 „zag ik'er den Kanker op nieuws weder uit bot-
 „ten, ofschoon de afzetting door de allerkundig-
 „ste Hand verrigt was geworden.“

„Het is dit teken, 't welke ik kann zeggen
 „my nooit bedroogen te hebben, ofschoon ik
 „te vooren niet, gelyk als nu, in staat was den
 „zaamenhang uit te leggen.“

„Derhalven wordt 'er vereischt alvorens tot
 „het mes overgegaan wordt, dat men Onderzoeke;
 „voor eerst, of het knoest - en kreeft - gezwel
 „van inwendige Oorzaaken afhangt? ten twee-
 „den, of de Schyf van de Mam wel los zy? ten
 „derden, of de Klieren van den Oxel, boven
 „het sleutelbeen, van den Hals, en wel in-
 „zonderheid of de Klieren, die de uitwendige
 „Mamaders verzellen, volkoomen vry zyn? En
 „ten laatsten, of de steekende Pyn zig dikwyls
 „laat gevoelen op de aangewezene plaatse tus-
 „sen de tweede en derde Ribbe niet verre van
 „het Borstbeen.“

„Wanneer dan dit laatste plaats heeft, of-
 „schoon de vorige Klieren gezond zyn, moet

2. post
 in somatis
 et affectu
 maxillari
 quae v. d. d.
 1821
 Haller 1821.

„men volstrekt nooit de Borst met het mes aan-
„raaken.“

Hasce glandulas, quas CAMPER primus, quantum novi, detexit, et quas ex industria prosecutus sum in multis cadaveribus, variae aetatis, varii sexus, et variae valetudinis, quarum vero vasa absorbentia advehentia et avehentia vel evehentia sollerter ipse primus examina-^{facies}vi, pluries mercurio replevi, magnopere quidem numero, situ, magnitudine et colore variare q), in eo tamen omnes generatim convenire, vidi ^{quos} ut manifesto a mamma venientia vasa absorbentia suscipiant: (quae nimirum per cartilaginum intervalla penetrantia ipsis inseruntur), dextrarum glandularum vasa absorbentia evehentia denique in ductu thoracico dextro, prouti sinistrarum in sinistro ductu thoracico finiri.

Miror, Clarissimum CRUIKSHANK r) nunquam hasce glandulas morbosas vidisse, quas tamen non modo in carcinomatibus, sed etiam in ipso Empyemate Thoracis admodum turgidas inveni, quas CAMPER s) in phthisica femina turgidas vidit.

Eadem glandularum carcinomate affici testatur Sic,
Abernethy

Optime has glandulas intercostales sternales sive anteriores eum earum vasis delineatas exhibuit MASCAGNI, Tabula vigesima sexta, Fig. 2. in versione germanica LUDWIGII, Tab. VI. Fig. 2. magnitudine naturali.

- r) Loco citato, p. 125.
- s) Confer Caput de Phthisi Pulmonum.

1772

Jänisch
~~1772~~ 1774

Will. Nestl. H.
Becc. Pagni'sk.
Dupl. præsidi.
an. 1773. Paris

Bell. 2. giff.
Gamm. Non

Joseph
Adams. Lib.
Gamm.

W. Simon.
Caesarian
London 1774
Pearle

Joh. Abern

Cancer occurrat in
glandulis puae
Horti oper. in
ingentem molam
auctae
Walteri Musei
anatomicum. Berol.
1805. p. 130.

Carpa vir summurq)
eadem docet.
Sullo Scirro et ful
cancro Milane
1821. pag. 19.
(1822)

Sic.
Cruikshank
glandula
amputatio
Sic i
descere vi
Idem
nos in glan
Sic L
(quod tam
chen, sin
xillam sita
Hinc
sticuli sol
sorbentia
in eo e
ad quem
et ipsan
modo ho
plicavim
Sic C
tinem te
absorbent
Saepe
struction
prouti co
t) Loc
u) In
x) In
Sic

Hyge
Sic, ut redeamus, quo digressi sumus, CRUIKSHANK t) recrudescere vidit Carcinoma a glandula absorbente, quae in cicatrice post amputationem Mammae comprehendebatur.

Sic idem CRUIKSHANK u) Cancrum recrudescere vidit a glandulis supra claviculam sitis.

Idem annotat virus cancrosum vel duos annos in glandulis absorbentibus latere posse.

Cancr
Sic Labii inferioris carcinoma insanabile (quod tamen nimium videtur) declaravit BIERCHEN, simulac glandulae absorbentes infra maxillam sitae tument.

Hinc SWEDIAUER monuit: In Cancro Testiculi sollerter examinandum esse, an vasa absorbentia funiculi spermatici simul affecta sint; in eo enim Casu plerumque Ren eius lateris, ad quem nimirum ista vasa ascendunt, laborat, et ipsam castrationem inutilem reddit. Quomodo hoc accidat, iam in morbo venereo explicavimus.

Plur una vice post amputationem concionatis labii inferioris ex affectu glandulae inframaxillari malum recidescere vidit Allan Burns in Westm. J. Med. über die Spürgiffen Acuteurien. Halle 1822. p. 229.

Quasi comae
Sic CRUIKSHANK secundo anno post castrationem testiculi cancrosum visam glandulas absorbentes lumbales tumidas vidit x).

Saepe etiam Oedemate a glandularum obstructione orto vicinum Carcinoma proditur, prouti compertum habeo, Chirurgum nescivisse,

t) Loco citato, p. 126.
u) In editione altera.
x) Ibidem.

D M A.
st met het mes aan-
CAMPER primus,
quas ex industria
averibus, variae
valetudinis, qua-
prehentia et ave-
se primus exami-
magnopere qui-
me et colore va-
generatim con-
numma venientia
nae nimirum per
ntia ipsis inse-
m vasa absorbentia
u thoracico dex-
nistro ductu tho-
SHANK r) nun-
vidisse, quas
ous, sed etiam
modum turgidas
ica femina tur-
telatur Sic,
sternales sive ante-
habuit Mascagni,
versione germanica
line naturali.

ob Oedema an et glandulae axillares, male affecta mamma, simul laborarent.

Sed non semper, neque superstitiose, per-
timescendi sunt glandularum tumores in affecti-
bus carcinomatosis; saepius enim ipse in scir-
rhosae vel carcinomatosae Mammae exstirpatione
glandulas axillares tumidas cultro intactas fausto
cum eventu reliqui, reliquerunt et alii meo suasu
atque etiam adhortatione, ^{atque tunc} doloresque igitur
^{dolorem usque nobis} aegroto ~~et~~ laborem superfluum ^{intulimus;} ~~nobis~~ peperimus.

Sic in scirrho vel cancro Testiculi ob tu-
morem funiculi spermatici exstirpatione non per-
timescenda; saepe enim funiculus spermaticus
pro cancroso habitus tantum tumidus erat.

Eadem docet etiam DESGENETTES.

Vel etiam istae glandulae relictae si forsan
intumescunt, operatione secunda multo facilius
exstirpari poterunt, quam si in priori simul sub-
latae essent y).

Nos autem adhortamur ad tempestivam
carcinomatis per cultrum exstirpationem, ea
ratione maxime ad istud consilium adducti, ne
dilatione necessarii et inevitabilis quamvis dolo-
rosi auxilii nimia quantitas icheris resorpta ma-
lum augeat, infectionemque dispergat z).

y) SCHREGER, p. 245.

z) Is it not a strong argument for the early Exstirpation
of Cancers, that, the longer they are suffered to re-
main the more probability, there will be of the can-
cerous humour being taken up by the absorbents and spread-
ing the Infection -- HANSON, Capite decimo tertio,
pag. 212.

1) Medicinische u. chirurgische Wahrnehmungen, Jostl. 1793, p. 15.
Eadem docet, in Anfangsgründe der Wundarznei, Tomo quarto
Op. XVI. § 522.
et. Vorden ^{ob} Amard. pag. 29 ^{l. r.} quamquam per 30 Amard omnia
etiam ^{omnino} exstirpationem suadet.

*cultro
reliquit
suas glandulas axillares
in exstirpatione mammae
cancerose ^{per se} in a felici
eventu ^{Hichter}*

Summa autem attentione dignum videtur salutare et rationale consilium MASCAGNII, dicentis: Quum vasa absorbentia mammaria cum lymphaticis artuum superiorum, dorsi, cervicis etc. in easdem glandulas axillares concurrant, et innumeris truncis et plexibus communicent, atque in mammarum morbis hae glandulae afficiantur, perutile erit, per remedia ad eas partes admota eorum affectuum solutionem moliri.

Nimis vero subtile et vix peragendum videtur consilium WEARNERI et FELLERI a), scilicet: In cancro Mammaram et Praeputii forsitan vasorum absorbentium compressionem, immo ipsam sectionem utilem esse, ad virulenti laticis resorptionem praecavendam.

Hanc mere theoreticam coniecturam plane rejecit DESGENETTES, asserens, Vesicatoria, Setacea et Escharotica sufficere.

Ante novissima inventa circa vasa lymphatica autem horum omnium longe diversam esse datam rationem atque explicationem, uno saltem testimonio, omni exceptione maiori, comprobare liceat. GEORGIUS COOPMANNUS nimirum in nova editione Neurologiae b) haec habet:

„Plurimorum Neurologiae et Pathologiae scriptorum vestigia secutus ex eodem fonte quaedam quoque symptomata deducere conatus sum,

a) Loco citato, in Praefatione, p. XIII. et XIV.

b) Neurologia et observatio de Calculo ex urethra excreto Franekeræ 1789. 8. in Praefatione, pag. XV, et seqq.

o m a.
axillares, male af-
rent.
superstitiose, per-
tumores in affecti-
num ipse in scâ-
miae extirpatione
ro intactas fausto
et alii meo suasu
interque
Testiculi ob tu-
rpatio non per-
ulus spermaticus
nidus erat.
NETTES.
relictæ si forsitan
ada multo facilius
riori simul sub-
d tempestivam
pationem, ea
n adducti, ne
quamvis dolo-
s resorpta ma-
ergat z).
early Exstirpation
suffered to re-
will be of the car-
absorbents and spec-
pate decimo centis,
1793 p. 15
1793 p. 15
1793 p. 15

„quae non tantum aequè facile, verum etiam
 „potiori iure, ex vasorum lymphaticorum de-
 „cursu, quam nervorum distributione et com-
 „municatione determinari atque explicari possunt.
 „Vasa enim lymphatica extremitatum aliarumque
 „partium ad glandulas vicinas progrediuntur: ut
 „illa faciei ad Parotidem, quae cum Colli vasis
 „communicant; linguae et labii inferioris ad
 „sublinguales atque submaxillares; extremitatum
 „superiorum mammaeque ad glandulas subaxilla-
 „res decurrunt; ita vasa illa lymphatica ex-
 „tremitatum inferiorum, penis, scroti, testi-
 „culorumque ad glandulas inguinales transeunt. —
 „Ex hoc vasorum lymphaticorum decursu statim
 „apparet, quid de quorundam symptomatum ex-
 „plicatione ex nervorum communicatione deducta
 „iudicandum sit.“

„Ex Maxillaris superioris decursu deduxi
 „symptomata, odontalgiam, catarrhum, dentem
 „cariosum, et ulcus narium, vel palati con-
 „comitantia, quae procul dubio ex materia,
 „acri, corrupta, vel acrimonia lymphae, per
 „vasa lymphatica absorpta, producentur.“

„Ex Maxillaris inferioris distributione, quare
 „cancer linguae, labii inferioris, vel glandularum
 „sublingualium et submaxillarium vicissim has
 „partes afficiat, quondam Cl. CAMPERUS expli-
 „cuit; quae, nisi me fallit animus, potius
 „ex absorptione et actione vasorum lymphatico-
 „rum deducenda sunt.“

„In catarrho, faciei vel parotidis inflammatione agnovi, totum glandularum Colli tractum ob septimi paris vel nervi facialis decursum in consensum trahi, cum illa symptomata ex lymphae acrimonia derivanda sint.“

„Ex secundo parè costali deduxi rationem, quare cancer Mammae glandulas vicinas, et subaxillares, atque brachium in consensum trahat; attamen vasa lymphatica mammarum, quae ad glandulas in cavo subaxillari sitas progrediuntur, absorptione virus cancosum ad illas deferre, et has glandulas eodem malo inquinare possunt.“

ICTERUS.

§. XLV.

Hepati et felle
Hepati et Vesiculae felleae vasa absorbentia admodum numerosa esse, iam Antecessoribus a) nostris notissimum erat, et nostra aetate tanta

a) Verbi causa: Vasa absorbentia in superficie superiori ~~Hepatis~~ ^{hepatis} centum abhinc annis nitidissime magnitudine naturali delineata exhibuit Vir solertissimus *FREDERICUS RUYSCH*, epistola problematica quinta, Amstelodami 1696. Tabula sexta.

Eadem in superficie ~~hepatis~~ ^{hepatis} satis copiosa pinxerat *WILL. CRUIKSHANK*, Anatomy of the Absorbent Vessels, London 1786. Tabula prima.

Multo autem copiosiora, non modo in superficie superiori hepatis, sed etiam in inferiori, magnitudine naturali, delineata exhibuerunt *WERNER* et *FELLER*, Anatomici Lipsienses: *Vasorum lymphaticorum atque lacteorum anatomico physiologica descriptio*, Lips. 1794.

eorum Abundantia et Copia innotuit, ut nil, nisi vasis istis construi vel conflari ^{membranam} tunicam eorum externam, palam pronuntiare sustinuerit ^{cl.} vir illustrissimus MASCAGNI.

Tabula tertia et quarta. Tantam enim repraesentarunt vasorum absorbentium copiam, adeoque novae istae icones videbantur summi Anatomici WALTERI Filio, ut de veritate earum dubia non modo moveret, sed etiam, Venae portarum ramos pro vasis absorbentibus venditatos esse, censeret.

„Depinxero“ — inquit — „hi clariss. Viri vasa hepatis lymphatica tam numerosa et in tot ramulos se dispersgentia, ut superficies superior et inferior hepatis instar retis vasculosi appareat, quam structuram, ni ramulos Venae Portarum una cum vasis lymphaticis iniicimus, certe nunquam repraesentare possumus, nam invenimus, si iniectio etiam felicissime successerit, maiores tantum truncos lymphaticorum minime vero illam structuram arboraceam.“

„En rationes meae, quae probant Illorum rete vasorum lymphaticorum in superficiebus hepatis esse solam Venae Portarum distributionem.“ — Vide eius Annotationes academias. Berolini 1786. p. 101.

Hinc paulo post — „Elegantem quidem, sed fictam delineationem“ — vocat — ibidem p. 104.

Sequente etiam anno 1787. Clariss. MASCAGNI — in Vasorum lymphaticorum Corporis humani Historia et Ichnographia, Senis, folio — Iconem vasorum absorbentium ^{hepatis} Tabula decima septima, magnitudine naturali edidit, quae longe adhuc maiorem eorum copiam exhibet, quam WERNERI et FELLERI icon. — Haec MASCAGNI pictura tanta veritate, subtilitate, et elegantia se commendat, ut, qui superari possit, non intelligam.

Pari modo vesiculae felleae vasa absorbentia praeterito iam saeculo non modo cognita, sed etiam, quamvis ruditer, delineata exstant; v. c. apud GODOFREDUM BIDLOO, Anatome Humani Corporis Amstelodami 1685. in folio, Tabula trigesima septima, figura secunda.

Nitide satis vasa absorbentia Vesiculae felleae cum glandulis, quae ad ea pertinent, delinearunt iidem Anatomici Lipsienses WERNER et FELLER, loco citato,

^{jacquie} Multoties in vasa absorbentia sana et mor-
^{uon} bosa Hepatis et Vesiculae felleae ex industria in-
^{felle} quisivi, pluries ^{jacquie} ea in corporibus variae aetatis et
 sexus, quinimmo in tenellis infantibus mercurio
 replevi, selectaque specimina servo in liquore
 idoneo. Tanta in eis vasorum absorbentium co-
 pia cernitur, ut, ni superet tabulas MASCAGNII,
 saltim eas exaequet. Eadem vasa absorbentia
 etiam materia ceracea per arterias hepaticas re-
^{icon} plevi, dum nimirum hinc et illinc ista materia
 extra vasa iret.

Eadem aëre turgida vidi in corporibus pu-
 trescentibus.

Eadem et via retrograda, valvulis vel vi vel
 putredine destructis, facili satis negotio replen-
 tur, quamquam vix eo adduci possum, ut cre-
 dam, hoc etiam vivo in corpore unquam accidere.

Eorundem vasorum denique splendidissima
 specimina Londini in Museo HUNTERI, et Edin-
 burgi apud MONROUM lustravi.

Inprimis autem ad morbos hepatis Icterique
 naturam penitus intelligendos, vasa absorbentia
^{icon} hepatica interna, sive profunda, in ipsa ^{jacquie} scilicet
 hepatis substantia, detegere et eruere studui.
 Eorum autem, quantum novi, nulla omnino
 adhuc exstat Icon.

nimis tamen regularia et iusto graciliora valvularum
 intervalla exhibentur.

Optime ea idem MASCAGNI exhibuit fida ad natu-
 ram imagine.

Vasa absorbentia hepatica, ordine naturae solito, subtiliores bilis particulas, vaporemque in Abdomine exhalantem, revehunt; morbose vero dilatata, ipsam bilem suscipere poterunt. Patulae enim satis viae in ipsis videntur *b*), ad bilem, iam a sanguine secretam, in ductibus biliariis remorantem, sanguini reddendam.

Quotiescunq[ue] ergo Ductus hepaticus, et Ductus cholodochus, quinimmo Ductus cysticus *c*), tanta vi ab irritatione quadam contrahitur *d*), vel obice quodam, v. c. calculo felleo *e*), obstruitur, vel ab ipsis tumidis glan-

b) Viam valde patulam ex ductu hepatico in vasa absorbentia hepatis iam *NUCK* invenit. *MECKELIUS*, Pater, omnesque, qui illos tempore exceperunt, Physiologi confirmaverunt.

c) *DELIVS* — p. 17. — testatur, a resorpta bile cystica icterum oriri.

d) Consentientem habeo *A. G. RICHTER* — Medicinische und chirurgische Bemerkungen, Erster Band, Goettingen 1795. 8. Seite 59. — Mir ist es wahrscheinlich, das die gewöhnlichste Ursache der Gelbsucht ein Reiz ist, der auf das Gallensystem wirkt, und den Zufluss, die Absonderung und die *Aussonderung* der Gallenfeuchtigkeiten hindert, et q. s. r.

e) A Ductu choledochu, per calculum felleum obstructo, icterum oriri, quamquam vulgatissimum videatur, testes tamen aliquot, omni exceptione maiores, in medium proferre liceat.

J. B. MORGAGNI annotat, calculos felleos icterum non producere, nisi ductum choledochum obstruxerint.

G. PROCHASKA — Annotationum academicarum, Fasciculo secundo, Pragae 1781. p. 30. — disserte asserit, a calculo felleo ductui cystico impacto nascitur icterus, nullo simul in hepate vitio obtinente.

~~Annotationum~~ *MONRO* — The structure and Physiology of Fishes, Edinburgh. 1785. fol. p. 14. — Versione germanica, quam *J. G. SCHNEIDER* cum notis *CAMPERI* edidit,

*de quibus capitulum de ictero
proponitur in partem anteriorem
Hering*

^{ab/} dulis sorbentibus prope Venam Portarum sitis comprimitur f), ut bilis profluvium in Intestinum duodenum, vel in Vesiculam ^{felleam} felleam cesset, nihilosecius autem bilis secretio continuatur, omnis omnino bilis secreta, in ductibus biliferis remorans, a vasis absorbentibus aufertur, per ductum thoracicum utrumque sanguini redditur, absolutoque per pulmones itinere ad cutis eam partem, quam rete mucosum vocant, defertur, eamque flavo suo colore imbuens icterum inducit.

Vel si ab ira incitantur vasa absorbentia, bilem assumunt, eaque bile vel icterus inducitur, vel lac nutricis inficitur, adeo ut infans vel lae respuat, vel diarrhoeam vel emesin experiatur g).

Vere hinc asseritur h): icteri causam proximam in vasis absorbentibus ^{hepatis} hepatis haerere.

Vera autem observatione anatomica, nec hypothese quadam, haec nituntur; etenim non modo ipse saepius in ictericis vasa absorbentia ^{hepatis} hepatis et vesiculae felleae liquore luteolo, bilis

Lipsiae 1787. p. 22. — aperte docet, quoties calculus ductum hepaticum vel choledochum obturat, toties etiam icterum oriri. Confer et tractatum meum de concrementis biliariis. Frosti 1795.

f) CRUIKSHANK Ductum choledochum et pancreaticum ab ipsis glandulis tumidis compressum vidit — Loco citato, p. 125.

g) BASILEWITSCH. Loco citato.

h) HEINE in Dissertatione in capitulo de Rhachitide adducta. et C. H. RIEMANN Diss. sistens Icteri pathologiam, Goettingae 1793. aperte asserit Icterum oriri aucta actione Vasorum absorbentium per irritamentum quoddam; eadem et W. SAUNDERS Treatise on the Liver London 1793. p. 88. propriis experimentis docet.

*siq. vasa
absorbentia
Hydropem anafora
... Clig in hepaticis
... de metastase*

*quod tractum
delirium aquae
absorbentia
p. 60. 5. XI.*

*vasa vasa absor
... equae
... humores*

*Handbuch
... 5378*

epatica, ordine naturae
particulas, vaporemque
revehunt; morbose
em suscipere poterunt.
em videntur b), ad
secretam, in ductibus
ini reddendam.
ductus hepaticus, et
mmo Ductus cysti-
e quadam contrahi-
v. c. calculo fel-
ipsis tumidis glan-
hepatico in vasa absor-
MECKELIUS, Pater,
perunt, Physiologi con-
a resorpta bile cynica
Medicinis
Erster Band, Goettingae
es wahrscheinlich
der Gelbsucht ein Reiz
iki, und den Zulus,
rang der Gallenfeuch-
m felleum obstructo,
num videatur, testes
maiores, in medium
dos felleos icterum
chum obstruxerit.
ademicarum, Fasci-
— disserte asserit,
cto nascitur icterus,
ie.
ure and Physiology of
— Versione germa-
nicis CASPERI edita

SCIRRHUS HEPATIS.

125

Quamquam autem [§]segnities alvi in ictericis observatur, attamen in obstructionibus alvi pertinacissimis, quin immo lethalibus, icterum non vidi.

Eorundem autem vasorum absorbentium ope Icterus, quocunque demum modo natus, postmodum evanescit, dum bilis particulas, in reticulum cutis mucosum depositas, iterum revehunt.

§ *lecons*
SCIRRHUS HEPATIS.

§. XLVI.

Si eadem vasa absorbentia ^{lecons}hepatica vel ob debilitatem vel ob aliam causam v. c. inflammationem contrario modo officio suo omnino non funguntur, lymphamque stagnantem relinquunt, ^{lecons}hepar turgebit, increscet, scirrhosumque denique redditur. Diutius autem persistente ^{lecons}hepatis scirrho, vasa absorbentia ad actionem redeuntia, omne istud inutile avehunt, ^{lecons}hepatisque volumen imminuunt a).

a) Merito hinc *WILL. SAUNDERS* Tr. on the structure economy and diseases of the Liver London 1795. p. 199. pronuntiat: We know, by a law of the absorbent system, that such parts as cease to perform the office nature intended they should do, are considered as useless bodies and are fit subjects for the action of these vessels: hence it is that there is a greater diminution of substance in those scirrhosities which are of long standing, than in such as are of more recent date.

*hep. vasa
e cutis cutis
Hydropem anafese
...elig in hepatis
item de metastase*

*§. quod tractum
delphinum aquam
absorbentem
p. 60. §. XI.*

*hep. vasa absor
...etque
...humor*

*d. Handbuch
...1838*

U s.
offendi, sed eadem
otata, repen i).
Icterus hominem in-
n, quibus bilis re-
eratica immediate in
lor in Aortam per-
ur, in ictericis ne-
opere dilatatum,
mutatum repertum
ous constat.
o Icterus
am intestinale,
ulterius ingredi
d est, absorben-
et icterum pro-
et Mon-
hepatis cessante
cterum a resorpta
e.
67. — in ictero
feste flavas vidit;
...a calculo
42. Idem Sax-
...in canibus
in ictericis ob de-
absorbentia hepatis
et colorata turgida
amque eadem visu
14. et ...

Mirifice hinc profuerunt, ad hepatis et splenis infarctus reserandos, discutiendos, et abigendos, frictiones ^{ex} cum unguento ~~et~~ Mercurio ^{ali} parato plantis pedum adhibitae. Medicamentum enim istud solvens easdem glandulas transeundo reserat, quas lymphæ in hepate remorans permeare debet, ut in sanguinem redire possit.

MORBI LIENIS.

§. XLVII.

Nonne plurimi Lienis Morbi, praesertim stases sic dictae atque indurationes, in isto contextu celluloso essent inquirendi, si iste modo praeternaturali impletur cruore? Et nonne, vasorum absorbentium systema aliquantum simul compatiatur, necesse est? a)

Confer quae paragrapho antecedente dicta sunt.

a) IOANNES LEONHARDUS FISCHER Anweisung zur praktischen Zergliederungskunst. Leipzig 1793. 8. p. 236.

*de quibus
proprietatibus
sensatione*

HYDROPS.

§. XLVIII.

Omne fere Oedema, omnemque Hydropem, derivandum esse a vitio systematis absorbentis, sive a resorptione impedita a) seri sanguinis, vel in contextu celluloso depositi, vel in cavitates corporis nostri exhalati, experientia et ratione comprobatur.

Trifariam distribuit Hydropes quoad causas Cl. CRUIKSHANK: Ad primam Classem retulit; Hydropes a debilitate universali corporis, a relaxatione finium arteriarum, et amisso tono (sic dicto) vasorum absorbentium: — ad secundam; Hydropes a praegressa inflammatione, qua seri secretio augetur: ad tertiam; Hydropes ab obstructione venarum, si sanguis non libere per venas refluere possit.

Bifariam vero distribuit Hydropem MASCAGNI. — Primam Speciem vocat, ubi glandulae obstructae sunt; — Secundam Speciem vero a dilatatis vasis absorbentibus derivat, ubi valvulae in truncis maioribus regressum non impediunt.

Notissimum enim est, Hydropem utpluri-

a) A resorptione impedita ipsum Hydrocephalum oriri. ED. FORD, in London Medical Journal 1790. Volume undecimo asserit.

Hydrops
in cutis oritur
Hydropem anafese
...
et paralysi vasorum
absorbentium cutis
et telae cellulosa
explant Darwin
Lyon. p. 39.
et, quod tertium
distinguitur a
absorbentibus
inf. 60. 5. XI.

respa vasa absor
telae cellulosa
appositorum
ii.
gel Handbuch
Pathologie. 5378

mum obesitatem pedissequum esse b), absorbentia autem vasa in obesitatis angustata, et quasi ab adipe compressa, animadvertere mihi visus sum.

Vulgatissimum profecto est, oedemata pedum videre in gravidis, a pressione uteri gravidi in vasa absorbentia glandulasque absorbentes Pelvis, quae partu edito sanantur, pressione ista nimirum cessante c).

Nec minus notum, ab aliis tumoribus quoque, vasa absorbentia prementibus, oedema hydropemque nasci d); v. c. ab aneurysmate Arteriae popliteae oedema cruris e) oritur.

Rectius hinc Oedemata explicantur a vasorum absorbentium potius quam a Venarum Compressione.

- b) Hydropem obesitatis pedissequum non tam e compressione absorbentium vasorum, quam e debilitato vitiatoque chylicationis et haematopoieseos opere nasci autumat *JANSEN* — Dissertatio de Pinguedine, Lugd. Batav. 1784. p. 151. — Nonne vero compressione quacunq[ue] absorbentium vasorum et glandularum mesentericarum chylicatio et haematopoiesis turbatur?

Consentit vero mecum *BASILEWITSCH*, a compressione vasorum absorbentium hydropem derivans.

- c) Idem asserunt: *MASCAGNI* — p. 18. — et *HAASE* — p. 28.
d) Oedema brachii tumorem carcinomatosis glandularum axillarium insequens saepius vidi.

Beobachtung ueber ein lymphatisches Anschwellen am Fusse mit Beinrass des Mittelfusses durch Nussbaumlaub-decoct mit Potasche geheilt — *CAGNON* in *DESSAULX* Journal de Chirurgie, Tome 3. Article 40. ab abscessu in axilla oedema brachii vidit *FRANK* auctore *J. GAU- TIERI* l. c. p. 89.

- e) *BASILEWITSCH* l. c.

der quae illa
glandularum
absorbentium

„Crebrius autem Oedema nascitur, — inquit
 JOANNES ZACHARIAS PLATNER f) — „si san-
 „guis non libere per Venas refluere potest Mem-
 „brum enim quodvis intumescit, si maior vena
 „ita comprimitur, ut sanguis . . . per eam aegre
 „fluat. Eam ob causam gravidis, quarum iliaca
 „venae ab uteri mole premuntur, pedes intumes-
 „cunt, id quod etiam iis accidit, qui, in rheda
 „sedentes, vel equo vecti, iter faciunt, quorum
 „etiam venae, quae per femora descendunt,
 „premuntur. Si ossibus fractis ferulae pannique
 „ita accommodati sunt, ut venae comprimantur,
 „idem tumoris genus oriri solet.“

Facilem explicationem haec omnia admit-
 tunt; ex anatomicis enim disquisitionibus no-
 stris diebus notissimum est: Venas, imprimis
 maiores et profundas, a Vasis absorbentibus non
 modo comitari, sed etiam venas plexibus horum
 vasorum circumdari et inretiri adeo, ut separata
 illorum pressio ne cogitari quidem queat, quocirca
 cum venis compressis simul necessario vasa
 absorbentia comprimuntur.

Optime hinc ipse PLATNER alio loco g) do-
 cuit: „Oedemata etiam nasci, si Venae illae
 „exiguae quae lympham recipiunt, a quacun-
 „que causa comprimuntur atque arctantur.“

f) Institutiones Chirurgiae rationalis tum medicae tum
 manualis. Editio novissima. Lipsiae 1785. §. 729.

g) Loco cit. §. 730.

*Hydrops
 in cutis oritur
 Hydropem anasarca
 et alia in pleura
 et in metafora*

*et, quod tritum
 delirium aquae
 absorbentur
 inf. 50. 5. XI.*

*orep a vase absor-
 tellentur, eque
 apposum humore
 ii.*

*gel Handbuch
 Pathologie. 5378*

P s.
 um esse b), absor-
 angustata, et quasi
 advertere mihi visu
 est, oedemata pedum
 one uteri gravidis in
 e absorbentes Pelvis,
 pressionem ista mirum
 aliis tumoribus quo-
 rentibus, oedema hy-
 ab aneurysmate Ar-
 tis c) oritur.
 explicantur a vaso-
 am a Venarum Com-
 tum non tam e con-
 quam e debilitato vi-
 oporeosco opere nuci
 de Pinguedine, Lugd.
 ero compressione qua-
 dularum mesenterii
 turbatur?
 scu, a compressione
 erivans.
 8. — et HAASE —
 atosum glandularum
 cher Anschwellen in
 durch Nussbaumlauf-
 leston, in Dessau
 ticle 40. ab absciss
 ank auctore J. Gu-

^{an oculi}
Hydrocephalus (Hydrocephalus) polyperi nasi abortam exspiratione polyperi
sanatum vidit Allenhofer §. 132.

Hydrocephali causam in expleti spirationis obstructio sanatum (vel abortam?)
vidit Allenhofer §. 132.

Quinimmo calculum, in ductu thoracico haerentem, ut causam hydropis accusarunt *h*); quod tamen nimium videtur, cum non simplici tubo ipse sinister ductus thoracicus construatur.

A furunculo in dorso Penis, prope Synchondrosin ossium pubis, saeviente stricturam vasorum absorbentium excitante, ingens oedema praeputii ortum vidi, quod sponte iterum sanescente furunculo evanescebat *i*).

Hydrocalca oris
veteris vasorum absorbentium.

Joh. Aug. Ehrlich.
Chirurgische Beob.
abtheilung. Leipzig
1795. pag. 158. Cap. 12.

Hydrarthrum oriri a pressione vasorum absorbentium in vicinitate articuli *h*), alii annotarunt.

Pari modo glandulae absorbentis obstructionem *l*), vel cicatricem *m*), vel excisionem *n*) oedema insequitur.

Hydroarthrum sive
Hydropem Uteri
oriri a fistula
Veneris
progrinae p. 30.

Bubonem

h) J. D. SCHERB. — In ALB. HALLERI Dissertationibus pathologicis.

i) Terribiliter dolens hic furunculus, utpote partem adeo sensibilem occupans, stranguriam praeterca et febrem, deliria convulsionesque excitaverat, donec cultro pus emitterem, quo morbus illico levabatur.

k) BASILEWITSCH. Loco cit.

l) Saepe MASCAGNI — p. 20. — glandulas hydropicorum adeo obstructas invenit, ut liquor magna vi impulsus potius vasa rumpere, quam glandulas transiret. — Glandularum inguinalium suppuratione orta obstructio oedema pedis excitat, ut G. HUNTER — loco cit. p. 58. — observavit. — Pari modo iam I. Z. PLATNER eadem fere annotaverat, in Institutionibus Chirurgiae, §. 750. ^x

m) G. HUNTER — loco citato.

n) Exstirpata glandula in artubus oritur oedema, quod illico sanatur parvis puncturis in inferiore parte artuum — BENJAMIN BELL, System of Surgery, Capite 58. Sectione 3. §. 6. p. 502. —

Comper in aegria Sift
de Hydropis Cap. 12. §. 9.

et non ita
patrona
Hunting

Bubonem
inguinale
pedis non
hanc unam
glandula
huc super

Quare
tio: Cur
aque dicitur
Spiritu nimis
spissatur,

Aliis
humida res

Quinimmo
oedema

Quinimmo
et lympham

mati occurrunt

Substantia
vasorum a

Exstirpata

Capite 58

§. 6. p. 502.

1795.

§. 6. p. 502.

Bubonem autem venereum sive glandulam inguinalem viru venereo tumentem, oedema pedis non ciere non mirandum, quippe praeter hanc unam (plerumque enim bubo una tantum glandula constat) glandulam morbosam aliae adhuc supersunt glandulae perviae.

Quare non difficilis omnino videtur explicatio: Cur bibitores liquorum spirituosorum denique diu hydrope insuperabili mulctantur; Spiritu nimirum sensim sensimque lympham inspissatur, adeo ut glandulas obstruat o).

Aliis visum est, aquam ex Atmosphaera humida resorptam Hydropem ciere posse p).

Quin frigore diu in vasa absorbentia agente oedema oriri q).

Quidquid ergo lymphae vitalem motum, et lymphae excretionem impedit, potest oedemati occasionem dare r).

Subtilior videtur quaestio: an a vi irritabili vasorum absorbentium immutata pendeat hydrops,

Extirpata glandula axillari oedema Brachii oriri, CRUIKSHANK — p. 126. — vidit.

Eadem ipse pluries vidi.

- o) HEINE Dissertatione citata, p. 17. — rem paulo aliter explicat.
- p) BASILEWITSCH. *Beobachtungen, Hüller, de Haen*
- q) KEUP in BALDINGER Neues Magazin fuer Aezte, Band 9. Stück VI. p. 500 eiusmodi exemplum narrat.
- r) G. I. PLATNER. Institutiones Chirurgiae. Lipsiae 1783. §. 728.

SÜMMERRING DE MORBIS.

I

Suppime *Suppura*
de transpiratione cutis, cutis
oedema vel Hydropem unaferia
Latin. Hydropis. Scilicet in Hydrope
Guend. Brandis iter de Metaphysica
p. 127

"Dubio hodie carot, quod tratum
non omnium Hydropticorum aquam
ex Atmosphaera absorbentur
G. G. Oltrop l. c. pag. 40. & XI.

Siccitate compressa vasa absor-
bentia vases tolluntur, eoque
motu passiva aqua feruntur
congestio aqua oriri.

Sprongel Handbuch
der Pathologie. 2378

ut nimirum irritabilitatis diminutione oriatur hydrops, auctione ^{aliter} evanescat s).

In cadaveribus hydrope defunctorum vasa absorbentia tum ob dilatationem, tum ob fluctuationem in sero, tum ob pelluciditatem minorem tunicarum magis conspicua occurrere, adeo, ut multo facilius eorum indagatio succedat, iam vulgo notissimum videtur t).

Prouti porro lymphæ hydropticorum vel in cellulis cutis, vel in cavitatibus stagnans, colore et densitate variat, pari modo et liquorem, in vasis absorbentibus contentum, variantem invenimus, modo enim limpidior, modo flavus, subrubellus, rubicundus, aquosior, vel serosior cernitur u).

Cellulas medullares ossium etiam in anasarca sero, locum medullæ occupante, adeo repletas vidi, ut vel in ipsa sic dicta diploë cranii loco medullæ, per vasa nostra absorptæ, serum tantum tenue invenirem v).

s) Hydropum a spasmo vasorum absorbentium derivatorum exempla vide in Commentariis Lipsiensibus, Tomo trigesimo, p. 343. — A languore eorum, p. 351. et METZLER Preisschrift von der Wassersucht, p. 86. — Hydrocelem frequentissime a vasorum absorbentium, ad tumorem vaginalem et albugineam pertinentium inertia oriri, assertit JAMES EARLE On the Hydrocele. London 1791. 8.

i) Confer inter alios et HAASE, loco cit. p. 2.

ii) MASCAGNI, loco cit. p. 20.

iii) HALL in London Medical Journal for the Year 1786. p. 11. p. 158. — vidit et ASSALINI, p. 44.

Hydropum a paralyfi
vasorum absorbentium

E. Davison affert *Œconomia*

Lond. 1794. Vol. 3. Sect. 2. 10. Vol. 2. p. 68.

In ascite et hydrothorace biliosa tumen
nunquam vas absorbentium est aqua tan-
quã potest detegi in peritonio, nisi alluit
aqua colorata s)

x) Cf. Brugmann auctore *Op. Ontog. 1c*
pag. 94.

Vasa lymphatica in Hydrothorace
præcipue hepatico sero
subnata semper impleta
invenit Schroeder van der Kolk
l. c. p. 101.

interior
in fe
maro
tis
libert

122
si male
§ 142.

Plerumque quamquam non semper in hydrope cum vasis absorbentibus praeter modum dilatatis simul glandulas absorbentes tumentes inveniunt. Sic cuiusvis quotidie licet in oedematibus pedum animadvertere glandulas inguinales inferiores tumentes. ^{faciunt etiam} Sic pluries in hydrope ovarii vasa absorbentia, ab ovario ad glandulas lumbales tendentia, praeter modum diducta et dilatata vidi x); vice versa enim glandularum tumorem insequitur oedema, et oedema insequuntur glandularum tumores.

Aliis Auctoribus simul glandulas in hydrope ^{de sunt} ~~durescere visum est.~~

At nihilosecius eiusmodi glandulas adhuc satis pervias esse, iniectionibus mihi constitit, quibus in oedematosi corporibus per vasa absorbentia digitorum pedis ipsum ductum thoracicum replevi.

Hydatides ex obstructione vasorum lymphaticorum oriri iam docuerat BIDLOO y).

W. Harton et

Hinc non displicent, quae VAN SWIETEN z) habet: „Cum valvulas adeo manifestas detexe-

w) Consentit mecum MONRO — On the Nervous System — non semper tumere glandulas in hydrope, sed saepe sanas esse. Glandulam potro pituitariam in duodecim hydrocephalicis sanam reperit, quam PETIT tumidam vidisse vult.

x) Confer egregiam eiusmodi observationem WRISBERG in Notis ad HALLERI Primas Lineas Physiologiae. Nota 36.

y) Exercitationes anatomico chirurgicae. Leid. 1708. 4.

z) Commentariorum in BOERHAAVII Aphorismos Tomo quarto, ad §. 1215. — ibid. ad §. 1220. p. 169.

cf. quae circa hanc rem annotavit Morgagni de Sed et Caus. Anat. Epist. XXXVIII. art. 35. 16.57.38.

minutione oritur hy-
defunctorum vasa ab-
tum ob fluctuatio-
ciditatem minorem
currere, adeo, ut
io succedat, iam
ropicorum vel in
stagnans, colore
et liquorem, in
variantem inve-
modo flavus,
osior, vel sero-

„rint Anatomici in his (absorbentibus) vasis tu-
„mebit locus inter binas valvulas interceptus, et
„forte haec una ex caussis est, unde hydatides
„oriuntur;“ et ex his hydatidibus -- adde-
rem — hydropem, v. c. funiculi spermatici
et testiculi, quem hydrocelem dicunt, quam-
quam non ignorem, hydatides nonnullas ve-
ros esse vermes a).

Vasa absorbentia distenta in Hydatides ab-
ire, et interdum e corpore, v. c. e renibus
per ureteres eliminari; si vero hydatides in
cavo quodam contentae adeo distenduntur, ut
denique rumpant, hydropem topicum oriri/
BASILEWITSCH autumat.

At etiam e ruptura vel sectione vasculi ab-
sorbentis oedema vel hydropem oriri posse b),
certe non improbabile videtur, quod vel exinde

a) J. L. FISCHER Taeniae hydatigenae in Plexu choro-
ideo inventae historia. Lipsiae 1789. — et F. A.
TRETTLER, Dissert. Auctuarium ad Helminthologiam
Corporis humani, Lipsiae 1793. 4.

b) Negavit, a ruptura vasorum absorbentium hydropem
frequenter oriri, DONALD MONRO — On the Dropsy.
London 1765. — Contrarium vero idem VAN SWIE-
TEN, loco citato, Tomo quarto, ad §. 1228. p. 180.
aperte docuit: „Patet, inquit, rupturam vasorum
„lymphaticorum inter caussas hydropis numerari posse.“
Idem docent HAASE, loco citato, Capite quarto,
Dissertatione de Hydrope, p. 23. f

Mediam quasi sententiam tueri videtur MASCAGNI,
dicens: se non credere, a ruptura absorbentium va-
sorum, nisi a causa mechanica vel corrosivae, hy-
dropem oriri posse: id enim coniectura assequutus
videtur, quod revera vidi.

hyd
vase
E. D.
Lene

In apite et
ovario in
pila postea
aqua col

Lower 20. loc. cap. 2. et.

et Sprengel Pathologie 2 557 et 652 p. 8.

concludo, quum verum oedema pedis natum viderim a vulnerato vasculo absorbente in mal- leolo interno decurrente; vasculum enim illud vulneratum, sub cutis vulnere crustula clauso apertum adhuc latitans, lympham contextui celluloso infiltrabat.

Pari modo a laesione trunci maioris horum vasorum in operationibus chirurgicis oedema nonnunquam oritur c).

Pluries etiam observavi, in recentissimis cada- veribus mercurium integra sub cute in regione vel tibiae vel genu extra vasa ivisse, licet tubulus remoto satis loco inter hallucem nempe et digitum secundum pedis vasculo absorbenti infixus esset, nullumque obstaculum offenderet Mercurius, libere ad usque glandulas inguinales procedens; nonne idem, quod hic lenissimo mercurii impulsu et tam remoto in loco acci- dit, violentia maiori quadam, cui vivum cor- pus saepius exponitur, accidere poterit?

Hinc non mirandum, Hydrocephalum in- ternum pro insanabili morbo esse declaratum a medicis, qui e ruptura vaseuli absorbentis illum derivabant d). Non autem omnis Hydrocephalus insanabilis est e).

- e) BENI. BELL, loco citato, Capite trigesimo octavo, Sectione tertia, §. 6.
- d) MANNING, Modern Practice of Physick, p. 220.
- e) CRUIKSHANK in celebri illa Littera ad CLARE hydro- cephalos sanatos commemoravit; ita et FOTHERGILL et MONRO, on Nervous System, — et novissime CL. FLAIANI in Osservazioni pratiche.

I 3

in telam cellulosam
infiltrat

non improbabile
Exemplum hydropis ex
erosione vel ruptura vas-
culi absorbentis in testinorum
chyliferi. — auctor
Charl Smith. American
Medical Repository Vol 3.
p. 110. in Falloch Philo's
physical Magazine number
34. Madras 1807.

intestina
nisi
transmitti
tibi
abert

tibi modo
§ 142.

tibi

Mutationes quae in
structura cerebri & cerebelli
per Hydrocephalum acci-
dunt ope vasorum ab-
sorbentium fieri demonstrant

Alex. Monro. Three Treatises.
Cap. 4. Ed. 2. 1797.

OP S.
sorbentibus) vasis tu-
lvas interceptus, et
est, unde hydatides
ydantibus -- adde-
nuculi spermatic
em dicunt, quan-
ides nonnullas ve-
in Hydatides ab-
v. c. e renibus
ero hydatides in
listenduntur, ut
topicum oriri
ctione vasculi ab-
em oriri posse b),
quod vel exinde
mae in Plexu chovi-
1789. — et F. A.
ad Helminthologium
rbentium hydropem
— On the Dropsy.
idem van Swin-
d §. 1228. p. 186.
rupturam vasorum
numerari posse.
Capite quarto,
p. 56. et Mazzini
idem Mascaroni,
a absorbentium vel
corrodente, hy-
njectura assequuntur

*Hydrophthalmiam a systematorum vasorum absorbentium paralyti pendere
annotat Cl. Haugott gal. quae Benedet. in egrigia sup. de morbis
humano vitrei in oculo humano Lijf. 1807. S. 50.*

Neque displicent, quae MASCAGNI habet f):
Cum alicubi cessat absorbentium vasorum actio,
aucta ex aliis partibus affluxus facilitate, eo va-
lidius absorbebunt absorbentium extrema, quo
facilius se exonerabunt. Hinc in Hydropicis re-
tenta lymphā in corporis cavitatibus, ob suspen-
sum sorbentium officium; et facta absorbenti-
bus aliunde orientibus via liberiore, urinā ^{partem} mi-
nor fit et crassior, quae deinde statim augetur,
cum, restituta collecti fluidi absorptione, re-
liqua absorbentium systematis actio retardatur.
Hinc et sitis hydropicorum explicanda. Sitis
enim actionis auctae vasorum absorbentium cri-
terion esse solet g).

Functione autem absorbentium vasorum re-
stituta hydrops sanatur, ad quod frictio et in-
unctio stimulantibus iuncta multum valet, ab-
sorbentis systematis lentorem sublevans. Sic di-
rum hydrocephalum vel mercurio interne sumto,
vel inunctione mercuriali, quin sola externa
vini scillitici applicatione h) sanatum novi-

f) Loco cit. p. 106. Nota a).

g) JOHN GARDINER, on the Gout, p. 236.

h) GIUSEPPE FLAIANI, Osservazioni pratiche sopra
l'amputazione degli articoli — l'idrocefalo etc. Romae
1791. disserte asserit, p. 206. — „L'effetto, che
„questo rimedio (scilicet vinum scilliticum) ha pro-
„dotto nei tre consecutivi infermi, mi da luogo di
„proporlo come specifico ed unico per vincere e dis-
„sipare una raccolta, o sia travaso di linfa, che si fa
„nell'interna o esterna parte del cranio.“ Etenim per
vasa absorbentia ^{partem} portionem scillae subtilissimam corpus
intuare, idem Auctor p. 204. non immerito suspicatur.

lyl
vrs
L. D.
Loni

In afeit
mura
gida pro
aqua

x

v

i

HYDROPS.

mus i). Sic ^{ingerit} oedema palpebrae superioris; sic hydropem Pectoris k); sic hydrocelen testiculi l); sic oedema pedum tumoremque genu lymphaticum m) saepius unguento mercuriali inuncto feliciter sanavi, Sanarunt et discipuli mei.

Notandum autem, hasce friciones ita esse instituendas, ut semper secundum ductum vel cursum vasorum absorbentium ex anatomicis notum peragantur.

Emeticum pari modo omnis corporis, hinc et totius systematis vasorum absorbentium, imprimis ductus thoracici utriusque, anterioris et posterioris, conquassatione, absorptionem augendo, in hoc morbo prodesse, experientia docuit, adeo ut minime mirandum sit, emeticum subito saepe hydropem sanasse; ex stupenda enim vasorum absorbentium copia, cuius ne decima quidem partem optimae MASCAGNII Icones exhibent, luce clarius apparet, nullum hucusque exemplum exstitisse tam subitaneae excretionis criticae aquarum hydropicarum, cuius ratio non facile reddi queat.^{x)}

- i) CRUIKSHANK Littera ad Clare.
- k) CRUIKSHANK Littera ad Clare.
- l) Venerabilis Doctor DEJEAN mecum communicaverat miram huius remedii efficaciam, multis mihi casibus stabilitam.
- m) GAZETTE de Santé, p. 63.

oedemata pedum quae tractatione sequentibus felicissime in se ipso sanavit, unguento a mercurio sublimato parato plantis pedum illinito. U. Fr. Seubert

oedemata pedum rebellia tali modo sanavit Jo. Al. Althenhofer § 142.

*x) laudant caetium et Cruikshank & Camper
Jugens oedema parati pueruli lapsa ortum intra nycthemeram emetici ope sanari*

Latam superficiem Pulmonis, inquit HAL-
LER n) aquulam de Pectoris cavea sorbere, non
dubium est. Nam vulnerarii medicamenti in
cavam Pectoris effusi sapor et odor in ore per-
cipitur.

Laxantia medicamenta hydropem sanare vi-
dentur, dum vel ^{stimulo}stimulo vel ^{imminuendo}imminuendo massam
sanguinis ^{resorptionem}resorptionem augent.

Pari modo ipsa venae sectio interdum iuvat
in hydropse ~~scilicet~~ ^{scilicet} dum ^{massae}massae sanguinis immi-
^{nutio}nutio ^{resorptio}resorptio augetur o). Nocet autem, ubi
venaesectione debilitatem totius corporis hinc et
systematis absorbentis auget.

Morbum, a laxitate vasorum absorbentium
et accumulatione lymphae ortum, manipulatione
magnetica dicta sanavit EBERHARDUS GMELIN p).

- n) De Corporis Humani Fabrica. Tomo septimo. p. 20.
vel Libr. 8. Sect. 5. §. 19.
- o) Sic STOLL et ill. FRANK acutos revera Hydropes repetitis
tantum venaesectionibus et refrigerantibus debellarunt
auctore J. GAUTIERI de struma, Vindobonae 1794. p. 87.
- p) Materialien für Anthropologie. Tübingen 1791.

vafa absorbentia

EMPHYSEMA.

§. XLIX.

Emphysema sola systematis lymphatici ^{vi} actione tolli videtur.

Saepe enim in morbis ~~ipsis~~ ^{ostem} observamus aërem in tubo intestinali ex cibis vel succis propriis evolutum, magna interdum copia, ~~absque~~ ^{fine} ructuum vel flatuum emissionem sensim sensimque evanescere. An iste aër prius cum succis intime mixtus et quasi solutus in minus volumen redactus ^s cum chylo vasa absorbentia intrat? An solita forma et habitu elastico e ductu thoracico in venas pervenit? Prius longe probabilius videtur.

Aërem autem ipsa elastica forma sanguini ^{venarum mixtum} in venis immissum subito satis evanescere, BLUMENBACHII a) experimenta in canibus instituta abunde docent.

Aërem, ^{quocumlibet} etiam elastica forma in cutis contextu celluloso vel sub cute ~~hominum~~ contentum, horum vasorum ope evanescere, experimenta in hominibus instituta docuerunt, v. c. Nigritas orae dentariae, ut rheumatismo medeantur, cutem bono eventu sufflare, idque auxilium etiam

a) Medicinische Bibliothek, Band I. Seite 178. quo experimenta cum aëre fixo ^{et dephlogisticato} et dephlogisticato sic dicto in vasa sanguifera siphunculi ope pulsa narrat.

Belgas bono eventu imitatos esse, GALLANDAT autor est b).

Facillime vero in cadaveribus aër putredine evolutus, ~~nostrum~~ ^{ab ipsorum} vasorum systema intrat, ut quotidie oculis ipsis cernimus. *obseruamus.*

vafa aëre
~~Sic in homine veneno peremto,~~ eodem aëre, quo pectoris et abdominis cavitates textusque cellulosus inflata erant, simul vasa absorbentia ~~harum~~ ^{carum} partium repleta invenit MASCAGNI c) *in homine quem venenum suffulerat*

Sic eadem vidit in quibusdam inflammatione Intestinorum mortuis.

Saepe etiam ipse in sectionibus, tum anatomicis tum praecipue pathologicis, aërem putredine evolutum, vasa absorbentia replentem, reperi, adeo ut ^{nullo} ~~mihi~~ ^{tem} dubium nullum supersit, quodvis emphysema, dum aër vel a nixu erumpit e), vel a causa interna evolvitur in cavitate quâdam naturali, vel in abscessu includitur, vel largo et denso emplastro eius exitus impeditur, vel e laeso pulmone efflatur, non evaporatione aëris, sed vera assumptione per vasa absorbentia evanescere. ^{at}

b) Apud HALLER de Corporis humani Fabrica, Tomo primo, p. 27.

c) Pag. 21.

d) A. G. RICHTER Anfangsgründe der Chirurgie, Tomo primo, Capite 25. p. 682. aperte docet: his remediis actionem vasorum absorbentium augeri,

e) Exemplum Emphysematis in partu laborioso orti vide in Medical Facts and observations, Volumine secundo, Article quinto.

non minus fructuosa infusata emphysema tollunt

EMPHYSEMA. 139

Frictione autem et spirituosa topice applicata in Emphysemate prosunt, ^{dim. vasa} actionem vasorum absorbentium sublevando ² ϕ).

f) Vide paragraphum praecedentem.

EMPHYSEMA.

§. L.

In emphyemate ingenti, quippe in cavo thoracis sinistro undecim librae puris continebantur, vasa absorbentia mirae dilatata, et glandulas, quae ad ea pertinent, inter cartilagineas costarum et ossa pectoris sitas, in eodem latere insigniter tumidas, in puero sedecim annorum ipse observavi; a resorptione ^{inter} vero puris tumores istos glandularum abortos esse, vel ex eo intellexi, quod in latere altero, dextro nimirum, cum sano fere pulmone etiam glandulae ^{inter} intercartilagineae ^{inter costae} dextrae a) naturalem molem non excederent.

Tanta autem puris copia, non modo diaphragmatis partem sinistram in saccum tenuem, in abdomen valde prominentem, et Ventriculum et Jecur e situ ^{de} pepulerat, sed etiam cor adeo ^{moverat} depulerat e sua sede, ut omnino in cavo thoracis dextro contineretur, idemque Cor ab eadem certe pressione undiquaque pericardio fir-

a) Has glandulas descripserunt et pinxerunt PETRUS CAMPER, — Over den Waaren Aart der Kankerwording, — et MASCAGNI, Tabul. 26. — Confer Caput de Carcinomate.

EM A.
esse, GALLANDAT
ribus aer putredine
systema intrat, ut
peremto, eodem
inis cavitates ter
simul vasa absor
a invenit MA
dam inflamma
n sectionibus,
hologicis, aërem
entia replentem,
nullum supersit,
rel a nixu erum
olvitur in cav
essu includitur,
exitus impedi
r, non evapo
per vasa ab
Fabrica, Tomo
Chirurgie, Tomo
et: his remediis
borioso orti vide
lumine secundo,

missime ^{adco} coalitum erat, adeo ut omnino nullibi separari posset.

Pulmonis autem sinistri, affecti et ad do-
drantem absunti, quod supererat fragmentum,
duriusculum et pleurae firmissime adhaerens in-
veniebatur. Cera tamen artificiose iniecta per
hocce fragmentum, lacerum undiquaque et ex-
ulceratum apparens, nullibi penetravit, sed
hinc inde eius particulas pelluentes, tenuissi-
ma membranula obiectas inveni.

Glandulae autem istae lymphaticae intercar-
tilagineae sinistrae ^{ibidem} quamvis insigniter tumerent,
facillime tamen repletionem cum Mercurio ad-
mittebant, e quo experimento iam tum tem-
poris intellexi b), eiusmodi glandularum tumo-
res inepte obstructions vulgo dici.

vasa absor

*Etiam glandulas
fir. Noto obstruuntur
gratia Jecore fit artus
obstruunt vasa pinguia
fere. duntaxat bit. qd.
et vasa absorbentia
pari fere modo (glandulis)
dilatata videntur
vasa absorbentia dilatata
reperiuntur
Jecur aut in vasis
vase obstruuntur vel
clausis v. v. duntaxat arteriis
Metalli, ut tamen
sanabili color.*

An Empyema, vel pus e Vomica rupta in
thoracem effusum, ni nimia eius sit quantitas,
totum resorbere et sic omnem morbum auferre
valent vasa absorbentia nostra? ^{Contingere licet} Quamvis raro,
tamen talem Epyematis sanationem contingere,
memoriae prodiderunt Viri idonei c). Neque

b) Hac die 21. Martii 1782. annotaveram, Post J. RE-
ZIAM, Virum egregium, similia de aliis viscerum
sic dictis obstructionibus docentem lactabar in specimine
observationum anatomico pathologicarum. Ticini 1784.

Eodem fere redeunt, quae CRUIKSHANK serius ad-
huc, nempe anno 1786. in Anatomy of the absorbent
Vessels dicit: „I do not remember an instance of sero-
fulous obstruction in the mesenteric Glands, as made
„the Chyle remain in the Vessels.“

c) CRUIKSHANK, p. 235. et ASSALINI, p. 59.

me iudice
tur, si
tibus anim
liceat.

Non alibi
mano, qua
tior scirrh
lapideis co
earum tur
atrophiae

a) Ele
b) Sc
ste,
cent
Paco
phii
Oha.
Scusa
rii tu
access
pha,
n. 25
Meie
Men
c) Pa
Ma
terit
Pa
Dra
mar
mes
Sep

me iudice ista spes omni probabilitate destituitur, si ex iis, quae in nonnullis aegris viventibus animadvertere mihi visus sum, concludere liceat.

A T R O P H I A.

§. LI.

Non alibi, inquit HALLER *a)*, in corpore humano, quam in glandulis mesentericis, frequentior scirrhus locus est, et steatomatibus, etiam lapideis concretionibus *b)*, ut omnino dudum earum tumor, et scirrhus pro causa peculiaris atrophiae infantilis habiti sint *c)*.

- a)* Elementorum Physiologiae Tomo sexto, p. 361.
b) Scirrhus enormis librarum decem, et cystides oleosae, melleae, sebaceae, *PARE* Libr. XXIII. c. 36. In centro mesenterii gypsum pene durum *ELLER* Mem. de l'Acad. de Berl. XI. p. 26. add. *SYNOP* p. 49. In atrophía mesenterium totum lapidosum *PANAROL* Pentec. V. Obs. 19. et lapilli, ut credebat, in venis mesaraicis *SCHNEIDER* catarrh. L. III. p. 257. Glandulae mesenterii tumidissimae, intus tartaro fetae *LOBSTEIN* de nerv. access. p. 41. In mesenterio atrophici glandulae lymphæ, etiam gypso, plenae *DROVIN* Journ. sav. anno 1690. n. 25. In Mesenterio strumae 70. *INGRASS.* tum. p. 229. Mesenterium scirrhosum *SALZMANN* p. 68. Ossicula in Mesenterio *A. BALTH.* ann. 1699.
c) Phthisis ex glandulis mesenterii scirrhosis *HORST* ad *MARCELLUM* p. 677. In tabido puero steatoma mesenterii pugni mole *GOELIKE* affect. mesent. n. 36. In atrophía glandulae mesentericae tumidae caseoso chylo plenae *DIEMERBROECK* p. 70. In tabida glandulae mesenterii maximae *KERKRING* Obs. 18. Post febrim lentam saepe mesenterii glandulae argilla plenae *POMP. SACCHUS.* Scirrhus mesenterii in atrophía *NOUV. de la Republ.*

In Infantibus atrophia consumptis saepissime vidi glandulas mesentericas admodum tumidas. Quamquam autem eiusmodi glandularum tumores medicis vulgo *obstructiones* vel *scirrhi* vocentur, nihilosecius tamen ^{mercurio injectis} in artificiosis iniectio- nibus mercurio satis pervias reperi d).

Quocirca minus dubito subscribere, quae Cl. KORTUM e) habet: „Malum semper, „si mesenterium simul affectum. Duplex interim „casus distinguendus est. Si in scrofula proprie „dicta, sive nostra priori varietate, in qua „mesenterium non adeo pati solet, glandulae me- „sentericae quoque afficiuntur et tumere ac in-

des Lettres M. Julii N. Litt. Mar. Balth. 1705. p. 75. Acibo crudo scirrhi mesenterii morb. Vratisl. histor. 1702. p. 129. Atrophia ex glandulis mesenterii tumidis COLLINS p. 396. In Atrophia infantuli cum colicis doloribus scirrhus mesenterii grandis exulceratus HEBENSTREIT in disp. propr. In Rhachitica glandulae mesenterii induratae LANGCUTH puell. rhachit. Sed et ipse adeps mesenterii morbis est obnoxius PARE Libr. XXII. p. 707. Tumores mesenterii innumerabiles omitto. Ecce unicum Saccus 10 gallons capax cum plurimis hydatidibus minoribus. Ea aqua inter duplices laminas mesenterii effusa hepar et ventriculum in thoracem egerat, venas coegerat in varices abire et rumpi MOYLE chir. mem. p. 58. Tumore mesenterii cum hydatidibus, etiam cartilagineis partibus, tringinta librarum pondere HAEN IX. c. i. Mesenterium amplissimum, ponderosum, sursum et deorsum extensum, adipe duro plenum BADER Observ. 20.

- d) Confer, quae de glandularum obstructione monui. BAUME, Mémoire, qui a remporté le prix sur la Maladie du mésentère propre aux Enfants, nommée CARREAU. Nîmes 1788. — Salzburger Litteraturzeitung 1790. Nro. 5.
- e) Loco citato, Tomo primo, §. 57. p. 346.

vafa adipe

„durat
„tatu
„rium
„gland
„exulc
„viori
„sarcu
„menti
„quare
„satis co
„duco
„obstru
„curatu
„esse;
„denu
„mite
„gland
„dixer
„dantu
n) Ob
pe.

Atrophiam
vafa adipe

„durari incipiunt, pessimum, quoniam tunc exal-
 „tatum vitium omne corpus infecit, et mesente-
 „rium facilius in exulcerationem transit, veluti et
 „glandulae externae in scrofula proprie dicta ad
 „exulcerationem valde proclives existunt. In le-
 „viori e contra scrofulae mesentericae gradu in-
 „farctus glandularum mesenterii tam magni mo-
 „menti non est, sed saepe facile satis vincitur;
 „quare et atrophiam non nimium progressam
 „satis curabilem esse videmus. Hinc restringendum
 „duco assertum G. IOSEPHI f), atrophiam ex
 „obstructione glandularum mesentericarum ortam
 „curatu difficillimam et fere semper insanabilem
 „esse; quia vitium plerumque nimis sero in statu
 „demum morbi cognoscatur, glandulis iam fir-
 „miter induratis. Diagnosin quidem infarctus
 „glandularum mesenterii adeo difficilem haud
 „dixerim, si signa alibi proposita curate atten-
 „dantur.“

f) Observationes ad anatomiam et artem obstetriciam,
 pag. 14.

(The wasting of the body from fever)
Tuber corporis a febre (actione vasorum absorbentium)
omni *J. Quater on the Blood. p. 445.*

Atrophiam, quam idiopathicam, simplicem, vocat Halle*) ex obliterations
vasorum absorbentium explicat.

Mém. de l'Institut national. Paris.
Tome primo. 1786. Observation
D'une Atrophie idiopathique simple, c'est-à-dire,
qui n'a été précédée par aucune maladie
antérieure, et n'a été accompagnée d'aucun
accident et d'aucun symptôme étranger.

consumtis saepissime
 admodum tumidas.
 glandularum tumo-
 vel scirrh vocen-
 rificiosis iniectio-
 peri d).
 o subscribere,
 Malum semper,
 Duplex interim
 scrofula proprie
 etate, in qua
 glandulae me-
 tumere ac in-
 Balh. 1705. p. 75.
 morb. Vratid. hior.
 is mesenterii tumida
 launuli cum colica
 lis exulceratus He-
 chitica glandulae
 il. rhaich. Sei et
 maxims Paz Lib.
 numerabiles omitto.
 cum plurimis hy-
 duplices laminae
 in thoracem ege-
 et rumpi Moris
 cum hydatidibus,
 a librarum pon-
 olissimum, pon-
 um, adipe dato
 ructione monu-
 le le prix sur la
 Enfans, nommés
 get Littérature
 346.

PHTHISIS PULMONUM.

§. LII.

In vomica et exulceratione pulmonum glandularum absorbentium bronchialium tumores saepe numero vidi, in Pleuresia, Peripneumonia, et Phthisi Pulmonum glandulas axillares tumidas vidit ^{et} CRUIKSHANK a). — Glandulas absorbentes intercartilagineas in Empyemate vel rupta Pulmonum vomica intumescere alibi b) notavi.

Recte hinc CAMPER c) annotavit: „In de „Longteering is gemeenlyk het geheele kliergestel, „vooral rondom de Borstholte, zeer sterk aange- „daan, en opgezet.“

„Den 13. Dec. van den Jaare 1775. opende „ik de Borst van eene Vrouwe aan Longteering „gestorven, en vond alle die Klieren geweldig „nitgezet, die rondom de groote Vaten van het „Hart langs den Slokdarm, en tussen de long- „pypen enz. gelegen zyn, van gelyken.

„Als ik die Pleura, agter welke die Mam- „vaten liggen, geheel wegnam, vond ik voor „het eerst verscheidene aanzienlyke Klieren, „welke deezen Vaten verzelden, waarvan inzon- „derheid twee merkelyk nitgezet, schoon pla- „tachtig

a) Anatomy of the absorbent Vessels, p. 126. et 131.

b) In Capite de Empyemate.

c) Verhandeling over den waaren Aart der Kankerwor- ding, §. 6. et 7.

vafa absor

scapiv. vidi,

Jone
Tuber
Long
Lung
for the
1. Because
of Lung
and other
of the
2. Because
of Lung
and other
of the
3. Because
of Lung
and other
of the
4. Because
of Lung
and other
of the
5. Because
of Lung
and other
of the
6. Because
of Lung
and other
of the
7. Because
of Lung
and other
of the
8. Because
of Lung
and other
of the
9. Because
of Lung
and other
of the
10. Because
of Lung
and other
of the

Some authors (Walsby?) have supposed
 Tubercles to be diseased Lymphatic Glands;
 though anatomists have ^{not} hitherto, detected
 Lymphatic Glands in the healthy Lungs; and
 for the following reasons.

1. Because disease has discovered Lymphatic Glands
 & Lymphatic Vessels in many parts of the human
 body which had been supposed to be destitute
 of these.
2. Because Tubercles of the Lungs bear a
 striking resemblance to the Lymphatic Glands in
 colour & consistence, and to other diseased Lymphatic
 Glands, as those of the Mesentery and Teste..
3. As Tubercles are often observed in clusters like
 diseased Lymphatic Glands.
4. As Tubercles undergo the same morbid
 changes as diseased Lymphatic Glands; and
 when diseased, are filled by similar contents.

Edinb. 1813

Hog. Moore Culliner of Anatomy Vol. 2. p. 404

MONUM.
 pulmonum glandu-
 alium tumores saepe
 a, Peripneumonia,
 as axillares tumidas
 glandulas absorbentes
 late vel rupta Pul-
 lili b) notavi.
 notavit: „In de
 geveele kliergestel,
 zeer sterk aange-
 Jaare 1775. opende
 re aan Longteering
 e Klieren geweldig
 de Vaten van het
 n tussen de long-
 elyken.
 welke die Mam-
 , vond ik voor
 nlyke Klieren,
 waarvan inzon-
 et, schoon ple-
 „tachtig
 s, p. 126. et 131.
 art der Kankerwac

vafa abfo

foopi

93 3

92

vafa alfo

foapi

„tachtig, de
„de overig
„naar evenre

„Dan ve
„gestorven w
„den buik al
„opgezet war
„deze Klieren
„lyk door de
„geweest zyn
„herinneren
„gemeld geron
„als nog niet b
„heb kunnen o

In lapid
phthisis exci

Servo gl
tracheales ver
riis e) a me i

Non infre
dulas bronchi
sabulo intus a
gineis, osseis
farciri, quae
seos causa e

d) Char
1767. p.
e) Confer
f) De Cor
Sommarius

„tachtig, de groote hadden van eene haselnoot :
 „de overige, die nederwaarts liepen, waren
 „naar evenredigheid dier Vaten kleiner.“

„Dan vermits dit lighaam door Longteering
 „gestorven was, en alle de Klieren zoowel in
 „den buik als Boorst even eens aangedaan en
 „opgezet waren, oordeelde ik, of misschien
 „deeze Klieren, in gezonden onzichtbaar, alleen-
 „lyk door deeze Ziekte dus aangedaan mogten
 „geweest zyn: te meer, om dat ik my niet
 „herinneren konde ergens deeze Klieren
 „gemeld gevonden te hebben, gelyk ik dezelve
 „als nog niet by de Beroemdste Ontleedkundigen
 „heb konnen ontdekken.“

In lapidariis pulvis inspiratione absorptus
 phthisin excitat d).

Servo glandulas lymphaticas bronchiales et
 tracheales verissimis calculis refertas in, lapida-
 riis e) a me inventas.

Non infrequens est, inquit HALLER f), glan-
 dulas bronchiales lymphaticas durescere atque
 sabulo intus aspero repleti, aut variis cartila-
 gineis, osseis lapideisque demum concrementis
 farciri, quae non infrequens lentissimae phthi-
 seos causa est.

d) CHAVET De Phthisi pulmonali haereditaria. Monasterii
 1787. p. 44.

e) Confer §. de Obstructione glandularum.

f) De Corporis Humani Fabrica. Tomo sexto, p. 248.

Rectissime hinc meo iudicio Phthisin pulmonalem calculosam, id est, phthisin, ubi verissime calculi in pulmonibus ipsis reperiuntur, vasis absorbentibus tribuit DES GENETTES, ut egregio satis exemplo lapidarii ab ipso secti demonstravit g) ubi revera vas absorbens materia calculosa refertum vidit.

Phthisin vero non contagiosam esse, ingeniose demonstravit CHAVET h), sive potius HOFFMANN, cuius argumentis addere possum, quod saepissime anatomici ^{et pathologi} et pathologi manus pure pulmonum e phthisicorum corporibus polluant, vix autem umquam id noxium fuisse novi.

Febrim hecticam a resorpto pure oriri, CULLEN et MICH. RYAN i) ^{et Willen^x} ass'erunt.

Tubercula morbosa in Phthisicorum pulmonibus fere semper reperiunda, glandulas affectas, recte animadvertit S. F. SIMMONS k).

In phthisi glandulae colli inferiores intumescunt et interdum suppurantur l).

g) Journal de Medecine à Paris 1790. Juin. Idem ibidem 1792. Mart. Confer et SCHREGER Beitrage. Tomo primo, pag. 258.

h) Loco citato.

i) Ueber die Lungenschwindsucht. Leipztg 1790. 8.

k) Practical Observations and Consumptions. §. 1.

l) Glandulas celli inferiores intumescentes in phthisicis iam observavit SYDENHAM — Opera. p. 793. de HAEN — Rationis medendi Parte tertia, p. 187. — imprimis BRILLOUET Journal de Medecine 1777. Nov. — et PORTAL Memoire de l'Acad. des Scienc. à Paris 1780. omnium plurimis exemplis demonstravit idem vir et. in opere classico Sur la phthisie pulmonaire Paris 1809.

Tomel p.

415. *procuravit vero Tomo II. p. 314/4.*

*Secundum argumenta
= Baumei Tubitari
non posse phthisin vere
contagiosam esse eamque
epistola per atmospheraam
fides, urinam pedorem
spata communicari
posse. Parisi Gilibert.*

p. 31.

*x) on febrile decafos.
Vid. quarto p. 496. q.
Lond. 1804.*

Quinimmo in vasis absorbentibus pulmonalibus phthisicorum pus verum inventum est m).

In phthisicis ex ulcere pulmonum peripneumonia (in qua praeter visceris infarctum frequenter cito gignitur suppuratio), vomica, empyemate, et sic porro, a pure resorpto aliisque miasmatis obstructae glandulae intumescunt, inflammantur, et insuppurationem abeunt.

Remedia ergo non solum morbo primario, sed etiam partibus systematis lymphatici adfectis, prudenter adplicanda. Cum vero obstructarum glandularum actio vel tota, vel ex parte intercipitur, indeque stases in pulmone et aquarum collectiones in thorace enascuntur, remedia in glandulas quo tendunt pulmonum vasa absorbentia, recta ferenda sunt. Id optime efficitur, medicamentorum in vapores redactione, ut inspiratione ad amplissimam pulmonum superficiem perveniant m).

glandulae adhaerentes pectori in phthisi, atro colore tinctae et materia caesa maddo simili infarctae reperiuntur
Phark on pulmonary consumption with remarks by D.C. Smith.

In phthisi glandulae mesentericae saepe tumidae insistantur. f. Helle p. 295.

m) MASCAGNI, loco citato. — Confer Caput de suppuratione. *Wie oft sich die nicht bey Sectimen von Lungenfisteln die eingefundenen Gefsasse der Lunge vom Lungenarter Stroben, Atmungs- & 402*
n) MASCAGNI, loco cit. p. 112.

inquit Vir egregius Lentin in Commentationibus Guedlingensibus ad an. 1791 & 92. occurrunt cognita absorbentium vasorum systemata, inde ab anno 1787 quo Beytrage zur anstehenden Verencywissenschaft erschienen istius alius tale pulmonali confectis que foveculorum in ipsius dyspnoematis et colorem veram systemate excretorum vitam servare potuit.

K 2

NUM.
io Phthisis pulmo-
phthisis, ubi re-
ipsis reperitur,
GENETTES, ut
ab ipso secti de-
absorbens materia
sam esse, inge-
ve potius Hoff-
possum, quod
i manus pure
ribus polluant,
nisse novi.
to pure oriri,
erunt.
isicorum pulmo-
andulas affectas,
k).
inferiores intu-
l).
min. Idem ibidem
ege. Tomo primo,
ipaz 1796. 8.
ions. f. 1.
ntes in phthisis
p. 795. de Haer
187. — imprimi
77. Nov. — a
a Paris 1780. omne
em vir et. inque
annus Paris 1804
Tome II. p. 24 f.

SPUTUM NIGRUM.

§. LIII.

Sputum nigrum a glandulis absorbentibus, prope Tracheam sitis, plerumque nigrum colorem gerentibus, interdum provenire videtur.

Vidit Editor Dissertationum selectarum pro usu Medicorum practico^{a)} revera eiusmodi glandulam in Tracheam apertam, adeo, ut e glandula in hunc canalem materia ista promanaret.

a) Sammlung auserlesener Abhandlungen fuer practische Aerzte. Tomo sexto, p. 255. *

MALUM HYPOCHONDRIACUM.

§. LIV.

In hominibus vitam sedentariam viventibus vasa absorbentia viscerum abdominalium a situ corporis flexi comprimuntur, lymphæ chylusque in glandulis retardantur, et obstructio glandularum oritur Autore BASILEWITSCH.

cf. Samml. auserlesener Abhandlungen fuer practische Aerzte. Tomo sexto p. 410. aliter tamen sunt applicanda ob Portulii.
Item in de Vitisia pulmonaire Paris 1809. Tomo 2 pag. 158. 159.

In tabe
 sorbentibus
 testinis
 vasa p
 Sie
 ierat, cu
 dularumq
 ginti post
 dem chyli
 bant loa
 Ma
 cellulas
 cum du
 in tabe
 tericis.
 En
 topicam
 omni pos
 a) To
 P
 b) D
 u
 c) L
 d) J
 pot
 te

T A B E S.

§. LV.

In tabe confectis optime conspiciuntur vasa absorbentia intestinorum, ^{quod} cum nihil adipis intestinalis inesset; quare ex tali subiecto haec vasa pinxit I. D. SANTORINI a).

Sic in Viri cadavere, qui lenta febre perierat, cum ^{hepatis} hepatis, ^{lienem} lienis, pancreatis, glandularumque mesentericarum obstructione, viginti post horas inciso, vasa chylosa ob residem chylum evidenter et perspicue iam apparebant IOANNI FONTAN^o b).

MASCAGNI c) autem vasa absorbentia et cellulas glandularum corrugatas et coarctatas, cum duritie maxima, et decremento glandularum, in tabidis vidit, praesertim in glandulis mesentericis.

Emaciationem etiam partis cuiusdam sive topicam actione vasorum absorbentium aucta oriri posse, non improbable videtur d).

- a) Tabula posthuma decima tertia, Figura secunda, p. 154.
- b) Dissertationes anatomicae, Taurini 1745. — Dissertatio quinta, p. 176.
- c) Loco citato, p. 34.
- d) VALLI on Animal Electricity. Lond. 1793. pag. 509. teste MORGAGNIO nempe, in hydrophobia partem corporis quandam emaciari, reliqua corporis pinguedinem retinente.

STILLICIDIUM LACRYMARUM.

§. LVI.

Oculus lacrymans et Nasus stillans a functione Vasorum absorbentium debilitata provenit Auctore BASILEWITSCH.

CATARACTA.

§. LVII.

Post depressionem ^{in operatione chirurgica} Cataractae Lentem obfuscatam totam absumentam animadvertit POTT; id autem actione Vasorum absorbentium fieri verosimillimum est.

DENTITIO DIFFICILIS.

§. LVIII.

In Dentitione difficili ab inflammatis alveolis Dentium et gingivis saepissime, ut vulgo notum est, Colli glandulas intumescere et dolere, iam in Inflammationis generali consideratione notavi.

Cavendum hinc, ne isti tumores perperam scrophulosi habeantur.

HERNIA.

§. LIX.

Vasa Intestinorum, vulgo chylosa, in intestinis hernia devolutis diducuntur, vel varicosa redduntur, adeo, ut, si mercurio repleantur, pennae columbinae diametrum superantes, simul contortae, quasi et conglomeratae deprehendantur, cuius elegantissimum specimen MONRO Edinburgi servat, et (quantum quidem novi) inedita adhuc tabula exhiberi curavit, quam apud illum vidi.

x, Monro Morbid anatomy Edinb 1841. pag 384.

a profrone herniae in vasa lymphatica absorbentia Hydrocelea crivi Wilmer in herniae. Lond 1802. p. 27.

aperta sacco herniata vasa absorbentia intestini jejuni et ilei aere expansa in vivo vidit Althay Cooper. Anatomy of the Hernia London 1804 pag 29.

*1808
1804
2
18*

CIRSOCELE.

§. LX.

In Cirsocele Vasa absorbentia maximam tumoris partem constituere, autumat BASILEWITSCH a).

a) Loco citato.

CALLUS VENTRICULI.

§. LXI.

An Callusⁱⁿ Ventriculi a Vasorum absorbentium actione impedita, ^{omn}opinabatur PETRUS CAMPER in colloquio mecum habito.

ACRYMARUM.

is stillans a functione dilatata provenit Au

CTA.

Lentem obfusca verit Porri; id entium fieri vero-

FICILIS.

matis alveolis et vulgo notum et dolere, iam ratione notavi.

ores perperam

DIARRHOEA.

§. LXII.

Diarrhoeam oriri ab aqua ex aëre humido absorpto, suspicatur BASILEWITSCH.

FLUXUS COELIACUS.

§. LXIII.

Resorptionis chyli impedita fluxum ^{coeliacum} sive passionem coeliacam derivat HAASE a); parum vero me intelligere, quomodo id fieri possit, lubens confiteor.

In fluxu coeliaco enim chylum evacuari, ne cogitari quidem posse, mihi videtur, prouti VOGEL validis argumentis stabilivit in propria dissertatione b); docuit nimirum:

1) Recentiores Compendiorum Autores perperam fluxum coeliacum vocasse excretionem chyli, sive sinceri, sive cum fecibus remixti; nam

2) Nemo observatorum dixit, se vidisse hanc excretionem chyli.

3) Neque caussae a nuperis allegatae sufficiunt ad explicandam indolem morbi, scilicet

a) Loco cit. p. 28.

b) Fluxus coeliaci genuina notio atque ratio exposita, Gottingae 1786. 68.

Fluxum coeliacum
phthisin intestinalem
lymphaticam vocandam
epi autumat auctor in
Allgem. Litt. Anst. für
Frank u. Jena. 1798.
no 88.

Sectiones fluxu coeliaco
praeterea, ^{demonstrant}
glandularum, intestinalium et
mesentericorum tumores.

K. Sprengel. Pathologie
Band. 5. 5264.

cet hunc non eiicere posset, si per longum tempus nulla chyli resorptio fieri posset.

4) In atrophiam, aliisque morbis, v. c. rachitide, ubi adsunt scirrhi glandularum mesenterii et obstructio, non animadvertitur passio coeliaca.

5) Remedia iuvantia, quae sunt potissimum roborantia, testantur, contrariam plane causam adesse, scilicet relaxationem potius, quam obstructionem.

Et in compendio idem VOGEL c) denuo expresse monuit.

„Nec obstructionem glandularum mesaraicarum pro communi causa atrophiae et coeliaci fluxus venditare licet, nisi fallaciam in argumentando committere insignem velis. Primum enim non tam frequens est fluxus coeliacus, quam dictarum glandularum obstructio; hocque posterum vitium millesies occurrit sine ventrali fluxu. Quamvis equidem, quisquis hoc ipso laborat, obstructas habet glandulas mesaraicas; non tamen vicissim ille in profluvium nostrum semper coniicitur, cuius mesenterii glandulae intumescunt ac induratae sunt. Quapropter licet haec duo mala se interdum comitentur; nulla tamen necessitas nos cogit ad concludendum, quod unum alterius causa sit sive producat ab altero. Habent potius haec duo mala communem

c) Academicae Praelectiones de cognoscendis et curandis praecipuis corporis humani affectibus. Goettingae 1772. 8. §. 339 et 340.

parte
in intelli
actuosa
No. Diabolo
1 Lond 1797.

in
inter stabilivit
hoc morbo
balnei non
id Gerard
H. H.

time Lond 1798
Dissection has
condition or
patens gland
glands etc

101.
102.
volgata et
104.
567.04.69

„aliquem fontem, ex quo simul propullulant,
 „sesequae adeo nonnumquam comitantur, cache-
 „xiam, puta, quae, in pueris imprimis, persaepe
 „utrumque producit.“

„Non magis vero Coeliaca ab obstructione
 „vasorum lacteorum in suis osculis bibulis, quam
 „multi quidem ex recentioribus adeo pro unica
 „huius fluxus causa habent, quam ab ante me-
 „morata obstructione glandularum mesaraicarum
 „oritur. Sive enim illam a pituita vel muco in-
 „testinali, sive a cicatriculis aut ab aphthis in-
 „testinorum fieri iubeas; utrobique non levia
 „dubia moveri possunt.“

Nihilo secius apud BURSERIUM DE KANIL-
 FELD d) adhuc haec reperuntur:

„In Coeliaca passione alvi excrementa ex
 „concoctis quidem, sed liquidis, et chylo in-
 „tersperso albicantibus constant . . . vera eius
 „causa haberi potest impedita chyli in vasa lactea
 „propulsio, aut absorptio vel bilis, et succi pan-
 „creatici defectu, quod chylum non satis atte-
 „nuarint, vel intestinorum vitio, quod infirmio-
 „ra, et languidiora sint, vel vasorum lacteo-
 „rum, quod vim absorbendi amiserint, vel
 „cicatrice clausa, obstructa, aut compressa,
 „chylo iter denegent. Quae omnia quum variis

d) Institutionum Medicinae practicae Volumine quarto,
 parte altera, Capite quinto, §. 55. p. 352. Li-
 psiae 1790.

fluxum
 phthisin
 lymphat
 esse au
 Allger
 lung &
 pro 88

Sectiones
 praeterea
 glandular
 hepatici

FLUXUS COELIACUS.

„ex caussis fieri possint, cuilibet vel leviter „physiologia imbuto facile innotescunt.“

Rectius hinc, si Fluxus coeliacus definitur: Excretio alvina puriformis vel chyliformis, cum tenesmo, febre lenta, et consumptione; cum RICHTERO e), Chirurgus inter Germanos Celeberrimo, Fluxum coeliacum pro morbo topico intestini recti haberem, materiamque excretam minime chylum verum, sed tantum mucum puriformem esse, hinc rectius morbum dicendum esse Fluorem album Intestini recti, haemorrhoidum enim mucosarum nomen minus apte videtur.

Praeter ea, quae bono cum successu adhibuit medicamenta Vir clarissimus, adhuc clysmata adstringentia et antiseptica, v. c. Decoctum Corticis peruviani vel Ligni Campechensis, ad morbum citius tollendum, in usum vocarem.

e) Medicinische und Chirurgische Bemerkungen. Goettingae 1795. Capite tertio.

partem
in intelli
actuosa
No. 3. Biberon
1 Lond 1797.
inter stabilivit
hac morbo
balnei non
Hil Gerard
Bl. II.
time Lond 1798
Ripetition has
condition or
patens quod
t glands etc

volgita d
tu
567.08.69

IACUS.
simul propullulant,
comitantur, cache-
s imprimis, peraepe
ca ab obstructione
culis bibulis, quam
us adeo pro unica
quam ab ante me-
um mesaraicarum
ita vel mucu in-
t ab aphthis in-
ique non levia
UM DE KANIL-
crementa ex
s, et chylo in-
vera eius
li in vasa lactea
et succi pan-
non satis atte-
quod infirmio-
sorum lacteo-
serint, vel,
t compressa,
a quum variis
Volumine quarto,
p. 352. Li

LIENTERIA.

§. LXIV.

In Lienteria vasa absorbentia Intestinorum, chylosa vulgo dicta, laborare, ut ex cibis succum nutritium sugere nequeant, vel renitantur, adeo luculenter oculorum, cibos crudeos indigestosque alvo excretos videntium, testimonio usurpatur, ut nullum dubium supersit, ^{quoniam} insignem admodum symbolam ad hunc morbum conferre systema nostrum. *conferat utrum*

Sub iudice autem lis est, irritabilitatis an excessu, an potius defectu id accidat? — SWIETEN enim Intestinorum Irritabilitatem nimiam, BURSERIUS DE KANILFELD vero Ventriculi languorem, et Pylori relaxationem accusat, et cum reliquis Pathologis ne cogitare quidem de actione vasorum chylosorum videtur. Si mea quidem valeant, irritabilitatem debilitate auctam statuerem. Neque miror, glandulas mesaraicas obstructas contiguas et tandem continēas, tumorem scirrhosum, unum chaos inconditum, referentes, esse inventas a).

a) Acta Naturae Curiosorum, Volumine secundo, Observation. LXV. Confer et Dissertationem R. A. VOGEL, respondente BIEL, De Lienteria. Goettingae 1770. 4.

Fluxum
lymphaticum
epic au
Allge
lung &
per 88

Sectiones
pancreatis
glandular
mesenterii

Mr Garcia, tells us, that coagulable lymph
is not soluble in ~~the~~ vitriolic acid. on
this account ^{of} ~~the~~ blood of different persons;
and treated it by effusion and trituration
with the same result. We can scarcely
suppose, ^{that} there is such an important physical
difference between Scottish and American blood,
therefore one of us must be mistaken.

~~My copy~~

^{is}
(that it is soluble
in vitriolic acid)

John Vaughan
in the Medical Repository
New-York 1800 Vol. third.
p. 334.

Faint, illegible handwritten text on aged, yellowed paper. The text is arranged in approximately 10 horizontal lines. There is a small, irregular red stain or mark on the right side of the paper, about halfway down.

„ubertim docuit b. DARWIN. Et talem quoque
 „motum retrogradum purgantia canalis intestina-
 „lis parietes potenter irritando sollicitandoque
 „excitant, in vasis saltem lymphaticis mesente-
 „rii, hinc stagnantem in iis vel in glandulis
 „illa interiacentibus materiem, praesertim si re-
 „solventibus praeparata fuerit, ad intestina evo-
 „cant, ac directe et immediatae evacuant, cum
 „diuretica et indirecte et longa demum via prae-
 „stitissent; — praeterea oscillatorium istorum
 „vasorum motum irritatione sua augendo ad re-
 „solutionem impactorum egregie conferunt. Hinc
 „apparet, iure dici, cathartica remedia rese-
 „rare, evacuare obstructum mesenterium. Etiam
 „resolventia remedia eodem modo, motum vide-
 „licet retrogradum vasorum resorbentium excitan-
 „do, mesenterii sordium effusionem quandoque
 „causantur; veluti luculentum est in curatione
 „februm gastricarum sive mesentericarum BAGLI-
 „VII; in quibus nempe salibus mediis cum tar-
 „tari stibiati refractis dosibus, etc. per aliquot
 „dies exhibitis ingens saepe sordium in intestinis
 „collectarum vis suis signis sese manifestat eva-
 „cuante medicina nunc efficiendarum. Consentit me-
 „cum Ill. PLATNERUS, egregie ostendens, evacua-
 „tiones pituitas, quae in acutis chronicisque
 „morbis per intestina fiunt, saepe esse imme-
 „diatas effusiones venae portarum atque vasorum
 „lactorum, ab horum vasorum motu retro-
 „grado pendentos. Hinc et, pergit, per tales
 effu-

Fluxum

lymphaticis
 epe an
 Allge
 lung
 nro 88

Sectioes
 puerorum
 glandular
 mesenterii

10

F

B.

M.

B.

S.

P.

L.

S.

S.

Franken
 pro vira

„effusione
 „rum le
 „bienis so
 „tia rem
 „allicere

Ejane

per

contra

Abdenn
 Physiolo
 pag 270

5) J
 Miss
 i) L.
 Senck

Frank specifiem habet intimentum, autem systematis lymphatici totum continentem.
Sed vere omnes humores absorpti veniunt afferuntur? Altknecht § 241.

„effusiones systema portarum et vasorum lacteo-
rum levari, infarctusque mesenterii, hepatis,
„lienis solvi; — purgantia quoque et resollen-
tia remedia saburram abdominalem ad intestina
„allicere, resorbentia mesenterii vasa ad motum

in Habete ex parte
vasa absorptiva intelli-
guntur nimirum actiosa
cpe. John Rollo. Diabete
mellita (p. 26.) Lond 1797.

et repetitur
Egrigius experimentis probavit
sententiam, in hac morbo
cuti aquam balnei non
non recipere. Ibid Gerard
ibid. ap. Rollo Vol. II.

idem in secunda editioe Lond 1798
p. 402 aperit Siphonem has
siphonem fons morbid condition or
rearrangement of the mesenteric gland
or luteal absorbent glands etc

Esame della dottrina di Garwin

par Jos Jacopi, Pavia 1804. 8vo.

in Ann. chim. Phil. Brit. Vol. 52

~~1810 1813~~ ~~Janvier~~ ~~parbit~~
Feb, Mars, 11

contra Garwinum disputat

Dr Garwin's retrograde action
of the absorbents, is so strongly opposed
by the known structure of that system
of vessels, that I believe few persons
will admit it to be in any degree
probable.

Wollaston in Ph. Trans 1811.
p. 104.

Athanas Richerand Nouveau Element de
Physiologie 5e edition Paris 1811. Vol. 1.
p. 470 pro Garwinis ex parte militat,

5) Journal de Medecine, Chirurgie etc. à Paris 1789.
Mois de May.

1) L. c. p. 10.

contra Mascaagni disputat. Petr Lupi. Romanus.

SÉMÉRING DE MORBIS.

L

in Nova per poros inorganicos
Theoria Mascaagni iterum vulgata et
parte altera (refutatione) aucta
Linnæ 1793. parte secunda. 567. 68. 69

„ubertim docuit b. DARWIN. Et talem quoque
 „motum retrogradum purgantia canalis intestina-
 „lis parietes potenter irritando sollicitandoque
 „excitant, in vasis saltem lymphaticis mesente-
 „rii

„il
 „SC D Henry *Annals of Philosophy* 1. p 27

„Ci
 „d Watt *Cases of Diabetes*

„ST
 „V W. Prout *The Diseases of the Urine* Lond. 1821.

„S
 „A McElliottson *Numerous Cases illustrative*
 „P *of the Effects of Hydrocyanic or Prussic*
 „R *Acid in Affections of the Stomach*

„L
 „C Nystenii, Henry, Bostock Wollaston
 „I *observationes collegit*
 „O *Cl. Meekel Archiv für Physiologie*
 „T *Tomo Secundo.*

„diatas effusiones venae portarum atque vasorum
 „lactorum, ab horum vasorum motu retro-
 „grade pendentos. Hinc et, pergit, per tales
 effu-

Fluxum
 Multiplicem
 lymphaticis
 epe an
 Allge
 Jung
 Nov 88

Sectiones
 praeterea
 glandular
 mesenterii

10

F
 Ba
 M
 B.
 S.
 P.
 S.

Trans profusum
 per vasa

„effusiones
 „rum leva
 „lienis solv
 „tia remedi
 „allicere,
 „retrogradu
 „mulando.

Non p
 G. RICHTER
 argumentis
 rationibus s
 spasmodicum
 agente, ori
 dum etiam

Hisc
 tomicae C
 dilatatas i
 Etiam
 tionem or
 Neque
 displicet M
 fecte conse
 tione subti
 tium haust

y) Med
 1793.
 q) Bea
 mam i
 r) Lo
 s) Jour
 Mois d
 l) L. c
 Seman

Franci specifiem facit in tomentum, auctum p[er]m[en]tato lymphatici actionem excitantem.
Sed vero omnes humores absorpti videntur afferuntur? Altmüller § 241.

DIABETES. 161

„effusiones systema portarum et vasorum lacteo-
rum levari, infarctusque mesenterii, hepatis,
„lienis solvi; — purgantia quoque et resolven-
„tia remedia saburram abdominalem ad intestina
„allicere, resorbentia mesenterii vasa ad motum
„retrogradum et eructationem contentorum sti-
„mulando.“

Non possum ergo non consentire cum A. G. RICHTERO p), allatis doctissimis et solidis argumentis non solum, sed etiam felicibus curationibus statuente: Diabetem esse morbum spasmodicum, et irritatione quadam in renes agente, oriri secretionem urinae auctam interdum etiam perversam q).

Hisce perfecte conveniunt observationes anatomicae CRUIKSHANKII r), qui arterias renales dilatatas invenit in hoc morbo peremptis.

Etiam TH. CAWLEY relaxationem et dilatationem organorum uropoieticorum accusat s).

Neque abhorret ab ista sententia, neque displicet MASCAGNII t) ingeniosa, naturae perfecte consentanea huius morbi expositio, e cognitione subtilissima systematis vasorum absorbentium hausta.

- p) Medicinisch Chirurgische Bemerkungen. Goettingen 1793.
- q) BURSERIUS DE KANLFELD Renum laxitatem et atoniam inter causas ponit.
- r) Loco modo citato.
- s) Journal de Medecine, Chirurgie etc. à Paris 1789. Mois de May.
- t) L. c. p. 10.

SÄMMERLING DE MORBIS.

L. in Nova per poros inorganicos theoria Mascagnii iterum vulgata et parte altera (resorptione) aucta Annal 1793. parte seconda. 567. 68. 69

in Diabete ex parte vasa absorbentia intelli-
nomum nimirum actus
epe. Joha Rollo. Diabetis
mellita (p. 26.) Lond 1797.

et repetitis
Egregiis experimentis probavit
sententiam, in hoc morbo
cutis aquam balnei non
non recipere. H. Gerard
ibid. op. Rollo Vol. II.

Item in febrili Editione Lond 1798
p. 402 aperit Dissection has
show some morbid condition or
derangement of the nephritic gland
or lacteal absorbent glands etc

ETES.
Et talem quoque
urgantia canalii intestini
ritando sollicitandoque
lymphaticis mesente-
ris vel in glandulis

Philosophy 1. p. 27

libro

innae Lond 1801

Copio illustrata
organum or Præcipue
the Stomach

opex Wolffston

legit
in Physiologia

atque vasorum
in motu retro-
gredit, per tales
effu-

Glandulae mesenteriae tumidas invenimus in Diabeticis.
et Ruthersford
Horne Clinical Experiments. et Edinburg Journal. Vol. 1.

In Diabete nimirum glandulas, quo tendunt renum vasa absorbentia, saepe obstructas esse u); inde fieri, ut humor secretus, quem lymphatica, utpote iam repleta, haurire nequeunt ac ultra transferre, totus fere in cellulis maneat, atque hinc transeat in tubulos uriniferos, et in pelvim ureterum ac Vesicam feratur.

Tunc igitur remedia vel intestinorum cavo, vel inferiorum corporis partium superficiei erunt admovenda v).

Glandulae mesenteriae et Hepaticae
tumidas invenimus
Horne
Chemical Experiments. p. 119.

et John Kello. on Diabetes mellitus
Lond 1777. Vol. 1. p. 122.
semper in fove glandularum mesenteriae
tumidas ibid p. 207.

u) Glandulas circa renes tumidas in dissectionibus diabete moriturorum ipse annotavit DARWIN, l. c.
v) Pag. 107. in Nota.

Diabetes ex parte a constitutione vasorum
absorbentium et ex parte John Hooper on Asthma.
gen. l. 1. 1782.

STRUMA.

§. LXVII.

Strumam, id est, Glandulae thyreoideae tumorem, proprie non esse morbum vasorum absorbentium, patet; cum ista glandula prorsus peculiari structura, a structura glandularum lymphaticarum admodum diversa, gaudeat.

Quocirca, strumam in systemate lymphatico sedere, non dicerem cum TH. WHITE a) et cum ASSALINIO b).

Thomas anatomicae Lectionis
vasa absorbentia pulmonum
porreptantia, abie ampliat
videt ut liquorum glutinosorum
circulatio tractum facillime
intermittent. Glandulae bronchiales
non tumidulae modo, sed foenicum
de mutata.

Hinc Ruthersford putat, oxygenium
cappum aere spiritus ductu cum
hydrogenio, quo Diabete laborantium
proprie abundant spiritum inire, atque
aquam hinc generatam ab his absorbentem
vid. Potiniae Exercitiae Sesi. de Diabete
Lond. 1801.

a) Treatise on the Struma etc. London. 1784. in Praefatione. Morbum serophulosum autem ab anglis strumam vocari, me non latet.

Rectius veram strumae sedem in glandula thyreoidea quaerit M. FODERÉ Essai sur le Goitre et le Cretinage. Turin 1792.

b) Loco cit. p. 67.

Ally Noo
gland
bronch
Diabete
transi
gland
lumbae
infest
arteria
arteria
septu

Wett Ess
cetera

Ally Carmichael

Alex. Monro vult. p. 510. In diabete invenit
 glandulas iliacas, mesentericas coeliacas et
 bronchiales dilatatas — Glandulas mesentericas
 dilatatas (enlarged) luteas. — in tunica Intestini
 tenuis et crassi glandulas nullas. ^{Textura} Structura harum
 glandularum ^{erat} magis deprimita. Glandulae
 lumbares materia parti fibrosa sanguinis simili
 infarctae. Glandulae bronchiales attractu durae
 materia viscosa cretacea ^{infarctae} repletae. Vasa albor=
 ventia vero nullomodo dilatata. Vasa albor=
 ventia ^{repleta} frequentis distincta, lymphis repleta.

Watt Edin. Med. Journal No 19.
 contraria fore a Kolloi methodo Diabetis, fons.

Kirk (arrichast) similitudinem Diabetis cum serofulis
 demonstrat. on Serofula Lond. 1810. pag. 21/22.

Summa a
 serofulae
 de, non
 utraque
 in mole
 aquam
 4 Saepo in
 unopis
 gula raro
 efficitur
 sit, fieri
 tatione
 in ope

actio fere semper tollitur, serofulas natura
 fere semper, ar. raro tollit. 17) Misa regionem
 Annapolis alicae serofulops abundant.

adulas, quo ten-
 saepe obstructas
 r secretus, quem
 eta, haurire ne-
 at in tubulos uri-
 Vesicam feratur.
 testinorum cavo,
 superficie erunt
 dissectionibus dia-
 viz, l. c.

e thyroideae tu-
 um vasorum ab-
 glandula prorsus
 ra glandularum
 gaudeat.
 emate lymphae
 Th. Warte a)

on. 1784. in Praedi-
 n ab anglis struan
 glandula thyroidea
 entre et le Cretinge

Glandulae mefentericae tumidas in Diabete.
et ^{Rutherford}
Horne Clinical Experiments. et Edinburg Journal. Vol. 1.

omnes
Glandulas
Tumidas
Chemical E
et John Ke
Lond 1797.
semper esse
tumidas etc
Diabetes et p
absorptionem
gener. 1797

Thomas anat
vasa absorptionem
perceptantia,
videt ut liquor
cinnabari hinc
intermittent. q
non tumidulae n
de mutata.
Hinc Rutherford
efficitur quod
hydrogenio, quo
aeris abundat
aquam hinc q
videtur Expt
Lond. 1801.

Sym
rum abs
dum e
tur: Q
vicinas
Be
struma
mili v
malum
vergens
thrum
etiam s
sanation
quod e
B
glandu
GAUT
e) S
tre
m
aon
multi
absor
d) A
Tou
e) J
Cypria et
a p
trahit se
1802 § 43.

Symbolam tamen non contemnendam vasorum absorbentium systema conferre ad generandum et tollendum strumam hisce minime negatur. ^{licet} Quamquam non ignorem Cl. GAUTIERI c) vicinas strumae glandulas ^{scrophulosas} nil passas fuisse vidisse.

Bene etiam differentiam inter scirrhum et strumam exposuit STREIT d), quae eo maior mihi videtur, cum notissimum sit, strumam malum locale, vix unquam in suppurationem vergens esse, praeterea non modo multo minus durum esse, tumorem, quam scirrhum, sed etiam saepissime, praesertim aetate iuvenili, sanationem vel resolutionem certam admittant, ^{esse} quod equidem nunquam in scirrhuo vero vidi.

Bene etiam differentiam inter strumam et glandulam scrofulosam exposuerunt JOSEPHUS GAUTIERI et Cl. WICHMANN e).

- e) Strumae incrementum ^{a torpore} ab inactione vasorum lymphaticorum non est deducendum, cum vasa lymphatica non multa glandulae thyreoideae fuerint tributa, cum licet non impedita eorum actione habeatur strumae explicatio JOSEPH GAUTIERI de struma Vindobonae 1794. p. 15. p. 71. seqq. multus est in refutanda opinione quae strumam a vasis absorbentibus derivat.

- d) Actorum Academiae medico chirurgicae Viennensis, Tomo primo.
- e) Ideen zur Diagnostik, Hannover 1794.

absorbentium

Differt autem struma a scrophula 1) scilicet: scrophulae generis glandula absorbens

2) struma est malum locale, non quam more scrophulae in suppurationem abiens; struma hinc non nisi mole molestat

3) in struma nunquam tumet laticum superiorum.

4) saepe in scrophulosis faceritur, in strumosis scrophulosae observantur.

5) scrophula raro ante secundum aetatis annum manifestatur et sponte in crescente aetate evanescit, sicut struma quae et citius existit et mutatione caeli evanescit.

6) struma raro natura operis fere semper tollitur, scrophulas naturae fere semper, ac raro tollit.

7) in his regionibus strumosis aliae scrophulosae abundant.

Exegre etiam et accurate strumam a scrophulis distinguit et Hedevus tractatu de glandula thyreoidea dicit 1822 2 43. pag 87.

L 2

STEATOMA.

§. LXVIII.

Probabile videtur — inquit JANSEN a) — steatoma nasci ex lymphaticorum (id est: sorbentium) vitio; si vasa lymphatica, pinguedinis resorptioni destinata quacunque de causa comprimuntur, obstruuntur etc. ut debitam adipis copiam recipere non valeant, accumulatio pinguedinis in illa parte fiat, necesse est, sensim increscens, donec tandem in incredibile onus tumor augeatur.

rumpuntur. v)

a) laesione quadam telae cellulosae
viti probabile videtur. Jus
steatomata ipse auctore feliciter
removeri, quae paulatim in illo
loco orta erant, ~~et~~ cui viti
externum illata fuerat.

a) Dissertatio de Pinguedine. Lugduni Batavorum 1781. p. 138. — PLATNER Chirurgia. §. 761.

OSSIUM INFLAMMATIO.

§. LXIX.

Vasa absorbentia ab ipsa inflammatione ad actionem naturali maiorem stimulata, incitata absorbendo ossium particulas ossium, poros maiores distinctioresque reddunt. Imminuta inflammatione alius naturae processus incipit ad reparandum, quod deperditum erat. Vasa (Arteriae?) seihet largam materiam osseam secernunt, et in absorptae locum deponunt. Levis autem quae superest inflammatio vasa solito magis stimulat, adeo ut plus secernant, quam ad restitutionem requiritur, aut quam vasa absor-

vidi
viti
infir
non
dema

capit
viti
viti
viti
viti

x) to me, it appears probable
that the cause of a
steatoma is some mixture
in the vessels, appropriated to
absorb the adipose matter. p.
James Latta. Surgery Vol. 2 p. 470
Edinb. Lond 1795.

by which means it accumulates in proportion to the secretion and the
number of absorbents destroyed.

bentia
prop
observ
F
tis oss
Cl. Br
sit, cu
deris s
alias co
servent
modo a
talia es
a lue,
derosio
redieru
a)

In M
sorbent
et qui
carpa
a)
tu
ri
pa
O
J.

J. Mor
Jorge

bentia naturaliter nunc tantum agentia absorbere proportionaliter valent; hinc sanata saepe solida observantur crassiora et ponderosiora.

Ex hac Phaenomenorum, quae inflammatis ossibus observantur explicatione, ex mente Cl. BRUGMANN'S dirimi etiam valet, quae ratio sit, cur lue venerea correptorum ossa alias ponderis sui multum amittant, et spongiosa fiant, alias contra naturalibus multo ponderosiora observentur, cuius rei explicationem varii vario modo aggressi fuerunt. Putat enim Vir Cl. levialia ossa ad tales pertinuisse aegrotantes, qui a lue, vel ante eandem sanatae obierunt, ponderosiora contra ad tales, qui a lue sanati redierunt a).

a) MAANEN Diss. de Absorptione solidorum.

MOLLITIES OSSIUM.

§. LXX.

In Mollitie Ossium iure accusanda esse vasa absorbentia, videntur, nimirum eorum actione, et quidem interdum satis cito a), materia calcarea in sanguinem rapitur et per urinam excer-

a) Sex hebdomadam spatio totum fere Sceletum emollitum vidit BRÜNNIGHAUSEN in Tractatu de Fractura Claviculae; quod egregium admodum specimen optime paratum Wirceburgi in Theatro anatomico lustravi. — Osteosarcosin vasorum absorbentium ope fieri asserit. J. CH. PLANK Diss. de Osteosarcosi Tubingae 1781.

Joseph. Ant. Seabert S. fr. de Osteosarcosi Seabert S. fr. Nagasaki ad 1797

A. Murro three treatises pag. 53. L 3 George Lee in Medical Repository Vol. 4. p. 142 1/2. de absorptione ossium ingeniose disputat.

OMA.
II.
ANSEN a) —
(ul est: sorber
batica, pinguedi
cunque de causa
etc. ut debitam
ant, accumula
neesse est,
in in credibile
ni Baturorum 1781.
761.

MMATIO.
Inflammatione ad
culata, incitata
poros ma
minuta inflam
ncipit ad re
Vasa (Arte
osseam secer
onunt. Levis
sa solito magis
quam ad re
vasa absor

nitur *b*). Plerumque Mollitiem ossium scorbuti symptoma esse, animadvertere mihi visus sum. — Saltim ossa scorbuticorum semper manifesto molliora inveni; quod adeo verum, ut CHRIST. LUDOV. HOFFMANN scorbutum declaret esse morbum succi sic dicti ossei.

- b*) HERISSANT Memoires de l'Academie des sciences, à Paris 1758. — HALLER, Elementorum Physiologiae libro vicesimo sexto, p. 362. — Medical Observations and Inquiries, Volumine quinto, p. 266. — CRUIKSHANK in Praelectionibus 1785. habitis; et LUDWIG in versione eius germanica, p. 107. — Idem vidit in Mollitie Ossium Cranii B. COURTEZ Dissertation sur la Formation du Cal.

C L A U D I C A T I O .

§. LXXI.

In Claudicantibus totum caput et collum ossis Femoris e capsula sua lapsum ^{line} absque ulla Carie absumitur *a*).

Eiusmodi specimina ipse varia servo, in quibus totum caput ossis Femoris non modo, sed simul totum Acetabulum ossis coxae absumtum est, ^{line} absque omni dubio actione vasorum absorbentium nostrorum.

Hinc non mirum etiam in vera Carie acetabuli ossis coxae et capitis ossis femoris glandulas inguinales intumescere *b*). ^{heer nimis} uti saepe animadvertit

- a*) PETRUS CAMPER, Over het Mankgaan der Kinderen, p. 4.

- b*) EDW. FORD, Observations on the Disease of the Hip Joint etc. London 1794. qui optime hoc malum descripsit iconibusque exhibuit, p. 15. expressis verbis monuit glandulas inguinales in hoc malo coxae saepe intumescere, item p. 25. 141. 145.

Alber v.d. Cyalge.
Wien. 1807 gr. Quart.
A. W. A. Focker Postfrage über
das fröhwillige Hüften der Kinder.
Wien 1807. p. 39. ab Off. G. v. 85. 54. 7. fundatum

p
sidi
vini
inter
non
dem

sup
sig
fay
age
yid

Cyp
braru
corrup
plis vi
servo
vertebr
omni
H
pressio
pressas
sorbent
partes

sis v
calca

a) C
p
ca
e
n
y
b)

CYPHOSIS.

§. LXXII.

Cyphosin a) ex absorptione corporum vertebrarum, tum cariosarum tum nulla mollitie corruptarum, ortam esse, innumeris fere exemplis vidi, et quamplurima eiusmodi specimina servo b). Auferri autem per vasa absorbentia vertebrarum materiam osseam resolutam dubitari, omnino nequit.

Hinc et van MAANEN c) statuit plus iusta pressione vasa absorbentia ad actionem incitata pressas absorbent cartilagineas vertebraeque et absorbendo notabilem saepe columnae vertebralis partem destruunt.

Inmo in ipsis vasis absorbentibus ab arrosis vertebrae lumbalibus orientibus concrementa calcaea reperta sunt d).

- a) Confer egregiam *Dissertationem G. COOPMANS* de *Cyphosis*, Franecquerae 1770. 4. cum figuris.
Minus recte *POTT* in *Works* hunc morbum explicaverat, prouti in eum 1779. in *Programmate*; De cognitionis subtilioris systematis lymphatici in *Medicina* utilitate, Cassellis edito animadverteram; errorem ingenitus *Vir* ipse agnovit in altero *Scripto*: *Farther Remarks, etc*
- b) Casum *Fracturae Vertebrae primae lumborum* in quo glandulae absorbentes, in spina sitae [†] sumebant fusius [†] narrat *I. A. SCHMIDT* *Commentariis de Nervis lumbalibus*, Vindobonae 1794. §. 45.
- c) Pag. 89.
- d) *Notes du second Volume des Ouvres posthumes de POTT*, p. 327.

116.
in ossium scorbuti
mibi visus sum. —
er manifesto mol-
um, ut CURIST,
declaret esse mor-

emie des sciences,
aturum Physiologiae
edical Observations
266. — CURIST-
tus; et LUDWIG
Idem vidit in
Dissertation sur la

10.

et collum ossis
sive
sive ulla Carie

aria servo, in
is non modo,
coxae absum-
ione vasorum

era Carie ace-
memoris glandu-
der Kinderen, p. 4
Disease of the Hip
hoc malum de-
expressis veris
malo coxae saepe

Ductum thoracicum autem utrumque in quavis distorsione Thoracis, ergo etiam in Cyphosi vario modo pati, situ moveri, vel plus minusve comprimi sponte patet; hinc non mirum, tabe hominem consumi.

ANCHYLOSIS OSSIUM.

§. LXXIII.

Accidit anchylosis quando vasorum absorbentium actione cartilaginee articulares et ipsae ossium superficies vicinae absorbentur, et postmodum lue superficies confervent *a*).

Ab absorptione Synoviae nimia Anchylosin et spuriam et veram oriri, affirmat **BASILEWITSCH**.

- a*) Consentit van **MAANEN**, Dissertatio de absorptione solidorum. Lips. 1794. p. 86.

HYPEROSTOSIS.

§. LXXIV.

Hyperostosin oriri vitio vasorum absorbentium asserit **FR. GEBHARD** *a*).

- a*) *Adversaria medica Basileae 1777.*

C A R I E S.

§. LXXV.

Ossa vera inflammatione corripuntur, et si urgere stimulus non desinit, perinde, ut in partibus mollibus, suppurationem movet.

Si ergo os a suppuratione elementis suis dissolutis et sublatis actione vasorum absorbentium excavatur, Caries oritur, quae nihil aliud est nisi *ulcus ossis*, ut optime CULLEN eam definit.

Quae ergo de suppuratione et ulceribus notavi, et hic erunt applicanda; v. c. in *Carie Dentium* glandulas tumentes saepe, quamvis non semper, videmus. In *Carie Pedum a)*, glandulae inguinales tument.

a) A Carie Ossium Tarsi glandulas inguinales tumidas vidit J. KRAOTINGH in Verhandelingen v. h. Genootschap der Heelkunde te Amsterdam 11. Deel 1795. p. 96. 100. et 101. ubi casus egregie describitur.

*In finibus suis
tuberculis ossis, vasorum
lymphaticorum (absorbentium)
vi, terra absorpta
ex nidato ibi non
terre moleculis
parenchymate
causacula emittit, quae omni-
entibus blandisque topicis
tractata ultra se effertur
Cariesum os a sano undique
que sejunget, atque expellit.
Ant Karpa de punctiori
ossium punctura 1799.
vafa absorbentia
omnibus acidi, ossis
edone aduati morte
um os. J. K. F. L. 1804.
Mémoires de l'Académie
de Médecine de Paris
logie et de Chimie
pratique par Karpa. et
par Lavoisier Paris 1804.
pag. 7. pag. 289. 290.*

NECRŌSIS OSSIIUM.

§. LXXVI.

Ingeniose admodum et naturae perfecte consentaneo modo *Necrosin ex actione vasorum absorbentium* explicavit, a reliquis ossium morbis distinxit, et optimam methodum, ipsam cu-

L 5

HYPEROSTOSIS.
ntem utrumque in
ergo etiam in Cy-
moveri, vel plus
et; hinc non mi-

OSSIUM.

rum absorbentium
res et ipsae os-
tur, et post-

a).
imia Anchylo-
affirmat BASILE-

ario de absorptione

SIS.

absorbentium

randi, tradidit CL. WEIDMANN a) in opere peculiari classico, cuius argumentatio ad haec fere redit:

Ossium ortus, incrementum, decrementum, habitus et morbi declarant, viribus vitae ali, sustentari et defendi ossa.

In Ossium cavis interstitiis, canalibus, cellulis, reticulis, humores vasis contenti agitantur diversae indolis; vel enim sanguis est, vel lymphæ, vel medulla; hi ne stagnando corruptionem concipiant, et a dotibus suis bonis et requisitis recedant, communi humorum circulo veniunt redeuntque.

Etiã elementa illa terrea, quae ossium compagem constituunt, perennia non sunt, sed singulari circulo mutantur, et reducuntur, vel quod frictu et attritu per motus corporis deterrantur, vel quod indolem, ex qua eorum integritas pendet, mora aut alio modo amittant.

Ossium infantilium Cava, tum communia, veluti Capitis et Thoracis atque Pelvis, tum propria, ut ossium longorum medullam continentia, tum sinus frontales et maxillares, progressu temporis ampliantur, quod fieri sane non posset, nisi horum ossium elementis pristi-

a) De Ossium Necrosi Francofurti 1793. folio, cum figuris. — Cui assentitur E. C. BÜCHNER in Dissertatione: Observatio sistens quorundam ossium morbos. Wirceburgi 1793. p. 13.

nis dimotis nova succederent elementa, ^{quae} ampliora
cava constituentia.

Ossa praeterea non raro emolliuntur, fragi-
liora redduntur, cavorum et capitum articuli
luxati forma mutatur, quin tota evanescit.
Quantopere autem ossa in hydrocephalo mutan-
tur? Paralyti et Ptyalismo Ossa tenuiora red-
duntur. Limbus ossis, sera recisi, non asper
manet, sed obtunditur *b*); quae particulae
ossium reduces cum urina denique eliminantur.

Post terebrationem ossis, vel emortuo toto
osse parietali, in exfoliatione vivum os eo loco,
quo cum emortuo iungitur, removeri; emor-
tuum os non mutari, sed vivum os se quasi
subducere emortuo, docet CRUIKSHANK *c*).

E contrario non raro ossa morboris quibus-
dam mutationibus massa augentur, et quasi pon-
derosa fiunt *d*).

Particulas autem subtrahi ossibus morboris,
sed non sanis, concedit KEMME.

Num vero morbo nova vis novaque facul-
tas insurgit? Minime; adsunt enim vasa re-
sorbentia id peragentia.

Videmus enim illorum actione fluida non
modo assumi et reduci in humorum massam,

b) Confer opus nostrum, vom Baue des menschlichen
Koerpers. Erster Theil. §. 46. sq.

c) Anatomy of the absorbent Vessels, p. 104. — „As
„it were in consequence of the living bone's retiring
„from it.“

d) CRUIKSHANK, l. c. p. 106.

sed et solida etiam. Neminem latet, Mercurium dulcem, immo Mercurium vivum ipsum, a vasis absorbentibus abripi, et in totam humorum massam dispergi.

Vasa absorbentia autem, quae revera resorbent et resumunt ossium elementa, descripsit WINTERBOTTOM, quamquam modus adhuc lateat, quo hoc peragatur.

Prouti autem os quoddam mox totum, mox particula tantum eius, inflammatione et suppuratione afficitur, ita et, quando vis omnis ossium vitalis exstinguitur gangraena et sphacelo corripitur potest. — Qui ossis status Sphacelismus, Necrosis, Gangraena, vel Sideratio, Mortificatio audit.

Tria Necroseos stadia sunt; in primo stadio pars laesa ossis emoritur; in altero emortua est, et separatur; in tertio demum stadio separata est.

Generatim ego separationis illius ratio, quae actione vasorum absorbentium fit, in subductione particularum consistit, quae inter vivam mortuamque ossis partem affines iacent; ita tamen, ut plurimum a viva nonnihil et ab emortua parte auferatur.

M E T A S T A S I S.

§. LXXVII.

Metastaseos nobilissimam et difficillimam doctrinam magnopere illustrari, ni perfecte explicari posse diligentiore cognitione systematis vasorum absorbentium, nonnullis exemplis comprobabo a).

Miratur Cl. BORRICHUS b): *Tumores glandularum subalarium, quae alias iam quinque libras puris suppuratione dederant, subito a refrigerio evanescere, et pulmonibus affectis mortem cedere potuisse; et, qua via tam promte eatur a glandulis subalaribus in pulmones, interrogat.*

Responsio nostra aetate facillima, ad oculum, ut dicunt, demonstrari potest. Notissimi enim et perquam egregie etiam delineati sunt illi ipsi plexus vasorum absorbentium copiosi, largi et ampli, qui assumtum omne illud pus glandularum subalarium, subito satis perductum thoracicum in Venam cavam, ex illaque recta via in pulmones perferunt c).

Pus autem etiam remotissimo a Pulmonibus natum loco absorberi, ad pulmones deferri, et

a) Eadem et SCHREGER affirmat in Beitrage Erster Theil, p. 197. „Die Metastasen sind groessestentheils das „Werk der Saugadern.“

Metastasin, dicit BASILEWITSCH, oriri, si materies, quae corpore eliminanda erat, e vasis absorbentibus reassumitur.

b) In *Aeris Hafniensibus*, Volumine secundo, p. 226.

c) *HEWSON* Volumine secundo. — *CRUIKSHANK*, Tabula prima. — *MASCAGNI*, Tabula prima 25. 24. 26.

*Transfationem
puris, lactis
et urinae c
motu retrograde
vasorum lactis
blabium expliat.
E. Darwin. Genom.
Vol. 2. p. 163 164.*

illaesis istis visceribus excerni, optimis observatoribus adeo constat, ut nullum amplius huius metastaseos dubium superesse possit.

Sic pus absorptum, per viginti annos pulmonis ulcus mentiens, integris tamen pulmonibus, vidit DE HAEN d). Dolendum autem, focum puris verum in hoc prouti etiam in alio ab eo relato casu e), per anatomem non indagatum esse.

*Metastaseos non raro
penitus resorptor et in alia
loca delator: etiam
pus alvum et urinam
evacuatos vidit.*

P. Camper.

*Eidem contigit
cum e lapsu
graviore fructu
jugillatum et inde
abscessum magnum
conduxerat, cum
chirurgus ad abscessum
fistulam aggrederetur.
accidit, absque
tumorem, integra cute
exanipie miroritur
monstravit ipsi
pur copiosum in
matulae fundo,
quod nocte praecedente
cum urina depererat.*

*Hem senem novit
hydropne pectoris diu laborantem
vomitu aquae ferofal
purae a morbo
liberatum.*

*x Dife de optima agendi
vi expectandi in medulla
na ratione in Dife
Secund. Vol. 2. p. 599.*

Pus absorptum e glandulis per tussim integris pulmonibus redditum vidit CHRISTOPH. LUDOVICUS HOFFMANN f).

Adipem in febribus acutis solutum ad Metastases conferre g), visum fuit.

CRUIKSHANK febrim hecticam, quae annos quinque duraverat ante tertiam diem post amputationem evanescere vidit CRUIKSHANK h).

Idem Vir puris, e fistula ani absorpti, exscreationem vidit, quae exscretio post sanatam per cultrum fistulam cessabat i).

Idem puris ex ulceribus brachiorum, crurum et pedum resorpti, exscreationem illaeso pulmone vidit k).

Non ignoro, Cl. PORTAL morborum pectoralium acutorum et Catarrhorum exitum prouti

d) Rationis medendi Volumine Primo, p. 42.

e) Ibidem, p. 43.

f) Von den Pocken, §. 162. — et ex eo VIRO CHAFET Dissert. de Phthisi pulmonali haereditaria. §. 99.

g) Prix de l'Academie, Tome 2. p. 299.

h) Edit. altera; Historiae vasorum absorbent.

i) Apud CHAFET, l. c. §. 101.

k) Apud CHAFET, l. c. §. 100.

lactis metastasin, a brachiis et axillis ad pulmones abeuntem, aliter explicare, scilicet per cohaesionem partis superioris pulmonum per telam cellularem cum brachiis.

Exscreationem puris, nati circa genu, quod ossibus cariosis laborabat, tam diu vidit KIRKLAND l), donec puris focus per amputationem auferret. *Eadem vitit post aut. brachii cariosi amputationem Attenhofer. 1750.*

Interdum in Phthisi pulmonum, praesertim scrophulosa, Colli glandulas lymphaticas intumescere exemplis comprobarunt SYDENHAM, DE HAEN, BRILLOUET m).

Pus ipsum resorptum de Pectore aliisque abscessibus in sanguinem visum et depositum in urinas, per vomitum redditum, et per alvum excretum, adnotat HALLER n).

Cui vero non notum est, febrem hecticam, phthisin pulmonalem spuriam, e pure absorpto oriri?

Post febres acutas cuiuscunque generis — inquit KORTUM o), praecipue tamen, quarum fomes in primis viis inhaeserit, glandularum saepe tumores oriuntur, tanquam metastases perfectae vel imperfectae, levantes vel non levantes, remanentes diu vel evanescentes brevi. Metastases ad Parotides, Glandulas axillares,

l) Present state of Surgery. Volumine secundo, p. 230.

m) Confer et Caput de Phthisi Pulmonum.

n) ~~Haller~~ in Addendis ad Elementa Physiologiae p. 159. *Sanjan 1778. Hil. noflora p. 144.*

o) Tomo primo, p. 260. §. 43.

Glandulas inguinales, antiquissimis Medicis satis notatae. RUSSELL asserit, glandularum aliquas, potissimum inguinales, tempore pubertati propiore fere semper patere febrium, inprimis malignarum, crisi. In *Commentariis Instituti Bononiensis* descriptam legimus febrem epidemicam biliosam, cum petechiis et verminosa colluvie, qua perpressa nonnullis colli glandulae intumuerunt, sed tumores iterum evanescere absque pravis effectibus.

Duplicem metastasium variolosarum classem constituendum censet idem KORTUM p): *Aliae* nempe statim in stadio suppurationis vel exsiccationis contingunt, dum pus variolosum in humorum massam resorptum, vel intrinsecus, v. c. ad pulmones, in cerebrum etc., deponitur, quod omnino periculosissimum, vel quod minori periculo fit, extrinsecus in aliquo corporis loco colligitur, sic v. c. VAN SWIETEN tumorem glandularum inguinalium in puero variolis confluentibus periculose decumbente, maturationis tempore subito ortum vidit; morbus feliciter sublatus et cum eo quoque tumor sponte evanuit. — *Aliae* vero non statim in stadio maturationis vel exsiccationis variolarum, vel paulo post morbum superatum contingere solent, sed vel plures hebdomades post exsiccationem consequuntur, lente proserpunt, nec adeo in collectioni-

p) Tomo primo, §. 42. p. 252. et 253.

si
pe
le
p
c
t
e
o
g
f
a
o
n
j
a
t
e
r
p
n
g
s
g
h
v
t
s
v
h
s

lectionibus
tius a
tur, ce
ve part
et immu
Et hoc
rumque
pitis Scab
dicis con
Facill
explicatio
tis action
Quant
in capite
uteo vic
menstru
glandula
metastati
aliquos o
Scab
continuo
citates,
derivatu
cum tu
nabat r
fecto,
q) L
r) A
Kra
Sönn

lectionibus puris variolosi consistunt, sed potius a subtiliori variolosa acrimonia producuntur, corpori adhuc inhaerente; in has illave partes coniecta, easque male afficiente, et innumeram morborum varietatem inducente. Et huc quoque pertinent glandularum Colli aliarumque tumescentiae, cum ophthalmia, Capitis Scabie, aliisque veris scrophulosi vitii indicii coniunctae.

Facillimam profecto haec omnia phaenomena explicationem e doctrina de systematis absorbentis actione admittunt.

Quamquam a sanguine menstruo ipso, ut in capite de sanguinis effusione retuli, glandulae utero vicinae tument; interdum tamen etiam a menstruis, tum suppressis, tum cessantibus, glandulae lymphaticae Colli aliarumque partium metastatice tumere videntur, quorum referrem aliquos casus, a KORTUMIO q) allegatos.

Scabies, diu in cute residens, in sanguinem continuo mittit particulas noxias, morbum excitantes, qui a scabie retropulsa vel regressa derivatur; vidit CHR L. HOFFMANN r) dyspnoeam cum tussi inde orientem; felicissime autem sanabat malum mercurio, quem in ipso loco affecto, vel mali foco, applicabat.

q) L. c. Tomo primo, §. 45.

r) Apud CHAFET, von der Ausrottung der venerischen Krankheit, §. 46.

Sic in me ipso, dum sudorem refrigerium subitaneum exciperet, et perspirationis suppressae materies illico genu sinistrum molestaret, proxima nocte vasorum absorbentium ope ad inguen delatam materiam distincte sensi, ^{in adheret} ~~ibi~~ ^{quasi} ~~que~~ aliqua ^{in die} ~~hora~~ ^{retenta} in glandulis facta sensim sanguinis massae reddita evanuit.

Post suppressos Pedum sudores glandulas inguinales tumere, vulgatissimum est.

Generatim in Catarrhis, ut supra iam monui, glandulae absorbentes non raro intumescunt, et quidem subito, absque alia ⁱⁿ ~~reperienda~~ ^{manifesta} causa, post refrigerium, materia perspirabili nimirum retenta, per metastasin ad eas delata. Et quamquam saepe satis pertinaces, nec suetis remediis cedentes, immo et suppurantes glandulas ^{nam} istas viderim, sanationem tamen in casu fere desperato, per Camphoram externe adplicatam, feliciter absolvi.

Exempla Metastaseos Lactis collegerunt: HALLER s), et post eum CHR. FR. JAEGER t), NATH. BERENDT u), IOAN. IAC. EMBSER v), AND. AUG. ROEMER w), IOAN. RUD. RATZKY x),

Ind. van Rooze de opoplegia lactea L. v. 1771.

s) Elementorum Physiologiae Tomo ultimo 1765. in Ad-
Baldinger. Hsp. de metastasi Lactis. Jenae 1771. diamentis, p. 144.

t) Dissertatio de Metastasi Lactis. Tubingae 1770. 4.

u) Dissertatio de Lactis Metastasis. Goettingae 1780. 4.

v) Dissertatio de Metastasi lactea. Argentorati 1781. 4.

w) Dissertatio sistens observationes de Metastasi Lactis.

x) Dissertatio Lactis Metastasis Causa febris Puerperarum. Jenae 1789. 4.

PUJOL y), ANDRÉ z), et ISAAC JOSEPH a), SACHTLEBEN b), RÜST c), ad quos ergo lectorem ablego.

Verum autem lac in mammarum vasis absorbentibus, ad glandulas axillares abeuntibus, ipse inveni in feminis partu enixis nec lactantibus. — In ipsis glandulis axillaribus lac vidit ASSALINI d). Glandulas axillares in puerperis, ubera infantibus vel denegantibus vel alia caussa non lactantibus, non modo tumere, sed non nunquam etiam in suppurationem abire, vidit GUILIELMUS HUNTER e). Eadem et ipse vidi.

Lacti simile fluidum, e fistuloso ulcere in medio femoris feminae prorumpens per novem annos, in aliis duabus feminis ex umbilico, quin ex umbilico Viri lacti simile fluidum effluere vidit ASSALINI f). Lac verum autem fuisse, merito dubitat, cum simile prorsus fluidum eodem tempore in Viro post bubonocelen et in feminis post puerperium, prouti in quavis fere inflammatione abdominis reperiret.

- y) PUJOL in Journal de Medicine, Chirurgie, Pharmacie etc. Paris 1789. Volumine primo.
- z) J. B. ANDRÉ sur les Maladies laiteuses chroniques. Paris 1791. 8.
- a) Dissertatio de Metastasi inprimis lactea. Halae 1792. 8.
- b) SACHTLEBEN in STARKE Archiv, Zweiter Band.
- c) CARL FRID. RÜST Diss. de metastasibus Lactis. Goettingae 1795.
- d) L. c. p. 118.
- e) Medical Commentaries, p. 59.
- f) L. c. p. 119.

quod absurdam epe sententiam lac in mammis secretum resorbatur in hunc morbo censet qd Brandes vult de Lactis Abstr. Haeussel 1795. pag 167.

hanc Brandes ii et Har, regii opinionem experientia contrarium epe vult. Et. Ev. J. Thomassen a Thues Linc. Waarveningen etc Groning. 1805. pag 286

metastases revera locum habere secundum sententiam asseram probat qd Wachter in peroratoria disputatione de articulari exspirantia Groningae 1810.

videt in Journal d. Espiadrage 6. Dec.

ASIS.
sudorem refrigerium
perspirationis suppress-
inistrum molestia,
absorbentium ope ad
distincte sensi, fib-
s facta sensum sangui-
diores glandulas in-
um est.
ut supra iam mo-
raro intumescunt,
reperitunda caussa,
spirabili nimirum
delata. Et quam-
nec suavis reme-
ppurantes glandulas
amen in casu fere
externe applicatam,
lactis collegerunt:
n. Fr. JAEGER 1),
LAC. EMBSEER e),
RUD. RATZKY x),
ultimo 1765. in Ad-
Tubingae 1770. +
s. Goettingae 1780. +
Argentorati 1781. +
es de Metastasi Lactis.
caussa febris Puerper-

Lac Mammarum colli glandulas tumefacere³ vidit ASTRUC g).

Femina vincti dierum spatio nullam urinam, sed vomitu continuo urinae similem liquorem reddere, visa est ASSALINIO h).

Subito saepe fungum articulare spurium per metastasin ortum vidit A BRAMBILLA. i).

Non amplius ergo omnes isti motus incogniti, quos BAGLIVIVS k) obscuros vocat, et cuius generis dicit, *Metastases ad has potius, quam ad alias partes*; iam patet enim consensus, quem *obscurum* vocat; inter tibias et pectus, inter pudenda et pectus; perfecte enim novimus iam vias, per quas pus ex ulcere tibiae vel pudendorum in pulmones defertur.

Hisce si addantur, quae sparsim in superioribus, data occasione, ad hanc doctrinam illustrandam attuli, pauca haec profecto sufficere poterunt, ad id demonstrandum quod in principio huius capituli asserere non haesitavi.

Saltem cognita vera systematis lymphatici natura et indole, nunquam nos eo abripi patiemur, ut cum DARWINO l) in motu retrogrado

g) *Maladies des femmes.*

h) *L. c. p. 42.* — Urinae resorptionem vero negat MERZGER, in *Exercitationibus*, p. 33.

i) In *Actis Academiae medico-chirurgicae Viennensis*, Tomo primo, p. 11. et 15.

k) *Praxeos Medicae, Libro primo, Capite secundo, §. 10.*

l) De quo in *Capite de Diabete* loquutus sum.

In puero trisillanum suppurati-
one laborante, urinae
sedimentum purulentum
longiclitum, et stygium
in femore dextro, viscerata
ulenter sanatum

Attenhofer.

COCTIO MATERIEI MORBOSAE. PART. SIC. 181

lymphae quaeramus Caussam Metastaseos Chyli, Lactis, Urinae, Puris. Facillime enim, uti vidimus, vel naturae perfecte consentaneo, non vero prorsus contrario et violentissimo, modo omnia ista phaenomena explicari possunt.

COCTIO MATERIEI MORBOSAE.

§. LXXVIII.

Coctionem, quae multum a resolutione et vera suppuratione differt, et medium quasi inter utramque locam tenet, potissimum ab actione Vasorum absorbentium pendere, KIRKLAND monuit.

PARTUS SICCUS.

§. LXXIX.

Partus sicci diffilis caussam in nimia liquoris amnii resorptione quaerendam esse, docte docetur a RUDOLPH a).

a) JOH. PHIL. IUL. RUDOLPH Diss. de Partu sicco. Erlangae 1790. 8. §. 4.

ASIS.
glandulas tumefacere
in spatio nullam
tio urinae similem
ASSALINIO h).
articularem spurium
A BRAMBILLA. i).
isti motus incogniti,
vocat, et cuius
has potius, quam
enim consensus,
r tibiae et pectus,
perfecte enim novi-
us ex ulcere tibiae
es defertur.
ne sparsim in supe-
d hanc doctrinam
haec profecto suf-
strandum quod in
e non haesitavi.
ematis lymphatici
s eo abripi patie-
motu retrogrado
orptionem vero nega
p. 55.
chirurgicae Viennensis,
ao, Capite secundu,
equutus sonq.

FEBRIS PUERPERARUM.

§. LXXX.

Febris puerperarum vera est inflammatio viscerum abdominalium. Humor sive liquor in abdomen effusus nihil est aliud, nisi lymphæ coagulabilis in omnibus inflammationibus exhalans, quæ proxime intestinis ac abdominis superficie interna, ^{absorbentibus} vasorum lymphaticorum resorptione menstruo suo aquoso spoliata, ⁱⁿ ad hanc materiam caseiformem indurando abit a).

- a) M. BAILLIE Anatomie des krankhaften Baues des menschlichen Koerpers, p. 211. Cap. XIX.

ANEURYSMA.

§. LXXXI.

Adeo actuosi conspiciuntur vasa absorbentia ad tollendum aneurysma, ut ligata arteria methodo HUNTERI (v. c. poplitea) supra saccum aneurysmaticum iam altero die plus tertia parte volumen eius morbosum imminuant a).

- a) E. Home in Transactions of a Society for the Improvement of medical and chirurgical Knowledge. London 1795. articulo 9.

Supanus
Kerrutt
Nicolai
Cet. Haller
U. M. 7.
p. 210 183
Fouquier
Blacmefeyn
Eveiten
Hobensford
Birk
p. 231
Lypaeus
232
Hampacher diff. 1742
Agg. unti ap. Noll
233
Javriod Off
Pezani, Bonicelli
Bonicelli
Laghi
Andreas
235
Litaizine
236
Pari
237
Zaubenton

SCRIPTA

DE VASIS ABSORBENTIBUS EORUMQUE
GLANDULIS, ORDINE CHRONOLOGICO
ENUMERATA.

Praeter pauca, quae

- 1) CLAUDIUS GALENUS, de usu partium Libro Quarto, Capit. 19. de HEROPHILO narrat; quae
- 2) NICOLAUS LEONICENUS, de PLINII et aliorum Medicorum erroribus 1509. de vasis absorbentibus Mesenterii suspicatur, quae
- 3) NICOLAUS MASSA, in libro introductorio Anatomiae, Venetiis 1536. 4.
- 4) GABRIEL Fallopi, in observationibus anatomicis, libro de Venis, Venetiis 1561. 8. nec non
- 5) J. COSTAEUS, de Venarum mesaraicarum veteris opinionis confirmatione adversus eos, qui Chyli in iecur distributionem fieri negant per mesaraicas venas, Venetiis 1565. 4. et quae
- 6) BARTHOLOMAEUS EUSTACHIUS, in Libro de Vena azyga 1565. Opusculorum anatomicorum p. 280. circa Ductum thoracicum obiter sibi visum habet, et memoriae tradidit,
- 7) CASPAR ASELLIUS primus nominandus venit, qui die 22. Julii 1622. Vasa absorbentia revera detexit,

in libro de f. natura
in altera contin. cap. 5
de ERASISTRATO, et

Vigeneridenim Caphoram
medicam salernitanam
art. medic. ed. Argent
1854 rosa lymphatica nota
habuisse ut opinatus
Sprungel G. Hoffst. de
anatom. K. de. 2. theil
Halle 1825. pag. 494
opinatus.

PERARUM.

XX.

est inflammatio visce
r sive liquor in ab
liud, nisi lymph
mmationibus exha
s ac abdominis su
lymphaticorum re
spoliata, ad hanc
do abit a).

Frankhaften Eanes des
Cap. XIX.

SMA.

asa absorbentia ad
a arteria methodo
sacum aneurys-
ertia parte volu-
t a).

ety for the Improve-
Knowledge. London

*fabula ejus fabrica coloribus
distinctam adjungit*

*de egregia ejus fabrica
artificio, videtur Nöffen
Sammlung von Nöffen
An. Amst. p. 238.*

ansamque ulterius ea investigandi dedit. Descripsit inventa in Libro de Lactibus sive lacteis Venis, Mediolani 1627. 4. recuso in Bibliotheca anatomica MANGETI Tomo Secundo.

Hos deinceps tempore exceperunt:

8) GUERNERUS ROLFINK, qui 1626. illa vidit, prouti memoriae prodidit in Dissertationibus anatomicis de Chylificatione et Circulatione sanguinis, Jenae 1632. 4. de Chylo et sanguine, Jenae 1652. 4. Jenae 1656. 4. recusis.

9) ADRIAN SPIEGELIUS, de humani Corporis Fabrica, Venetiis 1627. folio.

10) NICOLAUS CLAUDIUS FABRICIUS DE PEIRESCIUS, anno 1634. primum vasa absorbentia in homine ante suspendium bene pasto vidit, Autore PETRO GASSENDO in Vita eius viri Operum Tomo Quinto p. 307.

11) NICOLAUS TULPIUS (Autore WITTEW in BALDINGERI Medicinisches Journal, Stueck 13.) anno 1639. illa vidit.

12) CAELIUS FOLIUS, Sanguinis e dextro in sinistrum Cordis Ventriculum defluentis Via, cui non vulgaris in lacteas nuper patefactas Venas animadversio praepositur, Venetiis 1639. 4.

13) J. WALAEUS, Epistola ad Thomam Bartholinum de Motu Chyli et Sanguinis, Leidae 1641. 8. recusa in MANGETI Bibliotheca anatomica.

14) JOHANNES VESLING, in Syntagmate anatomico, Paaviae 1641. et in Observationibus anatomicis etc. Hafniae 1664. 4. Tab. VIII. primam iconem vasorum absorbentium Hominis exhibuit.

15) PETRUS GASSENDI, de Philosophia Epicurea, Capite de Nutritione animalium, de Venis lacteis etc., Lugduni 1649. folio.

*Anno 1635 J. Fournier
Anat. p. 107.*

116 120 21

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. L. 185

16) MAURITIUS HOPMANN, Dissertatio de lacteis Venis oculatioris aevi decantatis, Altdorfii 1650. 4.

Idem, de Lactis ex Chylo statu tum naturali tum praeternaturali, Altdorfii 1673. 4. *Lange (1652)*

17) NICOLAUS PECQUET, experimenta nova anatomica, quibus incognitum Chyli Receptaculum et ab eo per Thoracem in Ramos usque subclavios vasa lactea deteguntur. Editio prima Parisiis 1651. Editio auctior Parisiis 1654. 4. cui accedit nova de Thoracis lacteis Venis Dissertatio, in qua IOANNIS RIOLANI Responsio refutatur. Parisiis 1654. 4. recusa in Bibliotheca anatomica MANGETTI Tomo Secundo.

Idem. Lettre à Mr. CARCAVI touchant une nouvelle découverte de la Communication du Canal thorachique avec la Veine emulgente, 27. Mars 1667. et avec la Veine cave inferieure, en Memoires 1669. Tome X.

18) NATHANAEL HIGHMOR, Corporis humani Disquisitio. Hagae Comitum 1651. folio.

19) GUILIELM. HARVEY, Exercitationes de generatione animalium, Londini 1651. 4.

20) IOLYFFE, secundum Anglorum testimonium, anno 1652 vidit vasa absorbentia.

21) J. MARET, Abrégé des nouvelles Experiences anatomiques des Veines lactées etc. Toulouse 1652. 8.

22) OLAUS RUDBECK, Disputatio de Circulo Sanguinis. Arosiae 1652. 4.

Idem. Exercitatio anatomica exhibens Ductus Hepatis aquosos et vasa Glandularum serosa, 1653.

Idem. De Sero Sanguinis eiusque vasis, Upsalae 1661. 4.

Recusa reperiuntur duo ultima Opuscula tum in HEMSTERHUYSHI MESSI aurea, tum in Bibliotheca anatomica MANGETTI Tomo Secundo, tum in ALBERTI

*of a
699.
in
meson
12. abf*

PTA
gigandi debet. Descripsit
sive lacteis Venis, Me-
liotheca anatomica Mas-
perunt:
qui 1636. illa vidit,
serationibus anatomica
sanguinis, Jeruae 1630.
1632. 4. Jenae 1636. 4.
de humani Corporis
ERICUS DE PEI-
absorbentia in bo-
didit, Autore PETRO
erum Tomo Quinto
ntore WITWER in
1, Stueck 13.) anno
e dextro in sinis-
s Via, cui non vul-
enas animadversio
Thomam Bartholi-
eidae 1641. 8. re-
ca.
tagmate anatomi-
ous anatomidis etc.
iconem vasorum
osophia Epicurea,
Venis lacteis etc,

von HALLER Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Septimo.

23) THOMAS BARTHOLINUS, de Lacteis Thoracis, Hafniae 1652. 4.

Idem. Vasa lymphatica nuper in animalibus inventa, Hafniae 1653. 8.

Recusum opus in Bibliotheca anatomica MANGETI.

Idem. Vasa lymphatica in Homine inventa, Hafniae 1654. 4.

Idem. Opuscula nova de Lacteis Thoracis et lymphaticis Vasis. Hafniae 1670. 8.

Idem. De iisdem rebus in variis aliis Operibus verba fecit.

24) IOANNES VAN HORNE, Novus Ductus Chyliferus nunc primum delineatus, Lugduni Batavorum 1652. 4.

25) PETRUS GUIFFART, Cor vindicatum sive de Cordis officio et proxima Lactis materie, Rouen 1652. 4.

Idem. Lettre touchant la Connoissance du Chyle et de ses Vaisseaux, qui le portent au Coeur, ensemble la découverte de la noble Valvule et des observations sur l'Hydropisie, Rouen 1656.

26) ISAAC CATTIER, Historiae et observationes medicophysicae, 1655.

27) FRANCISCUS GLISSON, Anatomia Hepatis; adiiciuntur nonnulla de lymphaticis Ductibus. Londini 1654. 8. Recusa in Bibliotheca anatomica MANGETI Tomo primo.

28) JACOB ISRAEL, de Liene ac Vasorum lymphaticorum Observatio. Heidelbergae 1654.

29) HEINRICUS a MOINICHEN in Litteris ad Bartholinum 1654. Centuria Tertia, p. 8.

30) MARTIN BOYDAN, Insidiae structae BARTHOLINI Vasis lymphaticis ab OLAO RUDBECKIO 1654. 4.

fabulae
specimen

de egregio
artificio,
Francis
An. Angl.

Anno 1635 J. C.
L. H. A.

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. E. 167

Idem. Apologia pro Vasis lymphaticis THOMAE BARTHOLINI contra Insidias secundo scriptas ab OLAO RUDBECKIO, Hafniae 1654. 12.

31) J. ALCIDIUS MUNIER, de Venis tam lacteis quam lymphaticis, Genevae 1654.

32) SEBASTIANI ALETOPHILI ad PECQUETUM, venarum lactearum thoracicarum Inventorem, Epistola 1654.

33) CAROLUS le NOBLE, observationes rarae et novae de Lacteis mesentericis et thoracicis, Parisiis 1655. 8.

34) JEAN CLAUDE DE LA COURVEC in Epistola ad BARTOLINUM 1655.

35) WILHELMUS de HENAUT, Clypeus, quo tela in PECQUETI Cor a cl. CAROLO le NOBLE Collega suo coniecta infringuntur et eluduntur, Rothomagi 1655. 12.

36) IOANNES DANIEL HORST, observationes anatomicae, et Decas Epistolarum, Francofurti 1656, 4. Vasa absorbentia Cordis vidit.

37) JOHANNES CHRISTIANUS AGRICOLA, in Literis ad BARTHOLINUM 1656, varia de Morbis Systematis Chylificationis protulit.

38) THOMAS WHARTON, Adenographia, Londini 1656. 8. recusa in Bibliotheca anatomica MANGETI, Tomo secundo.

39) CLAUDE TARDY, de la Monarchie du Coeur de l'Homme — — des Vaisseaux du Chyle, Parisiis 1656.

40) GEORGIUS SEGER, de Quidditate et Materia Lymphae BARTHOLINIANAE ac de eadem Lympha doctorum Virorum epistolae, Hafniae 1658. 4.

Idem. Dissertatio de HIPPOCRATIS Orthodoxia in Doctrina de Nutritione Foetus etc. Basileae 1660. 4.

of a

699.

in

meson

habl

Large 5/4 12
1657.

omicarum selectarum
de Lacteis Thoracis,
in animalibus in-
anatomica MANGETI,
ine inventa, Haf-
Thoracis et lym-
is aliis Operibus
s Ductus Chy-
dini Batavorum
dicatum sive de
e, Rouen 1652. 4.
issance du Chyle
u Coeur, ense-
et des observ-
et observations
omia Hepatis;
ibus. Londini
ica MANGETI
sorum lymph-
Litteris ad Bar-
ictae BARTH-
CARO 1653. 4.

de Vasis absorbentibus Placentae et funiculi umbilicalis.

41) SIBOLDI HEMSTERHUIS Messis aurea, Lugduni Batavorum 1654. et Heidelbergae 1659.

42) FRANCISCUS SYLVIVS de le BOE, de Chyli a faecibus alvinis Secretione atque in lacteas Venas Propulsione, Leidae 1659. 4.

Idem. De Chyli mutatione in Sanguinem, Leidae 1659. 4.

Idem. De Vasis lymphaticis et Lympha, Leidae 1661. 4.

43) LUDOVICUS de BILS, ad TOB. Andreae Responsio, qua ostenditur verus usus Vasorum hactenus pro lymphaticis habitorum etc., Rotterodami 1659. Haec et alia opuscula eius recusa in eiusdem Speciminibus anatomicis Interprete G. BUENIO, Rotterodami 1661. 4.

44) GUALTERUS CHARLETON, Natural History of Nutrition etc. methodically delivered in Exercitationes physico-anatomical, London 1659. 4.

Idem. Exercitationes physico-anatomicae de Motu animali, Amstelodami 1659. 12.

45) CONRADUS VICTORINUS SCHNEIDER, Dissertatio de Catarrhis, Wittebergae 1660. 4.

46) ANTONIVS DEVSING, de Nutrimenti in corpore elaboratione, de Chylificatione etc. Groningae 1660. 12.

Idem. Oeconomia animalis, Groningae 1660. 12.

47) JACOBUS de BACK, Dissertatio de Corde, Rotterodami 1660. 12.

48) IOANNES RHODIVS, Mantissa anatomica ad BARTHOLINUM, Hafniae 1661. 8.

49) OLAUS BORRICHIVS, in Epistola ad THOMAM BARTHOLINUM, 1661.

fabula
de punctam

de egregio
artificio,
Sannibio
An angli

anno 1630
v. n. 25

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. E. 189

50) NICOLAUS STENONIS, de Musculis et Glandulis Observationes, Hafniae 1664. 4. Recusae in Bibliotheca anatomica MANGETI Tomo Secundo.

Idem. In Actorum Hafniensium Volumine Secundo, p. 241.

51) BERNHARDUS SWALWE, Querelae et Opprobria Ventriculi, Amstelodami 1664. 12.

52) FRIDERICUS RUYSCH, Dilucidatio Valvularum in Vasis lymphaticis et lacteis, cui accesserunt Observationes anatomicae rariores, Hagae Comitum 1665. 12. Recusa in eius operibus Lugduni Batavorum 1687. et in Bibliotheca anatomica MANGETI Tomo Secundo.

Idem. In Epistola anatomica Quinta, Tabula Sexta, Vasa absorbentia Hepatis nitide pinxit.

Idem. De Fabrica Glandularum Epistola ad HERMANNUM BOERHAAVE, Leidae 1722. 4. Recusa in eiusdem Operibus.

53) IOANNES HEINRICUS PAULI, Anatomiae Bilsianae Anatome, Argentorati 1665. 8.

Idem. Ad Dubia IOANNIS JOSEPHI WEPFERI Responsio.

54) GERARDUS BLASIUS, in Appendice ad VESLINGII Syntagma anatomicum, Amstelodami 1666.

55) IOANNES SWAMMERDAMM, Tractatus de Respiratione usque Pulmonum, Leidae 1667. 8. Recusus in MANGETI Bibliotheca anatomica.

56) REGNER de GRAAF, de Virorum organis Generationi inservientibus, Leidae 1668. 8.

Idem. De Mulierum organis Generationi inservientibus, Leidae 1672. 8.

57) RICHARDUS LOWER, Tractatus de Corde, Motu Sanguinis et Chyli in eum Transitu, Londini 1669. 8. Recusus in Bibliotheca anatomica MANGETI.

of a
1677.
in
mesen
faabf

et funiculi umbilic
Mensis aurea, Lugdu
ae 1659.
Boe, de Chyli a
lacteis Venas Pro
Sanguinem, Leidae
Lympha, Leidae
or. Andreae Re
asorum hactenus
otterdam 1659.
eiusdem Specimi
ro, Rotterdami
Natural History
ered in Exercita
1659. 4.
omicae de Motu
NEIDER, Disser
4.
rimenti in cor
etc. Groningae
ingae 1660. 12.
atio de Corde,
a anatomica ad
tola ad THOMAS

fabula
distincta

de egregio
artificio,
Pamphili
An. Angli

Anno 1630 25
Anat

58) THEODORUS KERCKRING, Specilegium anatomicum, Amstelodami 1670. 4. Observatione 91. p. 173. summe memorabilem locum habet.

59) ISBERT VAN DIEMERBROECK, Anatomie Corporis humani, Ultraiecti 1672. 8.

60) IOANNES NICOLAUS PECHLIN, de purgantium Medicamentorum facultatibus, Leidae 1672. 8.

61) J. G. GRUBEL, Praeside IOANNE HADRIANO SLEVOGT, Dissertatio de Ductu Chylifero PECQUETIANO, Jenae 1674. 4.

62) IOANNES MURALT, Experimenta de Chylo et Lacte, Tiguri 1675. 4.

Idem. Vademecum — de Humoribus, Tiguri 1677. 12.

Idem. De Humoribus Microcosmum irrigantibus Chyli et Lactis natura, Tiguri 1695.

Idem. De Sanguinis et Lymphae natura, Tiguri 1696.

63) CASPARUS BARTHOLINUS, de Diaphragmatis Structura, Parisiis 1676. 8.

Idem. De Oeconomia Corporis Humani, Hafniae 1678. 8.

Idem. De Via Alimentorum et Chyli, Hafniae 1709. 4.

64) IOANNES CONRADUS PEYER, de Glandulis Intestinorum, Scaphusiae 1677. 8.

65) GUNTHERUS CHRISTOPHORUS SCHELLHAMER, Tractatus de Voce, Jenae 1677. 4.

Idem. De Lymphae ortu et Vasorum lymphaticorum caussis, Helmstadii 1683. 4.

66) LEONHARDUS TASSIN, les Administrations anatomiques, Paris 1678. 12.

67) IOANNES DANIEL DORSTEN, de Ductu thoracico chylifero, Marburgi 1678. 4.

De Physiologia
§ 139.

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. G. 191

- 66) IOANNES BOHN, Circulus anatomico-physiologicus, Lipsiae 1680. 4.
- 69) TILEMANN, Cous sive Hippocratica Praxis, Ulmae 1680. 4.
- 70) PETER van den BOSCH, de Lympha. Leidae 1680. 4.
- 71) CORNELIUS STALPART van der WIEL, Observationum rariorum Centuriae duae, Hagae Comitum 1682. 8.
- 72) WILLIAM MUSGRAVE, in Philosophical Transactions for the Year 1682.
- 73) HEINRICUS MEIBOM, et J. G. SCHMIEDT, Dissertatio de Valvulis Vasorum, Helmstadii 1682. 4.
- 74) IOANNES CONRADUS BRUNNER, Experimenta circa Pancreas, accedente Diatribe de Lympha, Amstelodami 1685.
- Idem.* De Glandulis in Duodeno, Heidelbergae 1687. 4.
- Idem.* De Glandula Pituitaria, Heidelbergae.
- 75) GODOFREDUS BIDLOO, Anatome Corporis humani centum et quinque Tabulis per G. de LAIRESSE ad vivum delineatis, Amstelodami 1683. folio max. — WILLIAM COWPER eundem Librum turpi plagio edidit Lugduni Batavorum 1739. sub titulo: Anatomia Corporum humanorum centum et quatuordecim Tabulis aucta.
- Idem.* Vindiciae contra Animadversiones RUYSCHII, Leidae 4.
- Idem.* Exercitationes anatomico-chirurgicae, Leidae, 1708. 4.
- 76) JEREMIAS LOSSIUS, Dissertatio de Glandulis in Genere, Witebergae 1683. — Recusa in ALBERTI HALLERI Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Secundo.

of a
1677.
in
mesen
spasch

o, Specilegium anat-
bservatione q. p. 175.
et.
ECK, Anatome Cot-
CHLIN, de purgan-
us, Leidae 1672. 8.
e IOANNE HADRIANO
hylifero PEOQVETIA-
imenta de Chylo et
moribus, Tiguri
smum irrigantibus
hae natura, Tiguri
, de Diaphragmatis
Humani, Hafniae
et Chyli, Hafniae
de Glandulis In-
US SCHELLHAR-
. 4.
asorum lymphati-
s Administrations
de Ductu the-

fabula
speculata

de egregio
artificio,
sancti
an angli

Anno 1630
erat

77) CAROLUS DRELINCOURT, Experimenta ex Viscerum secretionibus petita, Leidae 1684. 12.

78) SAMUEL COLLINS, System of Anatomy, London 1685.

79) BERNARDUS ALBIN, et GUSTAVUS DAVID LIPSTOERP, Dissertatio de Poris humani corporis, Francofurti ad Viadr. 1685. 4.

80) ANTONIUS NUCK, de Ductu salivali — Ductibus Oculorum aquosis, Leidae 1685. 12.

Idem. Defensio Ductuum aquosorum 1691.

Idem. Sialographia et Ductuum aquosorum Anatomie nova, auctior, Leidae 1695. 8. — Recusa in MANGETI Bibliotheca anatomica.

Idem. Adenographia, Leidae 1691. 8.

81) FRIDERICIS SCHRADER, Lympha et Glandulae pathologicae consideratae, Helmstadii 1686. 4.

82) IOANNES THILE, Spirituum cum Lympha connubium, Wittebergae 1686. 4.

83) IOANNES ZELLER, Dissertatio de Vasorum lymphaticorum Administratione, Tubingae 1687. 4. — Recusa in ALB. HALLERI Disputationum anatomicarum selectarum Volumine primo.

84) FRANCISCUS ZYPAEUS, Fundamenta Medicinae reformatae, Bruxellis 1687. 8.

85) MARCELLUS MALPIGHI, de Glandulis conglobatis, Londini 1689. 4.

Idem. Opera posthuma, Londini 1697. folio.

86) RICHARDUS CARR, Epistolae medicae, Londini 1691. 8.

87) JOSEPHUS HALSEY, de Lympha 1691. 4.

88) JOHANNES MUYS, de Vulnere vasculi lymphatici in Eius Praxi medico-chirurgica, Amstel. 1695. p. 240.

89) MAU-

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. E. 193

89) MAURITIUS VAN REVERHORST, Dissertatio de Motu Bilis circulari eiusque Morbis, Leidae 1692. 4. Recusa Lugduni Batavorum 1696. 8.

90) JOHANNES VAN SWARDT, de Distributione Chyli, Ultraiecti 1692. 4.

91) PHILIPPUS VERHEYEN, Anatome 1693.

92) JOHANNES JACOBUS DOEBEL, et JOHANNES ERNESTUS SCHAPER, Valvularum Vasorum lacteorum, lymphaticorum et sanguiferorum Dilucidatio, Rostochii 1694. 4.

93) PETRUM CHIRAC 1694. Tabulas egregias parasse dicit MONTAGNAT confer N. 173.

94) HEINRICUS RIDLEY, Anatomy of the Brain, London 1695. 8.

95) OLIGER JACOBÆUS et I. I. WOYT, de Chylificatione, 1697.

96) ANG CRÉSSE et LUDOWICUS LEMERY, Ergo proxima, quo corpus alitur, materia Chylus, Parisiis 1697. 4.

97) GUILIELMUS MYLIUS, de Glandulis, Lugduni Batavorum 1698. 4.

98) JACOBUS RHEINHARDUS WAGNER, in Actis litterariis Maris Balthici 1700.

Ed. Tyson Anatomy of a Pygmy Lond. 1699. pag 34. mensuris in vasa sanguifera mesenterii pulsus, in vasa abstrahuntur.

99) IOANNES MARIA LANCISI, de subitaneis Mor- tibus, Romae 1704. 4.

100) RAYMUNDUS VIEUSSENS, Novum Vasorum Corporis humani Systema, Amstelodami 1705. 8.

Idem. Dissertatio de Structura Uteri et Placentae prodiit cum VERHEYEN Supplemento anatomico, Coloniae 1705. 12.

101) ANTONIUS PACCHIONI, de Glandulis conglobatis durae Meningis indeque ortis lymphaticis ad piam Matrem perductis, Romae 1705. 8.

Idem. Dissertationes physico - anatomicae novis Experimentis auctae, Romae 1721. 8.

102) WILHELM des NOUES, Lettre à Mr. Guilielmi, Rome 1706. 8.

103) JACOBUS DRACKE, Anthropologia nova or a new System of Anatomy, London 1707. 8. Recusa Londini 1728. Append. Tabul. 18.

104) JACOBUS KEIL, An Account of animal Secretion, London 1708. 8.

105) JOHANNES MERY, Probleme de Physique; si la Generation du Foetus dépend de sa Nourriture etc. Paris 1711. 4.

Idem. In ^{Epistolis} ~~Letteris~~ ad PACCHIONUM, ^{Romae 1721. 8.} vide supra.

106) JOHANNES FRIDERICUS HELVETIUS, de Chylōsi, Leidae 1711. 4.

107) JOHANNES SALZMANN, Dissertatio Encheiresis inveniendi Ductum thoracicum, Argentorati 1711. — Recusa in ALB. HALLERI Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Primo.

108) IOANNES BAPTISTA BIANCHI, Historia Hepatis, Taurini 1711. 4.

Idem. De lacteorum Vasorum Positionibus et Fabrica, Genuae 1745. 4.

109) ALEXANDER PASCOLUS, Il Corpo umano, Venetiis 1712. 4.

110) GIGOT, de Valvulis Vasorum lymphaticorum, in Journal des Sçavans 1712.

111) JOHANNES JACOBUS HUBER, Dissertatio, Doctrina de Glandulis, Basileae 1715.

112) IOANNIS FANTONI, Manuctio ad Historiam anatomicam Corporis humani, Venetiis 1715. 4.

Idem. In Dissertationibus anatomicis, Taurini 1745. 8.

fabula
spicienda

de egra
artifici
tanti
An a

110

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. E. 195

113) JOHANNES ADAMUS WEDEL, Dissertatio de Valvula Venae subclaviae Ductui thoracico imposita, Jenae 1714. — Recusa in ALB. HALLER Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Primo.

114) IOANNES SIGISMUNDUS HENNINGER, Dissertatio de Mesenterio, Argentorati 1714. — Recusa in ALB. HALLER Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Primo.

115) JOHANNES SAMUEL BERGER et GOTTFRIDUS FLOERKE, Dissertatio de Transitu Sanguinis per Vasa minima, Wittebergae 1715. 4.

116) EDUARDUS PETRUS WIUM, Dissertatio de Via Alimentorum et Chyli, Hafniae 1717. — Recusa in ALB. HALLER Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Septimo.

117) FRIDERICUS HOFFMANN, Medicina rationalis et Systematica, Tomus primus, Halae 1718. 4.

118) HERMANNUS WERNERUS ENGELBERTUS VON WESTHOVEN, de Angina ex obstructis Glandulis Glandularumque thyreoidearum lymphaticis Vasis deducta, Lemgo 1718. 4.

119) LAURENTIUS HEISTER, Dissertatio de vera Glandulae Appellatione, Altdorfii 1718.

Idem. Medicinische Chirurgische und Anatomische Wahrnehmungen, Rostock 1753. 4.

reliqua ejus scripta vide N. 153.

120) IOANNES BAPTISTA MORGAGNI, Adversaria anatomica, Patavii 1719. 4.

121) RICHARDUS HALE, in Philosophical Transactions for the Year 1720. Vasa absorbentia Colli et Thymi describit.

122) HELVETIUS, in Memoires de l'Academie des Sciences de Paris, année 1721. cfr. N. 106.

123) ARENTIUS CANT, Dissertatio de Receptaculo et Ductu Chyli, Leidae 1721. 4. Recusa in eiusdem

opere: *Impetus primi anatomici*, Leidae 1721. folio.

124) ABRAM VATER, *Vasa lactea in cadavere feminae visa*, Wittebergae 1722. 4.

125) HERMANNUS BOERHAAVE, *Epistola ad RUY-SCHIUM de Fabrica Glandularum in Corpore humano*, Leidae 1722. — *Recusa in eius Opusculis*, Hagae Comitum 1738.

126) CROMWELL MORTIMER, *Dissertatio de Ingressu Humorum in Corpus humanum*, Lugduni Batavorum 1724. — *Recusa in ALE. HALLERI Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Tertio*, p. 623. Item in FR. I. OVERCAMP *Collectione Dissertationum inauguralium Lugduno-batavarum Tomo Primo*.

127) BENEDICTUS STEHELIN, *Tentamen medicum*, Basileae 1724. de *Vasis absorbentibus Uteri*.

128) GEORGIUS DANIEL COSCHWIZ, de *Ductu Salivali novo*, Halae 1724. 4. *Vasa absorbentia Linguae* tradit.

129) IOANNES GEORGIUS GMELIN, Praeside IOANNE GEORGIO DUVERNEY, *Dissertatio de Actione Glandularum mesentericarum retardativa*, Tubingae 1725. 4.

130) JACOBUS HOVIUS, de *circulari humorum Motu in Oculis*, Lugduni Batavorum 1726. 4.

131) IOANNES GEORGIUS DUVERNEY, *Descriptio Vasorum chyliiferorum*, in *Commentariis Academiae Petropolitanae Tomo Primo ad annum 1726*.

132) NOGUEZ, *Anatomie du Corps de l'Homme*, à Paris 1723. et 1726. 12. *Egregia admodum de hoc Vasorum Systemate tradidit*. — Confer *Excerpta apud SIMMONS in Vita WILLIAM HUNTERI*, et apud BLUMENBACH, *Medicinische Bibliothek Tomo Secundo*, p. 569.

133) LAURENTIUS HEISTER, in *Compendio anatomico*, Norimbergae 1727. 8.

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. E. 197

Idem. In Actis Naturae Curiosorum, Centuria Secunda et Sexta; et in Medicinisch Chirurgische und Anatomische Wahrnehmungen, Rostock 1753.

134) PAULUS HIERONYMUS BIUMI, Esame d'alcuni canaletti chiliferi, chi del fondo del Ventricolo per le tonache dell' omento sembrano penetrar nel fe- gato, Milano 1728. 8.

135) IOANNES ANDREAS FISCHER, de Chylifica- tione integra et laesa, Erfordiae 1728. 4.

136) JOAN. D. SCHERB, de calculo in ductu tho- racico 1729. Recusus libellus in ALB. HALLERI Opusc. pathologicis.

137) IOANNES AMMANN, Dissertatio de Venis in Corpore humano bibulis, Leidae 1729. 4. — Recusa in Collectione Dissertationum OBERKAMPI.

138) IOANNES FRIDERICUS CASSEBOHM, de Diffe- rentia Foetus et Adulti anatomica, Halae 1730. 4. de Vasis absorbentibus Ventriculi.

139) NICOLAUS ROSEN et GEORGIUS WALLERIUS, Dissertatio de Existentia Vasorum absorbentium in In- testinis partem Chyli ad Venas mesentericas immediate deferentium, Upsaliae 1731.

140) P. NANNI, in Commentariis Bononiensibus, Tomo Primo 1731.

141) AUGUSTUS FRIDERICUS WALTHER, Disserta- tio de Ductu thoracico bipartito, Lipsiae 1731. — Re- cusa in ALB. HALLERI Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Primo.

142) JACOBUS BENIGNUS WINSLOW, Exposition anatomique de la Structure du Corps humain, Paris 1732. 12.

143) ALEXANDER MONRO (Pater), Descriptionem Ductus thoracici ad calcem Editionis quintae Osteolo-

giae exhibuit, London 1732. 8. Recusam in eius Works, Edinburgh 1781.

144) SAMUEL THEODORUS QUELLMALZ, Dissertatio de Venis absorbentibus, Lipsiae 1732. 4.

145) M. P. DEISCH, Dissertatio de Splene canibus exciso 1735. in Thesi adiecta Nro. X. — Recusa in ALB. HALLERI Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Tertio.

146) FRANCISCUS NICHOLS, Compendium anatomico-oeconomicum etc. Londini 1736. 4. de Vasis Ventriculi.

147) IOANNES ZACHARIAS PETSCH, Sylloge Observationum anatomicarum, Halae 1736. 4. — Recusa in Selectu HALLERI; de Vasis absorbentibus Cerebri et Oculi observationes tradit.

148) ALEXANDER CAMERARIUS, Dissertatio: Sorbendi actus, modus, ususque multiplex, Tubingae 1736. 4.

149) ABRAHAM KAAUW BOERHAAVE, Perspiratio dicta HIPPOCRATIS per universum Corpus illustrata, Leidae 1738. 8.

150) CHRISTIANUS GOTTLIEB LUDWIG, de Cuticula, Lipsiae 1739. 4.

Idem. De Arteriarum Tunicis, Lipsiae 1739. 4.

Idem. De Glandularum Differentiis, Lipsiae 1748. 4.

Idem. Institutiones Medicinae clinicae, Lipsiae 1758. 8.

Idem. De celeri Corporum Incremento causa debilitatis in Morbis, Lipsiae 1760. 4.

Idem. De celeri Corporum obesitate causa debilitatis in Morbis, Lipsiae 1760. 4.

151) ANTONIUS PHILIPPUS QUEITSCH, Anatomische Nachricht von der grossen Speisesaftroehre in der Brust, Frankfurt an der Oder 1740. 4. cum Figura.

Idem in Selectis Medicinis Francofurtensibus Tomo 1°

1739. p. 77 de praecipuis ductum thoracicum investigandi methodis.

Idem ibidem 1743. Tomo tertio. de duplici ductu thoracico inferiorem finit in vena jugulari, Dextra vero in subclavia ubi jugularem dextram emittit.

Idem ibid Francofurti 1748
p. 1. Effigies ductus thoraci
hermanni pag. 76 Indicia
et animae versiones in figurar
aeneas ductus thoracici corporis
humani.

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. E. 199

^{Will.}
152) CHESELDEN, The Anatomy of the human Body, London 1741. 8. — Germanice vertente I. F. WOLFF, Goettingae 1790. 8.

153) RENATUS JACOBUS CRESCENTIUS GARENGEOT, Splanchnologie, Paris 1741. Tabula decima Septima Figuram Ductus thoracici exhibuit.

154) ALBERTUS VON HALLEB, Dissertatio de Ductu thoracico, Goettingae 1741. — Recusa in eiusdem Selectu Disputationum anatomicarum Volumine Primo.

Idem. In Elementis Physiologiae Tomo Primo et Septimo, Lausanne 1757.

Idem. In Opere de Corporis humani Fabrica et Functionibus, Bernae 1777. Tomo Primo.

Idem. In Primis Lineis Physiologiae.

155) IOANNES CHRISTOPHORUS BOHL, Dissertatio: Viae lacteae Corporis humani Historia naturalis, Regiomonti 1741. 4. — Recusa in ALB. HALLERI Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Primo.

156) IOHANNES GOTTFRIDUS BRENDEL, Dissertatio de Chyli ad Sanguinem publico privatoque potissimum Commeatu per Venas mesaraicas non improbabili, Goettingae 1741. — Recusa in eiusdem Opusculis, Goettingae 1769.

157) IOANNES FRIDERICUS CRELL, de Glandularum in caecae et apertae Divisione, Helmstadii 1741. 4.

158) PETRUS BERCHER et DIONYSIUS PONCHON, An a Valvulis Intestinorum Chymi Progressionis Determinatio? Parisiis 1742. 4.

159) THEOPHILUS BORDEU, Chylificationis Historia, Monspeliae 1742.

Idem. Recherches anatomiques sur la Position des Glandes et sur leur action, Paris 1751. 8.

160) CORNELIUS HENRICUS VELSE, Dissertatio de mutuo Intestinorum Ingressu etc. Leidae 1742. — Re-

8. Recensam in eius
WELLMALZ, Dissertatio
1752. 4
tio de Splene canis
Nro. X. — Recusa
anatomicarum selectarum
Compendium anatomi-
1756. 4. de Vasis
schuz, Sylloge Ob-
1756. 4. — Recusa
torbentibus Cerebri
s, Dissertatio: Sor-
mplex, Tubingae
HAAVE, Perspiratio
Corpus illustrata,
LUDWIG, de Cuti-
Lipsiae 1759. 4.
Lipsiae 1748. 4.
clinicae, Lipsiae
ntremento causa
4.
esitate causa debi-
REITSCH, Anatomici-
Speisesastrochre in
40. 4. cum Figura
reanatomia investigat
estione fructu in me

100
800

cal
re
z

cusa in ALB. HALLERI Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Primo.

161) FRANCISCUS JACOBUS NARCISSUS, Dissertatio de Generatione et Receptaculis Chyli, Leidae 1742. 4. Recusa in ALB. HALLERI Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Primo,

162) SERVAAS van de COPPELIO, Dissertatio de Fabrica atque Notione Glandularum, Lugduni Batavorum 1745. 4.

163) IOANNES ERNESTUS HEBENSTREIT, de Mediastino postico, Lipsiae 1745 — Recusa in ALB. HALLERI Selectu Disputationum anatomicarum.

Idem. De Arteriarum Corporis humani Confiniis, Lipsiae 1759. 4.

Idem. De Venis communicantibus, Lipsiae 1744. 4.

164) FRANCISCUS LAMURE et JACOBUS PETRUS DAoustENC, Dissertatio de Respiratione, Lyon 1743. Recusa in ALB. HALLERI Selectu Disputationum anatomicarum.

165) PETRUS ARCELIN et DIONYSIUS CLAUDIUS DOULCET, Disputatio: An deperit Vasa absorbentia? Parisiis 1745.

166) IOHANNES NATHANAEL LIEBERKUEHN, ^{31p} de Fabrica et Actioue Villorum Intestinorum tenuium, Leidae 1745. 4. *recusa a Sheldon*

167) PETRUS QUARIN, de Sero Sanguinis et Lymphaticis eo tenuioribus, quae Vasis lymphaticis in Circulum moventur, Viennae 1745. 4.

168) A. L. de HUGO, Dissertatio de Glandulis in Genere, et Speciatim de Thymo Goettingae 1745.

169) CASIMIRUS CHRISTOPHERUS SCHMIEDEL, de Habitu naturali Venarum lymphaticarum in Hepate, Erlangae 1747. 4. *c. fig.*

170) JUSTUS GODOFREBUS GÜNZ, Observationes circa Hepar, Lipsiae 1748. 4.

*Daniel Langkane Stip. de
Compos. Partium. CH.
Gott. 1747.*

Idem in Disputationibus Ab

Primum Vall. Götting. 1753. 8.

recusa a Sheldon

*galactico et Leprosi in Commentariis Brunnicoflor Vol. 124
primo 1748. cyrie.*

122

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. E. 201

171) PETRUS TARIN, Dissertatio sistens Problema anatomicum: Utrum inter Arterias mesaraicas Venasque lacteas immediatum detur commercium? Parisiis 1743. — Recusa in ALB. HALLERI Disputationum anatomicarum selectarum Volumine Septimo.

172) JOSEPHUS EXUBERIUS BERTIN, sur le nouveau Systeme de la Voix et sur les Arteres lymphatiques, Paris 1748. 12.

173) HENRICUS IOSEPHUS BERNHARDUS MONTAGNAT, Lettre à Monsieur BERTIN, au sujet d'un nouveau genre des Vaisseaux, Paris 1748. 8.

Idem. Supplement à la Lettre précédente sur les Vaisseaux lymphatiques.

174) IOANNES CLAUDIUS MERTRUD, in Memoires des Savans étrangères, Tome troisieme 1750.

175) CHRISTIANUS EHRENFRIEDUS ESCHENBACH, Anatomische Beschreibung des menschlichen Koerpers, Rostock 1750. 4.

176) GEORGIUS EHRHARDUS HAMBERGER, Physiologia medica, Jenae 1751. 8. 468.

177) GEORGIUS HEUERMANN, Physiologie, Copenhagen 1752. 8.

178) ALEXANDER MONRO (Filius), Dissertatio de Semine et Testibus, Edinburgi 1755. 8. — Recusa in G. SMELLIE Thesauro medico Disputationum Edinensium, Volumine secundo.

Idem. De Venis lymphaticis valvulosis et de earum imprimis Origine, Berolini 1757. 8. — Editio altera 1770. 8.

Idem. Observations anatomical and physiological, wherein Dr. HUNTERS claim to some Discoveries is examined, Edinburgh 1758. 8.

Idem. Answer on the Notes and on the Postscripts to the Observations anatomical and physiological, Edinburgh 1758. 8.

*même année.
1799-1800.*

PTA
putationum anatomicarum
NARCISSUS, Dissertatio
Chyli, Leidæ 1742.
putationum anatomicarum
PELLO, Dissertatio de
urum, Lugduni Batav.
ENSTREIT, de Media-
Recusa in ALB. HAL-
omicarum.
is humani Confinis,
ibus, Lipsiæ 1744. 4.
et JACOBUS PETRUS
uratione, Lyon 1745.
Disputationum an-
MONSIEUR CLAUDIUS
vas absorbentia?
IEBENRECHEN, de
inorum tenuium,
Sanguinis et Li-
nae Vasis lymphat-
1745. 4.
o de Glandulis in
tingæ 1745.
SCHMIDEL, de
urum in Hepate,
Observationes
aufsteht
gehört

2al
2
2

Idem. Observations on the structure and Functions of the Nervous System, Edinburgh 1783. folio. — Germanice cum Notis SOEMMEBRINGII, Lipsiae 1787. 4.

179) ANDREAS ELIAS BUECHNER, respondente FRIDERICO JACOBO VOGEL, Dissertatio de Vasorum lymphaticorum Glandularumque conglobatarum Utilitate, Halae 1757. 4.

180) BERNHARDUS SIEGFRIEDUS ALBINUS, Tabula Vasis chyli ferri, Lugduni Batavorum 1757. folio majori. — Explicationem huius splendidissimae tabulae exhibuit Vir summus in non satis laudandis Annotationibus academicis Libro Quarto Capite Nono.

181) JOANNES FRIDERICUS MECKEL, Dissertatio epistolaris ad ALB. HALLERUM de Vasis lymphaticis Glandulisque conglobatis, Berolini 1757. 4.

Idem. Nova Experimenta et Observationes de Finibus Venarum et Vasorum lymphaticorum, Berolini 1772. 8. — Recusa in ROZIER Observations sur la Physique, Parisiis 1773. Tomo Secundo.

182) MARKUS ARENSIDE, Notes on the Postscript of a Pamphlet (MONRO) intitled observations anatomical and physiological, London 1758. 8.

*A
Observations on
the origin and use
of the lymphatic
Vessels in Animals*

183) DIEDRICH, de Morbis Glandularum, Lipsiae 1759.

184) IOANNES FRIDERICUS FASELIUS, Dissertatio de Absorptione, Jenae 1760. 4.

Idem. De Arteriis non sanguiferis, Jenae 1763. 4.

185) IOANNES MARTINUS BUTT, de spontanea sanguinis separatione, Edinburghi 1760. — Recusa in EDUARDI SANDIFORT Thesauro Dissertationum, Tomo Secundo.

186) PETRUS CAMPER, Demonstrationes anatomico-pathologicae, Libro Primo, Amstelodami 1760. folio.

*Daniel Lani
Compositus
Guett. 1777
Piem. in
Pianum
Jenae 1753. 8*

Idem. Over den waaren Aart der Kankerwording in Genees - Natuur - en Huishoudkundig Kabinet N. 3.

187) DOMINICUS COTTUNNI, de Aquaeductibus Auris humanae, Neapoli 1760. 8. — Recusa Viennae et in ED. SANDIFORT Thesauri Dissertationum Volumine Primo.

*germanica versio Np
in Sammlung für
practische Anst.
Vollständig unter dem
Lips. 1785.*

188) RUDOLPHUS AUGUSTUS VOGEL et DESBANS, Dissertatio de Hydrope Peritonaei saccato, Goettingae 1761. 4. — Recusa in ED. SANDIFORT Thesauri Dissertationum Volumine Primo.

*Ejusd. Dissertationes
decem quibus ab
ab illustribus
Europaei academiae
palma adjudicata.
Volumina duo
1795 et 1800
pluribus locis*

*troisième année.
1799-1800*

189) WILLIAM HUNTER, Medical Commentaries, London 1762. — Editio altera Londini 1777. 4 maj. — Supplement, London 1764. 4. — Versio germanica, Lipsiae 1784. 8.

Idem. In Opere posthumo: Introductory Lectures etc. London 1784 p. 58.

190) SAMUEL AURIVILLIUS, Dissertatio de glandulis animalibus, Holmiae 1764.

*idem in Anatomy
of the gravid
uterus editore
Baillie, London
1794*

191) ALEXANDER BERNARDUS KOELFIN, Dissertatio de Structura Mammarum, Gryphiswaldiae 1764. 4.

192) JOSEPHUS LIEUTAUD, Essais anatomiques, à Paris 1766. — Editionem auctam edidit PORTAL, confer et versionem germanicam huius libri.

*Cheston Patholo
gical Inquiries
Gloicester 1766
(cit. d. Monr.
in other
in pag 45*

193) IOANNES SOGRAPHI, Libellus in quo Theoria Lymphae Ductuum MONROI et HUNTERI exponitur, et ad Praxin clinicam adaptatur, Patavii 1766. 8.

194) CAROLUS LINNÉ, Venae resorbentes, Upsaliae 1767. 4.

195) JOSEPHUS DOERNER, Dissertatio, Corpus animale Chemista, Argentorati 1767. 4.

Idem. De Balneis immersivis eorumque modo agendi.

196) A. BRILL, Observatio de Humore lacteo cum Placenta humana reperto, Groningae 1769. 8.

e structure and Fun-
linburgh 1765 folio. —
INGII, Lipsiae 1767. 4.
CHNER, respondente
no de Vasorum lym-
globatarum Utilitate,
US ALBINUS, Tabula
1757. folio majori. —
tabulae exhibuit Vir-
tionibus academicis
NEL, Dissertatio
Vasis lymphaticis
57. 4.
servationes de Fi-
ticum, Berolini
vations sur la Phy-
s on the Postscript
ations anatomic-
0.
landularum, Li-
vs, Dissertatio
3, Jenae 1763. 4.
le spontanea sur-
— Recusa in
ationum, Tomo
strationes anat-
ustelodami 1760.

197) WILLIAM HEWSON, An Account of the lymphatic System in amphibious Animals — in Philosophical Transactions Volumine Quinquagesimo nono, Anno 1769. p. 198.

Idem. In Philosophical Transactions, Tomo LIX. p. 204. of the lymphatic System in Fishes.

Idem. Experimental Inquiries into the Properties of the Blood, London 1771. Volumen Secundum continet Descriptionem Systematis lymphatici, Londini 1774. — Cuius editio latina vertente van de WYMPRESSE cum Praefatione HAHNII prodit Traiecti ad Rhenum 1783. 8. — Volumen Tertium posthumum prodit, Londini 1777. 8. Germanice in Sammlung auserlesener Abhandlungen fuer practische Aerzte, Tomo Primo et Quarto, et Norimbergae 1780. 8.

198) D. WATSON, de Vasis lymphaticis Cervicis Vesicae, in Philosophical Transactions Volumine LIX, Anno 1769.

199) ANTONIUS PORTAL, in Memoires de l'Academie des Sciences 1770. et 1780.

200) IOANNES GOTTFRIEDUS LEONHARDI, Dissertatio de resorptionis in Corpore humano praeter naturam impeditae causis atque noxis, Lipsiae 1771. 4.

Idem. De Vi suctionis in Corpore humano, Wittebergae 1772.

201) PHILIPPUS AMBROSIUS MARHERR, Praelectiones in BOERHAAVII Institutiones, Viennae 1772. 8.

202) ACHILLES MIEG, Specimen Secundum Observationum botanicarum anatomicarum et physiologicarum, Basileae 1772. 4.

203) LASSUS, sur la lympe, Paris 1774. 4.

204) JOHANNES FRIDRICUS LOBSTEIN, Dissertatio de Liene, Argentorati 1774. 4.

205) IANUS BANG, in Collectaneis Societatis medicae Hafniensis, Volumine Primo 1774. 4.

Daniel Lan.
Compositus
Juss. 1774
Idem in
Pars.
Juss. 1753. 8

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. E. 205

206) IOANNES BAPTISTA FELS, Dissertatio de Glandulis conglobatis, Argentorati 1774. 4.

207) IOANNES DOMINICUS SANTORINI, Tabulae anatomicae Septendecim a cl. GIRARDI editae, Parmae 1775. folio minori — Tabula decima Ductus thoracici Transitum per Diaphragma, et Tabula decima tertia Vasa absorbentia Intestini tenuis nitide pingit.

208) IOANNES GOTTLIEB WALTER, Observationes anatomicae, Berolini 1775. folio. Instrumenta ad replenda absorbentia pingit.

Idem. De Nervis Thoracis et Abdominis, Berolini 1783. folio, in praefatione.

Idem. In Memoires de l'Academie des Sciences à Berlin 1786. et 1787. p. 21. Sur la Resorption. Vasa absorbentia Intestini tenuis lapidifacata nitide pingit. — Germanice versae sub Titulo: Bemerkungen ueber das Einsaugen, in B. N. G. SCHREGER Beitrage zur Kultur der Saugaderlehre, Leipzig 1793. 8. Erster Theil. Ipse autor germanice edidit hanc Dissertationem Berolini 1794.

209) FERDINANDUS LEBER, Vorlesungen ueber die Zergliederungskunst, Viennae 1776. 8.

210) (ANONYMUS), de Cholerorum Natura, Viennae, 1776. 8. promisit, p. 131. Commentationem de Vasis lacteis primo Sanitatis et Morborum et Morum fundamento, quam vero hucdum apparuisse non novi.

211) ESCHENBACH, Schediasma de Glandularum mesaraicarum in Chylum Actione, Lipsiae 1777.

212) FR. GEBHARD, Adversaria medica, Basileae 1777. 8.

213) IOANNES CHRISTIANUS KEMME, respondentis F. S. PIETSCH, Dissertatio Glandulas conglobati generis Organa esse Lympham conficiencia, Halae 1777. 4.

troisième année.
1799. 1800.

cal

ca

ca

An Account of the Lym-
phals — in Philosophi-
gesimo nono, Anno
actions, Tomo LIX.
n Fishes.
es into the Properties
men Secundum con-
ymphatici, Londini
ente van de Wv-
prodit Traiecti
erium posthumum
in Sammlung aus-
che Aerzte, Tomo
80. 8.
ymphaticis Cervicis
ns Volumine LIX,
ARDI, Dissert-
ano praeter natu-
psiae 1774. 4.
corpore humano,
EBR, Praelectio-
nae 1772. 8.
Secundum Ob-
m et physiologi-
ris 1774. 4.
STEIN, Disserta-
is Societatis me-
4.

214) CAROLUS GOTTLIEB KRAUSE, Praeside IOANNE GOTTLIEB HAASE, Dissertatio de Motu Chyli et Lymphae Glandulisque conglobatis, Lipsiae 1778. 4.

215) SAMUEL THOMAS SOEMMERRING, Dissertatio de Basi Encephali, Goettingae 1778. 4. — Editio aucta recusa LUDWIGIO in Selectu Scriptorum neurologorum minorum Tomo secundo.

Idem. Programma de ⁱⁿ Cognitionis subtilioris ^{cl. Hauffmanni} Systematis lymphatici in ⁱⁿ Medicina usu, Cassellis 1779. 4. — Versio germanica ⁱⁿ Sammlung fuer Wundaezte.

Idem. In PETRI CAMPERI, Dissertatione on Kankerwording 1780.

Idem. In Notis ad A. MONRO, ^{Observatione} vom Nervensystem 1787.

Idem. In BLUMENBACHII Medicinische Bibliothek, Tomo tertio ^{9^{ten} Bänden} 1791.

Idem. In Notis ad versionem germanicam Primarium Linearum Physiologiae ALBERTI von HALLER, Berolini 1788. 8.

Idem. Vom Baue des menschlichen Koerpers, vier-
Angiologia Francker Thril, Gefaelslehre, Frankfurt 1792. 8.
1800.

Idem. In Versione germanica M. BAILLIE Morbid
Anatomy, Berlin 1794. 8.

Idem. In GIBB, Carl Wolff
abhandlung über den
Nutzen der Lymph-
gefäße, als die
Kollan. von Fosse don 1779. — Versio germanica prodit in Sammlung
Längen 1795. 8. fuer Wundaezte, Erstes Stueck; item in Sammlung
auserlesener Abhandlungen zum Gebrauche practischer
Aerzte, Sechster Band.

Idem. The Anatomy of the absorbent Vessels of
vertebrati corporum of the human Body, London 1786. 4. Editio altera
auctior 1790, accesserunt et Tabulae novae — Ver-
tabula.

Reiffchrift über die Nebelnischen.
Reiffchrift. de fluido nervo.

Daniel Län
Compositi
Sept. 1774
Item in
Pam.
Jung 1753. 8

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. E. 207

sio germanica cum Notis CHRISTIANI FRIDERICI LUDWIGII prodiit Lipsiae 1789. et 1794. — Versio gallica
 76. PETIT RADEL, Paris 1787. 8.

217) EDMUNDUS DARWIN, Experiments establishing a Criterion between mucaginous and purulent matter; and an Account of the absorbent Vessels of animal Bodies in some Diseases, Lichtfield and London 1780. 8. — Germanice versum in Sammlung auserlesener Abhandlungen fuer practische Aerzte, Sechster Band, p. 556. — Gallice versum in Bibliotheque du Nord Tome LXXV.

218) CHRISTIANUS FRIEDERICUS NÜRNBERGER, Dissertatio de Glandulis conglobatis, Wittenbergae 1780. 4.

219) NATHANAEL BERENDT, de Lactis Metastasis, Goettingae 1780. 4.

220) SABATIER, de Ductu thoracico, in Memoires de l'Academie des Sciences à Paris 1780.

221) WILSON, Observations relative to the Influence of Climate on vegetable and animal Bodies, London 1780. 8.

222) HENRICUS AUGUSTUS WRISBERG, tum in Notis ad ALBERTI VON HALLER Primas Lineas Physiologiae, Goettingae 1780. 8. tum in Commentationibus Societatis regiae Goettingensis ad Annum 1787. et 1788. Volumine Nono. Excerptam hanc Dissertationem cum Notis et Figura PHILIPPI MICHAELIS vide in C. GROSSE Magazin fuer die Naturgeschichte des Menschen.

223) FRIDERICUS JACOBUS RIESE, Dissertatio de Glandulis, Giessae 1781. 4.

224) WINTERBOTTOM, Dissertatio de Vasis absorbentibus, Edinburgi 1781. 8.

troisième année.
1799-1800

74
 RAUSE, Praeside IOANNE
 de Motu Cylindri et Lymphae
 Lipsiae 1776. 4.

GERMANNUS, Dissertatio
 de 1780. 4. — Editio
 in Scriptis neuro-
 do.

tionis subtilioris Sy-
 1790, Casellis 1779.
 ulung fuer Wund-

Dissertatione on

vom Nervensystem

medizinische Biblio-

germanicum Prima-
 von HALLER, Be-

den Koerpers, vier-
 1792. 8.

BAILLIE Morbid

PETRI CLARE
 austic etc. Lou-
 tit in Sammlung
 in Sammlung
 uche practischer

absorbent Vessels of
 Editio altera
 norae — Ver-

225) GEORG PROCHASKA in Annotationum academicarum fasciculo secundo, Pragae 1701. p. 58.

226) JOANNES CHRISTIANUS PLANK, Morbus Osteosarcoseos singulari casu et epicrisi illustratus, Tubingae 1781. 4.

227) COLOMBIER, Dissertatio de Lacte humano, 1782.

228) I. C. SZOMBATHI, de Morbis Glandularum secundum aetates, Vienhae 1782.

229) ALEXANDER SCHUMLANSKY, de Renum structura, Argentorati 1782. 4.

230) ANDREAS BONN, Descriptio Thesauri ossium morbosorum HOVI in adnexa Dissertatione de Callo, Amstelodami 1783. 4.

231) EDUARDUS SANDIFORT, Exercitationes anatomicae, Lugduni Batavorum 1783. 4. Capite Septimo.

232) ANTONIUS SCARPA, Oratio de promovendis anatomicis rationibus Administrationibus, Ticini 1783 — Recusa Lipsiae 1785. 8.

233) DOMINICUS CYRILLO, Osservazioni pratiche intorno alla Lue venerea, Napoli 1783. 4.

234) (ANONYMUS) Storia dei vasi linfatici in Giornale per servire alla Storia ragionata della Medicina di questo secolo, Venezia 1783. Tomo Primo, 4.

235) FELIX FONTANA, Opuscoli scientifici, Firenze 1783.

Idem. In Traité sur le Venin de la Vipere etc.

236) PAULUS MASCAGNI, prodrome d'un Ouvrage sur le Systeme de Vaisseaux lymphatiques, Siena 1784.

Idem. Vasorum lymphaticorum Corporis humani Historia et Ichnographia, Senis 1787. folio maximo. — Versio germanica cum Notis CHRISTIANI FRIDERICI LUDWIG prodiit Lipsiae 1789. 4.

237) IACO-

Daniel Lon
 Corp. Prof.
 Juss. 1774
 Idem in:
 Quam.
 Juss. 1753.8

Op
 A
 1
 In
 ab
 Nu
 4
 h
 <

ii
 o
 i
 v
 a
 h
 t

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. E. 209

237) JACOBUS REZIA, Specimen Observationum anatomicarum et pathologicarum, Ticini 1784. 8.

238) WILHELMUS SHELDON, History of the absorbent System, London 1784.

239) IOANNES HENDY, Treatise on the glandular Disease of Barbados proving it to be seated in the lymphatic System, London 1784. 8. *gallice Mém de l. Soc. m. d. d'Emulation. quatrième année. 1799. 1800.*

240) CHARLES WHITE, Inquiry into the Nature and Cause of that Swelling in one or both of the lower Extremities, which sometimes happens to lying in woman, Warrington 1784. 8. Germanice Wien 1786. 8. Belgice vertente viro egregio THUESINK cum notis et praefatione 1787.

241) TH. WHITE, on Struma, London 1784. 8.

242) JANUS BLEULAND, Observationes anatomico-medicae de sana et morbosa Oesophagi Structura, cum Figuris, Leidae 1784. 4.

Idem. Experimentum anatomicum, quo Arteriarum lymphaticarum existentia probabiliter adstruitur, Leidae 1784. 4.

Non sicut Hepati.

243) AUGUST CHRIST. REUSS, Novae Observationes circa Structuram Vasorum in Placenta humana et eius nexum cum Utero, Tubingae 1784. 4.

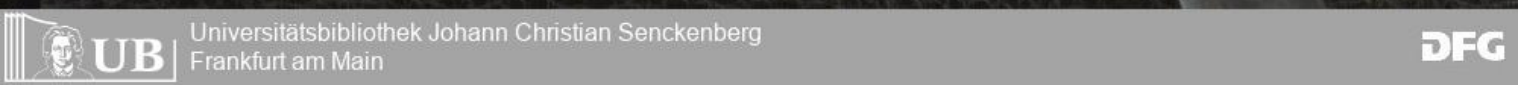
244) J. ROLLO, Remarks on the Disease lately described by Dr. HENDY etc. London 1785. 8.

245) SEBALDUS JUSTUS BRUGMANNS Dissert. de Puogenia, Groning. 1785. 8.

246) PAULUS CHRISTIANUS FRIDERICUS WERNER et CHRISTIANUS GOTTHELF FELLER, Vasorum lacteorum et lymphaticorum Descriptio, Lipsiae 1785. 4. cum iconibus accuratissimis.

LIPTA
ASKA in Annotationum acad.
Pragae 1701. p. 58.
STIANUS PLANK, Morbum
cam et epicipri illustratus,
Dissertatio de Lacte humano,
de Morbis Glandularum
1782.
DOLANSKY, de Renuum
4.
Descriptio Thesauri ossium
Dissertatione de Callo,
ort, Exercitationes ana-
1783. 4. Capite Septimo.
Oratio de promovendis
administrationibus, Ticini
8.
Osservazioni pratiche
1783. 4.
dei vasi linfatici in Gio-
nata della Medicina di
omo Primo, 4.
puscoli scientifici, Fi-
min de la Vipere etc.
prodrome d'un Ouvrage
lymphatiques, Siena
orum Corporis humani
1787. folio maximo.-
CHRISTIANI FRIDERICI

237) Lico

247) JOHANNES GOTTLÖB HAASE, de Vasis Cutis et Intestinorum absorbentibus, Plexibusque lymphaticis Pelvis humanae Annotationes academicae cum iconibus, Lipsiae 1786. folio.

Idem. De Fine Arteriarum earumque cum Venis Anastomosi, Lipsiae 1792. 4.

248) JOHN HUNTER, Observations on certain parts of the animal Oeconomy, London 1786. 4.

249) VAN DEN BOSCH Theoretische und praktische Bemerkungen über das Muskelvermögen der Haargefäße, Münster 1786. pag. 60.

250) I. C. A. MAYER, Beschreibung des ganzen menschlichen Koerpers, Berlin 1786. Vierter Band.

251) L. L. VAN MEURS, Dissertatio: Descriptio systematica Vasorum absorbentium, Harderovici 1786. 4.

252) FRIDERICUS AUGUSTUS WALTER (JOHANNIS GOTTLÖBI Filius), Annotationes Academicae, Berlini 1786. 4.

253) C. G. VAN HEUVELL, Tentamen nosologicum, Lugduni Batavorum 1787. 8.

254) IOANNES FRIDERICUS BLUMENBACH, Institutiones physiologicae, Goettingae 1787. 8. — Belgice vertente GISEBERTO JACOBO WOLFF cum Praefatione R. FORSTEN, Harderovici 1791. 8.

255) WILLIAM BLIZARD, Physiological Observations on the absorbent System. Confer Goetingsche gelehrte Anzeigen 1787. Stueck 89. — Recusa Dissertatio LUDWIGIO in versione germanica MASCAGNII, pag. 164.

256) JAMES JOHNSTONE, Account of the Walton Water, with Thoughts on the use and Diseases of the lymphatic Glands, London 1787. 8.

in opere posthumo edito a Everardo Home.
1800. Treatise on the Blood
Inflammation and gunshot
wounds. London 1794.
4. — imprimis Capite
Septo.

DE VASIS ABSORBENTIBUS. E. G. O. C. E. 211

257) FRANCISCUS XAVERIUS METZLER, von der Wassersucht, Ulm 1787. 8.

258) G. E. LINDNER (potius P. F. MECKEL), Dissertatio de Lymphaticorum Systemate, Halae 1787. 8.

259) ANDREAS GOTTHARDUS PFLUG, Dissertatio de Glandulis Corporis humani, Duisburgii 1787. 4.

Paul 260) ASSALINI, Essay medical sur les Vaisseaux lymphatiques, avec le moyen de prévenir les Effets venimeux des Substances venimeuses, Turin 1787. 8. - Germanice Dresdae 1788. et in Sammlungen fuer praktische Aerzte, Fünfzehnter Band.

Medecin et 1er chirurgien du Roy d'Italie Chirurg: major de la Garde Imperiale de France membre de la Legion d'honneur et de plusieurs academies

261) LUDOVICUS FORMEY, Dissertatio de Systematis absorbentis Pathologia, Halae 1788. 8.

262) I. COVEY, Account of the good effects of the Mercury in a Disease of the lymphatic System attended with nervous Symptoms, in London Medical Journal, Tomo Octavo.

263) ERNEST PLATNER, ueber einige Miltzgeburten des HARVEY'SCHEN Systems, in Appendice ad ANTONII FABRE Untersuchungen ueber Gegenstaende der theoretischen und practischen Arzneiwissenschaft, Lipsiae 1788.

Leitungen

Idem. Quaestionum physiologicarum, Lipsiae 1794. 8.

264) P. F. MECKEL (Filius), in Notis ad Versionem germanicam primarum Linearum Physiologiae ALBERTI VON HALLER, Berolini 1788. 8.

265) CAROLUS GEORGIUS THEODORUS KORTUM, Commentarius de Vitio scrofuloso, Tomi duo, Lemgoviae 1789. 8.

PTA
HAASE, de Vasis Cutis
, Plexibusque lymphati-
es academice cum ico-
earumque cum Ve-
ervations on certain parts
on 1786. 4.
retische und praktische
vermögen der Haarge-
beschreibung des ganzen
6. Vierter Band.
sertatio: Descriptio
Harderovici 1786. 4.
WALTER (JOHANNIS
Academice, Ber-
Tentamen nosologi-
BLUMENBACH, Insti-
1787. 8. - Belgice
cum Praefatione R.
ysiological Observa-
Confer Goettingsche
39. - Recusa Dis-
manica MASCAGNII,
count of the Walton
use and Diseases of
87. 8.

266) GEORG. COOPMANN'S Neurologia, editio altera, Franequerae 1789. 8. in Praef.

267) TH. DAVISON in London Medical Journal, Vol. 10. 1789.

268) PAULUS FRIDERICUS HERMANNUS GRASMEYER, de Conceptione et Foecundatione humana, Goettingae 1789.

269) AUTOR ANONYMUS einzig moegliche Zeugungstheorie, Berolini 1792. 8. eadem docet quae GRASMEYER.

270) BERNHARDUS NATHANAEL GOTTLÖB SCHREGER, Dissertatio de Irritabilitate Vasorum lymphaticorum, Lipsiae 1789. 8. — Recusa in FRANKII Dialectu Opusculorum, Tomo Decimo.

Idem. Fragmenta anatomica et physiologica Fasciculus Primus, Lipsiae 1791. 4.

Idem. Theoretische und practische Beitraege zur Kultur der Saugaderlehre, Erster ^{Band} Theil, mit 2 Kupfer-
tafeln, Leipzig 1793. 8. *article VI. proprias observationes exhibet*

271) GOTTFRIEDUS PHILIPP MICHAELIS, Beobachtungen über die Saugadern des Mutterkuchens und des Nabelstranges, in C. GROSSE Magazin fuer die Naturgeschichte des Menschen, zweiter Band, Zittau und Leipzig 1789. — ^{Germanice} Recusum in B. N. G. SCHREGER Beitraege zur Kultur der Saugaderlehre, Erster Theil, Leipzig 1793. 8.

Idem. Dissertatio: Observationes circa Placentae ac Funiculi umbilicalis Vasa absorbentia, Goettingae 1790. 4.

272) GEORGIUS HEINRICUS THILOW, Dissertatio de Vasis Bilem resorptam ex receptaculo Chyli ad Renes ferentibus, Erfordiae 1790. 4. — Germanice

130
2.
6

in B. N. SCHREGER Beitrage zur Kultur der Saugaderlehre, Erster Theil.

Idem. Anatomisch-pathologische Abhandlung von den Nieren, welche keine Harnleiter hatten, nebst einigen Erklärungen in Rücksicht des Geschäfts der Saugadern, Erfurt 1794, cum figuris.

273. CHRISTIANUS FRIDERICUS LUDWIG, Primae Lineae Anatomiae pathologicae, Lipsiae 1785. 8.

Idem. Commentatio prima Physiologorum et Pathologorum de Systemate absorbente recentissima quaedam Decreta, in ejusdem Exercitationibus academicis Lipsiae 1790.

Idem. In versione germanica CROIKSHANKII et MASCAGNII, Lipsiae 1789. et 1794. Tomis tribus 4.

274. NICOLAUS D. RIEGELS, de Usu Glandularum suprarenalium, Hafniae 1790. 4.

275. FLANDRIN, in Journal de Medecine et Chirurgie, Paris 1790. Decembre — et 1792. Janvier et Septembre.

276. OTTMAR HEER de Renum morbis, Halae 1790. 4.

277. IOH. PHIL. JUL. RUDOLPH de partu sicco, Erlangae 1790. 8.

278. R. DESGENETTES, Observationes de Suctionis Facultate Systematis lymphatici post mortem Animalium, in Journal de Medicine à Montpellier 1791. Tome Premier.

Idem. Analyse du Systeme absorbent ou lymphatique, à Paris 1792. In Journal de Medicine à Paris de Mars 1792. Volume XC. — Germanice excerpta in B.

P T A
ns Neurologia, editio ab
in Praef.
London Medical Journal,
HERMANNUS GRASHWEL,
atione humana, Goettingae
s einzig moegliche Zeu-
t. 8. cadem docet quas
MANUEL GOTTLIEB SCHRE-
ate Vasorum lymphaticor-
recusa in FRANKII De-
ecimo,
ica et physiologica Faaci-
4
practische Beitrage zu
ster Theil, mit 2 Kupfer-
la VI. proprio effectu
pe, MICHAELIS, Beobach-
Mutterkuchens und des
Magazin fuer die Naturge-
ter Band, Zütu und
B. N. G. SCHREGER
erlehre, Erster Theil,
ationes circa Placentae
sorbentia, Goettingae
s Thilow, Disserti-
x receptaculo Chyli et
1790. 4. — Germanice

real
re
te

*F. B. Lentin in Commentationi
huc Soc. Guelphigenfis.
ad annos 1791. & 1792.*

N. G. SCHREGER Beiträge zur Kultur der Saugaderlehre, Erster Theil, Leipzig 1793. 8.

279. GREGORIUS BASILEWITSCH, Systematis resorbentis Descriptio physiologico - medica, Argentorati 1791. — Germanice titulo: Pathologie des Saugadersystems in B. N. G. SCHREGER Beiträge zur Kultur der Saugaderlehre, Erster Theil.

280. IOANNES CHRISTIANUS FRIDERICUS ISENFLAMM, Dissertatio de Absorptione sana, Erlangae 1791. 8.

281. HENRICUS FRIDERICUS ISENFLAMM, Dissertatio de Absorptione morbosa, Erlangae 1791. 8.

282) GISEBERTUS IACOBUS WOLFF, Dissertatio: Quaestiones medicae varii Argumenti, Hardervici 1791. 4.

283) W. LEURS, over de Kropkliergezwellen in Prysverhandelingen bekrond door het Genotschap der Heelkunde te Amsterdam, Erste Deel, Amsterdam 1791. 8.

284) IOANNES CHRISTIANUS REIL, Memorabilia clinica, Halae 1791. 8.

*Effet sur les maladies propres
à la lymphe et aux vaisseaux
lymphatiques.*

285) ^{Alexis} PUTJOL, de Morbis vasorum absorbentium, in Memoire de la Société royale de Medicine, à Paris 1791. Tome Septieme et Huitieme.

286) LORENZO NANNONI, Trattati di Anatomia, Fisiologia et Zootomia, Siena 1791. 4.

*Epistam Tractato delle
malattie Materie
Chirurgiche fionda
edificata con avanzata
del pal. Gio: Gerome
Santarelli Santarelli
V. pa. 1793. Semi ter.*

287) VALENTIN, ^{Louis} in Journal de Medicine, 1791. ^{par l'action des vaisseaux lymphatiques} Tome 86

288) JOHN GARDINER, on the Gout, London 1792. 8.

289) ROB. HAMILTON, Observations on scrophulous affections, London 1791. 8. germanice Lipsiae 1793. 8.

131
R.
36

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. G. 215

290) GEORGIUS FRIDERICUS HILDEBRANDT, Lehrbuch der Anatomie des Menschen, Vierter Band, Braunschweig 1792. 8.

Idem. In Dissertatione de Pulmonibus, Goettingae 1783. 4. §. 6.

291) C. W. HUFELAND, ueber die Inoculation, Leipzig 1792. 8.

292) IOHANNES GEORGIUS IAHN, Dissertatio inauguralis de Operationibus atque Viis Medicamentorum externorum stases Systematis lymphatici submoventium, Jenae 1792. 8.

293) IOANNES NEPOMUCENUS CONSTANTIN. D'HAME, Idea Pathologiae Systematis absorbentis, Coloniae 1792. 8.

294) CHRISTIANUS FUERCHTEGOTT SCHMALZ, Dissertatio: Examen nuperae Theoriae de Absorptione Seminis vaginali, Jenae 1792. 4.

295) ERNESTUS FRIDERICUS GUILIELMUS HEINE, Dissertatio de Vasorum absorbentium ad Rhachitidem procreandam Potentia, Goettingae 1792. 4.

296) IOANNES IOACHIM HACHSTEDT, Dissert. de Scorbuto, Goettingae 1792.

297) L. de la FONTAINE, vom Weichselzopf in Eius Chirurgisch-Medicinische Abhandlungen, Pohlen betreffend, Breslau 1792. 8.

298) IOANNES LEONARDUS FISCHER, Anweisung zur practischen Zergliederungskunde, Leipzig 1793. 8. pag. 236.

299) CAROLUS GUILIELMUS de MULLER, Dissertatio: Physiologia Systematis Vasorum absorbentium, Lipsiae 1793. 4.

Ger
3.

est

are
He

T A
ltur der Sangderlehre,
sch, Systematis resor-
medica, Argentovati
thologie des Sang-
Beiträge zur Kultur
s FRIDERICUS ISEN-
ione sana, Erlangae
SENFLAMM, Dissert-
angae 1791. 8.
ULFF, Dissertatio:
amenti, Hardervici
Kropfherzwellen in
het Genotschap der
Deel, Amsterdam
EIL, Memorabilia
asorum absorbenti-
ale de Medicine, à
ieme.
actati di Anatomia
de Medicine, 1791.
the Gout, London
ervations on scrophu-
germanice Lipsiae

300) MATTHEW BAILLIE, The morbid Anatomy of some of the most important Parts of the human Body, London 1793. 8. Germanice versa cum Notis et Additamentis S. TH. SOEMMERRINGII, Berolini 1794. 8.

*Opusculum.
An Appendix to the first edition
of the morbid Anatomy
London 1798. 8.*

301) PETRUS WEIDMANN, de necrosi ossium, Francofurti 1793. fol.

302) JAN KRAGTINGH, in Verhandelingen van het Genootschap ter bevordering der Heelkunde te Amsterdam, tweede Deel 1793. Amsterdam, 8. p. 96.

303) ALEXANDER KLOSE, Dissertatio de Vasis lymphaticis eorumque Usu, Duisburgi 1793.

304) FRIDERICUS AUGUSTUS TREUTLER, Dissertatio: Auctuarium ad Helminthologiam humani Corporis, Lipsiae 1793. 4.

305) SEGUIN, in Medicine éclairée par les Sciences physiques par FOURCROY, Paris 1793. 8.

*5. Scriptores M.
Legimus Mem. circa surculos
& Vasa absorbentia.
Annales de Chimie Tom. XC.*

306) FLORIANUS CALDANI, Riflessioni sopra alcuni punti di un nuovo Sistema de' vasi assorbenti, 1793. — In Actis Societatis Paduanae

307) PETRUS LUPI, Nova per Poros inorganicos Secretionum Theoria Vasorumque lymphaticorum Historia P. MASCAGNIO iterum vulgata atque Parte altera aucta, in qua Vasorum minorum vindicatio et Secretionem per Poros inorganicos Refutatio continetur, Romae 1793. Tomus Primus et Secundus, 8.

Edward Holme Esq. de

*fractura & usu Vasorum
absorbentium. Lond. Batav.
1793. 8. of Baillet
Mém. pour la Médecine
Lond. 2. p. 142.*

308) EDWARD FORD, Observations on the Disease of the Hip - Joint etc. London 1794. pag. 15. 23. 141. 145.

309) JOHN ABERNETTY, Surgical and Physiological Observations, London 1793. 8. p. 179.

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. O. C. E. 217

310) CORNELIUS CASPARUS DE KONING, Diss. inaug. de Affectionibus morboris Systematis lymphatici, Leidæ 1793. 4.

311) PETRUS VAN MAANEN, Diss. inaug. de absorptione solidorum, Leidæ 1794. 4.

312) IOSEPHUS GAUTIERI, de Struma, Vindobonæ 1794. 8. p. 71.

313) IOANNES ADAMUS SCHMIDT, Commentarius de Nervis lumbalibus, Vindobonæ 1794. 8. 43.

314) D. Nicol. Oudemans de Venarum meseraicorum fabrica et usu. 1794. 8. sine loco.

B. Humpage. Physiological Researches demonstrating.

- 1. that the present opinion concerning the Use of Lymphatic System is erroneous, and that it does not terminate in the thoracic duct.
- 2. The Discovery of the great Importance and Use of the Lymph, of the Lymphatic glands and of the Lymphatic System
- 3. That Venous etc. may be either received or prevented from entering into the Circulation by absorption.
- 4. The Discovery of the Use of the Brain and its Connection with the Lymphatic System. London. 1794.

nam
Histoire des
Paris 1808.
medical and
merican Medical
the vein are
extending to the
p. 129.

John Ferriar Medical Historian and O 5 Dissections. Volume third. Lond. 1798. of an affection of the lymphatic Vessels hitherto misunderstood.

Charles Bell System of Dissections Partes quinque Edinbrough. 1800. folio Vasa absorbentia femoris pinguis et pag 109 de eorum ^{dem} morbo descriptis.

morbid Anatomy
parts of the human
versa cum Notis
1791, Berolini
necrosi ossium,
delingen van het
unde te Amster-
8. p. 96.
rtatio de Vasis
1793.
UTLER, Dis-
am humani Cor-
ée par les Scien-
93. 8.
essioni sopra al-
vasi assorbenti,
e
Poros inorgani-
lymphaticorum
ta atque Parte
m vindicatio et
tatio continetur,
dus, 8.
ions on the Di-
1794 pag. 15, 25.
al and Physiolo-
p. 179.

ORES

SCRIPTA

DE VASIS ABSORBENTIBUS EORUMQUE
GLANDULIS, ORDINE ALPHABETHICO
EXPOSITA.

*numeros indicat locum quo in catalogo
precedenti supra in idem invenitur.*

A bernetty.	Nro. 309.	Bercher	Nro. ~~156.~~ 158
Agricola	- 37.	Berendt	- ~~219.~~ 217.
Akenside	- ~~182.~~ 180.	Berger	- ~~115.~~ 114. <i>Beard.</i>
Albinus B.	- 79.	Bertin	- ~~172.~~ 170.
Albinus B. S.	- ~~180.~~ 178.	Bianchi	- 108.
Alethophili	- 32.	Bidloo	- 75.
Amman	157 - ~~135.~~	Bils, de	- 43.
<i>Andree (Tobias)</i> Anonymus	~~210.~~ 208. 234. 209.	Bium	- ~~154.~~ 133.
Arcelin	- ~~165.~~ 163.	Blasius	- 54.
Asellius	- 7.	Bleuland	- ~~242.~~ 238.
Assalini	- ~~260.~~ 257.	Blizard	- 249. 55. 2 -
Aurivillius	- ~~190.~~ 188.	Blumenbach	- 248. 54.
		Boe, de le	- 42.
		Boerhaave, Abrah. K.	~~147.~~ 149.
		Boerhaave, Herm.	¹²⁵ ~~144.~~
<i>Baronio 4/30</i> Bang	- ~~260.~~ 203.	Bohl	- ~~155.~~ 153.
Bartholinus, Thom.	23.	Bohn	- 68.
Bartholinus, Casp.	- 63.	Bonn	- ~~230.~~ 227.
Basilewitsch,	~~279.~~ 268.	Bordeu	- ~~159.~~ 157.

Behr. Henr.

*Gesam.
An Appen
of the m
London 179*

*S. Scrip
Lagun i
v. differe
Annalen.*

*Erdm
fract
absorb
1743
207
Lau*

DE V
Borrichi
Bosch
Boylan
Brendel
Brill
Brugman
Brauner
Buchner
Butt
Caldani
Camerari
Camper
Cant
Carr
Cassebo
Cattier
Charlet
Chesed
Chirac
Clare
Collins
Colom
Cooper
Copp
Coseh
Costa
Cotr
Co
Cove
Cov

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. ~~133~~ 219

Borrichius	Nro. 49.	Crell	Nro. 155. 157
Bosch, vanden Petr	70.	Cresse	- 96. 95.
Bosch, van den	- 249.	Cruikshank	- 26. 211.
Boydan	- 30.	Cyrillo	- 253. 230.
Brendel	- 156. 154.	Daunstenc	- 164. 162.
Brill	- 196. 194.	Darwin	- 217. 214.
Brugmanns	- 245.	Davison	- 267.
Brunner	- 74.	Deisch	- 145. 143.
Buechner	- 179. 177.	Desbans	- 188. 186.
Butt	- 185. 183.	Densing	- 46.
Caldani <i>Howian</i>	- 306. 288.	Diedrich	- 183. 181.
Camerarius	- 148. 146.	Diemerbroeck, van	59.
Camper	- 186. 184.	Doebel	- 92. 91.
Cant	- 125. 123.	Doerner	- 145. 143.
Carr	- 86.	Dorsten	- 67.
Cassebohm	- 138. 136.	Doulcet	- 165. 163.
Cattier	- 26.	Drake	- 105. 103.
Charleton	- 44.	Dreincourt	- 77.
Cheselden	- 182. 150.	Duverney	128. 130. 131.
Chirac	- 93. 92.	Eschenbach	- 211. 209.
Clare	- 214.	Eschenbach, Chr. Ehr.	173. 175.
Collins	- 78.	Eustachius	- 6.
Colombier	- 227. 224.	Fallopia	- 4.
Coopmanns	- 266.	Fantoni	- 112. 111.
Coppelio, van de	162. 160.	Faselius	- 184. 182.
Coschwiz	- 128. 127.	Fels	- 200. 201.
Costaeus	- 5.	Feller	- 246. 241.
Cotunni	- 187. 185.	Fischer, J. A.	- 185. 134.
Courvec, de la	- 34.	Fischer, J. L.	- 298.
Covey	- 262. 256.		
Cowper	- 75.		

Burns

Cooper

Defgenettes 218.

Denys.

Dionis

Ensigne 1.

page prescrip mede

May 93

Sam

in Histoire des Paris 1808.

Medical and American Medical

*the prin are
depending to the
p. 129.*

LIBRA

RES

FORUMQUE
HABETHICO

quis in catalog
idem inveniat

Nro. 46. 39
- 219. 217.
- 16. 14.
- 72. 70.
- 108.
- 75.
- 43.
- 111. 109.
- 54.
- 242. 240.
- 217. 215.
- 248. 246.
- 41.
Abrah. K. 117. 115.
Herm. 114. 112.
- 101. 99.
- 68.
- 117. 115.
- 47. 45.

Flandrin	Nro. ²⁷⁵ 266.	Harvey	Nro. 19.
Floerke	- 115. 114.	Hebenstreit	- 163. 161.
Folius	- 12.	Heer	- 276.
Fontaine	- 297.	Heine	- 295. 287.
Ford	- 308.	Heister	119. 183. 118. 132.
Formey	- 261. 255.	Helvetius	166. 122. 105. 121.
Fontana	- 237. 232.	Hemsterhuis	- 41.
		Henaut, de	- 35.
Galenus	- 1.	Hendy	- 139. 336.
Gardiner	- 284.	Henninger	- 114. 113.
Garengot	- 153. 151.	Herophylus	13.
Gassendi	- 15.	Heuermann	- 177. 175.
Gautieri	- 312.	Heuvell	- 255. 277.
Gebhard	- 212. 210.	Hewson	- 197. 195.
Genettes, des	- 276. 267.	Highmor	- 18.
Gigot	- 110. 109.	Hildebrandt	- 290. 277.
Girardi	- 205.	Hofmann, M.	- 16.
Glisson	- 27.	Hoffmann, Frid.	- 117. 116.
Gmelin	- 129. 128.	Horne, van	- 24.
Grasmeyer	- 208. 203.	Horst	- 36.
Grubel	- 61.	Hovius	- 150. 149.
Guiffart	- 25.	Huber	- 111. 110.
Guenz	- 170. 168.	Hufeland	- 291. 278.
		Hugo, de	- 168. 166.
		Hunter, John	- 248.
Haase	247. 212. 242.	Hunter, William	189. 187.
Hachstedt	- 296.		
Hale	- 121. 20.		
Haller	- 154. 152.	Iacobaeus	- 95. 94.
Halsey	- 87.	Iahn	- 292. 279.
Hamberger	- 174.	Iohnstone	- 156. 150.
D'Hame	- 273. 280.	Iolyffe	- 20.
Hamilton	- 289.	Isenflamm, I, Ch, F.	269. 280.

Opusculum.
An Appen
of the m
London 179

Fournier. 10.

galestinus. 170

S. Scrip
Legimus i
Wiffessu
Annalen

Grutt. R. 56.
Gregorini

Edward 1
placit
alforb
1793
Key
San

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. ~~ORATE~~ 221

Isenflamm, H. F. Nro. ²⁸¹ ~~270~~	Maanen	Nro. 311.
Israel	Malpighi	- 85.
	Maret	- 21.
Keil	Marherr	- 201 ~~199~~
Kemme	Mascagni	- 230 ~~233~~
Kerckring	Massa	- 3.
Klose	Mayer	- 280 ~~277~~
Koelpin	Meckel, J. F. ^{pater}	- 181 ~~179~~
Koning	Meckel, P. F. ^{filius}	- 204 ~~258~~
Kortum	Meibom	- 73.
Kragtingh	Mertrud	- 174 ~~172~~
Krause	Mery	- 100 ~~104~~
	Metzler	- 257 ~~251~~
	Meurs, van	- 281 ~~275~~
<i>Lange</i> Lamure	Michaelis	- 221 ~~262~~ 271.
<i>Langhans</i> Lancisi	Mieg	- 202 ~~200~~
Lassus	Moinichen, a	- 29.
<i>Lee</i> Leber	Monro, Filius	- 178 ~~176~~
<i>Leutin</i> Leonhardi	Monro, Pater	- 143 ~~141~~
<i>Levy</i> Leonhardi	Montagnat	- 173 ~~171~~
Leonicenus	Morgagni	- 120 ~~119~~
<i>Lepratti</i> Leurs	Mortimer	- 126 ~~124~~
Lieberkuehn	Muillér, de	- 209 ~~283~~
Lientaud	Munier	- 31.
Lindner	Muralt	- 62.
Linné <i>Carl</i>	Musgrave	- 72.
Lipstoerp	Muys	- 88.
Lobstein	Mylius	- 97 ~~96~~
Lossius		
Lower		
Ludwig, Chr. Fr. 273	Nanni	- 140 ~~138~~
Ludwig, Chr. Gottl. 150	Nannoni	- 275 ~~286~~
Lupi <i>Petr</i>		

Manget. 7. 17. 22. 17.

Handwritten notes in the right margin.

Handwritten note: May 99

Handwritten note: dam 8.

Handwritten note: in Histoire des Paris 1808.

Handwritten note: Medical and American Medical

Handwritten note: the grain are Appendix to the 4. p. 129.

Partial view of the left page with names and numbers.

Narcissus	Nro. ~~159~~ ¹⁶¹	Reil	Nro. 273. 284
Nichols	-140 ~~144~~	Reuss	-243 ~~239~~
Noble, le	- 33.	Reverhorst, van	- ~~22~~ 39.
Noguez	-152 ~~131~~	Rezia	- ~~257~~ 234.
Noues, de	- 102.	Rhodius	- 48.
Nuck	- 80.	Ridley	- 94 ~~92~~
Nuernberger	-218 ~~216~~	Riegels	-274 ~~265~~
		Riese	-225 ~~221~~
		Rolfink	- 8.
Pacchioni	-101 ~~100~~	Rollo	-247 ~~240~~
Pascolus	-109 ~~108~~	Rosen	-139 ~~137~~
Pauli	- 53.	Rudbeck	- 22.
Pechlin	- 60.	Rudolphi	- 277.
Pecquet	- 17.	Ruysch	- 52.
Peirescius, de	- 10.		
Petsche	-147 ~~145~~	Sabatier	-220 ~~218~~
Peyer	- 64.	Salzmann	-107 ~~106~~
Pflug	-259 ~~253~~	Sandifort	-251 ~~228~~
Pietsch	- 211.	Santorini	-207 ~~205~~
Plank	-226 ~~223~~	Scarpa	- ~~252~~ 249.
Platner	-263 ~~257~~	Schaper	-92 ~~91~~
Ponchon	-158 ~~156~~	Schellhammer	- 65.
Portal	-109 ~~107~~	Scherb	-18 ~~136~~
Prochaska	- ~~222~~ 225.	Schmalz	-294 ~~281~~
Pujol	- 274.	Schmidt	- 313.
		Schmiedel	-169 ~~167~~
Quarin	-167 ~~165~~	Schmiedt	- 73.
Queitsch	-151 ~~149~~	Schneider	- 45.
Quellmalz	-144 ~~142~~	Schrader	- 81.
		Schreger	-270 ~~261~~
Regner de Graaf	-56.	Schummlansky	-229 ~~226~~

Schuster.

Schuster.

Quidem.
An Appen
of the m
London 179

Onlyd.

Cushman. 314

S. Strip
Jagun
& Hoffmann
Annalen

Erund 1
Hr.
alforb
1793
100
Suu

DE
Seger
Seguin
Stebel
Soemmer
Sograph
Spiegel
Stehelin
Stenoris
Swalve
Swamme
Swarit
Szomb
Tardy
Taria
Tassin
Thile
Thilow
Tiler
Trent
Talp
Ty
Valent
Vater
Vesle
Verhe
Veslin

DE VASIS ABSORBENTIBUS E. G. G. A. E. 223

	Seger	Nro. 40.	Vieussens	Nro. ~~99~~ 100
<i>Seibert</i>	Seguin	- ~~305~~ 287.	Vogel	. 188. ~~186~~ 178.
<i>Stevogt 51</i>	Scheldon	- 238 235.		
	Soemmerring	- 215 213.	Wagner	. - 98. 97.
	Sographi	- 193 190.	Walacus	. - 13.
	Spiegelius	. - 9.	Wallerius	. - 139 137.
	Stehelin	. - 127 126.	Walter	<i>19.</i> - 208 206.
	Stenonis	. - 50.	Walter, F. A. <i>filius</i>	- 216. 252.
	Swalwe	. - 51.	Walther, A. F.	- 141 139.
	Swammerdamm	- 55.	Watson	. - 198 196.
<i>Sylvius 42</i>	Swardt, van	- 90 89.	Wedel	. - 113 112.
	Szombathi	- 228 225.	Weidmann	- 301.
			Werner	. - 255 241. <i>Weyfer 53.</i>
	Tardy	. - 39.	Westhoven, von	118 117.
	Tarin	. - 171 169.	Wharton	. - 38.
<i>Tschöner</i>	Tassin	. - 66.	White, Ch.	- 240 237.
	Thile	. - 82.	White, Th.	- 22 241.
	Thilow	. - 272 263.	Wiel, Stalpart van der	71.
	Tilemann	. - 69.	Wilson	. - 221 219.
	Treutler	. - 304 287.	Winslow	. - 142 140.
<i>Tyler</i>	Tulpius	. - 11.	Winterbottom	- 224 222. <i>The Winter Bottom 531.</i>
			Wium	. - 115 115.
	Valentini	. - 237 276.	Wolff	<i>Weyt - 95.</i> - 282 271.
	Vater	. - 124 123.	Wrisberg	. - 222 220.
<i>Vendae</i>	Velse	. - 160 158.		
	Verheyen	. - 91 90.	Zeller	. - 83.
	Vesling	. - 14.	Zypaeus	. - 84.

Handwritten notes in the top right margin.

May 95

dam

in Histoire des ... Paris 1808.

W. J. Gerit Jan van ... American Medical ...

After the print are ... Appendix to the ... p. 129.

Senckenb. med. Institut.

Fungus Vesicae albidus.

mitt like Tumour
of the mucous membrane
Monro. Morbid anatomy

p. 162.

glandulam s. ⁴ ~~in~~ ¹ ~~in~~ ² ~~in~~ ³ ~~in~~ ⁶ ~~in~~ vicinam vesicae simili materia
turgentem plenam vidit morbo. (reperi)

Forma fungosa testiculi Calliseii

et Scarpa

Fungus medullaris J.P. Maunoir ^x ~~alio tempore~~ ~~per~~ ~~testiculum~~ ~~testiculi~~
in hoc morbo terribili ~~glandulae~~ ~~lumbales~~ valdeque intumescent

*) Mémoire sur les Fongus médullaire
et Hématode. Paris 1820 pag 27

Varices

a varicibus vasa absorbentia comprimuntur
hinc oedemata (empâtement) quae varices concomitant
soleant. Boyer Traite des maladies chirurgicales,

Paris 1814. 2e tome second p. 246.

before ulceration in an abscess, but it is here much stronger,
~~for~~ for strength is wanted as well as adhesion
while it is healing; so that a cavity of some strength
for the moving blood is ~~it~~ always kept entire and no
extravasation can take place, nor can the parts readily
give way.

John Hunter on the Blood Lond 1794.
pag. 454.

Cyrcic admodum de eadem re agit Ant Scarpa in ^{vinc} ~~Opera~~ ^(P. 992. 1806) ~~de~~ ^{in fine} ~~Capit~~ ^{Capit} ~~quinto et octavo.~~
Soll: a nexima Parvae. 1804. ^{in fine} ~~Capit~~ ^{Capit} ~~quinto et octavo.~~
Joseph Hodgson on Diseases of Arteries and Veins. Lond 1815
et Allan Burns Obs on the Surgical Anatomy

^{ex} ~~fractura~~ ulcere pedis equini
Virus variolae ~~et~~ ~~manu~~ ~~contaminans~~ ~~vasa~~ ~~afferentia~~ ~~brachii~~
afficiens. the course of the lymphatics was beautifully marked with streaks of a
vivid red colour, extending from the wrist to the axilla.
Lupton upon Scars on the Cowpox Land
1801. Vol. 1. p. 344.

Varidiae varicinae

Etiam in oculis post infectionem virus variolae varicinae sic oculae
^{et tumor}
dolor, in glandulis axillaribus sentitur

Edward Jenner in opere classico in the Variolae Variicinae or
Cowpox. Lond. 1798. 4to

Jem in Further Observations on the Variolae Variicinae. Lond. 1799.

item. Ralph quintus Pease differta inquiry concerning the history
of the Cowpox Lond. 1798.

W. Woodville Reports of a series of inoculations for the
Variolae varicinae Lond. 1799. 4to

A. Hubert Rapport sur la vaccine Paris an 18 p. 22.

vacc.
Virus variolae
et
Lond. 1811

L. Baronia

Baronia
Baronia

Baronia
Baronia
Baronia

Baronia
Baronia
Baronia

Baronia

L. Darwin. Genomica. Sect. 28.

Neuroma.

per necrosam tumorem, ubi ad partem internam lymphæ effunditur, videtur nasci
Fieri e turbato in functione aequilibris inter vasa arteria et lymphatica.

Prod. Sigism. Alexander Diss. de tumore necrosam.
L. B. 1810. p. 10.

Maßnahmen

Kind geschwollene Leistendrüse. Ant. Canestini De Diagnost. Vesic. acc. Off. de
Hernia inguinali ex protubo testium in partem vesicaria. Val. 1775. pag. 11.
felle schließ manne schneise in der vassil. Teile ^{schließ schließ} nicht ^{schließ} nicht schließ geschwoll.

Hyperemesii Fleus

hominis ileo
In hyperemesii mortuo vasa absorbentia intestinorum et ductum
thoracicum fuero flavo bilem accumulante repleta videt. Jk. Ant. total
Anatomie médicale Vol. 5. p. 232

Tympanites

In tympanite vasa absorbentia intestinorum aërem recipere
Aly. Mowu. portis anatomy Edab. 1811.
p. 10.

Wen an
in p[er]t[ic]u
ad[re]p[re]h[en]s

g[ra]d[us]
h[er]e
of the

J. Palloni
de g[e]o[gr]a
Fiduc
massa
f[er]r[is]

Tractat
Herm[an]

~~Diffinitio Analyse du Systeme lymphatique ou de absorption. Paris. 1792 12~~ ^{9. 10.} ^(not a part)
 Graffino Constant ⁱⁿ de Gregorini. de Hydropse Uteri et de Hydralidibus in Utero ipso vel ab eo excludis. Halle. 1795. 4.

Conradus Gerardus ontyde Praefate Brugmanns. de causa absorptionis per Vasa lymphatica. Lugd. Bat. 1795 8.

Ph. F.

Kropfgärtner in Hufeland. Journal der prakt. Heilkunde ^{1795.} N. 4.

Josephus Chrysothornus Bernardus Bernard. Quaestiones medici argumenti. L. B. 1796.

Erasmus Darwin Zoonomia. or the laws of animal Life London 1796. Vol. duo forma quarta

Josephus Anton Seubert. Bip. de Opeofaricis. Mayntias 1797.

Athley Cooper Three Influences of Obstruction of the Thoracic duct, with some Experiments shewing the Effects of tying that Vessel. & fig
 in Medical Records, of a Societa private medical Association. Lond 1798. art VII.

Jani Bleuland. Vasulorum in intestinum tenuium finis, subtilioris anatomae opera detegendorum descriptio iconibus illustrata
 Triest ad Athen. 1797 4to

Lomanus Adolph. Hedwig Dissquisitio Anquillanum Lieberkuhni physico microscopica. Lipsiae 1797. 4to c. fig.

Ph. Pind. Topographie philosophique Paris. An. VII. Tome 2. Classe quinta

1 Ch. a. Salmeade. Précis d'observations pratiques sur les maladies de la Lymphe, ou affections scorbutiques et rachitiques etc. Paris. 1803. 99 a. 1803.

2 Gulielmi Heberden Commentarii de in natura Hiperis et curatioe Londini 1802. Cap. 60.

Townsend Elements of Therapeutics.

Oedema puerperarum.

l' Oedème des femmes nouvelles accouchées

Les phénomènes essentiels de cette maladie étant l'engorgement inflammatoire des glandes lymphatiques iliaques, ou des inguinales, ou de celles ^{du} jarret, et des principaux vaisseaux lymphatiques de tout le membre, et consécutivement l'infilt. l'infiltration du tissu cellulaire —

Boyer Traité des Maladies chirurgicales
Tome second, Paris 1814 pag 335.

Joh. Horsfield Practical Obs on Surgery and Morbid Anatomy.
London 1816. 8. p. 159.

J. d. C. Schroeder van der Kolk Obs. anatomica pathologicae
novae
Tab. 1 Amstelodami 1826. egregia officina
vase adsorbentia continet

Calculi fellei.

143

Calculi bilis oriuntur a veloci absorptione partium tenuiorum bilis, residuum ^{bilis} ~~residuum~~ ^{viscosum} ~~viscosum~~ ^{reliquum} ~~reliquum~~ relictum, et crystallis abstrahitur.

E. Daroni Form 2. p. 40.

Humorum secretorum mutatio.

Quoties hominum secretorum ~~mutatio~~ mutatio a vaporibus absorbentibus pendit ingenua circa humores in lingua apparenter demonstrantur

J.F. Hernandez Mem. quels sont les signes diagnostiques - que peut fournir l'etat de la langue. Paris 1809

Resum et Calculi Vesicae urinariae.

resorptione partium tenuiorum urinae per vaporibus absorbentium oriuntur.

E. Daviaria Form. 162. p. 41. 42.

Haemorrhoides

M. Truxa de Kozowitz Historia haemorrhoidum. Vindobonae 1794. Tom. I. p. 157

Glandulae ^{rum} ~~inguinales~~ ^{lium} ~~truncatae~~ ^{catum} ab ~~haemorrhoidibus~~ haemorrhoidibus exempla affert.

the generation
which they
to appear
upper by
instructs
the rest

in preparation

at the
at the
at the

modern
Eton
exposed

Hydrographer
Fothergill
London, 18

The generation of these worms is promoted by the too dilute state of the bile which depends on the deficiency of the absorption of its thinner parts it appears that the tumid belly and flushed countenance, and pulled upper lips, are a concomitant circumstance attending the general inactivity of the absorbent system; which is therefore to be esteemed the remote cause of the generation of worms.

C. Darwin *Zoonomia* 2. p. 55.

Suppuratio henis.

In suppuracione vasis dextri glandulae inguinales et axillares tumet et dolent.
Carter in Medical Facts and Off. Vol. 1. p. 3.

ab Ulceris ^{id est} novo quodam
et per miasmata orientibus

nova perico Veneni ulcera phagedenica producentur
suppurantia materia absorpta vasa et glandular intumescere

Kello. in Diabete Vol. 2 p. 201.

modum quo

Vulnera opium.

Etiam ad vulnera opium sananda ^{et cellum sic dicitur formosum} vasa absorbentia symbolam conferunt
exponit Beucille .1. 75. cit. pag. 77. et 76.

Hydrocephalus

Hydrocephalum ruptura vasis absorbentium omni parte, opinebatur. Celb.
Fothergill quem refutat. James Carmichael Smyth on Hydrocephalus
London. 1814. pag. 60

We have much less control over the absorbents than we have over the blood vessels, and this happens because the former are placed more in the extreme parts of the system, and commence their actions there. They are difficult to excite into action, and it is frequently difficult to stop them when acting. This observation applies to the absorbents all over the body but particularly to those of the testicles, for those glands being the essential parts of the genitals, they are, as it were, placed more out of the constitution than any other organs, and therefore are in truth the most extreme parts of the whole system; and this, in my opinion, does in some degree account for the occasional absorption of the testicle, in toto.

Rob. Bingham on Structure of the Urethra.
et cetera. Lond 1826 8vo pag 334.

Some decrease of heat attends ^{the disease from the} ~~the~~ decreased action of the absorbent system, though in a less degree than those of the ~~the~~ decreased action of the secreting system, because the absorbent system of glands do not generate so much heat in their healthy state of action as the secreting system of glands.

- Two respect ^{to} Diseases
1. *Mucosae faucium frigidae* & a deficient absorptione partu tenuioris, mucis.
  2. *Sudor frigida.*
  3. *Catarrhus frigidus*
  4. *Expectoratus frigida.*
  5. *Urina uberior pauciora.*
  6. *Diarrhoea frigida.*
  7. *Fluxus albus frigidus*
  8. *Gonorrhoea frigida*
  9. *Hepatitis tumor*
  10. *Splenitis*
  11. *Hydrocele*
  12. *Hydrocephalus internus*
  13. *Ascites.*
  14. *Hydrothorax.*
  15. *Hydrops Maris.*
  16. *Angarica Pulmonum*
  17. *Obstitas.*
  18. *Splenis tumor.*
  19. *Genu tumor albus.*
  20. *Hydrocele.*
  21. *Lymphul.*
  22. *Sicchor*
  23. ——— *recti*
  24. ——— *urethrae*
  25. ——— *oesophagi*
  26. *Lactecium inintubilitas*
  27. *Lymphaticum inintubilitas*

The Absorbent System is more subject to torpor or quiescence than the secreting system, both from the cold rays of the fluids which are applied to it, as the moisture of the atmosphere and from the coldness of the fluids which we drink; and also from its being stimulated only by intermits so when we take our food whereas the secreting system is perpetually excited into action by the warm circulating blood: ~~the~~ *Junius Foonon Vol. 2. p 716.*

Stale
Alpinus Herbarum

Platanus

(Linn. Linn.)

foliis e. d. d. d.

fructus

Platanus ad...

fructus

Platanus

ad...

fructus

ad...

fructus

ad...

fructus

ad...

fructus

Platanus

ad...

fructus

ad...

fructus

ad...

fructus

ad...

fructus

ad...

fructus

ad...

fructus

^{letale}
Asthma abortum sive glandulamm trachealem tumore coniostruc (p. 124)

147 L.

Vesicatorium iussum, quem adeo insignem vidit in Asthmate
(Mich. Ryan (Observations on the Asthma. Londm. 1793. pag 93.
facile e doctrina vaporum absorbentium explicandum.

et tracheales glandulae medullinae profulgent asthma producant, pulmones premento

M. Baillie morbid Anatomy p. 72.

Dr. Bree on Disorders of respiration Birmingham 1777. p. 46.

Paralyticam atoniam vaporum absorbentium ad capitas concurrentes fluidi accumulati in vesiculis
Pulmonalibus Asthmaticum refert. Dr. Bree (A. C. Lex. Med. p. 273.)

Amblyopia.

praecavanda ^{panna} ^{quae}
ad sanandam amblyopiam orientur commendat et Hentish Blain
Terebinthinae ^{partis vini mistam} quae minimam vasa absorbentia ^{panna} eo gradu exstantem
quae vasa exhalantia excitantur, adeo ut circulus actionum ferretur
ac vitam alendam necessarius.

Essay on Burns. Lond
1797. p. 189.

Amputatio.

Adipis consumptionem, paucis diebus post amputationem membri, in tela
~~conspicua~~ cellulosa ad vulnerationem locum conspicuam, potissimum a
vi actus vaporum lymphaticorum, ad tutum maxime lateantium,
ac per insolitum ad vulnus illatum stimulum potenter excitatorum
unice pendere haud levis videtur conjectura.

P. Godof. van Hoorn Diss. de iis quae in partibus amputatione vulneratis
notanda sunt L. B. 1803. 4to.

et docet quae in vasis lymphaticis contingunt.

Charles Bell.

1811. 179. ^{pat.} Portia

Panicles 9

Abel Mifire

qu
Pat

Capt de l'inf
mide d'ignee

M. A. Regnier

l'ignee

1808.

Baronia

J. P. Mayge

M. A. Regnier

cy ha

l'ign

alt

de ca

Alex Monge

in ter

Charles Bell. The Anatomy of the human body. Volume the fourth
Edinburgh. London. 1804. 8vo. Octavo majori.

ad. 11. 199 ^{tab.} Portal Jean in Cours d'Anatomie médicale ou Élémens
de l'Anatomie de l'homme. Paris 1804. 5Vol.

Stanislas Gilibert. Essai sur le Système lymphatique
considéré dans l'état de santé et de dans l'état
de maladie Paris 1804. 470. 8vo.

494. 1806
(17 30 37 43)
45 47 48

Alard Histoire d'une Maladie particulière au Système lymphatique fréquente,
quoique méconnu jusque a ce jour. c. fig 11 tab. acc.
Paris. 1806. 8vo.

494. 1808.
p. 588

Essai de l'Inflammation des vaisseaux absorbans, lymphatiques, dermoïdes et sous-cutanés
maladie désignée sous les noms d'éléphantiasis des Arabes, l'œdème insecte etc. avec quatre planches
cinquième edit Paris. 1824.

H. Ludwig ^{und} ⁱⁿ ^{seiner} ^{Krankheits-} ^{gesch.} ^{des} ^{Lymphsystems} ⁱⁿ ^{der} ^{Abhandlung} ^{über} ^{den} ^{lymphatischen} ^{System} ⁱⁿ ^{der} ^{Leiden}.
Lymphatologia oder Abhandlung über den
lymphatischen System in der Leiden. Wien by Oppenbrey.
1808. 8vo.

Baronis sugli insetti animali. Milano. 1804.

174
Havell.
sept. 27
1797.

J P Maygrier. Manuel de l'Anatomie. 2ième ed. Paris 1811.

^{rman} M. A. Sequin 1er Mémoire sur les vaisseaux absorbans, sur les vaisseaux
exhalans, et sur les maladies qui proviennent, ou
d'un dérangement quelconque dans ces vaisseaux, ou des
altérations que peuvent éprouver nos humeurs, ou enfin
de la réunion de ces deux causes.

lue à l'Acad Roy des sc.
mars 1792.

Alex Monro junior, Lectures of the Anatomy of the Human Body
in its sound and diseas'd state. Vol. 2^d. Edinburgh. 1813. 8vo.

Suite
de l'Anatomie sur
les vaisseaux
absorbans
Annuaire de
Chimie.
Tome 92.
1814.

J. L. Alibert. Nopologie naturelle ou Les Maladies du Corps humain
distribuées par Familles. Paris 1817. 4to maj.
En Septième Famille. Les Leucoses.

van Wij p. 27.

F. Magendie. Précis élémentaire de Physiologie Tome 2.
Paris. 1817. De l'Absorption et du cours de la Lymphe.
Varia monet contra Hunteri doctrinam, propriis experimentis
facta.

C. E. de Vrij. Ueber die zirkulirung des Hämoglobins im Organismus.
in den Transact of the Physico-medical Society of New-York 1817. Vol. 1.

1818.

Allea Burus

Ueber die Aunwärtigen von G. E. Dohlhoff. in Verhandl. d. J. S. Neural. Halle 1822.

Alard du Siège et de la Nature des maladies, ou nouvelles considérations
touchant la véritable action du système absorbent dans
les phénomènes de l'économie animale. Paris 1821. 2. Vol.
vasa capillaria nomine vasorum absorbentium. 1822.
comprehendit.

Fodera. Recherches expérimentales sur l'absorption et l'exhalation
Mém couronné l'avec une planche coloriée Paris 1827. 8vo.

Jean Mayard

Chapman's

1822 Vol. 6

Lawrence, Coates,

Philadelphia Journal 1822

^{in Philadelphia} Hubbard

Fodera in Paris 1149

Revue médicale

^{Julius} V. Guérin's Magazin für arzt. Literatur
für 4th 1823, p. 151

Ferdinandus Nocker Sieburgensis disp. de morbis ductus thoracici.

Bonna 1801.

ladies du Corps
4. 4th regt
Co.

logie Tome 2.
de la dyspnee
mis experimentz

York 1817. Vol. 1.
p. 100

Genel. Halle 1781.

elles confinent
forbent de
Paris 1801. 2. Vol.
p. 119
1802.

tion et l'exhalation

